

Etusivu>Hae oikeusalan ammattilaisia>Oikeudelliset ammatit

Oikeudelliset ammatit

Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioiden oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmissä toimii monenlaisten oikeusalan ammattien harjoittajia, kuten asianajajia, notaareja, tuomareita, syyttäjiä ja haastemiehiä. Oikeusalan ammattien harjoittajista käytetään jäsenvaltioissa eri ammattinimikkeitä, ja myös heidän tehtävissään ja asemassaan voi olla suuria eroja jäsenvaltioiden välillä.

Tällä sivulla annetaan yleistä tietoa eri oikeusalan ammateista ja niihin liittyvistä tehtävistä ja velvollisuuksista.

Tietoa kunkin jäsenvaltion oikeusjärjestelmästä saa napsauttamalla kyseisen valtion lippua.

Jos haluat kysyä neuvoa oikeusalan ammatin harjoittajalta tai löytää sellaisen tietystä Euroopan unionin jäsenvaltiossa, käytä tämän sivuston [hakupalvelua](#).

Johdanto

Oikeusalojen ammatteja säännellään yleensä jäsenvaltioiden lainsäädännössä. EU:n lainsäädännössä ei säädetä oikeusalan ammattien harjoittamisen edellytyksistä lukuun ottamatta joitakin säännöksiä asianajajan ammatin harjoittamisesta. Vaikka kansallisissa säännöksissä on luonnollisesti yhteisiä piirteitä, ne ovat yleensä melko erilaisia eri maissa, sillä alalla vaalitaan hyvinkin vanhoja perinteitä.

Euroopan neuvoston ministerikomitea on antanut lukuisia oikeusalan ammatteihin liittyviä suosituksia. Nämä aloitteet koskevat muun muassa asianajajan ammatin harjoittamista ja tuomareiden riippumattomuutta. Euroopan neuvoston ministerikomitean suosituksiin ja muihin aihetta käsitteleviin tietoihin voi tutustua Euroopan neuvoston [verkkosivuilla](#).

Lisäksi [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa](#) todetaan, että jokaisella rikoksesta syytetyllä on oikeus puolustautua henkilökohtaisesti tai itse valitsemansa oikeudenkäyntiavustajan välityksellä ja että jos hän ei pysty itse maksamaan saamastaan oikeusavusta, hänen on saatava se korvauksetta oikeudenmukaisuuden niin vaatiessa. Määräys koskee lähinnä rikosoikeudellisia asioita, mutta [Euroopan ihmisoikeustuomioistuin](#) (EIT) on laajentanut sen koskemaan myös yksityisoikeudellisia asioita.

Tuomarit

Tuomari on johtava viranhaltija, joka käsittelee asian joko yksin tai useamman tuomarin kokoonpanon puheenjohtajana. Tuomareiden valtuudet, tehtävät, nimitysmenettelyt, koulutus ja heitä koskevat säännöt vaihtelevat huomattavasti eri valtioiden lainkäyttöalueilla. Tuomari toimii eräänlaisena riidan ratkaisijana ja johtaa oikeudenkäyntiä puolueettomasti julkisessa istunnossa. Tuomari kuulee kaikkia todistajia ja tutustuu asianosaisten esittämään muuhun todistusaineistoon, arvioi asianosaisten luotettavuutta ja antaa sitten käsiteltävästä asiasta päätöksen laintulkintansa ja oman arvionsa perusteella.

Lisätietoa tuomarin ammatista on seuraavilla verkkosivuilla:

[Euroopan hallintotuomareiden yhdistys](#) (AEAJ)

[Euroopan tuomareiden ja syyttäjien yhdistys](#) (EJPA)

[Kansainvälinen tuomariliitto](#) (erityisesti Euroopan jaosto)

[Euroopan tuomarit demokratian ja vapauden puolesta](#) (MEDEL).

Syyttäjät

Syyttäjälaitoksella (syyttäjänvirastolla) on hyvin tärkeä rooli rikosoikeudellisissa menettelyissä. Syyttäjän rooli, tehtävät ja valtuudet ovat hyvin erilaisia eri jäsenvaltioissa.

Tuomioistuinten henkilöstö

Tuomioistuinten virkailijoiden virkanimikkeissä on suuria maakohtaisia eroja. Esimerkiksi Ranskassa heistä käytetään nimitystä "greffier", Saksassa "Rechtspfleger" ja Englannissa "Court clerk".

Myös heidän tehtäväkuvassaan on suuria eroja oikeusjärjestelmien välillä: tuomioistuimen virkailija saattaa toimia apulaistuomarina, apulaissyöttäjänä tai tuomioistuimen hallintopäällikkönä, tai hänellä voi olla erityistehtäviä tietyissä menettelyissä. Joissakin maissa tuomioistuimen virkailijoilla on oltava oikeustieteen tutkinto ja he saavat antaa oikeudellista neuvontaa. Heille järjestetään myös ammatillista täydennyskoulutusta.

Maasta riippumatta tuomioistuimen virkailijoiden tärkeimpiin tehtäviin kuuluu ottaa vastaan oikeusistuntoihin saapuvat asianosaiset sekä vastata oikeusjärjestelmän yleisestä toimivuudesta.

Tämän ammattikunnan edustajia edustaa Euroopan tasolla [Euroopan tuomioistuinvirkaillijoiden liitto](#) (E.U.R.), joka on eri maiden ammattijärjestöjen riippumaton yhteistyöelin. Sen tehtäviin kuuluu osallistuminen lainsäädännön laatimiseen, kehittämiseen ja yhdenmukaistamiseen Euroopassa ja kansainvälisesti, yhteistyö Euroopan unionin toimielinten kanssa, jäsentensä ja koko ammattikunnan etujen ajaminen ja oikeusjärjestelmän toimivuuden kehittäminen.

Haastemiehet (oikeusvirkamiehet)

Haastemiesten ammatista on säädetty kunkin jäsenvaltion lainsäädännössä. Säännöksissä on eroja jäsenvaltioiden välillä.

Euroopan tasolla ammattikunnan etuja ajaa [kansainvälinen haastemiesten liitto](#) (UIHJ). Liitto edustaa ammattikuntansa jäseniä kansainvälisissä järjestöissä ja tekee yhteistyötä kansallisten ammattijärjestöjen kanssa. Liiton tavoitteena on parantaa kansallista prosessioikeutta ja kansainvälisiä sopimuksia, ja se pyrkii kaikin tavoin edistämään ideoita, hankkeita ja aloitteita, jotka auttavat kehittämään ja parantamaan haastemiesten riippumatonta asemaa.

Tuomioistuinten henkilöstöä edustaa myös [tuomioistuinten virkaillijoiden eurooppalainen kattojärjestö](#) (CEHJ). CEHJ on Belgian lain alainen yleishyödyllinen yhdistys, jonka tavoitteena on edistää tuomioistuinten virkaillijoiden osallistumista alan kehittämiseen EU:ssa muiden oikeusalan ammattilaisten rinnalla.

Asianajajat

Asianajajan tehtävästä voi vastata yksittäinen henkilö, yhtiö tai valtio. Asianajaja toimii asiakkaan uskottuna neuvonantajana ja edustajana sekä myös muiden asianosaisten arvostamana ammatinharjoittajana, ja hänen osallistumisensa lainkäyttöön on välttämätöntä sen oikeudenmukaisuuden takaamiseksi. Asianajajan on työssään täytettävä kaikki edellä kuvatut vaatimukset sekä huolehdittava tarkoin asiakkaansa eduista ja suojeltava hänen oikeuksiaan. Tällä tavoin hän täyttää myös asianajajan yhteiskunnallisen tehtävän: hänen on ennakoitava ja ehkäistävä ristiriitoja, varmistettava, että ristiriidat ratkaistaan yksityis-, julkis- tai rikosoikeuden hyväksytyjen periaatteiden mukaisesti ottaen huomioon asianosaisten oikeudet ja edut, edistettävä lainsäädännön kehittämistä ja puolustettava vapauden, oikeuden ja oikeusvaltion periaatteita.

Asianajajien toimintaa valvovat kunkin jäsenvaltion ammattialajärjestöt (asianajajaliitot ja -yhdistykset) tai viranomaiset, joiden tehtävänä on säätää ammattieettisiä sääntöjä ja valvoa asianajajien kurinpitomenettelyjä.

Euroopan unionin lainsäädännössä ei säädetä oikeusalan ammattien harjoittamisen yleisistä edellytyksistä. Vuonna 1998 annetussa [direktiivissä](#) määritetään kuitenkin edellytykset, joiden mukaisesti jossakin jäsenvaltiossa ammatillisen pätevyyden hankkinut asianajaja voi harjoittaa ammattiaan pysyvästi toisessa jäsenvaltiossa.

Euroopan unionin tasolla asianajajia edustaa [EU:n asianajajaliittojen neuvosto](#) (CCBE), joka on vuonna 1960 perustettu kansainvälinen yleishyödyllinen järjestö. Se toimii unionin ja kansallisten asianajajaliittojen ja yhdistysten välisenä yhteyspisteenä asianajajan ammatin harjoittamiseen liittyvissä asioissa.

Notaarit

Notaarit ovat oikeusalan ammattilaisia, jotka ovat erikoistuneet tiettyihin oikeudellisiin asioihin ja joilla on valtuudet suorittaa niihin liittyviä tehtäviä. Notaarit ovat tehtäviensä ja velvollisuuksiensa ansiosta tärkeässä asemassa valtion lainsäädäntöelimissä niissä 22 jäsenvaltiossa, joiden oikeusjärjestys perustuu roomalaiseen oikeuteen. Myös common law maissa on notaarien ammattikunta, joiden toimenkuva kattaa monia erilaisia oikeudellisia palveluja. Heidän tehtävänsä ja toimivaltuutensa liittyvät ennen muuta oikeustoimiin ja ulkomaisten lainkäyttöalueiden käyttöön tarkoitettuihin asiakirjoihin. Notaareilla on näissä maissa myös merkittävä rooli oman maansa ulkomaankauppaan liittyvissä lakiasioissa.

Notaarien tehtävänä on erityisesti

laatia yksityisiä sopimuksia ja ohjata osapuolia kohdellen kumpaakin osapuolta oikeudenmukaisesti. Laatiessaan virallisia asiakirjoja notaari on vastuussa niiden laillisuudesta sekä antamistaan ohjeista. Notaarin on tiedotettava osapuolille heidän velvoitteidensa vaikutuksista ja seurauksista.

saattaa voimaan laatimansa asiakirjat. Asiakirja voidaan sen jälkeen rekisteröidä suoraan viralliseen rekisteriin tai panna täytäntöön ilman tuomarin ennalta toteuttamia toimia, jos joku osapuolista ei täytä velvoitteitaan.

toimia puolueettomana välimiehenä, joka tiukasti lakia noudattaen auttaa osapuolia pääsemään molempien osapuolten kannalta hyväksyttävään sopimukseen.

Notaarit ovat viranomaisia, joille valtiot siirtävät julkisen vallan käyttöön liittyviä valtuuksia julkisen palvelutehtävän hoitamista varten. Notaarit hoitavat tehtäviään itsenäisinä ammatinharjoittajina.

Notaareita sitoo salassapitovelvollisuus. Notaarien nimittämiseen sovelletaan samantyyppisiä ehtoja kuin tuomareiden nimittämiseen, ja heidän toimiaan leimaavat samalla tavoin riippumattomuus, viran vakinaisuus, puolueettomuus, sitovuus ja täytäntöönpanokelpoisuus. Notaarien toimintaa valvoo oikeusministeriö.

Niissä EU:n jäsenvaltioissa, joiden oikeusjärjestys perustuu roomalaiseen oikeuteen ja joissa notaareja toimii, on yhteensä noin 35 000 notaaria. Lisäksi Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Irlannissa, joissa sovelletaan common law järjestelmää, on yhteensä yli 1 000 notaaria.

Notaareiden ja EU:n toimielinten välisissä suhteissa notaareita edustaa [Euroopan unionin notaarien liitto](#) (CNUE), joka perustettiin vuonna 1993. CNUE edustaa notaareja kaikissa niissä roomalaista oikeutta soveltavassa EU-valtioissa, joissa notaaritoimi on käytössä: Alankomaat, Belgia, Bulgaria, Espanja, Italia, Itävalta, Kreikka, Kroatia, Latvia, Liettua, Luxemburg, Malta, Portugali, Puola, Ranska, Romania, Saksa, Slovakia, Slovenia, Tšekki, Unkari ja Viro. Näiden lisäksi Yhdistyneen kuningaskunnan kullakin common law lainkäyttöalueella ja Irlannilla on oma kansallinen notaariliittonsa. Kansainvälisesti Englantia ja Walesia, Skotlantia, Pohjois-Irlantia ja Irlantia edustaa yhteisesti [Yhdistyneen kuningaskunnan ja Irlannin notaarifoorumi](#).

Päivitetty viimeksi: 21/01/2019

Tätä sivustoa ylläpitää Euroopan komissio. Sivuston tiedot eivät välttämättä edusta Euroopan komission virallista kantaa. Komissio ei ole vastuussa tiedoista, joita esitetään tai joihin viitataan tällä sivustolla. EU:n sivustoihin sovellettavat tekijänoikeussäännöt löytyvät oikeudellisesta huomautuksesta.

Tämän sivun alkukielistä versiota [fr](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Belgia

Tässä osassa on tietoa oikeusalan ammateista Belgiassa.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Syyttäjälaitos

Tuomarit

Asianajajat

Notaarit

Muut oikeusalan ammatit

Maksutonta oikeudellista neuvontaa antavat organisaatiot

Oikeudelliset tietokannat

Belgian oikeusministeriön verkkosivut

Oikeusalan ammatit – johdanto

Tässä osassa kerrotaan muun muassa seuraavista oikeusalan ammateista:

syyttäjälaitos

tuomarit

asianajajat

notaarit

haastemiehet

Syyttäjälaitos

Organisaatio

Syyttäväviranomainen (*ministère public*) muodostuu **syyttäjistöön** (*parquet, auditorat*) kuuluvista oikeusviranomaisista, jotka hoitavat virkatehtäviään siinä tuomioistuimessa (*cour, tribunal*), jossa he työskentelevät.

Arrondissement-tuomioistuimissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa (*tribunal de première instance*) ja erityisesti nuoriso-oikeudessa, joka on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaosto, syyttäjänä toimivat **procureur du Roi** ("kruununsyyttäjä") ja apulaissyyttäjät. He hoitavat syyttäjän tehtäviä myös tuomioistuimissa poliisituomioistuimissa ja kauppatuomioistuimissa.

Työtuomioistuimissa (*tribunal du travail*) syyttäjänä toimivat **pääsyyttäjät** (*auditeur du travail*), joita avustavat apulaissyyttäjät. He hoitavat näitä tehtäviä myös toimivaltaansa kuuluvissa rikosasioissa rikosoikeudessa, joka on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jaosto, ja poliisituomioistuimissa.

Muutoksenhaku- ja toisen oikeusasteen työtuomioistuimissa (*cour d'appel*) ja **toisen oikeusasteen työtuomioistuimissa** (*cour du travail*) syyttäjän tehtäviä hoitaa **procureur général**, joka johtaa ja valvoo yleistuomioistuimen ja työtuomioistuimen syyttäjää. Yleistuomioistuimessa syyttäjää avustavat apulaissyyttäjät (*premier avocat général, avocats généraux* ja *substituts du procureur général*). Työtuomioistuimessa syyttäjää avustavat apulaissyyttäjät (*premier avocat général, avocats généraux* ja *substituts généraux*).

Kassaatiotuomioistuimessa syyttäjänä toimii **kassaatiotuomioistuimen pääsyyttäjä** (*procureur général*) apulaissyyttäjiineen (*premier avocat général, avocats généraux*). Vaikka nimitykset ovat samat, syyttäjän tehtävät kassaatiotuomioistuimessa ovat täysin erilaiset kuin muissa tuomioistuimissa.

Kassaatiotuomioistuin ei nimittäin tutki asiaperusteita vaan oikeudellisten menettelyjen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta.

Syyttäjä tekee tutkimuksiaan ja nostaa syytteitä **riippumattomasti**. Toimivaltaisella ministerillä on kuitenkin oikeus määrätä syyttäjä nostamaan kanteita ja antaa sitovia rikosoikeudellisia toimintaohjeita – myös tutkimusten tekemisen ja syytteenoston alalla.

Tehtävät

Syyttäjäviranomaisella on useita tehtäviä, jotka liittyvät **rikosasioiden ja siviili-asioiden käsittelyyn ja jatkotoimiin**.

Rikosasioissa syyttäjät valvovat (yhteiskunnan edun nimissä), että rikosoikeudenkäynti etenee sääntöjenmukaisesti sekä asiaperusteiden käsittelyn että oikeudenkäyntiä edeltävän esitutkinta- ja tutkintamenettelyn osalta. Oikeuskäsittelyn aikana he valvovat rikosoikeuden soveltamista ja huolehtivat siitä, että rangaistusten täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet toteutetaan. **Rikostuomioistuimessa** (*cour d'assises*) syyttäjänä toimii muutoksenhakutuomioistuimen pääsyyttäjä (*procureur général près la cour d'appel*). Häntä voi kuitenkin edustaa rikostuomioistuimessa myös muu syyttäjistön jäsen.

Siviiliasioissa syyttäjäviranomaisen on toimittava viran puolesta laissa säädetyissä tapauksissa. Lisäksi sen on otettava siviilikanteet ajaakseen aina, kun yleinen järjestys sitä edellyttää. Tällöin syyttäjäviranomaisen on annettava asiasta kirjallinen tai suullinen lausunto. Syyttäjäviranomaisen lausuntoa on pyydetävä asioissa, jotka liittyvät oikeudenkäyntilain (*Code judiciaire*) 764 §:n 1 momentissa lueteltuihin kysymyksiin. Se voi pyytää tiedon saamista myös muista asioista lausunnon antamista varten, jos se katsoo tämän asianmukaiseksi, ja tuomioistuin voi myös tuoda asian sen tietoon viran puolesta (oikeudenkäyntilain 764 §:n 2 momentti).

Näiden varsinaisten päätehtäviensä lisäksi syyttäjäviranomaisella on tuomiopiirissään myös valta **panna rikosoikeutta koskevat poliittiset päätökset ja toimintaohjeet täytäntöön ja seurata niiden täytäntöönpanoa**.

Oikeusministeri vahvistaa toimintaohjeet kuultuaan syyttäjäkollegiota (joka muodostuu viiden muutoksenhakutuomioistuimen pääsyyttäjistä).

Syyttäjäkollegio toimii oikeusministerin alaisuudessa ja tekee päätöksiä edistääkseen mahdollisimman johdonmukaista politiikkaa ja koordinoitua syyttäjäviranomaisen toiminnan yleistä asianmukaisuutta.

Syyttäjäkollegion toimivalta kattaa koko maan, ja sen päätökset velvoittavat muutoksenhakutuomioistuinten pääsyyttäjiä ja kaikkia heidän alaisuudessaan toimivia syyttäjäviranomaisen edustajia.

Lisätietoa aiheesta saa [Belgian oikeusministeriön verkkosivuilta](#) (ks. "Ordre judiciaire" / "Ministère publique").

Tuomarit

Organisaatio

Oikeuslaitos jakautuu **tuomarikuntaan** (*magistrature assise*, joka muodostuu *tribunal-* ja *cour-*tuomioistuinten tuomareista) ja syyttäjälaitokseen (*magistrature debout*, syyttäjäviranomainen eli syyttäjistä, ks. edellä).

Yleensä *tribunal-*tuomioistuinten tuomareista käytetään nimitystä **juge** ja *cour-*tuomioistuinten tuomareista nimitystä **conseiller**.

Tuomareiden **tehtävänä** on soveltaa lakia siviilioikeudellisiin riita-asioihin sekä rikkomuksiin.

Tietyissä tuomioistuimissa päätöksentekoon osallistuu ammattituomareiden lisäksi maallikkotuomareita. **Maallikkotuomareita** toimii seuraavissa tuomioistuimissa:

kauppatuomioistuin (*tribunal de commerce*): ammattituomareita ja maallikkotuomareita (*juge consulaire*).

työtuomioistuin: ammattituomareita ja maallikkotuomareita (*juge social*)

rangaistusten soveltamista käsittelevä oikeus (*tribunal d'application des peines*): ammattituomareita ja asessoreja (*assesseurs en application des peines*).

Vastuuviranomainen

[Korkealla tuomioistuinneuvostolla](#) (*Conseil supérieur de la justice*) on **kolme tehtävää**:

ratkaista tuomarikunnan **nimitykset** puolueettomalla ja poliitikasta riippumattomalla tavalla

valvoa ulkopuolelta oikeuslaitoksen toimintaa, myös valitusten käsittelyä

antaa poliittisille päättäjille **lausuntoja** tuomarikunnan toiminnan parantamiseksi.

Lisätietoja annetaan [Conseil supérieur de la Justicen](#) verkkosivuilla. <http://www.hrj.be/>

Asianajajat

Tehtävät

Asianajaja on lain ja oikeuden ammattilainen. Hänen on noudatettava eettisiä sääntöjä, jotka takaavat **täyden riippumattomuuden**. Lisäksi häntä sitoo salassapitovelvollisuus.

Asianajaja on koulutettu toimimaan oikeuden eri aloilla, jotka ovat usein myös päällekkäisiä (yhtiöoikeus, hallinto-oikeus, kaupunkisuunnittelua koskeva oikeus, vero-oikeus, perheoikeus jne.). Asianajaja voi uransa kuluessa erikoistua yhteen tai useampaan näistä aloista hankittuaan niitä koskevaa erityisosaamista.

Asianajajan tehtävä on avustaa asiakkaitaan sekä tuomioistuimissa että kaikissa sellaisissa tilanteissa, joissa tämä saattaa tarvita oikeudellista tukea, virallista edustajaa, tekstinlaatijaa tai yksinkertaisesti moraalista tukea.

Yleisesti ottaen asianajajalla on kolme tehtävää:

asianajaja **neuvoo**

asianajaja **sovittelee**

asianajaja **hoitaa puolustusta**.

Asianajaja voi puhua asiakkaansa puolesta ja edustaa häntä kaikissa Belgian tuomioistuimissa (poliisituomioistuin, rauhantuomioistuin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin, kauppatuomioistuin, työtuomioistuin, muutoksenhakutuomioistuin, toisen oikeusasteen työtuomioistuin, rikostuomioistuin, korkein hallinto-oikeus) samoin kuin muissa Euroopan unionin valtioissa.

Asianajaja avustaa myös välimies- ja sovittelumenettelyissä, kaikkien vaihtoehtoisten riitatilanteiden ratkaisumenettelyjen yhteydessä (*méthode alternative de résolution des conflits*, M.A.R.C.) sekä kaikissa kokoontumisissa ja kokouksissa.

Asianajajan tehtävät eivät rajoitu riitatilanteissa toimimiseen. He antavat myös neuvoja ja laativat tai mukauttavat sopimuksia niin, että oikeudenkäynnit voidaan usein välttää.

Asianajaja voi auttaa asiakkastaan myös kiinteistön ostossa tai vuokraamisessa, yrityksen perustamisessa, velkojen hoitamiseen liittyvien vaikeuksien yhteydessä, uuden työsopimuksen tekemisessä, onnettomuuden tai hyökkäyksen uhriksi joutumisen jälkeen, asiakkaan saatua kutsun oikeuteen, asumuseron yhteydessä jne.

Asianajaja on kaikkia varten

Lain mukaan vähävaraiset henkilöt voivat saada oikeusapua (aikaisemmalta nimeltään pro deo) tai oikeudenkäyntiapua.

Oikeusapu merkitsee vapautusta asianajajakuluista joko kokonaan tai osittain. Järjestelmä on kaksitasoinen:

Ensivaiheen oikeusapua voi saada kuka tahansa ilman tulorajoja. Sen yhteydessä asianajajat pitävät vastaanottoja lyhyitä yhteydenottoja varten, joissa voi pyytää alustavaa neuvoa oikeudellisista kysymyksistä, kysyä tietoja tms.

Toiminnasta vastaavat ensisijaisesti oikeusapulautakunnat (*Commission d'Aide Juridique*, C.A.J.).

Toisen vaiheen oikeusapua voivat saada henkilöt, jotka täyttävät tietyt taloudelliset edellytykset tai ovat tietynlaisessa tilanteessa. Tämä apu on tilanteen mukaan kokonaan tai osittain ilmaista ja sen myötä voi saada tuekseen asianajajan avustamaan oikeudellisessa tai hallinnollisessa menettelyssä, antamaan perusteellisempaa neuvontaa tai auttamaan sovittelussa.

Toisen vaiheen oikeusavusta vastaavat oikeusaputoimistot (*Bureaux d'Aide Juridique*, B.A.J.).

Oikeudenkäyntiapu merkitsee osittaista tai täyttä vapautusta oikeudenkäyntikuluista (notariaattimaksut, siirtoleimaverot, haastemiehen maksut, notaari- ja asiantuntijapalkkiot jne.). Asiakkaan on haettava tätä apua itse tai asianajajansa välityksellä oikeudenkäyntiaputoimistosta.

Vastuuviranomaiset

Kaikki asianajajat kuuluvat asianajajakuntaan; tällä hetkellä Belgiassa on 28 asianajajakuntaa.

Belgian ranskankielisten ja saksankielisten asianajajakuntien liitto (*L'Ordre des Barreaux Francophones et Germanophone*, AVOCATS.BE) kattaa kaikki Belgian ranskankielisten ja saksankielisten yhteisöjen asianajajakunnat (13 ranskankielistä ja 1 saksankielinen asianajajakunta).

Belgian hollanninkielisten asianajajakuntien liitto (*Orde van Vlaamse Balies*, O.V.B.) kattaa kaikki Belgian hollanninkielisten yhteisöjen asianajajakunnat (14 asianajajakuntaa).

Lisätietoja asianajajan ammatista annetaan seuraavilla verkkosivuilla:

 [Belgian ranskankielisten ja saksankielisten asianajajakuntien liitto](#)

 [Belgian hollanninkielisten asianajajakuntien liitto](#)

Tietokannan käyttö on **maksutonta**.

Notaarit

Notaarit ovat kuninkaan nimittämiä **virkamiehiä**. Lain mukaan notaarin on vahvistettava tietyt asiakirjat, jotta niitä voidaan pitää osapuolten välisinä sopimuksina (**viralliset asiakirjat**). Siispä esimerkiksi kiinteistöä myydessä on käännättävä notaarin puoleen. Virallisiin asiakirjoihin liittyvien asioiden lisäksi notaarin puoleen voidaan kääntyä myös perinnönjakoon ja henkilökohtaisen sopimuksen laatimiseen liittyvissä asioissa, lausunnon saamiseksi jne.

Notaarit ovat toimivaltaisia pääasiassa kolmella tärkeällä alalla, jotka ovat

kiinteistöoikeus (kiinteistön myynti, laina jne.)

perheoikeus (avioehto, perinnöt, avioerot jne.)

liikeoikeus (yhtiöiden perustaminen jne.).

Belgiassa toimii myös **kansallinen notaariyhdistys** (*Chambre nationale des notaires*). Sen **päätehtävänä** on

edustaa Belgian notaareja suhteissa vallankäyttäjiin ja toimielimiin toimivaltansa rajoissa

laatia ammattieettisiä sääntöjä

antaa notaariyhdistyksille suosituksia kurinpidollisista toimista.

Belgiassa toimii myös provinssitaso notaariyhdistyksiä. Ne ovat ammattikunnan kurinpitoelimiä, joiden päätehtävänä on valvoa ammattieettisten sääntöjen noudattamista ja selvittää ammatillisuonteisia kiistoja (esimerkiksi käsitellä kanteluja).

Lisäksi notaarit kuuluvat kansalliseen notaariiliittoon (*Fédération Royale du Notariat Belge*, FRNB). Se on notaarien ammattiyhdistys, joka tukee notaaritoimistoja niiden päivittäisessä toiminnassa tarjoamalla niille rätätöitä ja palveluja ja joka edustaa notaarikuntaa ulospäin monissa asioissa.

Lisätietoja annetaan [Fédération Royale du Notariat belgen](#) verkkosivuilla.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

Haastemies (*huissier de justice*) on **oikeushallinnon virkamies**. Haastemiehen ammatti luetaan kuitenkin **vapaaksi ammatiksi** (*profession libérale*). Toisin sanoen haastemies on toisaalta julkisen vallan edustaja, toisaalta hän hoitaa tehtäviään **riippumattomasti**.

Koska valtio on siirtänyt haastemiehille julkista valtaa, he eivät voi kieltäytyä toimeksiannosta, lukuun ottamatta tilanteita, joissa ammattieettiset säännöt tai laki edellyttävät kieltäytymistä. Näin on esimerkiksi silloin, kun haastemies on jäävi tai toimeksianto on laitton. Haastemies ei siis toimi koskaan omasta aloitteestaan vaan aina jonkun toimeksiannosta. Haastemiehen on noudatettava jokaisessa toimeksiannossaan erilaisia lakisääteisiä velvoitteita.

Haastemies voi periä työstään maksun kulujensa kattamiseksi kokonaan tai osittain.

Vapaan ammatin harjoittajana haastemies toimii riippumattomasti ja puolueettomasti. Kuka tahansa voi hyödyntää hänen ammattikokemustaan. Tämä tarkoittaa sitä, ettei hän saa viranomaisilta minkäänlaista palkkaa, korvausta eikä maksua.

Haastemiehen tehtävät voidaan jakaa kahteen pääryhmään: **muihin kuin oikeudellisiin tehtäviin** (saatavan vapaaehtoinen perintä, virallinen pöytäkirja) ja **oikeudellisiin tehtäviin** (tiedoksianto, tuomion täytäntöönpano). Tehtäviään hoitaessaan haastemiehen on usein annettava kansalaisille tietoja siitä, miten he voivat käyttää oikeuksiaan. Hänen on esimerkiksi vastattava kansalaisen kysymyksiin toimeksiannosta riippumatta siitä, käyttäkö kyseinen kansalainen hänen palvelujaan vai onko hän toimeksiannon kohde.

Kaikki saman *arrondissement*-tuomiopiirin haastemiehet kuuluvat samaan **haastemiesyhdistykseen** (*chambre des huissiers*). Yhdistyksen päätehtävänä on valvoa, että tuomiopiirin haastemiehet noudattavat kurinpitosääntöjä ja heihin sovellettavia lakeja ja asetuksia, sekä ratkaista haastemiesten välisiä kiistoja.

Belgiassa toimii myös kansallinen haastemiesliitto (*Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique*), jonka **päätehtävänä** on

valvoa haastemiesten kurinpitosääntöjen ja ammattieettisten sääntöjen yhdenmukaisuutta

puolustaa jäsentensä etuja

edustaa jäseniään.

Lisätietoja annetaan Belgian haastemiesliiton [Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique](#) verkkosivuilla.

Muita ammatteja

Tuomareiden ja syyttäjien tukena toimii useita muitakin hallinto- ja oikeusvirkamiehiä: kirjaajia, lakimiesavustajia, syyttäjän lakimiesavustajia, syyttäjän sihteerejä sekä hallintohenkilöstöä.

Jokaisessa oikeuskäsittelyssä tuomarin apuna toimii **kirjaaja** (*greffier*). Kirjaaja valmistelee tuomarin työtä esimerkiksi kokoamalla oikeuskäsittelyssä tarvittavat asiakirjat. Oikeuskäsittelyn aikana kirjaaja pitää kirjaa menettelyn kulusta ja puheenvuoroista ja huolehtii kaikkien asiakirjojen asianmukaisesta laadinnasta. Lisäksi kirjaaja hoitaa ja koordinoi tuomioistuimen kanslian (*greffe*) hallinto- ja kirjanpito tehtäviä. Jokaisessa tuomioistuimessa on kanslia, jota johtaa pääkirjaaja (*greffier en chef*). Tuomioistuimen koosta riippuen kussakin kansliassa toimii yksi tai kaksi kirjaajaa. Heidän apunaan toimii hallintohenkilöstöä.

Lakimiesavustajat (*référéndaires*) ovat juristeja, jotka avustavat tuomareita tuomioistuimissa tuomioiden laadinnassa. He avustavat asioiden käsittelyssä yhden tai useamman tuomarin ohjeiden mukaan ja alaisuudessa. He tutustuvat asiaa koskeviin asiakirjoihin, tarkastelevat oikeudellisia kysymyksiä ja luonnostelevat tuomioita.

Syyttäjänviraston syyttäjät voivat käyttää juristeja asioiden oikeudelliseen valmisteluun. Syyttäjäviranomaisen palveluksessa toimiessaan heitä kutsutaan syyttäjistön lakimiesavustajiksi (*juristes de parquet*). He suorittavat oikeudellista tutkintaa, ohjaavat tiedonkulkua tai valmistelevat oikeudenkäyntitoimia ja haasteita yhden tai useamman syyttäjänviraston syyttäjän toimeksiannosta ja alaisuudessa.

Kullakin syyttäjänvirastolla on sihteeristö, jota johtaa sihteeristön päällikkö (*secrétaire en chef*). Syyttäjistön sihteerit avustavat syyttäjäviranomaisia erityisesti tutkimus- ja dokumentointitehtävissä sekä asiakirjakokonaisuuksien kokoamisessa. He mm. pitävät asiakirjat ja rekisterit ajan tasalla ja hoitavat arkistoa. Sihteerien määrä riippuu syyttäjänviraston suuruudesta. Syyttäjäviranomaisen sihteerien apuna toimii hallintohenkilöstöä.

Tuomioistuimen kanslioissa ja syyttäjäviranomaisten sihteeristöissä toimii myös suuri määrä hallintohenkilöstöä. Sen tehtävänä on hoitaa käsiteltävänä olevien asioiden asiakirjakokonaisuuksia ja huolehtia tietojen syöttämisestä tietokantoihin. Lisäksi hallintohenkilöstö käsittelee postia, hoitaa arkistointia ja ohjaa kansliaan tai syyttäjänvirastoon saapuvia vieraita.

Lisätietoja näistä ammateista [asiakirjassa](#) (376 Kb)[en](#).

Maksutonta oikeudellista neuvontaa antavat organisaatiot

Jokainen kansalainen voi saada **maksutonta alustavaa oikeudellista neuvontaa**, jota antavat oikeusalan ammattilaiset. Kyse on **ensivaiheen oikeusavusta**, jossa oikeusalan ammattilaiset antavat käytännön neuvoja antavat oikeudellisia tietoja esittävät alustavan oikeudellisen kannanoton kehottavat kansalaista kääntymään erikoistuneen organisaation puoleen.

Asiaa ei ratkaista heti, vaan kansalaiselle annetaan **alustavaa neuvontaa**. Oikeudellisia päivityksiä toimii oikeuspalatseissa (*palais de justice*), rauhanuomioistuimissa (*justice de paix*), oikeustaloissa (*maison de justice*), tietyissä kunnallishallinnon virastoissa, useimmissa julkisissa sosiaaliaputoimistoissa (CPAS) ja erilaisissa voittoja tavoittelemattomissa yhdistyksissä, joilla on oma oikeudellinen palvelu.

Lisätietoja annetaan verkko-oppaassa [L'aide juridique: un meilleur accès à la justice](#), jossa käsitellään oikeusapua ja oikeussuojakeinoja.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja annetaan [Belgian oikeusministeriön verkkosivuilla](#).

Belgian oikeusministeriön verkkosivut

Luokat

Information (yleistietoja)

La justice de A à Z (oikeuslaitoksen aakkoset)

Fonctionnaire d'information (tiedotuksesta vastaava virkamies)

Publications (julkaisut)

Plaintes (valitukset)

Adresses judiciaires (tuomioistuinten osoitteet)

Communiqués de presse (lehdistötiedotteet)

Statistiques (tilastot).

Ordre judiciaire (oikeuslaitos)

Cours et Tribunaux (tuomioistuimet)

Parquets (syyttäjistöt)

Compétence territoriale (alueellinen toimivalta)

Conseil consultatif de la Magistrature (tuomarikunnan neuvoa-antava neuvosto)

Commission de modernisation de l'ordre judiciaire (oikeuslaitoksen uudistamista käsittelevä toimikunta)

Réaménagement du paysage judiciaire (oikeuslaitoksen rakenneuudistus).

Linkkejä

[Belgian oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 17/11/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Bulgaria

Tällä sivulla annetaan tietoja oikeusalan ammateista Bulgariassa.

[Oikeusalan ammatit: johdanto](#)

[Syyttäjälaitos](#)

[Tutkintatuomarit](#)

[Tuomarit](#)

[Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat](#)

[Notaarit](#)

[Muut oikeusalan ammatit](#)

[Oikeusalan ammatit: johdanto](#)

Tärkeimmät oikeusalan ammatit Bulgariassa ovat **syyttäjä**, **tutkintatuomari**, **tuomari**, **asianajaja**, **notaari**, **yksityinen täytäntöönpanoa suorittava toimihenkilö**, **täytäntöönpanoa suorittava virkamies** ja **rekisterituomari**. Niistä säädetään Bulgarian perustuslaissa ja oikeuslaitosta koskevassa laissa.

Syyttäjälaitos

Organisaatio

Bulgarian tasavallan syyttäjälaitokseen kuuluvat valtakunnansyyttäjä, korkeimman kassaatiotuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto, korkeimman hallinto-oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto, kansallinen tutkintavirasto, muutoksenhakuuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot, erityisen muutoksenhakuuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto, sota-oikeudellisen muutoksenhakuuomioistuimen yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto, maakunnalliset syyttäjänvirastot, erityissyyttäjänvirasto, maakunnallisten sotatuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot ja piirisyyttäjänvirastot. Maakunnallisissa syyttäjänvirastoissa on maakunnalliset tutkintayksiköt ja erityissyyttäjänvirastossa on oma tutkintayksikkönsä. Maakunnallisissa syyttäjänvirastoissa on lisäksi hallintoyksiköt, joiden syyttäjät osallistuvat hallinnollisiin menettelyihin.

Syyttäjälaitos on yhtenäinen ja keskitetty laitos. Kaikki syyttäjät ja tutkintatuomarit toimivat valtakunnansyyttäjän alaisuudessa. Kukin syyttäjä vastaa toiminnastaan virka-asteikossa ylemmälle syyttäjälle, ja kaikki syyttäjät ja tutkintatuomarit toimivat vastaavan syyttäjänviraston hallinnollisen päällikön alaisuudessa. Sotatuomioistuinten syyttäjät ja tutkintatuomarit ovat tehtäviään suorittaessaan riippumattomia sotilasviranomaisista.

Valtakunnansyyttäjän nimittäjä ja vapauttaa tehtävästään Bulgarian tasavallan presidentti [Ylimmän tuomioistuinneuvoston](#) ehdotuksesta seitsemän vuoden toimikaudeksi, jota ei voida uusia.

Syyttäjien nimittäminen, ylentäminen tai alentaminen virka-asteikossa, siirtäminen ja tehtävästä vapauttaminen tapahtuvat ylimmän tuomioistuinneuvoston päätöksellä.

Syyttäjälaitoksessa on seuraavat virat:

korkeimman kassaatiotuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä sekä korkeimman hallinto-oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä – vähintään 12 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä

muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä, sota-oikeudellisen muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä ja erityisen muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä – vähintään 10 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä; erityisen muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjältä edellytetään kuitenkin vähintään 12 vuoden työkokemusta, josta vähintään 8 vuoden on oltava syyttäjän tai tutkintatuomarin tehtävistä

maakunnallisen syyttäjänviraston syyttäjä, maakunnallisen sotatuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston syyttäjä ja erityissyyttäjänviraston syyttäjä – vähintään 8 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä; erityissyyttäjänviraston syyttäjältä edellytetään kuitenkin vähintään 10 vuoden työkokemusta, josta vähintään 5 vuoden on oltava syyttäjän tai tutkintatuomarin tehtävistä

piirisyyttäjänviraston syyttäjä – vähintään kolmen vuoden kokemus tuomioistuintyöstä

nuorempi syyttäjä – ei vaadita työkokemusta.

Syyttäjä vakinaistetaan ylimmän tuomioistuinneuvoston päätöksellä 5 palvelusvuoden ja työsuorituksesta annetun myönteisen kokonaisarvioinnin jälkeen.

Asema ja tehtävät

Valtakunnansyyttäjä johtaa syyttäjälaitosta ja antaa sen toimintaa koskevia ohjeita ja neuvoja. Yhdessä ministeriöiden ja valtion laitosten päälliköiden kanssa valtakunnansyyttäjä perustaa tutkinnassa avustavia yhteistyöelimiä, jotka toimivat valtakunnansyyttäjän nimeämän syyttäjän valvonnassa.

Valtakunnansyyttäjä voi saattaa asioita perustuslakituomioistuimen tutkittavaksi.

Syyttäjä johtaa tutkintaa valvovan syyttäjän ominaisuudessa. Syyttäjä voi esittää vastalauseita ja pyytää laittomien toimenpiteiden kumoamista tai muuttamista laissa säädettyissä määräajoissa ja laissa säädetyn edellytyksin. Syyttäjä voi keskeyttää toimenpiteiden täytäntöönpanon, kunnes toimivaltainen viranomaisena on käsitellyt vastalauseen. Kaikkiin syyttäjän toimiin ja toimenpiteisiin on mahdollista hakea muutosta virka-asteikossa välittömästi ylemmältä syyttäjänvirastolta, mikäli niihin ei sovelleta tuomioistuINVALVONTAA. Ylempi syyttäjä tai ylempään syyttäjänvirastoon syyttäjä voi toteuttaa alempien syyttäjien toimivaltaan kuuluvia toimenpiteitä sekä kirjallisesti kumota näiden tekemiä päätöksiä tai keskeyttää niiden soveltamisen laissa säädettyissä tapauksissa. Syyttäjät hoitavat virkatehtäviään riippumattomasti ja lainsäädäntöä noudattaen. Syyttäjät ovat poliittisesti neutraaleja, tekevät ratkaisunsa lainsäädännön ja asiassa kerättyjen todisteiden perusteella ja omaatuntoaan ja sisäistä vakaumustaan noudattaen.

Lisätietoa saa [Bulgarian tasavallan syyttäjälaitoksen](#) verkkosivuilta.

Bulgarian syyttäjähdistys on poliittisesti sitoutumaton vapaaehtoisjärjestö, johon kuuluvat tuomarit työskentelevät tai ovat työskennelleet Bulgarian syyttäjälaitoksen palveluksessa. Syyttäjähdistyksen tarkoituksena on saattaa yhteen syyttäjälaitoksessa toimivat tuomarit kaikkialta maasta, varmistaa tarpeellisten tietojen saanti ja näkemysten vaihto syyttäjän työhön liittyvissä kysymyksissä sekä kehittää syyttäjälaitoksen ja syyttäjien kansainvälisiä yhteyksiä. Lisätietoa saa syyttäjähdistyksen verkkosivuilta: <http://apb.prb.bg/>.

Tutkintatuomarit

Oikeuslaitosta koskevan lain nojalla tutkintatuomareilla on Bulgariassa tuomarin (*magistrat*) asema.

Tutkintaviranomaisia ovat kansallinen tutkintavirasto, maakunnallisten syyttäjänvirastojen tutkintayksiköt sekä erityissyyttäjänviraston tutkintayksikkö. Sofian kaupungin syyttäjänviraston tutkintayksikkö vastaa asemaltaan maakunnallista tutkintayksikköä.

Kansallista tutkintavirastoa johtaa valtakunnansyyttäjä joko suoraan tai viraston johtajan välityksellä, joka toimii myös apulaisvaltakunnansyyttäjänä tutkinnan alalla. Kansallisen tutkintaviraston johtaja vastaa virastonsa tutkintatuomareiden ja muun henkilöstön hallinnollisesta ja organisatorisesta johtamisesta ja antaa menettelyohjeita maakunnallisten tutkintayksiköiden tutkintatuomareille.

Maakunnallisten syyttäjänvirastojen maakunnalliset tutkintayksiköt ja erityissyyttäjänviraston tutkintayksikkö koostuvat tutkintatuomareista.

Maakunnallisten syyttäjänvirastojen maakunnallisten tutkintayksiköiden sekä erityissyyttäjänviraston tutkintayksikön tutkintatuomarit vastaavat kyseisen syyttäjänviraston hallintopäällikön heille osoittamien asioiden tutkinnasta.

Suorittaessaan rikosoikeudenkäynteihin liittyviä tehtäviään tutkintaviranomaiset toimivat syyttäjän valvonnassa ja ohjauksessa.

Tutkintatuomareiden tutkinnan aikana antamat määräykset sitovat kaikkia valtiollisia elimiä, oikeushenkilöitä ja kansalaisia.

Tuomarit

Tuomarien nimittäminen, ylentäminen ja alentaminen virka-asteikossa, siirtäminen ja tehtävästä vapauttaminen tapahtuvat Bulgariassa ylimmän tuomioistuinneuvoston päätöksellä.

Organisaatio

Tuomarit toimivat seuraavissa viroissa:

korkeimman kassaatiotuomioistuimen tuomari sekä korkeimman hallinto-oikeuden tuomari – vähintään 12 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä
muutoksenhakutuomioistuimen tuomari, sota-oikeudellisen muutoksenhakutuomioistuimen tuomari ja rikosoikeudellisen erityismuutoksenhakutuomioistuimen tuomari – vähintään 10 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä; rikosoikeudellisen erityismuutoksenhakutuomioistuimen tuomarilta edellytetään kuitenkin vähintään 12 vuoden työkokemusta, josta vähintään 8 vuoden on oltava tuomarin tehtävistä rikosoikeudenkäynteistä

maakuntatuomioistuimen tuomari, hallintotuomioistuimen tuomari, sotatuomioistuimen tuomari ja erityisrikostuomioistuimen tuomari – vähintään 8 vuoden kokemus tuomioistuintyöstä; erityisrikostuomioistuimen tuomarilta edellytetään kuitenkin vähintään 10 vuoden työkokemusta, josta vähintään 5 vuoden on oltava tuomarin tehtävistä rikosoikeudenkäynteistä

piirituomioistuimen tuomari – vähintään kolmen vuoden kokemus tuomioistuintyöstä

nuorempi tuomari – ei vaadita työkokemusta.

Tuomarit vakinaistetaan ylimmän tuomioistuinneuvoston päätöksellä 5 palvelusvuoden ja työsuorituksesta annetun myönteisen kokonaisarvioinnin jälkeen.

Bulgarian tuomariliitto (SSB) perustettiin Sofiassa 28.3.1997. Perustajajäseniä oli 30, heidän joukossaan korkeimman kassaatiotuomioistuimen tuomareita sekä maakuntatuomioistuinten ja piirituomioistuinten tuomareita kautta maan.

Tuomariliiton edeltäjä oli vuonna 1919 perustettu Bulgarian tuomareiden liitto. Se toimi vuoteen 1945 epävirallisena tuomarien ammattialajärjestönä, joka puolusti jäsenistönsä ammatillisia etuja ja etsi keskusteluissaan ratkaisuja sen ongelmiin.

Lisätietoja saa [Bulgarian tuomariliiton](#) verkkosivuilta.

Bulgarian tuomareiden yhdistys perustettiin turvaamaan kansalaisille oikeudenkäytön tasapuolisuus ja avoimuus sekä oikeussuojan saatavuus.

Yhdistys pyrkii tuomioistuinjärjestelmän puitteissa toimimaan perustuslain sekä säännösten mukaisesti ja ammatillisia sääntöjä noudattaen. Lisätietoa saa Bulgarian tuomareiden yhdistyksen verkkosivuilta: <http://www.judgesbg.org/bg/>.

Asema ja tehtävät

Bulgarian tuomari liitto taltioi asiakirjoja muun muassa tuomareihin kohdistetuista kurinpitomenettelyistä, toimii välittäjänä tuomarien ja muiden virkamiesten välisissä riita-asioissa, avustaa lainsäätäjää lainsäädäntöprosessissa, pitää rekistereitä ja julkaisee omaa lehteä.

Oikeusavustajat ja apulaissyöttäjät

Oikeusavustajia on maakuntatuomioistuimissa, hallinto- ja muutoksenhakutuomioistuimissa, korkeimmassa kassaatiotuomioistuimessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa.

Apulaissyöttäjiä on maakuntatuomioistuinten, muutoksenhakutuomioistuinten, korkeimman kassaatiotuomioistuimen ja korkeimman hallinto-oikeuden yhteydessä toimivissa syyttäjänvirastoissa.

Oikeusavustajaksi tai apulaissyöttäjäksi voidaan nimittää henkilö, jolla on tuomarin, syyttäjän tai tutkintatuomarin pätevyys ja joka on läpäissyt tuomioistuimen viranhaltijoiden kilpailun.

Oikeusavustajat nimittää asianomaisen tuomioistuimen hallintopäällikkö. Apulaissyöttäjät nimittää valtakunnansyyttäjä tai asianomaisen syyttäjänviraston hallintopäällikkö.

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat

Asianajajat

Bulgariassa asianajajan ammatin harjoittamisesta säädetään perustuslaissa. Asianajajana voi toimia vain valantehnyt, asianajajayhdistykseen kuuluva henkilö. Kullakin maakuntatuomioistuimen tuomiopiirillä on oma asianajajayhdistyksensä, joka kuuluu ylimmän asianajajaneuvoston alaisuuteen. Tämän kotipaikka sijaitsee Sofiassa. Asianajajien asemasta, oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään asianajajalalla.

Ylin asianajajaneuvosto on oikeushenkilö ja koostuu asianajajayhdistysten edustajista, joita on säännön mukaan yksi 40:tä asianajajaa kohti.

Ylin asianajajaneuvosto kutsuu koolle ja järjestää Bulgarian asianajajien yleiskokoukset, panee niiden päätökset täytäntöön ja raportoi niille, määrittää talousarvioonsa kerättävät asianajajien liittymis- ja vuosimaksut, antaa asianajajalain mukaisia määräyksiä, ratkaisee asianajajayhdistysten yleiskokouksen päätösten lainvastaisuutta tai asianajajaneuvostojen vaalin laillisuutta koskevat valitukset, ratkaisee asianajajajärjestelijöiden hyväksymisestä ja asianajajien rekisteröinnistä tehtyjä asianajajaneuvostojen päätöksiä koskevat valitukset ja vastalauseet, sekä varmistaa ja hyväksyy menot, jotka liittyvät ylimmän valvontaneuvoston ja ylimmän kurinpitotuomioistuimen toimintaan.

Ylin asianajajaneuvosto pitää yhtä rekisteriä asianajajista, yhtä nuoremista asianajajista ja lakiasiantoimistoista sekä yhtä ulkomaisista asianajajista, joilla on oikeus toimia puolustusasianajajina Bulgarian tuomioistuimissa.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa löytyy [ylimmän asianajajaneuvoston](#) verkkosivuilta.

Notaarit

Organisaatio

Notaari on henkilö, jonka vastuulle valtio on antanut lakisääteisten notaarin tehtävien suorittamisen. Notaari suorittaa tehtäviään riippumattomasti ja yksinomaan lainsäädäntöä noudattaen. Oikeusministeri valvoo, että kaikki notaarit noudattavat toiminnassaan lainsäädäntöä ja notaariliiton sääntöjä. Notaarien asemasta, oikeuksista ja velvollisuuksista säädetään notaareista ja notaaritoimesta annetulla lailla.

Asema ja tehtävät

[Notaariliitto](#) on notaareista ja notaaritoimesta annetun lain nojalla perustettu Bulgarian tasavallan notaarien järjestö. Kaikki notaarit ovat automaattisesti Bulgarian notaariliiton jäseniä. Notaariliitto on oikeushenkilö, jonka kotipaikka on Sofia.

Notaariliiton elimet ovat yleiskokous, notaarineuvosto, valvontaneuvosto ja kurinpitolautakunta. Notaariliittoa edustaa notaarineuvoston puheenjohtaja. Notaariliitto järjestää ja tukee notaarien toimintaa, puolustaa ja edistää ammatin mainetta ja pitää yllä suhteita vastaavia tehtäviä hoitaviin kansainvälisiin järjestöihin.

Lisätietoa saa [notaariliiton](#) verkkosivuilta.

Muut oikeusalan ammatit

Yksityiset täytäntöönpanoa suorittavat toimihenkilöt

Yksityinen täytäntöönpanoa suorittava toimihenkilö on henkilö, jonka tehtäväksi valtio on antanut siviilivaateiden täytäntöönpanon ja julkisten saatavien perinnän. Hän toimii asianomaisen maakuntatuomioistuimen alueella.

Yksityisten täytäntöönpanoa suorittavien toimihenkilöiden yhdistyksen tehtävänä on edistää kyseistä ammattia ja tehostaa täytäntöönpanomenettelyä Bulgariassa puolustamalla yleistä etua ja tukemalla omaa jäsenistöään.

Oikeudellinen tietokanta

[Yksityisten täytäntöönpanoa suorittavien toimihenkilöiden yhdistys](#) pitää rekisteriä yksityisistä täytäntöönpanoa suorittavista toimihenkilöistä.

Rekisteri on julkinen ja saatavilla yhdistyksen verkkosivuston kautta. Kaikilla on oikeus tehdä hakuja rekisterissä ja saada rekisteriotteita (yksityisiä täytäntöönpanoa suorittavia toimihenkilöitä koskeva laki).

Yksityisten täytäntöönpanoa suorittavien toimihenkilöiden on esitettävä oikeusministeriölle puolivuositain ja vuosittain toimintakertomukset, joita oikeusministeri käyttää perustana luodessaan, ylläpitäessään ja kehittäessään tuomioistuinten päätösten täytäntöönpanoa koskevaa tietojärjestelmää. Oikeusministeriö kerää tietojärjestelmän käytöstä maksun, jonka suuruus määrittellään ministerineuvoston hyväksymässä hinnastossa. Tietojärjestelmään pääsy viran puolesta on maksuton valtion viranomaisille, paikallishallinnon elimille ja julkisia tehtäviä suorittaville henkilöille.

Täytäntöönpanoa suorittavat virkamiehet

Täytäntöönpanoa suorittavien virkamiesten tehtävänä on siviilivaateiden täytäntöönpano. Valtio voi antaa heidän tehtäväkseen myös julkisten saatavien perinnän laissa määritetyissä tapauksissa.

Oikeusministeri päättää täytäntöönpanoa suorittavien virkamiesten lukumäärän.

Piirituomioistuimissa, joissa ei ole täytäntöönpanoa suorittavia virkamiehiä, näiden tehtäviä hoitaa asianomaisen tuomioistuimen puheenjohtajan nimeämä piirituomioistuimen tuomari oikeusministerille tehdyn ilmoituksen mukaan.

Oikeusministeri nimittää täytäntöönpanoa suorittavat virkamiehet kilpailun perusteella. Oikeusministeri voi myös määrätä kilpailun pidettäväksi piirituomioistuimen puheenjohtajan ehdotuksesta.

[Bulgarian täytäntöönpanoa suorittavien virkamiesten yhdistys](#) on riippumaton ja vapaaehtoinen ammattialajärjestö, joka puolustaa jäsenistönsä ammatillisia, henkisiä, kulttuurisia, sosiaalisia ja aineellisia etuja sekä edistää ammattia ja sen arvostusta valtiossa ja yhteiskunnassa.

Oikeudellinen tietokanta

Bulgarian täytäntöönpanoa suorittavien virkamiesten yhdistyksen verkkosivustolta on pääsy [täytäntöönpanoa suorittavien virkamiesten rekisteriin](#).

Rekisterituomarit

Rekisterituomarit toimivat piirituomioistuimissa.

Rekisterituomarit määräävät tai epäävät rekisteröinnit ja kiinteistörekisteriin tehtävät merkinnät tai poistot sekä tekevät otteiden ja todistusten myöntämistä koskevat päätökset. He suorittavat lakisääteisiä notaarin- ja muita toimia. Rekisterituomarit voivat toimia vain oman tuomiopiirinsä alueella.

Oikeusministeri päättää rekisterituomareiden lukumäärän.

Sellaisissa piirituomioistuimissa, joissa rekisterituomaria ei ole tai joissa tämä on estynyt hoitamasta tehtäviään, rekisterituomarin tehtävistä huolehtii piirituomioistuimen tuomari oikeusministerille tehdyn ilmoituksen mukaan.

Oikeusministeri voi siirtää rekisterituomarin tehtävät samassa tuomioistuimessa toimivalle täytäntöönpanoa suorittavalle virkamiehelle.

Oikeusministeri nimittää rekisterituomarit kilpailun perusteella. Oikeusministeri voi myös määrätä kilpailun pidettäväksi piirituomioistuimen puheenjohtajan ehdotuksesta.

Bulgarian rekisterituomareiden yhdistys on riippumaton ja vapaaehtoinen ammattilajijärjestö, joka puolustaa jäsenistönsä ammatillisia, henkisiä, kulttuurisia, sosiaalisia ja aineellisia etuja sekä edistää ammattia ja sen arvostusta valtiossa ja yhteiskunnassa. Lisätietoa saa järjestön verkkosivuilta: <http://www.basv.free.bg/>

Lisätietoa tuomioistuinten henkilöstöstä löytyy [täältä](#) (378 Kb) [en](#).

Päivitetty viimeksi: 17/12/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Tšekki

Tässä osiossa kerrotaan oikeusalan ammateista Tšekissä.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Oikeusalan ammatteja ovat tuomari, syyttäjä, asianajaja, notaari ja ulosottomies.

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjät ovat syyttäjälaitoksessa toimivia oikeusalan ammattilaisia. Syyttäjälaitoksen muodostavat valtion viranomaiset edustavat valtiota yleisen edun suojelemiseksi määrittelyissä asioissa. Syyttäjälaitoksen toimivaltaan kuuluvia asioita hoitavat syyttäjät. Muut viranomaiset tai henkilöt eivät saa puuttua heidän toimintaansa eivätkä korvata tai edustaa heitä heidän tehtäviensä hoidossa.

Syyttäjälaitoksen rakenne on samanlainen kuin tuomioistuinlaitoksen (piiriaste, alueaste ja ylin aste). Syyttäjälaitosta johtaa Brnossa toimiva valtakunnansyyttäjänvirasto, joka vastaa syyttäjien keskusorganisaatiosta ja ammatin sääntelystä. Hallituksella on valta nimittää ja erottaa valtakunnansyyttäjä oikeusministeriön esityksestä.

Ammattialaliitot

Yleisten syyttäjien ammattialaliittona on Tšekin yleisten syyttäjien liitto ([Unie státních zástupců České republiky](#)), johon liittyminen on vapaaehtoista. Liitto avustaa syyttäjänvirastojen tehtävien hoitamisessa ja edistää päätöksenteon lainmukaisuutta ja riippumattomuutta. Lisäksi liitto osallistuu yleisten syyttäjien ja syyttäjäharjoittelijoiden koulutuksen järjestämiseen ja edustaa yleisten syyttäjien etuja.

Ammattisäännöstönä ovat yleisten syyttäjien ammattietiikkasäännöt.

Oikeusministeriön verkkosivustolla ([Ministerstvo spravedlnosti](#)) on luettelo yleisistä syyttäjistä virastoittain jaoteltuina.

Tehtävät – syyttäjälaitoksen toimivalta

Yleiset syyttäjät ovat julkishallinnon virkamiehiä, jotka edustavat valtiota yleisen edun turvaamisessa. Heidän tehtävänä on nostaa syytteet rikosoikeudenkäynnissä ja valvoa lainsäädännön noudattamista tutkintavankeuden ja vapausrangaistusten täytäntöönpanoon käytettävissä laitoksissa, pakkohoitolaitoksissa, nuorisovankiloissa ja huoltolaitoksissa. Heidän tehtäviinsä kuuluvat myös rikosten ennaltaehkäisy sekä avun tarjoaminen rikoksen uhreille.

Syyttäjälaitoksen toimivalta rikosoikeudenkäynnissä

Syyttäjillä on valtuudet toimia rikosoikeudenkäynnin kaikissa vaiheissa. Syyttäjällä on tietyt prosessuaaliset oikeudet ja vastaavat prosessuaaliset velvollisuudet.

Syyttäjälaitoksen toiminnasta säädetään laissa N:o 283/1993. Sen pääasiallisena tehtävänä on nostaa syytteet rikosoikeudenkäynnissä ja huolehtia muista sille rikosprosessilaissa määrättyistä tehtävistä. Lisäksi se valvoo lainsäädännön noudattamista tutkintavankeuden ja vapausrangaistusten täytäntöönpanoon käytettävissä laitoksissa, pakkohoitolaitoksissa, nuorisovankiloissa ja huoltolaitoksissa sekä muissa laitoksissa, joissa laki oikeuttaa henkilökohtaisen vapauden rajoittamiseen. Se toimii myös muissa kuin rikosoikeudenkäynneissä ja suorittaa sille lainsäädännössä määrättyjä erityistehtäviä.

Rikosoikeudenkäynnin valmistelussa syyttäjä valvoo lainmukaisuutta. Valmistelussa tiettyihin toimiin ovat oikeutettuja vain syyttäjät siten kuin rikosprosessilaissa (laissa N:o 141/1961) säädetään.

Ennen rikosoikeudenkäynnin alkamista syyttäjälle on annettava tiedoksi rikokseen viittaavat seikat (rikosprosessilain 158 §:n 2 momentti).

Syyttäjän nostamasta syytteestä (rangaistusvaatimuksesta) käynnistyy menettely, jossa tuomioistuin voi aloittaa oikeudenkäynnin asian käsittelemiseksi.

Syyttäjän on osallistuttava pääkäsittelyyn, jonka aluksi hän esittää syytteen ja lopuksi loppulauseen.

Syyttäjällä on toimivaltaa myös sovittaessa syyllisyydestä ja rangaistuksesta.

Syyttäjällä on oikeus valittaa ratkaisusta minkä tahansa tuomioperusteissa olevan virheen takia. Valitus voi olla joko syytetyn eduksi tai vahingoksi.

Korkeimpaan oikeuteen voi valittaa ylin syyttäjä.

Syyttäjä voi myös hakea oikeudenkäynnin uusimista joko syytetyn eduksi tai vahingoksi.

Ala-ikäistä vastaan käytävässä oikeudenkäynnissä syyttäjä on velvollinen olemaan läsnä pääkäsittelyyn lisäksi myös julkisissa istunnoissa (nuoriso-oikeuslaki N:o 218/2003).

Päätökset asian siirtämisestä vaihtoehtoiseen riidanratkaisuun valmistelun aikana voi tehdä yksinomaan syyttäjä.

Syyttäjälaitoksen toiminta muissa kuin rikosasioissa

Syyttäjälaitoksella on oikeus hakea siviilioikeudellisen menettelyn aloittamista tai puuttua jo käynnistettyyn siviilimenettelyyn, mutta vain lain sallimissa tapauksessa.

Syyttäjän toimivalta siviilimenettelyssä perustuu Tšekin tasavallan perustuslain 80 §:ään, jonka mukaan syyttäjälaitos paitsi nostaa rikossyytteet myös huolehtii muista sille laissa määrättyistä tehtävistä. Syyttäjälain mukaan syyttäjä voi toimia myös muissa kuin rikosoikeudenkäynneissä. Tästä toimivallasta säädetään tarkemmin siviililaissa, jossa täsmennetään, milloin syyttäjälaitos voi puuttua siviiliasioissa aloitettuun menettelyyn.

Sen lisäksi, että syyttäjälaitoksesta voi tulla siviilioikeudellisen menettelyn osapuoli, se voi myös itse hakea menettelyn käynnistämistä, esimerkiksi isyyden kiistämistä koskevissa tapauksessa perhelain nojalla ylimmän syyttäjän kautta.

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Syyttäjäntoimen hoito alkaa virkaan nimittämällä. Syyttäjän nimittää virkaansa ylimmän syyttäjän esityksestä oikeusministeri. Nimitys on voimassa toistaiseksi. Syyttäjä vannoo nimityksen jälkeen virkavalan oikeusministerille.

Syyttäjäksi voidaan nimittää Tšekin kansalainen, joka täyttää seuraavat edellytykset:

oikeustoimikelpoisuus,

hyvä maine,

nimittämishetkellä vähintään 25 vuoden ikä,

oikeustieteen kandidaatin tutkinto tšekkiläisestä korkeakoulusta,

loppukokeen läpäiseminen,

ammattietiikka ja

suostumus siihen, että hänet nimitetään yleisen syyttäjän virkaan ja osoitetaan tiettyyn syyttäjänvirastoon.

Nimitys yleiseksi syyttäjäksi on voimassa toistaiseksi, mutta yleinen syyttäjä voidaan tilapäisesti vapauttaa tehtävistään oikeusministerin päätöksellä. Yleisen syyttäjän viranhoito päättyy, kun hän saavuttaa 70 vuoden iän tai kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi. Se päättyy myös, jos hän menettää oikeustoimikelpoisuutensa kokonaan tai osittain, kieltäytyy vannomasta virkavalaa, menettää Tšekin kansalaisuuden tai ryhtyy hoitamaan yleisen syyttäjän esteelliseksi tekevää toimea tai jos hänet tuomitaan rikoksesta, todetaan kykenemättömäksi hoitamaan virkaansa tai hänen terveydentilansa estää viranhoidon pysyvästi. Viranhoito päättyy myös siinä tapauksessa, että hänet vapautetaan kurinpidollisessa menettelyssä yleisen syyttäjän tehtävistä tai hän itse eroaa virastaan.

Oikeusministeri laatii syyttäjälaitoksen talousarvion. Syyttäjien asemasta säädetään laissa N:o 283/1993.

Esteettömyys

Yleinen syyttäjä ei laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta saa toimia välimiehenä tai sovittelijana riita-asioissa, edustaa tuomioistuinasian osapuolia eikä toimia asianomistajan tai tuomioistuin- tai hallintoasian osapuolen asiamiehenä. Hän ei myöskään saa olla syyttäjän viranhoidon ohella muussa palkallisessa työsuhteessa tai harjoittaa muuta ansiotoimintaa, lukuun ottamatta oman omaisuutensa hoitoa, tieteellistä, pedagogista, kirjallista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimintaa ministeriön tai hallituksen neuvoa-antavissa elimissä tai parlamentin elimissä. Hän voi hoitaa nk. päällikkösyöttäjän tai tämän varamiehen tehtävää ja hänet voidaan tilapäisesti siirtää hoitamaan tehtäviä ministeriössä tai Tšekin oikeuskatemiassa.

Palkkaus

Yleisten syyttäjien palkkauksesta säädetään erikseen ja siitä vastaa valtio.

Ammatillinen vastuu

Vahingosta, jonka yleinen syyttäjä aiheuttaa lainvastaisella päätöksellä tai laittomalla viranomaismenettelyllä, vastaa erillisen lainsäädännön mukaisesti valtio.

Yleinen syyttäjä voidaan asettaa myös kurinpidolliseen vastuuseen.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarien asemaa koskeva perussäännös on Tšekin tasavallan perustuslain 82 §:n 1 momentti, jonka mukaan tuomarit ovat viranhoidossaan riippumattomia eikä heidän puolueettomuuttaan saa heikentää. Tuomarien asemasta on säädetty tuomioistumista ja tuomareista annetussa laissa N:o 6 /2002.

Virkaan nimittäminen ja virkakausi

Kelpoisuusehdot täyttävän tuomarin nimittää virkaansa tasavallan presidentti. Ryhtyessään hoitamaan virkaansa tuomari vannoo virkavalan. Tuomarin nimitykseen ei ole lakisääteistä oikeutta.

Tuomarinviran hoitoon valmistaudutaan kolme vuotta kestäväällä harjoittelulla tuomioistuimessa. Tuomioistuinharjoittelun jälkeen suoritetaan tuomarintutkinto.

Tuomari nimitetään virkaansa toistaiseksi, mutta tuomari voi keskeyttää viran hoitamisen, jos oikeusministeri vapauttaa hänet tilapäisesti tehtävistään.

Tuomarin virkasuhde päättyy sen vuoden lopussa, jona tuomari täyttää 70 vuotta. Se päättyy myös tuomarin kuolemaan tai kuolleeksi julistamiseen, eroamiseen tai päätökseen, jossa hänet todetaan kykenemättömäksi hoitamaan tehtäviään.

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Tuomariksi voidaan nimittää henkilö, joka täyttää seuraavat edellytykset:

Tšekin kansalaisuus,

täysi oikeustoimikelpoisuus,

hyvä maine,

vähintään 30 vuoden ikä,

oikeustieteen kandidaatin tutkinto tšekkiläisestä korkeakoulusta,

tuomarintutkinnon suorittaminen,

ammattietiikka ja

suostumus tuomariksi nimittämiseen ja osoittamiseen tiettyyn tuomioistuimeen.

Maallikkotuomarit ovat tavallisia kansalaisia (joilla ei ole rikosrekisteriä). He vannovat valan tuomioistuimen puheenjohtajan edessä, ja heidän toimikautensa on neljä vuotta.

Esteettömyys

Oikeuden puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtäviä lukuun ottamatta tuomarit eivät saa harjoittaa muuta ansiotoimintaa, lukuun ottamatta oman omaisuutensa hoitoa, tieteellistä, pedagogista, kirjallista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimintaa ministeriön tai hallituksen neuvoa-antavissa elimissä tai parlamentin elimissä.

Palkkaus

Tuomarien palkkauksesta säädetään lailla.

Tehtävät

Tuomarien perusoikeutena ja -velvollisuutena on säilyttää riippumattomuutensa ja perustaa päätöksensä ainoastaan lakiin, jota heidän on tulkittava omantuntonsa ja parhaan tietämyksensä mukaan. He eivät saa antaa esimerkiksi poliittisten puolueiden etujen, julkisen mielipiteen tai tiedotusvälineiden vaikuttaa päätöksiinsä viranhoidossa. Tuomareiden riippumattomuuden ja puolueettomuuden loukkaaminen tai vaarantaminen on kielletty.

Tuomarit ovat velvollisia tekemään päätöksensä kohtuullisessa ajassa ilman aiheetonta viivytyä ja antamaan oikeudenkäynnin asianosaisille ja heidän edustajilleen mahdollisuuden käyttää oikeuksiaan. Tuomarit eivät kuitenkaan saa käsitellä heidän kanssaan asian sisältöä tai prosessuaalisia kysymyksiä, jotka saattavat vaikuttaa asiaan.

Kun tuomari on lopettanut virkansa hoitamisen, häntä sitoo vaitiolovelvollisuus niiden seikkojen suhteen, jotka ovat tulleet hänen tietoonsa hänen hoitaessa virkaansa. Tästä velvollisuudesta voidaan vapauttaa vain poikkeuksellisissa tapauksissa.

Luettelo tuomareista ja tuomioistuimista, joissa he toimivat puheenjohtajina, on saatavissa oikeusministeriön verkkosivustolla ([☞ Ministerstvo spravedlnosti](#)). Tuomariliitto ([☞ Soudcovská unie](#)) ei edusta kaikkia tuomareita, sillä sen jäsenyys on vapaaehtoista. Sen yleiskokous on hyväksynyt tuomarien eettiset käytännösäännöt tuomarintyön moraaliseksi periaatteiksi.

Tuomarien erityisalalat ja -tehtävät

Tuomarit voivat ratkaisutoimintansa ohella hoitaa tuomioistuimen puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan tehtävää. Heidät nimittää näihin tehtäviin tasavallan presidentti (kun kyseessä on korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus) tai oikeusministeri (kun kyseessä ovat väliportaan tuomioistuimet, alueoikeudet ja piirituomioistuimet). Näiden tuomareiden erityistehtäviin kuuluu tuomioistuinlaitoksen hallinto.

Tuomari voi hoitaa myös puheenjohtajuutta korkeimman oikeuden, korkeimman hallinto-oikeuden tai muun tuomioistuimen yksittäisessä jaostossa.

Piirituomioistuinten, alueoikeuksien ja väliportaan tuomioistuinten sisäinen organisaatio perustuu osastoihin, jotka ovat erikoistuneet rikos-, siviili- ja hallinto-oikeudellisen tuomiovallan käyttöön käsiteltävänä olevien tapausten luonteen mukaisesti.

Vastuu tuomarinviran hoitamisesta

Tuomarin langettamasta virheellisestä ratkaisusta, päätöksestä siirtää asian käsittely toiseen tuomioistuimeen, rangaistuksesta tai turvaamistoimesta sekä sääntöjenvastaisen viranomaismenettelyn aiheuttamasta vahingosta vastaa valtio. Kyseiseltä tuomarilta voidaan vaatia takautuva korvaus vain, jos kurinpidollisessa tai rikosoikeudellisessa menettelyssä todetaan, että hän on menetellyt lainvastaisesti. Tuomari vastaa siitä, että hoitaa tuomarinvirkaa ammattitaitoisesti.

Notaarit

Organisaatio

Notaareista ja notaaritoimesta annetussa laissa N:o 358/1992 säädetään notaarin ammatista ja tehtävistä (menettelyistä).

Notaarin on oltava notaarin ammattia sääntelevän notaariliiton (*Notářská komora*) jäsen. Liitto järjestää myös ammatillista koulutusta ja tutkintoja notaariksi pyrkiville. Alueittain jaoteltu notaariluettelo on saatavissa notaariliiton ([☞ Notářská komora](#)) verkkosivustolla.

Virkaan nimittäminen ja virkakaus

Julkisen notaarin nimittää virkaansa ehdokashauan jälkeen oikeusministeri notaariliiton esityksestä. Notaarin viranhoito alkaa rekisteröinnillä Tšekin notaariliiton ylläpitämään julkisten notaarien rekisteriin.

Viranhoitoon valmistaudutaan suorittamalla harjoittelu julkisen notaarin palveluksessa. Myöhemmässä vaiheessa, vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja erillisen tutkinnon suorittamisen jälkeen, harjoittelijoista tulee nk. notaarikandidaatteja.

Nimitys julkiseksi notaariksi on voimassa toistaiseksi, mutta viranhoito voidaan keskeyttää. Julkisen notaarin viranhoito lakkaa, kun hän saavuttaa 70 vuoden iän tai kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi tai jos hänet vapautetaan tehtävistään tai hän menettää Tšekin kansalaisuuden tai oikeustoimikelpoisuutensa. Viranhoito lakkaa myös, jos nimitetty notaari kieltäytyy vannomasta virkavalaa tai hänen terveydentilansa estää pysyvästi julkisen notaarin tehtävien hoitamisen.

Notaaritoimistojen määrän kunkin piirituomioistuimen alueella määrittää oikeusministeri notaariliittoa kuultuaan.

Julkinen notaari on viranhoidossaan riippumaton. Häntä sitoo vain lainsäädäntö. Julkinen notaari on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa (laissa säädettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta).

Pätevyysvaatimukset ja muut edellytykset

Julkiseksi notaariksi voidaan nimittää henkilö, joka täyttää seuraavat edellytykset

Tšekin kansalainen,

täysi oikeustoimikelpoisuus,

hyvämaineinen,

korkeakoulututkinnon suorittaminen,

vähintään viiden vuoden kokemus notaarin tehtävistä ja

erillisen notaarintutkinnon suorittaminen.

Julkisen notaarin viranhoidon aloittamisen edellytyksenä on

nimitys julkiseksi notaariksi,

virkaalan vannominen oikeusministerille, jos virkavalaa ei ole vielä vannottu,

julkisen notaarin virallisen leiman käyttöoikeuden saaminen,

vastuuvakuutuksen hankkiminen työtehtävien yhteydessä mahdollisesti aiheutuvien vahinkojen varalta.

Esteettömyys

Julkinen notaari on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa kuin oman omaisuutensa hoitoa. Hän voi kuitenkin palkkiota vastaan harjoittaa tieteellistä, pedagogista, taiteellista ja julkaisutoimintaa sekä toimia tulkkina ja asiantuntijana.

Palkkaus

Notaarisäännösten mukaan notaaritehtävien hoidosta suoritetaan korvauksena palkkio, korvaus käytetystä ajasta ja kulukorvaukset. Kulut maksaa se, joka pyytää notaaritehtävän suorittamista. Notaarilla on oikeus vaatia kohtuullista ennakkoa palkkiolle ja kulukorvauksille. Notaarinpalkkiosta säädetään yksityiskohtaisesti erillisessä lainsäädännössä.

Notaarin tehtävät

Julkisella notaarilla on oikeus suorittaa notaaritoimia ja velvollisuus noudattaa niiden yhteydessä lakeja ja muita yleisesti sitovia säädöksiä. Oikeudellista apua antaessaan häntä sitovat myös asiakkaan ohjeet. Notaarilla on oikeus kieltäytyä pyydetyn tehtävän suorittamisesta vain, jos se olisi vastoin yleisesti sitovaa lainsäädäntöä, jos notaari tai hänen omaisensa on asian osapuoli tai jos notaari on kyseisessä asiassa jo antanut oikeudellista apua toiselle henkilölle, jonka edut eriyvät. Notaari voi kieltäytyä tehtävän suorittamisesta myös, jos asiakas ei suorita kohtuullista ennakkoa notaarin palkkiolle ilman perusteltua syytä. Notaarilla on oikeus irtautua asiakkaan tai oikeudellista apua hakevan kanssa tehdystä sopimuksesta, jos keskinäistä luottamusta on rikottu.

Notaaria sitoo vaitiolovelvollisuus kaikista seikoista, jotka ovat tulleet hänen tietoonsa notaaritehtävien suorittamisen yhteydessä ja jotka voivat vaikuttaa asiakkaan tai oikeudellista apua hakevan oikeutettuihin etuihin. Vain henkilö, jota asia koskee, voi vapauttaa notaarin vaitiolovelvollisuudesta.

Notaarit tarjoavat oikeudellisia ja muita palveluja muun muassa seuraavissa asioissa:

toimivat perintöasioissa oikeudenkäyntiasiamiehinä (tuomioistuinviranomaisen ominaisuudessa),

laativat notaarin pöytäkirjoja oikeustoimista, vuosikokouksista ja muista oikeussubjektien tapaamisista sekä muista tosiseikoista ja asiantiloista,

laativat sopimuksia,

tallettavat varoja,

laativat notaarin pöytäkirjoja perustaksi täytäntöönpanotoimenpiteille, laativat ja tallettavat testamentteja, laativat avioehtoja (notaarin pöytäkirjan muodossa) ja panttaussopimuksia sekä ylläpitävät panttirekisteriä, todistavat oikeaksi asiakirjoja.

Julkiset notaarit antavat myös otteita Tšekin kiinteistörekisteristä jne.

Vastuu viranhoidossa

Notaari vastaa hakijalle, asiakkaalle tai muulle asianosaiselle vahingoista, joita hän on heille työtehtäviensä yhteydessä aiheuttanut. Notaari vastaa myös palveluksessaan oleville työntekijöille vahingoista, joita heille on aiheutunut heidän työvelvollisuuksiensa täyttämisen yhteydessä. Tätä varten notaarilla on oltava vastuuvakuutus.

Notaari voidaan myös asettaa kurinpidolliseen vastuuseen viranhoidostaan.

Julkisten notaarien viranhoidon valvonnasta vastaavat oikeusministeriö, Tšekin notaariliitto sekä notaarikamarit.

Ammattialaliitot

Kunkin alueoikeuden sekä Prahan kaupunginoikeuden yhteyteen laissa säädetyllä tavalla perustettujen notaarikamarien jäsenenä ovat kaikki julkiset notaarit, jotka toimivat kyseisen tuomioistuimen piirissä. Notaarikamari on oikeushenkilö, jolla on omat tulot ja elimet.

Tšekin notaariliitto on notaarikamarien muodostama itsenäinen ammattialajärjestö. Se on oikeushenkilö, jolla on omat tulot ja elimet. Sen tehtävänä on muun muassa ylläpitää ja hallinnoida valtakunnallista testamenttirekisteriä. Kyseessä on ei-julkinen sähköinen rekisteri, joka sisältää testamentit ja perinnöttömäksi tekemistä koskevat asiakirjat sekä nämä kumoavat asiakirjat, pesänselvittäjän toimeen määräämistä ja siitä vapauttamista koskevat asiakirjat jne. Tšekin notaariliitto ylläpitää myös panttirekisteriä.

Oikeusalan ammattien organisaatio: lakimiehet

Asianajajat

Asianajajien on kuuluttava Tšekin asianajajaliittoon ([Česká advokátní komora](#)), valtionhallinnosta riippumattomaan keskusjärjestöön, joka sääntelee asianajajan ammattia.

Asianajajan oikeuspalvelujen tarjoamisen ehtoista säädetään [asianajajalaissa](#) N:o 85/1996.

Asianajajana toimimisen edellytykset

Asianajajana voi toimia vain henkilö, joka on merkitty [Tšekin asianajajaliiton](#) ylläpitämään asianajajarekisteriin. Asianajajarekisteriin voidaan merkitä kirjallisesta hakemuksesta jokainen, joka on

[oikeustoimikelpoinen](#),

[hyvämaineinen](#),

suorittanut oikeustieteen [kandidaatin](#) tutkinnon,

suorittanut vähintään kolmevuotisen oikeusharjoittelun [avustavana asianajajana](#),

suorittanut erillisen [asianajajatutkinnon](#) ja

vannonut [virkavalan](#) [asianajajaliiton](#) puheenjohtajalle.

Oikeuspalveluja voivat [Tšekissä](#) tarjota vain

[Tšekin asianajajaliiton](#) rekisteriin merkityt asianajajat

eurooppalaiset asianajajat.

Asianajajia ei Tšekissä erotella toisistaan tehtävien perusteella, ja jokainen asianajaja erikoistuu käytännön työssään eri oikeusaloille.

Asianajajan oikeudet ja velvollisuudet asianajotoiminnassa

Asianajajaksi tullaan rekisteröinnillä asianajajarekisteriin.

Asianajajan tehtäviin valmistaudutaan toimimalla asianajajan palveluksessa avustavana asianajajana.

Asianajaja merkitään rekisteriin toistaiseksi, mutta asianajajan ammattitoiminta voidaan kuitenkin keskeyttää lain tai Tšekin asianajajaliiton päätöksen nojalla.

Oikeus toimia asianajajana lakkaa, kun henkilö poistetaan asianajajarekisteristä lain mukaisesti – kun hän kuolee tai hänet julistetaan kuolleeksi, hän menettää oikeustoimikelpoisuutensa tai sitä rajoitetaan, kurinpidollinen toimenpide johtaa hänen poistamiseensa asianajajarekisteristä, hänet julistetaan konkurssiin tai hän itse pyytää poistamista asianajajarekisteristä. Myös Tšekin asianajajaliitto voi päättää asianajajan poistamisesta rekisteristä.

Esteettömyys

Lain mukaan asianajaja ei saa samaan aikaan asianajotoiminnan kanssa olla työsuhteessa tai muussa siihen verrattavassa palvelussuhteessa (yliopiston opettajana toimimista lukuun ottamatta) eikä harjoittaa muuta toimintaa, joka tekisi hänet esteelliseksi toimimaan asianajajana.

Palkkaus

Asianajajan palkkaus muodostuu pääsääntöisesti asiakkaan maksamasta korvauksesta, jolle voidaan pyytää kohtuullista ennakkoa. Asianajajan palkkio oikeuspalvelujen tarjoamisesta, kulukorvaukset ja korvaus ajanmenetyksestä määräytyvät yleisesti sitovan erillisen lainsäädännön perusteella. Asianajajan palkkio oikeuspalvelujen tarjoamisesta perustuu periaatteessa hänen ja asiakkaan väliseen sopimukseen (sopimuspalkkio) tai – jos palkkio ei ole sopimusperusteinen – asianajotoiminnan maksutaulukkoon. Jos asianajaja on määrätty asiamieheksi viran puolesta, hänen palkkionsa maksaa valtio.

Ammattialaliitot

Tšekin asianajajaliitto ([Česká advokátní komora](#)), jolla on päätoimipaikka Prahassa ja sivuosasto Brnossa, on kaikkien asianajajien itsenäinen ammattialajärjestö. Sillä on omat elimet, ja se antaa asianajajien sitovat ammattisäännöt, jotka julkaistaan Tšekin asianajajaliiton virallisessa lehdessä. Näihin sääntöihin kuuluvat asianajajien ammattietiikkaa ja kilpailua koskevat säännöt.

Ammatillinen vastuu

Asianajaja vastaa asiakkaalle vahingosta, jonka hän itse, hänen palveluksessaan oleva työntekijä tai hänen edustajansa on asiakkaalle aiheuttanut asianajotoiminnan harjoittamisen yhteydessä. Asianajajalla on oltava vastuuvakuutus.

Asianajaja voidaan myös asettaa kurinpidolliseen vastuuseen (merkittävästä tai toistuvasta hänelle määrättyjen velvollisuuksien rikkomisesta).

Oikeudelliset tietokannat

Luetello asianajajista on saatavissa Tšekin asianajajaliiton verkkosivustolla ([Česká advokátní komora](#)). Näiltä sivuilta voidaan etsiä asianajajia maantieteellisten hakuperusteiden lisäksi myös asianajajan erikoisalan ja kielitaidon mukaan.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantaa voi käyttää maksutta.

Toimistoasianajajat / lainopilliset neuvonantajat

Tšekissä eri tehtävissä toimivia asianajajia ei erotella toisistaan.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Ulosottomies on itsenäinen oikeusalan ammatinharjoittaja, joka ulosottosäännösten mukaisesti toimittaa ulosoton. Kaikkien ulosottomiesten on oltava itsehallinnollisen ulosottomiesten liiton jäseniä.

Ulosottomiesten asemasta säädetään tuomioistuimen valtuuttamia ulosottomiehiä ja ulosottoa koskevassa laissa N:o 120/2001 (ulosottosäännöstö).

Ulosottomiehet nimittää oikeusministeri.

Ulosottomiehellä on Tšekissä valtion virkamiehen asema, ja hänen toimenpiteensä katsotaan tuomioistuimen toimenpiteiksi.

Ulosottomieheksi voidaan nimittää Tšekin kansalainen, joka on

oikeustoimikelpoinen,

suorittanut oikeusalan korkeakoulututkinnon tšekkiläisessä korkeakoulussa,

hyvämaineinen,

suorittanut vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja

suorittanut erillisen ulosottotutkinnon.

Virkaan nimittäminen ja virkakausi

Ulosottomiehen nimittää virkaan virkavalan vannomisen jälkeen oikeusministeri. Virkaan valitaan ehdokshaun kautta. Nimittämispäivänään ulosottomiehestä tulee ulosottomiesyhdistyksen (*Exekutorská komora*) jäsen. Ulosottomiehen ammattiin valmistaudutaan suorittamalla harjoittelu avustavana ulosottomiehenä työsuhteessa ulosottomieheen. Myöhemmässä vaiheessa, vähintään kolmivuotisen harjoittelun ja erillisen ulosottomiestutkinnon suorittamisen jälkeen, harjoittelijasta tulee nk. ulosottomieskandidaatti, kunnes hänet merkitään ammattirekisteriin.

Nimitys on voimassa toistaiseksi, mutta oikeusministeri voi kuitenkin keskeyttää ulosottomiehen viranhoidon. Viranhoidon ollessa keskeytettyä ulosottomies ei saa harjoittaa ulosottotoimintaa ja hänelle määrätään sijainen. Sijainen määrätään myös silloin, kun ulosottomiehen virantoimitus keskeytyy muista syistä (esim. sairaus tai loma).

Ulosottomiehen viranhoido päättyy sillä hetkellä, kun hän lakkaa olemasta ulosottomiesyhdistyksen jäsen, mikä voi johtua ulosottomiehen kuolemasta tai kuolleeksi julistamisesta, tehtävistä vapauttamisesta, Tšekin kansalaisuuden menettämisestä tai oikeustoimikelpoisuuden menettämisestä tai rajoittamisesta.

Esteettömyys

Ulosottomies on esteellinen harjoittamaan muuta ansiotoimintaa kuin oman omaisuutensa hoitoa. Hän voi kuitenkin palkkiota vastaa harjoittaa tieteellistä, pedagogista, taiteellista ja julkaisu- toimintaa sekä toimia tulkkinä ja asiantuntijana.

Palkkaus

Ulosotto- ja muista tehtävistä maksetaan korvaus, joka voi olla ulosottopalkkio, kulukorvaus, korvaus ulosoton täytäntöönpanoon käytetystä ajasta ja korvaus asiakirjojen tiedoksiantamisesta. Ulosottopalkkiosta voidaan sopia ulosottomiehen ja edunsaajan välisellä sopimuksella. Jos palkkio ei ole sopimusperäinen, se määräytyy yleisesti sitovan erillisen lainsäädännön perusteella. Ulosottomiehellä on oikeus pyytää edunsaajalta kohtuullista ennakkoa ulosoton kuluille.

Vastuu

Ulosottomies vastaa vahingosta, joka hän itse tai hänen palveluksessaan oleva työntekijä on aiheuttanut ulosottotoiminnan yhteydessä. Ulosottomiehellä on oltava vastuuvakuutus.

Ulosottomies ja ulosottomieskandidaatti voidaan asettaa myös kurinpidolliseen vastuuseen lakisäateisten velvoitteidensa rikkomisista tai merkittävästä tai toistuvasta ulosottomiehen ammattietiikan loukkaamisesta.

Tarkempia tietoja on saatavissa ulosottomiesyhdistyksen (Exekutorská komora) verkkosivustolla.

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Monet kansalaisjärjestöt tarjoavat oikeusapua eri aloilla, esimerkiksi Ekologický právní servis ja Iuridicum Remedium.

Maksutonta oikeusneuvontaa tarjoaa tietyissä tapauksissa myös Tšekin asianajajaliitto.

Tšekin ulosottomiesten liitto (*Exekutorská komora ČR*) antaa ulosoton toimittamiseen ja päätösten pakkotäytäntöönpanoon liittyvää maksutonta oikeusneuvontaa.

Päivitetty viimeksi: 13/05/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [da](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

Oikeusalan ammatit - Tanska

Tällä sivulla esitetään yleiskatsaus Tanskan oikeusalan ammattitehtäviin.

Syyttäjät

Organisaatio

Tanskan syyttäjälaitos on yleisiä syyttäjiä valvovan oikeusministerin alainen. Syyttäjälaitokseen kuuluvat yleisten syyttäjien päällikkö, yleiset syyttäjät ja poliisipäälliköt.

Yleisten syyttäjien päällikkö (valtakunnansyyttäjä) hoitaa korkeimmassa oikeudessa käsiteltäviä rikosasioita ja osallistuu lisäksi asioiden käsittelyyn rikosasioiden muutoksenhakulautakunnassa.

Valtakunnansyyttäjä on muiden syyttäjien esimies ja valvoo heidän toimintaansa. Hän käsittelee myös valituksia ensimmäisessä oikeusasteessa tehdyistä yleisten syyttäjien päätöksistä.

Tehtävät

Syyttäjälaitoksen tehtävät ja organisaatio kuvataan **Tanskan oikeudenhoitoa koskevan lain** osassa 10 (95–107 §).

Syyttäjälaitoksen tehtävänä on yhteistyössä poliisin kanssa ajaa syytteitä rikosasioissa lain mukaisesti. 95 §:n 2 momentin mukaan syyttäjälaitoksen on edettävä asiassa sen luonnetta vastaavalla nopeudella. Tässä yhteydessä syyttäjälaitoksen on varmistettava, että syytteen kohteena ovat rangaistavaan tekoon syyllyneet eivätkä syyttömät henkilöt (objektiivisuusperiaate).

Rikosasioita – valitusasioita ja valamiesasioita – hoitavat yleisemmän oikeusasteen tuomioistuimissa kuusi alueellista yleistä syyttäjää, jotka myös valvovat poliisipäälliköiden toimia rikosasioissa. Lisäksi alueelliset yleiset syyttäjät käsittelevät poliisipäälliköiden syyttämistä koskevista päätöksistä tehtyjä valituksia. Yleiset syyttäjät käsittelevät myös rikossyytteisiin liittyviä korvausasioita ja poliisia koskevia valituksia.

Vakavia talousrikkoksia käsittelevä yleinen syyttäjä vastaa merkittäviin talousrikkoksiin liittyvistä syyteasioista koko maan laajuisesti.

Vakavaa kansainvälistä rikollisuutta käsittelevä pääsyyttäjä vastaa Tanskassa syyttämisestä ulkomailla tehdyistä kansainvälisistä rikoksista. Niihin kuuluvat kansanmurhaan, ihmisyyttä vastaan tehtyihin rikoksiin ja sotarikoksiin liittyvät asiat.

Poliisipäälliköt toimivat syyttäjinä käräjäoikeuksissa (ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimissa) ja vastaavat poliisin toiminnan johtamisen lisäksi poliisipiirille kuuluvasta tutkinnasta ja kuulustelusta sekä paikallisen syyttäjälaitoksen toiminnasta.

Tuomarit

Organisaatio

[Tanskan oikeudellisten nimitysten neuvosto](#) esittää **oikeusministerille** henkilöitä nimitettäväksi kaikkiin oikeudellisiin tehtäviin korkeimman oikeuden presidentin virkaa lukuun ottamatta. Käytännössä oikeusministeri noudattaa aina neuvoston esityksiä.

Tuomareita ja muuta tuomioistuinten palveluksessa olevaa oikeudellista henkilöstöä koskevia kurinpidollisia asioita käsittelee [erityinen syyte- ja valitustuomioistuin](#).

[Tanskan tuomioistuinhallinnolla](#) on kokonaisvastuu tuomioistuinten oikeudellisen henkilöstön koulutuksesta.

Tehtävät

Ammattituomarit eivät Tanskassa yleensä erikoistu mihinkään lainkäytön erikoisalaan. Heidän asemansa voi olla vakinainen tai väliaikainen (konstitueret). Avustavat ja sijaisina toimivat tuomarit käsittelevät tavallisesti suhteellisen suppeita (kuten haastemiesten/ulosottomiesten käsiteltäväksi esittämiä) asioita.

Maallikkotuomarit osallistuvat joitakin merkittäviä poikkeuksia lukuun ottamatta kaikkien ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomioistuimissa käsiteltävien rikosasioiden käsittelyyn. Ensimmäisen ja toisen oikeusasteen riita-asioiden käsittelyssä voidaan avustajiksi pyytää maallikkoasiantuntijoita.

Maallikkotuomarit ja avustavat maallikkoasiantuntijat nimitetään tehtävänsä neljäksi vuodeksi.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on

[Tanskan tuomariliiton julkisilla verkkosivuilla](#).

[Avustavien tuomareiden liiton verkkosivut](#)

Oikeusalan ammattien organisaatio: Lakimiehet

Asianajat

Yksityiset lakiesiammatin harjoittajat

Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistys on perustettu vuonna 1919. Yhdistyksen jäsenyys on pakollinen kaikille Tanskan lakimiehille (advokater).

Toisen palveluksessa oleva lakimies ja lakiesiammatin harjoittajat

FAAF on toisen palveluksessa olevien lakimiesten ja lakiesiammatin harjoittajien yhdistys, joka toimii Tanskan lakimiesten ja ekonomistien yhdistyksen (DJØF) alaisena. DJØF on Tanskan suurin ammattiliitto sekä opiskelijoiden ja työntekijöiden edunvalvontajärjestö lain, hallinnon, valtionhallinnon, tutkimuksen, koulutuksen, viestinnän, talouden, politiikan ja yhteiskuntatieteiden alalla. Siihen kuuluu noin 50 000 mainituilla aloilla toimivaa jäsentä. FAAF:n noin 1 500 jäsenestä 900 on yksityisissä lakiasiantuntijatoimistoissa työskenteleviä lakimiehiä.

Yritysten oikeudelliset neuvonantajat

Yritysten lakimiehet eivät kuulu Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistykseen, mutta voivat halutessaan liittyä yritysten oikeudellisten neuvonantajien liittoon (Danske Virksomhedsjurister – DVJ). Nykyisin noin kahdella kolmanneksella DVJ:n jäsenistä on lakiesiammatin harjoittamiseen oikeuttava todistus. DVJ edustaa yritysten oikeudellisten neuvonantajien yleisiä ammatillisia etuja. Lisäksi liitto pyrkii edistämään yritysten oikeudellisten neuvonantajien aseman ja heidän liike-elämän, viranomaisten, kansalaisjärjestöjen sekä koko yhteiskunnan kannalta kasvavan merkityksensä tunnustamista ja ymmärtämistä. DVJ kuuluu **Euroopan yrityslakimiesten yhdistykseen** (European Company Lawyers' Association, ECLA).

Yksityiset lakiesiammatin harjoittajat vs. yrityslakimiehet

Tanskassa **yritysten lakimiehiä / oikeudellisia neuvonantajia**, joilla on lakiesiammatin harjoittamiseen oikeuttava todistus, koskevat täsmälleen samat säännöt kuin yksityisesti lakimiehen ammattia harjoittavilla lakimiehillä. Oikeudenhoitoa koskevassa laissa lakimiehiä ei erotella kahteen luokkaan, vaan molemmat kuuluvat Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistykseen.

Tästä syystä yritysten lakimiehillä on laajasti ottaen sama oikeudellinen asema kuin muillakin lakimiehillä menettelytapasääntöjen, ammatillisten tietojen salassapidon, asiakkaan ja lakimiehen välisen suhteen luottamuksellisuuden, oikeudellisen luottamuksellisuuden (legal privilege) periaatteen ja muiden vastaavien seikkojen osalta. Sen varmistamiseksi, että menettelytapasäännöt koskevat myös yritysten lakimiehiä, niitä on laajennettu kattamaan heidän työskentelyolosuhteidensa erityispiirteitä.

Näin ollen oikeudellisen luottamuksellisuuden periaatteeseen sovelletaan yrityslakimiesten osalta samoja sääntöjä kuin yksityisten lakiesiammatin harjoittajien osalta. Kysymystä siitä, sovelletaanko yritysten lakimiehiin samaa vai matalampaa kynnystä kuin muihin lakimiehiin, ei ole vielä koeteltu oikeudessa.

Ainoa poikkeus yhtäläisestä oikeudellisesta asemasta liittyy siihen, ketä yrityksen lakimies voi ammatinsa harjoittamiseen oikeuttavan todistuksensa perusteella edustaa. Mahdollisuus toimia yrityslakimiehenä katsotaan hiljaisesti hyväksytyksi poikkeukseksi oikeudenhoitoa koskevan lain 124 §:n määräyksestä, jossa säädetään, minkä tyyppisten yritysten puolesta lakimies voi toimia.

Näin ollen, ellei yrityksen lakimiehellä ole työsuhteestaan erillistä lakiasiantuntijatoimistoa, hän voi käyttää lakiesiammatin nimeä vain edustaessaan työnantajayhtiötään tai -organisaatiotaan. Toisin sanoen, jos työnantaja pyytää yrityksen lakimiestä antamaan oikeudellisia neuvoja asiakkaalle tai työnantajaorganisaation jäsenelle, lakiesiammatin käyttö on tässä toiminnassa kielletty, ellei yrityksen lakimiehellä ole työsuhteestaan erillistä lakiasiantuntijatoimistoa ja ellei hän avusta asiakasta tai työnantajaorganisaation jäsentä oman yksityisen toimistonsa kautta.

Jos yrityksen lakimiehellä ei kuitenkaan ole työsuhteestaan riippumatonta lakiasiantuntijatoimistoa ja jos hän antaa kuluttajan asemassa olevalle työnantajansa asiakkaalle tai työnantajaorganisaation jäsenelle oikeudellista neuvontaa, joka liittyy kaupallisiin tarkoituksiin, oikeudellista neuvontaa koskevaa lakia sovelletaan yrityksen lakimieheen lukuun ottamatta yhtä poikkeusta: sitä ei sovelleta oikeudelliseen neuvontaan, jos lakimiehen työnantaja on liitto ja kansalaisjärjestö. Poikkeuksen perusteena on, että tällaista neuvontaa ei anneta kaupallisessa tarkoituksessa, vaan sitä pidetään yleisesti osana tavanomaista jäsenpalvelua, joka kuuluu liiton toiminnan tarkoitukseen.

Liiton työntekijän (jolla on lakiesiammatin harjoittamiseen oikeuttava todistus) yksityiselle kuluttajalle antamaan oikeudelliseen neuvontaan sovelletaan näin ollen vain ei-sopimuksenvaraisiin suhteisiin liittyviä yleisiä korvaussääntöjä ja vain välillisesti Tanskassa voimassa olevia menettelytapasääntöjä. Viimeksi mainittuihin sääntöihin kuuluvan oikeudenhoitoa koskevan lain 126 §:n 4 momentin mukaan lakimies ei saa (ammatillisten oikeudellisten tehtäviensä ulkopuolella) käyttäytyä liiketoimintaan tai talouteen liittyvissä asioissa tavalla, joka ei ole sovelias lakimiehelle.

Oikeudellista neuvontaa koskeva laki

Kesäkuusta 2006 lähtien kuluttajille kaupallisessa tarkoituksessa tarjottavaan oikeudelliseen neuvontaan on sovellettu erillisiä säännöksiä neuvoja antavan henkilön koulutustaustasta riippumatta. Lakia ei nimenomaisesti sovelleta lakimiesten riippumattoman lakiesiammatin puitteissa tarjoamaan oikeudelliseen neuvontaan. Sitä ei myöskään sovelleta liittojen tai kansalaisjärjestöjen tarjoamaan oikeudelliseen neuvontaan, sillä sitä ei pidetä luonteeltaan kaupallisena (katso edellä). Taloudellisten toimijoiden tarjoama oikeudellinen neuvonta ei myöskään kuulu lain soveltamisalaan, jos taloudelliseen toimijaan sovelletaan taloudellisesta ja liiketoiminnasta vastaavan ministerin antamia toimintaohjeita.

Kuten aiemmin on mainittu, tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että lakia ei sovellettaisi oikeudelliseen neuvontaan, jota tarjoavalla henkilöllä on lakiesiammatin harjoittamiseen oikeuttava todistus. Jos yrityslakimies, jolla on lakiesiammatin harjoittamiseen oikeuttava todistus, tarjoaa oikeudellista apua kuluttajalle (joka on näin ollen muu kuin hänen työnantajansa) ja kyseisellä yrityslakimiehellä ei ole erillistä lakiasiantointimistoa, hänen tarjoamaansa palveluun sovelletaan oikeudellista neuvontaa koskevaa lakia, jos sitä katsotaan annettavan kaupallisessa tarkoituksessa.

Oikeudellisia neuvonantajia koskevan lain pääkohdat ovat seuraavat:

Oikeudellisen neuvonantajan on käytädyttävä menettelytapasääntöjä vastaavalla tavalla. Tämä tarkoittaa hänen tehtäviensä suorittamista perusteellisesti, huolellisesti ja johdonmukaisesti asiakkaan etu asianmukaisesti huomioon ottaen. Neuvontaa on annettava riittävän nopeasti.

Oikeudellisen neuvonnan tarjoamista koskevat sopimukset on tehtävä kirjallisina.

Oikeudellista neuvontaa tarjoava henkilö ei ole velvollinen hankkimaan ammatillista vastuuvakuutusta, mutta tätä seikkaa koskeva tieto on oltava oikeudellisen neuvonnan tarjoamista koskevassa sopimuksessa.

Oikeudellista neuvontaa antavan henkilön on ilmoitettava asiakkaalle palvelunsa hinta.

Oikeudellista neuvontaa antava henkilö ei saa ottaa hoitoonsa asiakkaan omaisuutta.

Oikeudellista neuvontaa antava henkilö ei saa avustaa asiakasta, jos hänelle koituu asian lopputuloksesta erityistä henkilökohtaista etua.

Oikeudellista neuvontaa antavaan henkilöön sovelletaan oikeusministerin vahvistamia menettelytapasääntöjä. Kuluttaja-asiamies valvoo, että henkilö noudattaa lakia ja menettelytapasääntöjä.

Oikeudelliset tietokannat

Nämä tiedot ovat käytettävissä [Tanskan lakimies- ja asianajajayhdistyksen verkkosivuilla](#).

Verkkosivuilla on englanninkielistä tietoa oikeusalan ammateista Tanskassa. Niillä on myös (tanskankielinen) luettelo ammatissa toimivista lakimiehistä.

Muut oikeusalan ammatit

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Oikeusapuklinikoita on kaikkialla Tanskassa. Kuka tahansa oikeusapua tarvitseva henkilö voi ottaa yhteyttä [kansalaisasiain toimistoon](#), josta hänet ohjataan lähimmälle klinikalle. Osoite on

Kansalaisasiain toimisto

Gyldenløvesgade 11, 2.

1600 Kööpenhamina V

Puhelin: +45 33 92 33 34

Faksi: +45 39 20 45 05

Sähköposti: civilstyrelsen@civilstyrelsen.dk

Ma–to klo 10.00–15.00, pe klo 10.00–14.00

Päivitetty viimeksi: 01/05/2010

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [de](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Oikeusalan ammatit - Saksa

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Saksassa.

Oikeusalan ammatit

Syyttäjänvirasto

Tehtävät

Syyttäjänvirasto (*Staatsanwaltschaft*) on itsenäinen rikosoikeuden alalla toimivaltainen elin, joka on samalla tasolla tuomioistuinten kanssa. Se vastaa tutkinnan suorittamisesta ennakkokäsittelyssä ja edustaa syyttäjänlaitosta rikostuomioistuimissa. Syyttäjänvirasto vastaa myös tuomioiden täytäntöönpanosta. Lisäksi se käsittelee hallinnolliset rikkomukset, ellei muuta viranomaista ole nimenomaisesti lailla nimetty tähän tehtävään.

Syyttäjänvirastolla on velvollisuus puuttua rikoksiin, joista voidaan nostaa syyte, mikäli tähän on riittävät perusteet. Sillä on siis velvollisuus syyttää jokaista epäiltyä, jos oikeudelliset edellytykset täyttyvät.

Suorittaessaan tutkintaa rikosoikeudenkäyntiä varten syyttäjänvirasto voi käyttää avustajinaan muun muassa poliiseja, verotarkastajia ja tullitarkastajia.

Avustajien on noudatettava syyttäjänviraston antamia ohjeita.

Syyttäjänviraston toiminta oikeuskäsittelyissä keskittyy pääasiassa rikosoikeudenkäynteihin. Tämä pätee sekä ensimmäisen oikeusasteen että muutoksenhakuasteen oikeuskäsittelyihin.

Rikosoikeudenkäynnissä vastaajaa on syytettävä. Vähäpätöisiin rikkomuksiin sovellettavia poikkeuksia lukuun ottamatta syyttäjänviraston on nostettava syyte. Syyttäjänviranomaisista edustava syyttäjä on koko ajan läsnä oikeudenkäynnissä.

Ensimmäisen oikeusasteen käsittelyissä syyttäjän on luettava syyte. Kaikissa käsittelyissä syyttäjällä on muun muassa oikeus kuulustella vastaajaa ja todistajia. Käsittelyn päätteeksi syyttäjä esittää loppupuheenvuoron, jossa hän arvioi asian tosiseikkoja ja oikeuskysymyksiä ja vaatii vastaajan tuomitsemista ja tiettyä tuomiota tai syytetyn vapauttamista.

Syyttäjän on toimittava puolueettomasti ja otettava huomioon sekä raskauttavat että lieventävät seikat. Jos syyttäjänvirasto on vakuuttunut siitä, että tuomioistuimen ratkaisua on tarkistettava joko tosiseikkoihin tai oikeuskysymyksiin liittyvistä syistä, sillä on oikeus valittaa – jopa vastaajan hyväksi.

Organisaatio

Yleensä syyttäjänvirastojen organisaatio on hierarkkinen. Syyttäjänviraston virkamiesten on siis noudatettava esimiehen ohjeita.

Saksan liittovaltiojärjestelmän vuoksi on erotettava toisistaan liittovaltion toimivalta ja osavaltioiden toimivalta.

Liittovaltion syyttäjä

Liittovaltion korkeimman oikeuden syyttäjä (*Bundesanwalt*, virallisesti "Generalbundesanwalt beim Bundesgerichtshof") on korkein syyttäjänviranomaisena kansallisen turvallisuuden alalla Saksan liittotasavallassa. Se edustaa syyttäjänlaitosta vakavissa valtiota vastaan tehdyissä rikoksissa, erityisesti niissä, jotka vaikuttavat Saksan liittotasavallan sisäiseen tai ulkoiseen turvallisuuteen (esimerkiksi poliittiset rikokset, terrori-iskut, maanpetokset ja vakoilu).

Liittovaltion syyttäjä vastaa myös syytteistä, jotka koskevat kansainvälisen rikoslain rikkomista, ja ottaa kantaa kaikkiin liittovaltion korkeimman oikeuden käsittelemiin rikosasioita koskeviin muutoksenhakuin.

Liittovaltion korkeimman oikeuden ylimmän syyttäjän virastoa johtaa liittovaltion ylin syyttäjä (*Generalbundesanwalt*), joka valvoo ja johtaa virastossa työskentelevien syyttäjien ja vanhempien syyttäjien toimintaa.

Liittovaltion korkeimman oikeuden ylimmän syyttäjän toimintaa valvoo ja johtaa liittovaltion oikeusministeri. Ministerillä ei kuitenkaan ole oikeutta valvoa osavaltioiden syyttäjiä tai antaa näille määräyksiä.

Osavaltioiden syyttäjät

Kaikissa muissa tapauksissa (tavanomaisissa rikoksissa) syytteiden nostamisesta vastaavat osavaltioiden syyttäjänvirastot. Liittovaltion ylimmän syyttäjän virasto ja osavaltioiden syyttäjänvirastot ovat erillisiä organisaatioita, eikä niiden välillä ole hierarkkista suhdetta.

Kaikki 16 osavaltiota vastaavat kukin omasta syyttäjänlaitoksestaan.

Jokaiseen osavaltion tuomiopiiriin kuuluu yksi syyttäjänvirasto, joka on toimivaltainen syyttämään myös alioikeuden tuomiopiiriin kuuluvissa käräjäoikeuksissa.

Syyttäjänvirastojen toimintaa valvoo ja ohjaa osavaltion ylioikeuden syyttäjänvirasto. Osavaltioiden ylioikeuksien toimintaa valvoo ja ohjaa kyseisen osavaltion oikeusministeriö.

Yleisen syyttäjän virasto (*Generalstaatsanwaltschaft*) vastaa muutoksenhausta ja oikeuskysymyksiin rajoittuvista valituksista osavaltioiden ylioikeuksissa.

Jos tällaisen asian käsittely kuuluu liittovaltion korkeimman oikeuden toimivaltaan, liittovaltion ylin syyttäjä toimii syyttäjänä.

Lisätietoja syyttäjän toiminnasta on saatavissa liittovaltion oikeusministeriön verkkosivuston [tuomioistuimia ja syyttäjänlaitosta käsittelevässä osiossa](#).

Monilla syyttäjänvirastoilla on omat verkkosivustonsa, jotka löytyvät asianomaisen osavaltion oikeushallinnon verkkosivustoilta.

Tuomarit

Organisaatio

Sekä liittovaltion että osavaltioiden tuomioistuinten tuomareita (*Richter*) koskeva tärkein säädös on **Saksan tuomarilaki** (*Deutsche Richtergesetz, DRiG*).

Monia säädöksiä löytyy myös eri osavaltioiden lainsäädännöstä.

Osavaltioissa tuomarien toimintaa valvovat osavaltioiden oikeusministerit. Liittovaltion korkeimman oikeuden tuomarien – ei kuitenkaan liittovaltion perustuslakituomioistuimen tuomarien – toimintaa valvovat asiasta vastaavat liittovaltion ministerit.

Tehtävät

Ammatti- ja maallikkotuomarit

Ammattituomarit (*Berufsrichter*) johtavat oikeutta liittovaltion ja osavaltioiden tuomioistuimissa. Osavaltioiden tuomarit johtavat oikeutta osavaltioiden tuomioistuimissa (esimerkiksi käräjäoikeuksissa ja osavaltioiden ali- ja ylioikeuksissa). Suurin osa tuomareista on osavaltioiden tuomareita.

Liittovaltion korkeimman oikeuden tuomarit (*Bundesrichter*) käsittelevät asioita liittovaltion perustuslakituomioistuimessa, korkeimmassa oikeudessa, työtuomioistuimessa, verotuomioistuimessa, sosiaalituomioistuimessa, korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja patenttituomioistuimessa.

Ammattituomareiden lisäksi rikosasioiden käsittelyyn osallistuu myös maallikkotuomareita (*Laienrichter*). Tähän kunniatehtävään valitaan tavallisia kansalaisia. Teoriassa valinta voitaisiin tehdä jopa ilman valitun suostumusta – henkilö voi kieltäytyä tehtävästä vain poikkeustapauksessa. Maallikkotuomarit osallistuvat käsittelyihin käräjäoikeuksissa ja osavaltioiden alioikeuksien rikos- ja nuorisojaoistoissa.

Periaatteessa maallikkotuomareilla on sama äänioikeus kuin ammattituomareilla. Tämä tarkoittaa, että ammatti- ja maallikkotuomarit voivat päättää yhdessä vastaajan syyllisyydestä ja langettavasta tuomiosta.

Tuomioistuinten perustamislain (*Gerichtsverfassungsgesetz, GVG*) mukaan maallikkotuomarit valitaan viiden vuoden välein (36 §). Maallikkotuomariksi

voidaan valita vain Saksan kansalainen (**GVG:n 31 §**). Maallikkotuomariksi ei voida valita kansalaista, joka

on alle 25-vuotias tai yli 70-vuotias tehtävän alkaessa (**GVG:n 33 §**)

ei asu asianomaisessa kunnassa

ei ole sopiva tehtävään henkisen tai fyysisen sairauden vuoksi

ei ole sopiva tehtävään puutteellisen saksan kielen taidon vuoksi

on vaarassa joutua vararikoon

on tuomittu aiemmin tai on syytettynä vireillä olevassa rikosasiassa (**GVG:n 32 §**). Maallikkotuomareille maksetaan korvaus.

Korvauksen määrä riippuu siitä, mitä oikeuden palkkioita ja korvauksia koskevassa laissa (*Justizvergütungs- und –entschädigungsgesetz*) säädetään (**GVG:n 55 §**). Osavaltiot ovat laatineet esitteitä maallikkotuomarien tehtävistä, ja esitteet ovat saatavissa myös internetissä. Lisäksi osavaltiot tarjoavat koulutusta maallikkotuomareille.

Tuomioistuimen virkailijat

Tuomioistuimen virkailijat (*Rechtspfleger*) ovat oikeuslaitoksen virkamiehiä. He hoitavat pääasiassa hakemuslainkäytön alaan kuuluvia asioita (mm. perintöasiat, asiat, joiden osallisilta puuttuu oikeustoimikelpoisuus, lapsia ja adoptiota koskevat asiat, kiinteistörekisteriasiat, kauppa-, osuuskunta- ja kumppanuusrekisteriasiat, maksukyvyttömyysasiat, yhdistysasiat, aviovarallisuussuhteiden rekisteröintiä koskevat asiat, alusrekisteriasiat). Lisäksi tuomioistuimen virkailijat vastaavat monista muista oikeudenkäynteihin liittyvistä palveluista, kuten maksamismääräysmenettelyihin, oikeusapuun, ulosottoon, pakkohuutokauppaan ja konkurssipesän hallinnointiin, kulujen määrittämiseen, rangaistusten täytäntöönpanoon, liittovaltion patenttituomioistuimen menettelyihin ja kansainvälisiin oikeudenkäynteihin liittyvistä tehtävistä.

Nykyisin käräjäoikeuksissa toimii enemmän tuomioistuimen virkailijoita kuin tuomareita. Tuomioistuimen virkailijoiden tehtäväkenttä määräytyy lainsäädännön perusteella (*Rechtspflegergesetz, RPfG*). Tuomareiden tavoin tuomioistuimen virkailijat hoitavat tehtävänsä ja tekevät päätöksensä täysin riippumattomasti. Heidän toimintansa perustuu vain lakiin ja oikeuteen. Tuomioistuimen virkailijoiden tekemiin päätöksiin sovelletaan prosessioikeuden yleisten sääntöjen mukaisia muutoksenhakekeinoja.

Oikeudelliset tietokannat

Tuomarien ammattia käsitteleviä, kaikkien käytettävissä olevia verkkosivustoja ovat muun muassa seuraavat:

[liittovaltion oikeusministeriön](#) verkkosivusto

osavaltioiden oikeusministerien verkkosivustot (esim. [Hampur](#), [Berliini](#) ja [Baijeri](#))

yksittäisten tuomioistuinten verkkosivustot

[liittovaltion yhteinen oikeusportaali](#) ja osavaltioiden verkkosivustot.

Tietoja on saatavilla myös tuomarien ammattiyhdistysten verkkosivustoilla, esimerkiksi [Saksan tuomariliiton](#) tai [Saksan tuomioistuinten virkailijoiden liiton](#) verkkosivustoilla.

Lakimiehet

Saksassa on noin 160 000 lakimestä (*Rechtsanwalt*). Lakimiehillä on sama koulutus kuin tuomareilla, ja he antavat neuvoja ja edustavat päämiehiään kaikenlaisissa oikeusasioissa. Heillä on valtuudet harjoittaa ammattiaan sekä tuomioistuimessa että sen ulkopuolisissa menettelyissä. Saksan lainsäädännössä pelkästään tuomioistuimessa toimivia asianajajia ei eroteta omaksi ammattiryhmäkseen. Lakimiehillä on toimivalta esiintyä edustajina kaikissa Saksan tuomioistuimissa, lukuun ottamatta toimimista edustajana siviilioikeudellisessa asiassa liittovaltion korkeimmassa oikeudessa. Tätä varten on erityinen hyväksyntämenettely.

Lakimiesten on noudatettava Saksan lakimieslain (*Bundesrechtsanwaltsordnung, BRAO*) säännöksiä. Lakimieskunta sääntelee myös itse omaa toimintaansa ja on antanut muita ammatillisia säännöksiä, kuten esimerkiksi lakimiehiä koskevilla tapaohjeilla (*Berufsordnung der Rechtsanwälte, BORA*) ja tiettyyn oikeusalaan erikoistuneita lakimiehiä koskevilla tapaohjeilla (*Fachanwaltsordnung, FAO*). Lakimiesten palkkiot määräytyvät lakimiesten palkkioita koskevan lain (*Rechtsanwaltsvergütungsgesetz, RVG*) mukaan.

Lakimiehet kuluvat 27.ään alueelliseen asianajajayhdistykseen ja liittovaltion korkeimman oikeuden asianajajayhdistykseen. Asianajajayhdistykset vastaavat ammattikuntaan hyväksymisestä. Niiden tehtävänä on myös muun muassa valvoa, että lakimiehet noudattavat ammatillisia velvoitteitaan.

Oikeudelliset tietokannat

Kattavia tietoja lakimiesten toiminnasta on saatavissa [liittovaltion asianajajayhdistyksen](#) (*Bundesrechtsanwaltskammer, BRAK*) verkkosivustolla. Lisäksi Saksan suurin lakimiesyhdistys, [Saksan lakimiesliitto](#) (*Deutsche Anwaltverein, DAV*), antaa laajalti tietoa lakimiehen ammatista. Sivustolla on tietoja myös englanniksi ja ranskaksi.

Lakimiehen löytämisessä auttaa [liittovaltion virallinen lakimiesluettelo](#), johon kaikki lakimiehet on kirjattu (tietoja sekä saksaksi että englanniksi), ja [liittovaltion lakimiestietopalvelu](#).

Patenttiasiamiehet

Saksassa toimii noin 3 000 patenttiasiamiestä (*Patentanwalt*). Patenttiasiamiehillä on luonnontieteiden tai tekniikan alan korkeakoulututkinto ja oikeusalan jatkokoulutusta. Heidän toimintansa kattaa teollisoikeuden (mm. patentit, hyödyllisyysmallit, teollisuusmallit ja tuotemerkit) alaan liittyvän asiakkaiden neuvonnan ja edustamisen erityisesti hakemus- ja valvontamenettelyissä. Patenttiasiamiehillä on toimivalta edustaa asiakkaitaan Saksan patenti- ja tavaramerkkivirastossa, liittovaltion patenttitoimistoissa ja tietyissä asioissa liittovaltion korkeimmassa oikeudessa. Patenttiasiamiehet voivat esittää osavaltion ali- ja ylioikeuksissa ainoastaan lausuntoja asiakkaidensa puolesta, he eivät voi esittää oikeusvaateita.

Patenttiasiamiesten on noudatettava Saksan patenttiasiamieslain (*Patentanwaltsordnung, PAO*) säännöksiä. Patenttiasiamiehet kuuluvat patenttiasiamiesyhdistykseen (*Patentanwaltskammer*).

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa patenttiasiamiesten toiminnasta on saatavissa [patenttiasiamiesyhdistyksen](#) (*Patentanwaltskammer*) verkkosivustolla. Sivustolla on myös patenttiasiamiesten hakemisto.

Notaarit

Saksassa toimii tällä hetkellä lähes 8 000 notaaria (*Notar*), joilla on tavallisesti sama koulutus kuin tuomareilla. Notaarit antavat riippumatonta ja puolueetonta neuvontaa tärkeistä oikeustoimista ja vapaaehtoisesta oikeudenhoidosta. Notaarien tärkeimpänä tehtävänä on käsitellä heille osoitettu asia siten, että tuomioistuimenmenettely voidaan välttää.

Saksan liittovaltion rakenteen vuoksi notaareita on erilaisia. Useimmissa osavaltioissa notaari toimii notaarina kokopäiväisesti (itsenäisen notaarin virka). Joissakin osavaltioissa lakimiehet harjoittavat notaarin toimintaa asianajajan ammatin ohella (asianajajanotaarin virka). Badem-Württembergin osavaltiossa on myös virkanotaareja (vuoteen 2017 asti). Kaikissa tapauksissa notaarien nimittämisestä ja toiminnan valvonnasta vastaa osavaltion oikeushallinto. Notaarin ammattia säännellään notaarilailla (*Bundesnotarordnung, BNotO*). Notaarien palkkiot määräytyvät kuluja koskevan lain (*Kostenordnung, KostO*) mukaan.

Notaarit kuuluvat alueelliseen notaariyhdistykseen.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja notaarien toiminnasta ja ammatista on saatavissa [liittovaltion notaariyhdistyksen](#) (*Bundesnotarkammer*) verkkosivustolla. Sivustolla on myös notaarin löytämistä helpottava [luettelo notaareista](#). Sivustolla on tietoa saksaksi, englanniksi, ranskaksi ja espanjaksi.

Muut oikeusalan ammatit

Oikeuspalvelulain mukaiset oikeusalan ammatit

Oikeuspalvelulain (*Rechtsdienstleistungsgesetz, RDG*) nojalla perintätoimistojen virkailijat, eläkeneuvojat ja muiden maiden oikeuksiin erikoistuneet neuvonantajat voivat tarjota oikeudellista neuvontaa tuomioistuimen ulkopuolisissa asioissa. Perintätoimistojen virkailijat ja eläkeneuvojat voivat edustaa eräissä tapauksissa asiakkaitaan myös oikeudessa. Tämä edellyttää rekisteröitymistä, ja tuomioistuin vahvistaa rekisteröitymisen hakemuksen perusteella. Rekisteröityneiden palveluntarjoajien luettelo julkaistaan virallisessa oikeuspalvelurekisterissä (*Rechtsdienstleistungsregister*).

Näillä oikeuspalvelulain mukaisilla aloilla ei ole lakisääteistä velvoitetta kuulua tiettyyn yhdistykseen tai ammatilliseen järjestöön. Osa perintätoimistojen virkailijoista ja eläkeneuvojista kuuluu kuitenkin yhdistykseen. Suurimmat yhdistykset ovat liittovaltion perintätoimistojen yhdistys (*Bundesverband Deutscher Inkassounternehmen*), liittovaltion oikeusalan palveluntarjoajien yhdistys (*Bundesverband Deutscher Rechtsbeistände/Rechtsdienstleister*) ja liittovaltion eläkeneuvojien yhdistys (*Bundesverband der Rentenberater*).

Oikeudelliset tietokannat

Liittovaltion ja osavaltioiden oikeusportaali pääsee oikeuspalvelurekisteriin, jossa on luettelo palveluntarjoajista ja heidän rekisteröinnistään vastaavista tuomioistuimista. Monenlaista lisätietoa on saatavilla [liittovaltion perintätoimistojen yhdistyksen](#), [liittovaltion oikeusalan palveluntarjoajien yhdistyksen](#) ja [liittovaltion eläkeneuvojien yhdistyksen](#) verkkosivustoilla.

Maksuttomia oikeuspalveluja antavat organisaatiot

Saksassa ([oikeuspalvelulain 6 ja 8 §:n mukaista](#)) ilmaista oikeudellista neuvontaa tarjoavat useat hyväntekeväisyysjärjestöt. Tärkeimpiä näistä ovat

[Arbeiterwohlfahrt Bundesverbände.V. – työntekijöiden hyvinvointijärjestö](#)

[Caritas](#)

[Diakonie](#)

[Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland – Saksan juutalaisten sosiaalipalvelukeskus](#)

[Saksan punainen risti](#)

[Paritätischer Wohlfahrtsverband – yhteiskuntaliikkeiden hyvinvointijärjestö](#)

Linkkejä

[Liittovaltion ja osavaltioiden oikeusportaali](#)

[Liittovaltion oikeusministeriö](#)

[Saksan liittotasavallan oikeusministeriö](#)

[Hampurin oikeusministeriö](#)

[Berliinin oikeusministeriö](#)

[Baijerin oikeusministeriö](#)

[Saksan tuomariliitto](#)

[Saksan asianajajayhdistys](#)

[Liittovaltion virallinen asianajajaluettelo](#)

- [Saksan lakimiesliitto](#)
- [Liittovaltion lakimiestietopalvelu](#)
- [Patenttiasiamiesyhdistys](#)
- [Notaariluettelo](#)
- [Liittovaltion notaariyhdistys](#)
- [Rekisteröityneiden palveluntarjoajien tietopiste](#)
- [Arbeiterwohlfahrt Bundesverband e.V. – työntekijöiden hyvinvointijärjestö](#)
- [Caritas](#)
- [Diakonie](#)
- [Zentralwohlfahrtstelle der Juden in Deutschland – Saksan juutalaisten sosiaalipalvelukeskus](#)
- [Saksan punainen risti](#)
- [Partitätischer Wohlfahrtsverband – yhteiskuntaliikkeiden hyvinvointijärjestö](#)

Päivitetty viimeksi: 27/03/2013

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [et](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenntaan parhaillaan.

Oikeusalan ammatit - Viro

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Viron oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Oikeusalan ammatteja ovat Virossa seuraavat:

syyttäjä
tuomari
maallikkotuomari
apulaistuomari ja julkisasiamies
asianajaja
notaari
haastemies
konkurssipesän hoitaja.

Syyttäjät

Organisaatio

[Syyttäjälaitos](#) on valtion virasto, joka kuuluu oikeusministeriön vastuualueeseen. Siinä on kaksi tasoa: valtakunnansyyttäjän virasto (korkein syyttäjänvirasto) ja neljä piirituomioistuimen yhteydessä toimivaa syyttäjänvirastoa.

Valtakunnansyyttäjän viraston vastuualueena on koko Viro, ja piirituomioistuinten syyttäjänvirastojen vastuualueet vastaavat poliisiprefektuurien toimialueita.

Syyttäjälaitoksen johtajana toimii valtakunnansyyttäjä, jonka nimittää virkaan Viron hallitus. Oikeusministeri tekee nimitysehdotuksen, josta parlamentin oikeudellisten asioiden valiokunta antaa lausuntonsa. Virkakausi on viisi vuotta.

Valtakunnansyyttäjä esittää vuosittain parlamentin keväätunnuksessa parlamentin perustuslakivaliokunnalle yhteenvedon syyttäjälaitokselle laissa määrättyjen tehtävien suorittamisesta edellisenä kalenterivuonna.

Piirituomioistuimen syyttäjänviraston johtajana toimii pääsyyttäjä, jonka nimittää virkaan oikeusministeri. Nimitysehdotuksen tekee valtakunnansyyttäjä ja virkakausi on viisi vuotta.

Syyttäjiä on Virossa kahdeksanlaisia: valtakunnansyyttäjän virastossa toimivat valtakunnansyyttäjä, valtion pääsyyttäjät, valtionsyyttäjät ja apulaissyyttäjät, ja piirituomioistuinten syyttäjänvirastossa toimivat pääsyyttäjät, vanhemmat syyttäjät, erikoissyyttäjät, piirituomioistuimen syyttäjät ja apulaissyyttäjät.

Ks. myös [laki syyttäjälaitoksesta](#).

Tehtävä ja velvollisuudet

Syyttäjälaitosta koskevan lain mukaan syyttäjälaitos

osallistuu rikosten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi tarvittavan valvonnan suunnitteluun

johtaa esitutkimusten ja rikosasioissa ja varmistaa niiden lainmukaisuuden ja tehokkuuden

edustaa syyttäjälaitosta tuomioistuimissa

hoitaa muita tehtäviä, jotka sille on määrätty syyttäjälaitosta koskevassa laissa.

Syyttäjälaitos hoitaa laissa määrätty tehtävänsä riippumattomasti.

Koska syyttäjä johtaa rikosoikeudellisia menettelyjä, hän opastaa esitutkimuksen suorittajaa todisteiden hankinnassa ja päättää tutkinnassa vahvistettujen tosiseikkojen perusteella syytteiden nostamisesta.

Syyttäjälaitosta koskevan perussäännön mukaan

valtakunnansyyttäjän virasto

johtaa esitutkimusta ja edustaa syyttäjälaitosta kaikissa oikeusasteissa rajatylittävissä rikoksissa ja muissa erityisen vakavissa järjestäytyneen rikollisuuden piiriin kuuluvissa rikoksissa tai merkittävää julkista huomiota saaneissa rikoksissa, ammattiharjoittamiseen liittyvissä rikoksissa, talousrikoksissa,

asepalvelukseen liittyvissä rikoksissa, ympäristörikoksissa, oikeudenkäyttöä vastaan kohdistuvissa rikoksissa sekä järjestäytyneen rikollisuuden piiriin

kuuluvissa rikoksissa, kuten myös silloin kun kyseessä ovat rikokset ihmisyyttä ja kansainvälistä turvallisuutta vastaan, vakavammat valtion kohdistuvat

rikokset, syyttäjien tekemät rikokset ja muut valtakunnansyyttäjän nimeämät rikokset

valvoo ja neuvoe piirituomioistuinten syyttäjänvirastoja sekä analysoi ja yhtenäistää oikeuskäytäntöä ja syyttäjänvirastojen käytänteitä

vastaa kansainvälisestä yhteistyöstä johtuvista velvoitteista ja osallistuu muun muassa Eurojustin toimintaan

osallistuu syyttäjälaitoksen toimintaa koskevien lakien, tasavallan hallituksen asetusten ja hallinnollisten määräysten sekä oikeusministerin asetusten ja määräysten valmisteluun.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarin on oltava Viron kansalainen, joka on suorittanut kansallisella tasolla tunnustetun oikeustieteen maisterin tutkinnon tai jolla on Viron tasavallan koulutuslain 28 §:n 22 momentissa tarkoitettu sitä vastaava pätevyys tai vastaava ulkomainen pätevyys. Hänen on pystyttävä käyttämään viron kieltä edistyneellä tasolla, hänen on oltava moraaliiltaan nuhteeton ja hänellä on oltava tuomarina työskentelemiseen tarvittavat valmiudet ja henkilökohtaiset

ominaisuudet. Tuomarit nimitetään eliniäksi. Oikeusministerillä ei ole käsky- eikä kurinpitovaltaa tuomareihin nähden. Tuomari voidaan erottaa virasta vain lainvoimaisella oikeuden päätöksellä. Tuomarin ylin eläkeikä on 67 vuotta, mutta virka-aikaa on kuitenkin mahdollista pidentää.

Tuomariksi ei voi nimittää henkilöä,

joka on tuomittu rikoksesta

joka on menettänyt tuomarin, notaarin, valantehneen tulkin tai kääntäjän taikka haastemiehen aseman

joka on erotettu asianajajaliitosta

joka on pantu viralta kurinpitovirastokomuksen vuoksi

joka on konkurssivelallinen

joka on määrätty lopettamaan ammattitoimintansa tilintarkastajana, paitsi jos hän on itse pyytänyt lopettamista

joka on määrätty lopettamaan ammattitoimintansa patenttiasiamiehenä, paitsi jos hän on itse pyytänyt lopettamista.

Käräjä- tai hallinto-oikeuden tuomariksi voidaan nimittää henkilö, joka on suorittanut tuomariharjoittelun tai joka on vapautettu harjoitteluvaiheesta ja on suorittanut tuomarin tutkinnon. Tuomariharjoittelua ei vaadita henkilöltä, joka on toiminut juuri ennen tuomarin tutkinnon suorittamista kahden vuoden ajan valantehneenä asianajajana tai syyttäjänä (ei kuitenkaan syyttäjän apulaisena) tai joka on aiemmin toiminut tuomarina eikä tehtävästä vapauttamisesta ole kulunut yli kymmentä vuotta.

Piirituomioistuimen tuomariksi voidaan nimittää kokenut ja tunnustettu lakimies, joka on suorittanut tuomarin tutkinnon. Tuomarin tutkintoa ei vaadita henkilöltä, joka on juuri ennen nimittämistään toiminut tuomarina.

Korkeimman oikeuden tuomariksi voidaan nimittää kokenut ja tunnustettu lakimies.

Tuomarit nimitetään virkaan julkisen kilpailun perusteella.

Tuomari voi tuomarintönsä ohella tehdä vain opetus- ja tutkimustyötä. Tuomarin on ilmoitettava tuomarintönsä ulkopuolisesta työstä tuomioistuimen päällikkötuomarille. Tällainen työ ei saa haitata tuomarin virallisten tehtävien hoitamista eikä riippumattomuutta. Tuomari ei voi olla Viron parlamentin jäsen, kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsen, puolueen jäsen, yksityisyrityksen perustaja, yrityksen johtamiseen osallistuva osakas, johtoryhmän tai hallituksen jäsen, ulkomaalaisen tytäryhtiön johtaja, konkurssipesän hoitaja, konkurssilautakunnan jäsen, takavarikon täytäntönpäijä kiinteistöasioissa eikä riidan osapuolten valitsema välitsemies.

Tuomari voidaan erottaa virasta vain oikeuden päätöksellä. Virassa olevaa ensimmäisen tai toisen oikeusasteen tuomaria voi syyttää rikosasiassa vain korkeimman oikeuden täysistunnon esityksestä ja Viron tasavallan presidentin suostumuksella. Virassa olevaa korkeimman oikeuden tuomaria voi syyttää rikosasiassa vain oikeuskanslerin esityksestä ja Viron parlamentin jäsenten enemmistön suostumuksella.

Tuomareita koskevista vaatimuksista, tuomariharjoittelusta ja velvollisuuksista säädetään [tuomioistuimista annetussa laissa](#).

Tehtävä ja velvollisuudet

Tuomarin ammattia säännellään lailla. Tuomarien eettinen säännöstö on hyväksytty Viron tuomioistuinten tuomarien täysistunnon. Lisätietoja on saatavissa [tuomioistuinten](#) ja [korkeimman oikeuden](#) verkkosivustolta.

Tuomarin tehtävänä on käyttää oikeutta perustuslain ja säädösten mukaisesti ja ratkaista niiden perusteella asia osapuolten kannalta oikeudenmukaisella tavalla. Tuomari kehittää oikeudenkäyttöä tulkitsemalla säädöksiä ja tekemällä tutkimusta.

Tuomari hoitaa virkatehtäviään puolueettomasti ja omaa etuaan ajamatta sekä ottaa virkaansa liittyvät intressit huomioon myös ammatillisen toimintansa ulkopuolella. Tuomarin on käytäyttyävä nuhteettomasti sekä työssä että vapaa-ajalla ja pidätyttävä toimista, jotka saattavat vahingoittaa tuomioistuimen mainetta. Tuomari ei saa paljastaa tietoja, jotka tulevat hänen tietoonsa suljetuin ovin pidetyssä tuomioistuimen istunnossa tai ratkaisun löytämiseksi käydyissä keskusteluissa. Tuomaria sitoo salassapitovelvollisuus myös virkasuhteen päätyttyä. Tuomarin tehtävänä on valvoa tuomarin tai apulaistuomarin virkaan ehdolla olevia henkilöitä ja harjoitteluaan suorittavia yliopisto-opiskelijoita. Tuomari valvoo kerrallaan vain kahta tuomariksi tai apulaistuomariksi ehdolla olevaa henkilöä tai harjoittelijaa. Tuomarin edellytetään kehittävän ammatillista tietämystään ja ammattitaitoaan säännöllisesti ja osallistuvan koulutukseen.

Tuomarien palkkaus ja muut edut

Tuomareille on taattu laissa eräitä etuja, kuten palkka, ikälisät, eläke, lomat, virka-asu ja muut edut.

Tuomarin palkka vahvistetaan parlamentin ja presidentin nimittämien valtion virkamiesten palkkoja koskevassa laissa. Palkan lisäksi tuomarit saavat palvelusvuosiensa perusteella ikälisää, joka on viidennestä tuomarivuodesta lähtien 5 % palkasta, kymmenennestä tuomarivuodesta lähtien 10 % palkasta ja viidennestätoista tuomarivuodesta lähtien 15 % palkasta.

Tuomarin eläkkeeseen kuuluvat vanhuuseläke, työeläke, työkyvyttömyyseläke ja perhe-eläke. Tuomarille ei makseta eläkettä niin kauan kuin hän toimii tuomarina. Jos eläkkeelle jäänyt tuomari tekee muuta työtä, hän saa palkasta riippumatta täyden tuomarin eläkkeen. Tuomarin eläkettä ei makseta, jos tuomari on pantu viralta kurinpitovirastokomuksen takia tai tuomittu rikoksesta. Tuomarin eläke perutaan, jos hänet on tuomittu oikeudenkäyttöön liittyvästä rangaistavasta teosta.

Oikeus tuomarin vanhuuseläkkeeseen syntyy, kun henkilö on työskennellyt tuomarina vähintään 15 vuotta ja saavuttanut vanhuuseläkeiän. Jos tuomari on menettänyt työkyvystään 100, 90 tai 80 %, oikeus tuomarin vanhuuseläkkeeseen syntyy 15-vuotisen tuomarina työskentelyn jälkeen, vaikkei henkilö olisikaan saavuttanut vanhuuseläkeikää. Jos vanhuuseläkeiän saavuttanut tuomari on menettänyt työkyvystään 100, 90 tai 80 %, hänellä on oikeus tuomarin vanhuuseläkkeeseen sen jälkeen, kun hän on työskennellyt 10 vuotta tuomarina. Tuomarin vanhuuseläke on 75 % viimeisestä palkasta.

Tuomarin työeläke: vähintään 30 vuotta tuomarina työskennelleellä on oikeus saada työeläkettä, joka on 75 % viimeisestä palkasta.

Jos tuomari joutuu tuomarina työskennellessään pysyvästi työkyvyttömäksi, hänellä on oikeus saada tuomarin työkyvyttömyyseläkettä. Tuomarin työkyvyttömyyseläke on 75 % viimeisestä palkasta, kun työkyvyttömyys on 100-prosenttinen; 70 % viimeisestä palkasta, kun työkyvyttömyys on 80- tai 90-prosenttinen; ja 30 % viimeisestä palkasta, kun työkyvyttömyys on 40–70-prosenttinen.

Tuomarin perhe-eläke: jokaiselle perhe-eläkkeeseen oikeutetulle perheenjäsenelle maksetaan tuomarin kuoleman johdosta perhe-eläkkeenä 30 % tuomarin viimeisestä palkasta, mutta kuitenkin niin, että perhe-eläkkeen kokonaismäärä on enintään 70 % viimeisestä palkasta.

Tuomarien lomat: Tuomarilla on oikeus vuosilomaan, jonka pituus on ensimmäisen ja toisen oikeusasteen tuomareilla 49 kalenteripäivää ja korkeimman oikeuden tuomareilla 56 kalenteripäivää. Tuomareilla ei ole oikeutta julkishallintolaissa säädettyyn lisälomaan.

Maalikkotuomarit

Maalikkotuomarit osallistuvat käräjäoikeuksien lainkäyttöön vain ensimmäisen oikeusasteen rikosasioita käsiteltäessä. Lainkäytössä maalikkotuomarilla on sama asema sekä samat oikeudet ja velvollisuudet kuin tuomarilla. Maalikkotuomari voidaan nimittää enintään neljäksi vuodeksi kerrallaan, ja hänen on oltava Viron kansalainen, joka on oikeustoimikelpoinen, 25–70-vuotias, asuu Virossa, pystyy käyttämään viron kieltä edistyneellä tasolla ja on moraaliltaan sovelias toimimaan maalikkotuomarina. Nimityksen maalikkotuomariksi voi saada korkeintaan kahdeksi perättäiseksi kaudeksi.

Maalikkotuomariksi ei voida nimittää ketään, joka on tuomittu rikoksesta; joka on konkurssivelallinen; joka on terveydentilansa vuoksi tehtävään soveltumaton; jolla on ollut pysyvä asuinpaikka (eli osoitetiedot on kirjattu väestörekisteriin) alle yhden vuoden ajan sen paikallishallintoyksikön alueella, joka on esittänyt häntä maalikkotuomariehdokkaaksi; joka on tuomioistuimen, syyttäjänviraston tai suojelupoliisin palveluksessa; joka on asepalveluksessa; joka

on asianajaja, notaari tai haastemies; tai joka on tasavallan hallituksen jäsen, kunnan- tai kaupunginvaltuuston jäsen, tasavallan presidentti, Viron parlamentin jäsen tai maaherra. Jos jotakuta syytetään rikoksesta, häntä ei voi rikosoikeudellisen menettelyn aikana nimittää maallikkotuomariksi. Maallikkotuomarin olennainen tehtävä lainkäytössä on edustaa sellaisen tavallisen ihmisen näkemystä, joka tarkastelee oikeudenkäyntiä inhimillisistä eikä niinkään oikeudellisista lähtökohdista. Maallikkotuomarihokkaiden valinnasta vastaavat kaupungin- tai kunnanvaltuustot.

Apulaistuomarit ja julkisasiamiehet

Apulaistuomari on tuomioistuimen virkamies, joka suorittaa laissa säädettyjä tehtäviä. Apulaistuomari on riippumaton, mutta hänen on noudatettava tuomarin ohjeita siltä osin kuin laissa on säädetty. Apulaistuomari voi tehdä merkintöjä rekistereihin (esimerkiksi kiinteistörekisteriin tai kaupparekisteriin) ja antaa rekisterinpidon piiriin kuuluvia määräyksiä, esimerkiksi uhkasakkomääräyksiä. Apulaistuomari voi hoitaa nopeutettua maksamismääräysmenettelyä.

Apulaistuomaria koskevat samat viranhoitoon liittyvät rajoitteet kuin tuomareita.

Apulaistuomariksi voidaan nimittää henkilö, joka on suorittanut kansallisella tasolla tunnustetun oikeustieteen maisterin tutkinnon tai jolla on Viron tasavallan koulutuslain 28 §:n 22 momentissa tarkoitettu sitä vastaava pätevyys tai vastaava ulkomainen pätevyys. Hänen on pystyttävä käyttämään viron kieltä edistyneellä tasolla ja hänen on oltava moraaliiltaan nuhteeton. Hänen on pitänyt suorittaa apulaistuomariharjoittelu. Apulaistuomariksi voidaan nimittää myös henkilö, joka ei ole suorittanut apulaistuomariharjoittelua mutta on suorittanut tuomariharjoittelun tai joka on vapautettu harjoitteluvaiheesta ja on suorittanut tuomarin tutkinnon.

Apulaistuomariksi ei voida nimittää henkilöä, joka on tuomittu rikoksesta joka on menettänyt tuomarin, notaarin, valantehneen tulkin tai kääntäjän taikka haastemiehen aseman joka on erotettu asianajajaliitosta joka on pantu viralta kurinpitokomuksen vuoksi joka on konkurssivelallinen joka on määrätty lopettamaan ammattitoimintansa tilintarkastajana, paitsi jos hän on itse pyytänyt lopettamista joka on määrätty lopettamaan ammattitoimintansa patenttiasiamiehenä, paitsi jos hän on itse pyytänyt lopettamista joka on kolmen vuoden kuluessa tuomariksi nimittämisestä vapautettu tuomarin virasta sillä perusteella, että hän on sopimaton virkaan.

Apulaistuomarit nimitetään virkaan julkisen kilpailun perusteella.

Apulaistuomareihin ja heidän nimittämismenettelyynsä sovellettavat vaatimukset on määritellyt [tuomioistuimista annetussa laissa](#).

Julkisasiamies on tuomioistuimen virkamies, joka itsenäisesti tai tuomarin valvonnassa osallistuu oikeudenkäyntien valmisteluun ja tapausten käsittelyyn oikeudenkäyntilaissa säädettyllä tavalla. Julkisasiamies voi toteuttaa kaikkia niitä toimia ja tehdä kaikkia niitä päätöksiä, jotka apulaistuomarilla tai tuomioistuimen muulla virkamiehellä on oikeudenkäyntilain mukaisesti oikeus tehdä. Julkisasiamies on riippumaton, mutta hänen on noudatettava tuomarin ohjeita siltä osin kuin laissa on säädetty.

Julkisasiamiehiin sovelletaan samoja vaatimuksia kuin apulaistuomareihin. Julkisasiamiehen toimi täytetään avoimella kilpailulla.

Julkisasiamieheksi ei voida nimittää henkilöä, joka on tuomittu tahalliseen rikoksesta, joka on tuomittu tahallisesta valtion kohdistuvasta rikoksesta, vaikka rangaistusta koskevat tiedot olisi poistettu rikosrekisteristä, jolta on lainvoimaisella oikeuden päätöksellä evätty oikeus harjoittaa julkisasiamiehen toimea, tai joka on julkisasiamiestä suoraan valvovan henkilön lähisukulainen tai avopuoliso.

Julkisasiamiesten [\(371 Kb\)](#) ja apulaistuomareiden [\(373 Kb\)](#) lisäksi tuomioistuimen virkamiehiin kuuluvat [tuomioistuimen johtaja](#) [\(367 Kb\)](#)

ja [kirjaaja](#) [\(364 Kb\)](#).

Asianajajat

Asianajajiin kuuluvat valantehneet asianajajat ja valantehneiden asianajajien avustajat.

Asianajajat ovat Viron asianajajaliiton jäseniä ja heihin sovelletaan asianajajaliitosta annettua lakia. Viron asianajajaliiton jäseneksi hyväksytään asianajajatutkinnon suorittanut henkilö, joka täyttää asianajajaliitosta annetussa laissa asetetut vaatimukset.

Viron asianajajaliitto (Eesti advokatuur) on itsehallinnollinen ammattiliitto, joka on perustettu oikeudellisten palvelujen tarjoamiseksi yksityisellä ja julkisella sektorilla. Se myös suojelee asianajajien ammatillisia oikeuksia. Viron asianajajaliitto valvoo jäsentensä ammattitoimintaa ja ammattietiikan vaatimusten noudattamista. Se myös järjestää asianajajien työssä tapahtuvaa ammatillista koulutusta ja huolehtii valtion oikeusavun tarjoamisesta. Jäsentensä välityksellä asianajajaliitto varmistaa valtion oikeusavun saatavuuden.

Viron asianajajaliiton toimintaa hoidetaan eri elimissä, joita ovat yleiskokous, hallitus, puheenjohtaja, tarkastuslautakunta, kunniatuomioistuin ja ammatillista soveltuvuutta arvioiva lautakunta.

Valantehneellä asianajajalla on oikeus

edustaa ja puolustaa asiakkaita tuomioistuimessa sekä esitutkimusmenettelyssä ja muissa menettelyissä sekä Virossa että ulkomailla kerätä todistusaineistoa

valita ja käyttää oman harkintansa mukaan laillisia keinoja ja toimenpiteitä tarjotessaan oikeudellisia palveluja

hankkia kansallisilta ja paikallisilta viranomaisilta oikeudellisten palvelujen tarjoamisessa tarvittavia tietoja, tutustua asiakirjoihin ja hankkia niistä jäljennöksiä ja otteita, ellei asianajaja kiellä lainvälisessä hankkimasta tällaisia tietoja ja asiakirjoja

käsitellä muiden kuin asiakkaidensa arkaluonteisia henkilötietoja, jotka on hankittu sopimuksen tai säädöksen mukaisesti, ilman asianomaisten

henkilöiden suostumusta, jos se on tarpeen oikeudellisten palvelujen tarjoamiseksi

todistaa oikeiksi allekirjoituksia ja jäljennöksiä asiakirjoista, jotka on toimitettu tuomioistuimelle ja muille virallisille elimille osana asiakkaalle tarjottavia

oikeudellisia palveluja

toimia välimiehenä tai sovittelijana sovittelusta annetussa laissa säädettyssä menettelyssä

toimia konkurssipesän hoitajana, jos hän on konkurssipesän hoitajien liiton jäsen.

Valantehneen asianajajan avustajalla on valantehneen asianajajan valtuudet laissa säädettyinä rajoituksin.

Valantehneen asianajajan avustajalla ei ole valtuuksia toimia välimiehenä tai sovittelijana sovittelusta annetussa laissa säädettyssä menettelyssä. Hänellä ei ole valtuuksia edustaa tai puolustaa asiakkaita korkeimmassa oikeudessa, ellei laissa toisin säädetä. Valantehneen asianajajan avustaja ei saa toimia konkurssipesän hoitajana.

Valantehneen asianajajan avustaja saa tarjota oikeudellisia palveluja vain sen valantehneen asianajajan valvonnassa, jonka palveluksessa hän on.

Tarjotessaan oikeudellisia palveluja asianajaja toimii riippumattomasti ja noudattaa lakia, Viron asianajajaliiton elinten hyväksymiä päätöksiä, asianajajien ammattietiikkaa koskevia vaatimuksia, hyviä toimintatapoja ja omaatuntoaan.

Asianajajalle paljastetut tiedot ovat luottamuksellisia. Kun asianajajaa tai asianajajaliiton tai lakiasiaintomiston työntekijää kuullaan todistajana, häntä ei saa kuulustella tai pyytää antamaan tietoja asioista, jotka ovat tulleet hänen tietoonsa oikeudellisten palvelujen tarjoamisen yhteydessä.

Asianajajan tarjoamiin oikeudellisiin palveluihin liittyviä tietovälineitä suojaa koskemattomuus.

Ammatillisia tehtäviään hoitavaa asianajajaa ei saa samaistaa asiakkaaseen tai asiakkaan oikeustapaukseen.

Asianajajaa ei saa pidättää, tutkia tai pitää tutkintavankeudessa hänen ammattitoimintaansa liittyvistä syistä, paitsi tuomioistuimen päätöksellä.

Lakiasiaintomistossa, jonka välityksellä asianajaja tarjoaa oikeudellisia palveluja, ei saa suorittaa etsintää asianajajan ammattitoimintaan liittyvistä syistä.

[Viron asianajajaliiton](#) verkkosivustolla on luettelo asianajajista ja lakiasiaintomistoista sekä muuta hyödyllistä tietoa. Euroopan oikeusportaalissa on

toiminto "[Kuinka löydän lakimiehen](#)", jonka avulla voi hakea asianajajia kaikkialta EU:sta.

Oikeudellisia tietokantoja

Edellä mainittujen tietokantojen lisäksi ei ole muita tietokantoja.

Lainopilliset neuvonantajat

Lainopillisten neuvonantajien ammatti toimintaa ei säännellä Virossa lailla.

Notaarit

Organisaatio

Kaikilla Virossa toimivilla notaareilla on yhtäläinen toimivalta. Notaaritoimintaa säännellään [notaarilaissa](#). Oikeusministeriö ja notaariliitto (Notarite Koda) vastaavat yhdessä notaarien ammatti toiminnan sääntelystä ja hallinnoinnista. Notaariliitto on julkisoikeudellinen yhteisö, jonka jäseniä kaikki virkaan nimetyt notaarit ovat. Sen tehtäviin kuuluu valvoa, että notaarit tekevät työnsä tunnollisesti ja oikein. Sen tehtäviin kuuluu valvoa, että notaarit tekevät työnsä tunnollisesti ja oikein. Lisäksi se yhdenmukaistaa notaarien ammatillista toimintaa, järjestää notaareille koulutusta, organisoii hakijapalvelua, hoitaa ja kehittää notaarien sähköistä tietojärjestelmää, osallistuu yhdessä oikeusministeriön kanssa valvontaan jne. [Notaariliiton verkkosivustolla](#) on tietoja notaareista ja notariaattipalveluista.

Tehtävät ja velvollisuudet

Notaari on julkisoikeudellisen viran haltija. Hänellä on valtion antamat valtuudet todistaa pyynnöstä oikeaksi tosiseikasto, jolla on oikeudellista merkitystä, ja suorittaa muita notariaattitehtäviä oikeusvarmuuden takaamiseksi.

Notaarien on hoidettava tehtävänsä puolueettomasti, luotettavasti ja riippumattomasti. Heillä on velvollisuus varmistua liiketoimen osapuolten todellisista aikeista ja olosuhteista, joita moitteettoman liiketoimen suorittaminen edellyttää, sekä selittää osapuolille erilaiset tavat suorittaa liiketoimi ja liiketoimen seuraukset.

Notaarit suorittavat pyynnöstä seuraavia notariaattitehtäviä:

notariin todistusten antaminen (erilaiset sopimukset, valtuutusasiakirjat, testamentit) ja asiakirjojen oikeaksi todistaminen (jäljennökset, allekirjoitukset, tulosteet jne.)

perimysasioiden hoitaminen

todistusten antaminen sellaisten notariaattiasiakirjojen valmistelusta, jotka pannaan täytäntöön Virossa (jotka on tarkoitus panna täytäntöön Virossa ja jotka ovat tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001, EUVL L 12, 16.1.2001, s. 1–23, liitteessä VI esitetyn vakiokaavan mukaisia).

lupa-asiakirjojen mitättömäksi julistaminen oikeaksitodistamisesta annetun lain mukaisesti

sovittelijana toimivan asianajajan tai toisen notaarin tekemien sopimusten vahvistaminen täytäntöönpanokelpoiseksi sovittelumenettelystä annetun lain nojalla apostillojen antaminen (todistusten tai muiden asiakirjojen varmentamiseksi)

vuosikertomusten toimittaminen rekisteriä pitävälle tuomioistuimelle oikeushenkilöiden pyynnöstä

avioliiton ja -eron vahvistaminen sekä avioliitto- ja avioerohakemuksen laatiminen

talletusten, vakuuksien ja asiakirjojen vastaanotto

kiinteistö- ja rekisteriosastoissa pidettäviin rekistereihin vietyjen tietojen tai asiakirjojen antaminen niihin tutustumista varten

tietojen tai hakemusten välittäminen yrittäjän pyynnöstä taloushallintoviranomaiselle, asiakirjojen tai muiden tietojen vastaanottaminen

taloushallintoviranomaisilta sekä hallinnollisten määräysten tiedoksiantaminen yrittäjälle

tietojen merkitseminen rekisteriin yrittäjän pyynnöstä.

Asiakkaan on maksettava notaarille kyseisistä toimista laissa vahvistettu palkkio.

Notaarit voivat tarjota seuraavia notariaattipalveluja:

todistusmenettelyyn liittymätön oikeudellinen neuvonta

verolainsäädäntöä ja ulkomaista lainsäädäntöä koskeva neuvonta, joko todistusmenettelyn yhteydessä tai erillisenä palveluna

sovittelusta annetun lain mukainen sovittelu

välimiehenä toimiminen siviiliprosessilain nojalla

huutokauppojen, äänestysten, arpajaisten ja arvontojen toimittaminen sekä tulosten vahvistaminen

valan vastaanottaminen ja valaheitoisten todistusten oikeaksi todistaminen

notariaattipalvelun ulkopuolella tapahtuva ilmoitusten ja tietojen välittäminen sekä näytön esittäminen niiden välittämisestä tai siitä, ettei välittäminen ole ollut mahdollista

talletusten (muiden kuin käteistalletusten), arvopapereiden, asiakirjojen ja muiden esineiden vastaanottaminen, jos se ei ole notariaattitehtävä tai siitä johtuva virkavelvollisuus

vieraasta kielestä viroksi käännettyjen asiakirjojen oikeaksi todistaminen vuoteen 2020 saakka (virallisia käännöksiä virosta vieraaseen kieleen voivat

vuodesta 2015 lähtien tehdä vain valantehneet kääntäjät ja virallisia käännöksiä vieraasta kielestä viroon voivat vuodesta 2020 lähtien tehdä vain

valantehneet kääntäjät)

yrittäjän tekemiin selvityspyyntöihin vastaaminen.

Tietoa notaareiden tarjoamista notariaattipalveluista on saatavissa notaariliiton [verkkosivustolla](#). Asiakas ja notaari sopivat notaaripalvelujen palkkioista ennen palvelun suorittamista.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

Virossa haastemiehen ammatti on vapaa oikeusalan ammatti: haastemiehet toimivat omissa nimissään ja ovat vastuussa omasta toiminnastaan.

Haastemiehen on hoidettava tehtävänsä puolueettomasti ja vastuullisesti. Haastemiehen ammatillista toimintaa säädellään [haastemiehistä annetulla lailla](#).

Haastemiehillä ja konkurssipesän hoitajilla on yhteinen ammatillinen järjestö, haastemiesten ja konkurssipesän hoitajien liitto, joka on toiminut tammikuusta

2010 lähtien. Haastemiesten ammatillista toimintaa, valvontaa, kurinpidollista vastuuta ja ammatillista järjestäytymistä koskevaa toimintaa säännellään

haastemiehistä annetulla lailla. Liiton tehtävänä on muun muassa kehittää ja tehdä tunnetuksi vapaita oikeusalan ammatteja, kehittää hyviä virka- ja

ammattikäytäntöjä ja valvoa niiden noudattamista, laatia suosituksia ammatillisen toiminnan yhdenmukaistamiseksi, järjestää koulutusta ja kehittää

tietojärjestelmiä. Liitolla on myös kunnia tuomioistuini. Lisätietoa liiton toiminnasta on saatavissa sen [verkkosivustolta](#).

Haastemiehen virkatehtäviä ovat

1. täytäntöönpanomenettelyjen toteuttaminen niistä annetun säännösten mukaisesti
2. asiakirjojen tiedoksiantaminen prosessilainsäädännön mukaisesti
3. jäämistöjen inventoiminen ja hallitseminen perintökaaren mukaisesti
4. julkisten huutokauppojen järjestäminen laissa säädetyissä tapauksissa täytäntöönpanomenettelyn ulkopuolella tuomioistuimen tai hallintoelimen pyynnöstä.

Haastemiehen palkkio näiden virkatehtävien hoitamisesta on määritetty haastemiehistä annetussa laissa.

Haastemiehen tarjoamia ammatillisia palveluja ovat seuraavat:

Haastemies voi pyynnöstä ammatillisena palveluna

- 1) toteuttaa irtaimen omaisuuden tai kiinteistön huutokaupan
- 2) antaa asiakirjoja tiedoksi
- 3) antaa oikeudellisia neuvoja ja laatia oikeudellisia asiakirjoja, jos hänen koulutuksensa vastaa tuomioistuinlain 47 §:n 1 momentin 1 almomentissa säädettyä.

Haastemiehellä on oikeus kieltäytyä ammatillisen palvelun suorittamisesta.

Ammatillisten palvelujen suorittamisedellytykset ja palkkiot sovitaan kirjallisesti palvelun pyytäjän kanssa. Sovittujen edellytysten ja maksujen on oltava hyvän ammattitavan mukaiset.

Haastemies ei voi ammatillisissa palveluissa suorittaessaan käyttää niitä oikeuksia, jotka haastemiehelle on laissa säädetty virkatehtävien hoitamista varten tai jotka johtuvat haastemiehen työpaikasta.

Tietoa haastemiesten ammatillisista palveluista löytyy liiton [verkkosivulta](#). Ammatillisten palvelujen tarjoamisesta sovitaan kirjallisesti palvelun pyytäjän kanssa etukäteen.

Haastemiesten ammatillisen toiminnan hallinnollisesta valvonnasta vastaa oikeusministeriö.

Haastemies vastaa ammatillisen toiminnan yhteydessä oikeudettomasti aiheutetusta vahingosta, myös silloin kun vahingon on aiheuttanut haastemiehen toimiston työntekijä. Jos haastemiehen virkatehtävistä aiheutuneeseen vahinkoon liittyvää korvausvaatimusta ei voida kattaa haastemiehen varoista kokonaan tai se voidaan kattaa vain osittain, vahingon korvaa liitto. Viime kädessä haastemiehen toiminnasta vastaa valtio. Liitolla ja valtiolla on oikeus periä saatava vahingosta vastuussa olevalta henkilöltä, ja valtiolla on oikeus periä saatava myös liitolta.

Konkurssipesän hoitajat

Konkurssipesän hoitaja on tuomioistuimen nimittämä henkilö, joka tehtävänsä perusteella suorittaa liiketoimia ja muita konkurssipesään liittyviä toimia sekä edustaa velallista tuomioistuimessa konkurssipesään liittyvissä riita-asioissa. Konkurssipesän hoitajan tärkein velvollisuus on puolustaa kaikkien velkojien ja velallisten oikeuksia ja etuja sekä turvata lainmukainen, riipä ja taloudellisesti järkevä konkurssimenettely. Konkurssipesän hoitaja hoitaa tehtäviään henkilökohtaisesti. Konkurssipesän hoitajina voivat toimia myös liiton ammatillisen yhdistyksen jäseninä olevat luonnolliset henkilöt, jotka liitto on valtuuttanut toimimaan konkurssipesän hoitajina, sekä valantehneet asianajajat, valantehneet tilintarkastajat ja haastemiehet. Liitto pitää yllä konkurssipesän hoitajien luetteloa. Luettelossa on tiedot kaikista henkilöistä, joilla on oikeus toimia konkurssipesän hoitajina, ja siihen voi tutustua liiton verkkosivustolla. Luetteloon lisätyn konkurssipesän hoitajan on varmistettava, että tiedot pitävät paikkansa.

Konkurssipesän hoitajan tärkeimpiä tehtäviä ovat:

- 1) määrittää velkojien vaateet, hallita konkurssipesää ja huolehtia konkurssipesän omaisuuden järjestämisestä ja myynnistä sekä velkojien vaateiden täyttämisestä konkurssipesästä
- 2) määrittää velallisen maksukyvyttömyyden syyt ja alkamisajankohta
- 3) järjestää tarvittaessa velallisen liiketoiminnan jatkuminen
- 4) asettaa tarvittaessa velallinen selvitystilaan, jos velallinen on oikeushenkilö
- 5) antaa tietoa velkojille ja velallisille laissa säädettyissä tapauksissa
- 6) raportoida velkojien ja velallisten toimista ja antaa tietoa konkurssimenettelystä tuomioistuimelle, valvovalle virkamiehelle ja konkurssipesän valvojakunnalle.

Konkurssipesän hoitajien toiminnan hallinnollisesta valvonnasta vastaa oikeusministeriö sille konkurssipesän hoitajasta toimitettujen kantelujen tai muiden sellaisten tietojen pohjalta, joiden perusteella on syytä olettaa, ettei konkurssipesän hoitaja ole täyttänyt velvoitteitaan. Oikeusministeriöllä on konkurssipesän hoitajan toimintaa valvoessaan oikeus varmistaa tämän ammattitoiminnan asianmukaisuus ja laillisuus. Oikeusministeri voi ryhtyä kurinpitotoimiin, jos konkurssipesän hoitaja ei täytä konkurssipesän hoitajien ammattitoimintaa koskevasta lainsäädännöstä johtuvia velvoitteita. Oikeusministeri ei voi ryhtyä kurinpitotoimiin konkurssipesän hoitajana toimivia valantehneitä asianajajia vastaan. Oikeusministerillä on kuitenkin oikeus saattaa asia kunniauoimioistuimen käsiteltäväksi asianajajaliitossa.

Hallinnollisen toiminnan valvonnan lisäksi konkurssipesän hoitajien toimintaa valvovat toimivaltansa rajoissa myös konkurssipesän valvojakunta, velkojainkokous, tuomioistuin sekä liitto.

Linkit

- [Oikeusministeriö](#)
- [Lakimiesliitto \(voittoa tavoittelematon järjestö\)](#)
- [Oikeusapusäätiö](#)
- [Viron asianajajaliitto](#)
- [Syyttäjälaitos](#)
- [Notaariliitto](#)
- [Haastemiesten ja konkurssipesän hoitajien liitto](#)

Päivitetty viimeksi: 03/08/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Irlanti

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Irlannin oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Valtion oikeudenkäyttöelimenä toimii tuomioistuinlaitos perustuslain 34 §:n ja tiettyjen lakien mukaisesti: ensisijaisesti noudatetaan tuomioistuinten perustamista ja kokoonpanoa koskevaa vuoden 1961 lakia (Courts (establishment and Constitution) Act 1961) ja tuomioistuinta koskevan vuoden 1961 lakia (Courts (Supplemental Provisions) Act 1961, sellaisena kuin se on muutettuna). Tuomarit nimitetään oikeusosalalla toimivien hakijoiden joukosta. He hoitavat tehtäviään täysin riippumattomasti. Tuomarikunnan riippumattomuudesta säädetään perustuslaissa. Asianajajat jaetaan toimistoasianajajiin (jotka keskittyvät suoraan asiakaspalveluun) ja oikeudenkäyntiasianajajiin, jotka ovat erikoistuneet puolustukseen ja oikeusriitoihin.

1. Tuomarit

Tuomarinimityksiä käsittelevä neuvoo-antava lautakunta (Judicial Appointments Advisory Board, JAAB) selvittää tuomarinvirkaan nimitettävien henkilöiden sopivuuden ja ilmoittaa asiasta hallitukselle. Lautakunta perustettiin tuomioistuinta ja tuomioistuinvirkamiehiä koskevalle vuoden 1995 lailla (Court and Courts Officers Act 1995). Lautakuntaan kuuluvat ylimmän muutoksenhakutuomioistuimen presidentti (Chief Justice), ylempään oikeusasteeseen tuomioistuimen

(High Court) presidentti sekä alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimeen (Circuit Court) ja alemman oikeusasteen tuomioistuimeen (District Court) puheenjohtajat, oikeuskansleri, asianajajaliittojen nimetyt edustajat sekä kolme oikeus- ja lakiuudistusministerin nimittämää henkilöä. Presidentti nimittää tuomarit hallituksen esityksestä. Tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitovat ainoastaan perustuslaki ja muu lainsäädäntö. Perustuslain mukaisesti tuomareiden lukumäärästä säädetään laissa.

Supreme Court (ylin muutoksenhakutuomioistuin) käsittää oikeuden presidentin (Chief Justice), joka toimii myös puheenjohtajana, ja seitsemän muuta tuomaria (Judges of the Supreme Court). High Courtin eli ylempään oikeusasteen tuomioistuimeen presidentti on viran puolesta Supreme Courtin jäsen. High Court käsittää oikeuden presidentin, joka vastaa tuomioistuimen toiminnan organisoinnista, ja muita tuomareita (Judges of the High Court). Supreme Courtin presidentti ja Circuit Courtin presidentti ovat viran puolesta High Courtin jäseniä. High Courtissa on presidentti ja 35 tuomaria. Circuit Court (ylempi alemman oikeusasteen tuomioistuin) käsittää oikeuden presidentin lisäksi tuomareita (Judges of the Circuit Court). District Courtin presidentti on viran puolesta Circuit Courtin jäsen. District Court käsittää oikeuden presidentin lisäksi tuomareita (Judges of the District Court). Tuomareiden palkoista säädetään aika ajoin laissa. Tuomareiksi nimitetään päteviä toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajajia, joilla on tietty määrä kokemusvuosia asianajajan käytännön työstä (tutkimustyötä ei oteta huomioon). District Courtin tuomareista säädetään lain Courts (Supplemental Provisions) Act 1961 29 §:n 2 momentissa seuraavasti: District Courtin tuomariksi voidaan nimittää toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajaja, joka on harjoittanut ammattiaan vähintään kymmenen vuotta. Lain Courts and Courts Officers Act 1995 30 §:n mukaan Circuit Courtin tuomariksi voidaan nimittää toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajaja, joka on toiminut ammatissa kymmenen vuotta. Lain Courts and Courts Officers Act 2002 mukaan High Courtin tai Supreme Courtin tuomariksi voidaan nimittää oikeudenkäynti- tai toimistoasianajaja, joka on harjoittanut ammattia vähintään 12 vuotta. Kuten edellä todetaan, tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitovat ainoastaan perustuslaki ja muu lainsäädäntö. Virkaan astuessaan tuomarit antavat seuraavan vakuutuksen perustuslain 34 §:n 5 momentin 1 alamomentin mukaisesti: "Kaikkivaltiaan Jumalan läsnä ollessa lupaan ja vakuutan, että hoidan Supreme Courtin presidentin (tai muun tuomarin) virkaa oikeudenmukaisesti, uskollisesti ja parhaan kykyni mukaan suosimatta, syrjimättä tai pelkäämättä ketään ja että puolustan perustuslakia ja muita lakeja. Jumala minua ohjatkoon ja auttakoon."

Perustuslain nojalla High Courtin tai Supreme Courtin tuomari voidaan erottaa vain, jos hän on syyllistynyt tekoon, josta lain mukaan voi seurata viraltapano, tai jos hän on tullut terveydentilansa takia kyvyttömäksi hoitamaan virkaansa, ja silloinkin ainoastaan parlamentin (Oireachtas) ala- ja ylähuoneessa hyväksytyllä perustelulausemalla.

Tuomioistuimia koskevassa vuoden 1924 laissa (Courts of Justice Act 1924) ja District Court -tuomioistuimia koskevassa vuoden 1946 laissa (Courts of Justice (District Court) Act 1946) on samanlaiset Circuit Courtin ja District Courtin tuomareita koskevat säännökset.

2. Oikeuskansleri ja syyttäjälaitoksen johtaja

Perustuslain 30 §:n mukaan oikeuskansleri (Attorney General) neuvoo hallitusta oikeudellisissa kysymyksissä. Presidentti nimittää oikeuskanslerin pääministerin (Taoiseach) esityksestä. Oikeuskanslerin on erottava virastaan pääministerin vaihtuessa. Oikeuskansleri on yleensä vanhempi oikeudenkäyntiasianajaja. Oikeuskanslerin ei edellytetä luopuvan itsenäisestä ammatin harjoittamisesta, mutta oikeuskanslerit ovat kuitenkin tehneet niin viime vuosina.

Hallituksen lainopillisena neuvonantajana oikeuskansleri tutkii tarkasti kaikki lainsäädäntöehdotukset, jotka hallitus aikoo esittää parlamentin ylä- ja alahuoneelle hyväksyntää varten. Lisäksi oikeuskansleri antaa hallitukselle neuvoja kansainvälisissä kysymyksissä, kuten kansainvälisten sopimusten ratifoinnissa. Oikeuskanslerin tehtävänä on myös edustaa kansalaisia, kun on kyse näiden oikeuksien puolustamisesta. Tällaisissa tapauksissa oikeuskansleri voi panna oikeudenkäynnin vireille tai toimia asiassa vastaajana. Vaikka pääministeri nimittää oikeuskanslerin, tämä on riippumaton hallituksesta. Perustuslain mukaan oikeuskansleri on aina päävastaaja tapauksissa, joissa lainsäädännön perustuslainmukaisuus asetetaan kyseenalaiseksi. Ennen vuotta 1976 oikeuskansleri vastasi kaikkien vakavien rikosten syytteenpanosta. Perustuslain mukaan tästä tehtävästä voi huolehtia myös joku toinen henkilö, jolle on siihen laissa annettu valtuudet. Syyttäjälaitoksen johtajan virka (Director of Public Prosecutions) luotiin lain Prosecution of Offences Act 1974 2 §:llä. Vuonna 1976 voimaan tulleen lain tarkoituksena oli, että syytteenpanosta huolehtisi poliittisista kytkennöistä vapaa virkamies. Hallitus nimittää syyttäjälaitoksen johtajan, joka on kuitenkin virkamies eikä siis joudu eroamaan hallituksen vaihtuessa, kuten oikeuskansleri. Näin varmistetaan syytteenpanotoiminnan jatkuvuus. Vuoden 1974 laissa säädetään lisäksi, että syyttäjälaitoksen johtaja on virkaansa hoitaessaan riippumaton. Hallitus voi erottaa syyttäjälaitoksen johtajan vain, jos Supreme Courtin presidentistä, yhdestä High Courtin tuomarista ja oikeuskanslerista koostuva komitea on antanut lausunnon johtajan terveydentilasta tai toiminnasta.

 Syyttäjälaitoksen johtaja päättää, asetetaanko henkilö syytteenpanon vakavasta rikoksesta ja millainen syyte tulee olemaan. Syyttäjälaitoksen johtaja huolehtii rikosten syytteenpanosta, mutta useimmissa lievemmissä rikoksissa syytteenpanon voi hoitaa **Gardaí** eli poliisiviranomainen, eikä asiaa tarvitse lähettää syyttäjälaitoksen johtajalle. Tällaisissa tapauksissa syyttäjälaitoksen johtajalla on oikeus neuvota poliisiviranomaista asian hoitamisessa. Vaikka syyttäjälaitoksen johtaja huolehtii aiemmin oikeusministerille kuuluneesta syytteenpanotoiminnasta, oikeusministeri nostaa edelleen syytteen kansainvälisissä asioissa, esimerkiksi kun on kyse rikoksesta epäillyn tai tuomitun luovuttamisesta toiseen valtioon.

3. Oikeusviraston (Courts Service) työntekijät

Oikeuden kansliahenkilökunnan (Court Registrars ja Court Clerks) palkkaamisesta huolehtii Courts Service (oikeusvirasto).

Oikeuden kansliahenkilökunta vastaa tuomioistuinten yleisestä hallinnosta. Court Registrarin päätehtävänä on avustaa tuomaria oikeuden istunnossa ja huolehtia, että tuomioistuinten kitkattomaan toimintaan tarvittavaa hallintoa hoidetaan tehokkaasti.

Courts Service on marraskuussa 1999 toimintansa aloittanut riippumaton oikeushenkilö, jonka hallitus perusti lailla Courts Service Act, 1998. Courts Service on vastuussa toiminnastaan oikeusministerille (Minister for Justice and Equality) ja sen välityksellä hallitukselle.

Courts Service hoitaa seuraavia tehtäviä:

vastaa tuomioistuinten hallinnosta

tarjoaa tukipalveluja tuomareille

antaa yleisölle tietoja tuomioistuinten toiminnasta

vastaa tuomioistuinten käyttämien rakennusten hankinnoista, hallinnoinnista ja ylläpidosta

palvelee ja neuvoo tuomioistuimen käyttäjiä.

Seriffi

Jokaisessa Irlannin kreivikunnassa on seriffi (Sheriff), joka on virkamies ja jonka tehtävänä on ulosmitata ja myydä tavaroita velan suorittamiseksi tuomioistuimen antaman tuomion jälkeen. Seriffien nimittämiseen sovelletaan lakia Court Officers Act 1945, jonka 12 §:n 5 momentin mukaisesti seriffiksi voidaan nimittää joko oikeudenkäynti- tai toimistoasianajaja, joka on harjoittanut ammattiaan vähintään viisi vuotta, tai henkilö, joka on toiminut vähintään viiden vuoden ajan apulaisseriffin (under-sheriff) tai seriffin konttoripäällikkönä tai lähimpänä avustajana. Kyseisen lain 12 §:n 6 momentin g alamomentissa säädetään, että valtiovarainministeri tarkistaa ajoittain edellä mainittujen säännösten nojalla palkattavien seriffien työehdot kuultuaan ensin oikeusministeriä asiasta.

5. Toimistoasianajajat (Solicitors)

Irlannin asianajajayhdistys ([☞ Law Society of Ireland](#)) valvoo toimistoasianajajaksi haluavien opiskelijoiden koulutusta, ja sillä on valtuudet kohdistaa kurinpitotoimia laillistettuihin toimistoasianajajiin. Toimistoasianajajaksi haluavan on suoritettava kolmen vuoden mittainen harjoittelu ja läpäistävä asianajajayhdistyksen järjestämät kurssit. Asianajajayhdistyksen kursseille päästäkseen henkilöllä on oltava korkeakoulututkinto tai muu vastaava tutkinto; tästä vaatimuksesta käytetään nimitystä "Preliminary Examination requirement". Tämän jälkeen henkilön on läpäistävä asianajajayhdistyksen loppukoe, joka käsittää kolme osaa: FE-1, FE-2 ja FE-3. Osa FE-1 koostuu kahdeksasta keskeisestä aihealueesta: yhtiöoikeus, valtiosääntöoikeus, sopimusoikeus, rikosoikeus, kohtuusharkintaa koskevat oikeusohjeet (Equity), Euroopan yhteisön lainsäädäntö, kiinteistöoikeus ja vahingonkorvausoikeus (Tort Law). FE-2 ja FE-3 ovat ammatillisia osia, joista FE-2-osuus koostuu 14 viikon mittaisesta luento-osuudesta, jonka päätteeksi järjestetään koe, sekä 18 kuukauden työharjoittelujaksosta, joka muodostaa osan aiemmin mainittua opiskelijan harjoittelua. FE-3 eli jatkokurssi kestää seitsemän viikkoa ja käsittää luentoja, joiden päätteeksi järjestetään koe. Kun tämä osuus on suoritettu, hänet voidaan hyväksyä toimistoasianajajien luetteloon. Toimistoasianajajia koskevan lain (Solicitors (Amendment) Act 1994) 51 §:n mukaan, oikeudenkäyntiasianajajista voi tulla toimistoasianajajia ilman, että heidän täytyy suorittaa koulutusohjelmaa kokonaan.

Asianajajayhdistys voi kohdistaa kurinpitotoimia laillistettuihin toimistoasianajajiin. Vuosien 1954-1994 Solicitors Actien perusteella asianajajayhdistyksen kurinpitolautakunnalla (Disciplinary Tribunal) on valtuudet tutkia esimerkiksi varojen väärinkäyttöä koskevia syytöksiä, ja se voi siirtää asian High Courtin presidentille. Presidentti voi poistaa toimistoasianajajan ammatinharjoittamisoikeuden määrääjäksi ja palauttaa oikeuden. Kurinpitolautakunnalla on valtuudet vaatia toimistoasianajajaa palauttamaan varoja asiakkaille, jos asianajaja on perinyt liian suuria palkkioita.

Asetuksessa S.I. (Statutory Instrument) No. 732 of 2003, the European Communities (Lawyers' Establishment) Regulations 2003, todetaan, että oikeudenkäynti- tai toimistoasianajajan ammatin harjoittamisesta kiinnostuneiden jäsenvaltioiden juristien on pyydettävä rekisteröintiä asianajajayhdistykseltä (Bar Council tai Law Society). Hakemus käsitellään, ja hyväksytyille hakijalle toimitetaan todistus rekisteröinnistä. Asianajajayhdistyksen kielteisestä päätöksestä voi valittaa High Courtiin.

6. Oikeudenkäyntiasianajajat (Barristers)

Honorable Society of King's Inns järjestää loppututkinnon suorittaneille tarkoitettua koulutusta, jonka läpäisseet henkilöt voivat käyttää nimeä "barrister-at-law" ja toimia oikeudenkäyntiasianajajina. King's Inns on lakimiesyhdistys, jonka toimintaa valvovat yhdistyksen hallituksen jäsenet (Benchers of the Honorable Society of King's Inns) ovat tuomareita ja vanhempia oikeudenkäyntiasianajajia. Oikeudenkäyntiasianajajan nimitykseen oikeuttavalle kurssille voivat hakea pääsykokeen kautta henkilöt, jotka ovat suorittaneet King's Innsin oikeustieteellisen tutkinnon (Diploma in Legal Studies) tai muun vastaavan oikeustieteen loppututkinnon. Ensin mainitun tutkinnon pituus on kaksi vuotta (osa-aikaopiskelua), kun taas barrister-at-law-kurssi on yksivuotinen tai moduuliovetuksena kaksivuotinen. Kun opiskelijat ovat läpäisseet kurssin, Supreme Courtin presidentti hyväksyy heidät asianajajiksi, ja seremonian jälkeen tuoreet oikeudenkäyntiasianajajat allekirjoittavat asianajajaluettelon. Ennen ammatinharjoittamista heidän on kuitenkin täytettävä vielä lisäehtoja.

Jotta oikeudenkäyntiasianajaja voi harjoittaa ammattiaan, hänen on oltava lakikirjaston (Law Library) jäsen. Lakikirjastossa asianajaja voi työskennellä ja päästä käsiksi lakiteksteihin ja muuhun aineistoon tiettyä vuosimaksua vastaan. Ennen lakikirjaston jäsenyyttä oikeudenkäyntiasianajajan on valittava itselleen ohjaaja tai mestari eli vanhempi asianajaja, joka on harjoittanut ammattiaan vähintään viiden vuoden ajan. Mestarin ohjauksessa tapahtuvan, yleensä vuoden kestävä harjoittelun aikana vastikään laillistetusta oikeudenkäyntiasianajajasta käytetään nimitystä "devil". Mestari opettaa oppilaalleen oikeudenkäyntiasianajajan käytännön työtä ja pyytää yleensä tätä avustamaan lausuntojen laatimisessa oikeudenkäyntiä varten ja aineiston tutkimisessa sekä osallistumaan oikeudenkäyntiin mestarin puolesta.

Oikeudenkäyntiasianajajien toimintaa valvoo [☞ General Council of the Bar of Ireland](#), jonka toiminta ei perustu lainsäädäntöön. General Counciliin valitsevat vuosittain oikeudenkäyntiasianajajat, ja Council laatii asianajajien ammattisäännöt (Professional Code of Conduct), jotka oikeudenkäyntiasianajajien edustajat tarkistavat ajoittain. Ammattisäännöissä esitetään oikeudenkäyntiasianajajien velvollisuudet.

Syytteet ammattisääntöjen rikkomisesta tutkii Bar Counciliin alaisena toimiva ammattikäytäntöä valvova komitea (Professional Practices Committee), johon kuuluu myös muita kuin oikeudenkäyntiasianajajia. Komitea voi määrätä sakkoja ja nuhdella asianajajaa ja erottaa hänet lakikirjaston jäsenyydestä määrääjäksi tai lopullisesti. Komitean päätöksistä voi valittaa vetoomuslautakuntaan (Appeals Board), johon kuuluu yksi Circuit Courtin tuomari ja myös maillikkojäsen.

Perinteisesti oikeudenkäyntiasianajaja on vastaanottanut ohjeet toimistoasianajajalta, eivätkä asiakkaat ole saaneet olla suoraan yhteydessä oikeudenkäyntiasianajajiin. Kyseistä käytäntöä tutkittuaan hyviä kauppapatoja valvova lautakunta (Fair Trade Commission) antoi asiasta vuonna 1990 raportin, jossa se totesi, että periaate, joka ehdottomasti kieltää suorat yhteydenotot oikeudenkäyntiasianajajaan, rajoittaa kilpailua ja tulisi siksi poistaa ammattisäännöistä. Lautakunta katsoi kuitenkin, että eräissä tapauksissa toimistoasianajajan mukanaolo on edelleen suotavaa. Lautakunta suositteli, ettei toimistoasianajajaa tulisi velvoittaa - lakisääteisesti tai muuten - olemaan läsnä oikeudenkäynnissä oikeudenkäyntiasianajajaa neuvomassa. Lautakunnan suosituksia ei ole pantu täytäntöön kokonaisuudessaan, mutta ammattisääntöihin on tehty useita muutoksia, jotta eräät organisaatiot (Approved Professional Bodies) voisivat ottaa suoraan yhteyttä oikeudenkäyntiasianajajiin.

On olemassa sekä nuorempia (junior counsel) että vanhempia (senior counsel) oikeudenkäyntiasianajajia. Oikeudenkäyntiasianajajat toimivat perinteisesti nuorempina asianajajina useita vuosia, ennen kuin he voivat hakea vanhemman asianajajan arvonimeä. Nuoremasta asianajajasta ei automaattisesti tule vanhempaa asianajajaa, eivätkä kaikki nuoremmat asianajajat välttämättä hae lainkaan vanhemman asianajajan arvoa. Yleensä useimmat oikeudenkäyntiasianajajat kuitenkin harkitsevat vanhemman asianajajan arvonimeä 15 työvuoden jälkeen. Vanhemmaksi asianajajaksi haluavat hakevat arvonimeä oikeusministeriltä, mutta varsinaisen nimityksen tekee hallitus oikeusministerin esityksestä; oikeusministeri kuulee asiassa myös Supreme Courtin presidenttiä, High Courtin presidenttiä ja Bar Councilin puheenjohtajaa.

Yleensä nuoremmat asianajajat laativat ja valmistelevat lausuntoja ja hoitavat eräitä tuomioistuinasioita etupäässä alemmissa oikeusasteissa. Vanhemman asianajajan tehtäviin kuuluu nuorempien asianajajien laatimien lausuntojen tarkastaminen ja vaikeampien oikeusjuttujen hoitaminen High Courtissa ja Supreme Courtissa.

7. Kreivikuntien rekisteriviranomaiset (County Registrars)

Kreivikuntien rekisteriviranomaisilla ([☞ County Registrars](#)) on toimistoasianajajan pätevyys ja heidät nimittää hallitus. He hoitavat alemman oikeusasteen ylempään tuomioistuimeen (Circuit Court) liittyviä oikeudellisuonteisia tehtäviä ja johtavat kyseisten tuomioistuinten kanslioita. He toimivat myös kreivikunnan tuomariviranomaisina (County Sheriff) Dublinia ja Corkia lukuun ottamatta.

8. Notaarit (Notaries)

Supreme Courtin presidentti nimittää julkiset notaarit avoimessa istunnossa. Julkisen notaarin päätehtävät ovat seuraavat:

asiakirjojen oikeaksi todistaminen

asiakirjoissa olevien allekirjoitusten oikeaksi todistaminen ja varmentaminen

kauppa-asiakirjojen, kuten vekseleiden ja velkakirjojen, sekä meriasioiden protestointi

vakuutusten, lakimääräisten ilmoitusten ja valaheitoisten todistusten (Irlannin tuomioistuimissa vireillä olevia oikeudenkäyntejä lukuun ottamatta) vastaanottaminen

Notaarin arvoa haetaan anomuksella, josta on käytävä ilmi hakijan asuinpaikka ja ammatti, kyseisessä piirikunnassa (district) olevien julkisten notaarien lukumäärä, piirikunnan asukasmäärä, ja perustelut julkisen notaarin tarpeelle ja/tai selvitys notaarin vakanssin vapautumisesta. Hakijan on toimitettava anomuksen tueksi valaehdotoin todistus, johon liitetään yleensä kuuden paikallisen toimistoasianajajan ja paikallisen liikeyhteisön kuuden johtohenkilön allekirjoittama todistus hakijan kelpoisuudesta. Supreme Courtin presidentille lähetetään anomuksesta ennakoilmoitus (Notice of Motion), jonka Supreme Courtin kanslia toimittaa Irlannin notaariiliiton kirjanpitäjälle (Registrar of the Faculty of Notaries Public in Ireland), Law Societyn sihteerille ja kaikille hakijan kreivikunnassa ja viereisissä kreivikunnissa toimiville julkisille notaareille.

Yleensä julkisiksi notaareiksi voidaan nimittää vain toimistoasianajajia. Jos julkisen notaarin arvoa hakee henkilö, joka ei ole toimistoasianajaja, Law Society edellyttää kyseisen hakijan antavan Supreme Courtin presidentille sitoumuksen, että hän ei ryhdy laatimaan luovutuskirjoja tai harjoittamaan muuta yleensä toimistoasianajajan toimenkuvaan kuuluvaa oikeudellista toimintaa. Julkisen notaarin arvon haluavien hakijoiden on ensin läpäistävä notaariiliiton järjestämä koe.

Huom.

Oikeusministerin, syyttäjälaitoksen johtajan, oikeuden kansliahenkilökunnan ja seriffien tämänhetkisiä palkkioita koskevat tiedustelut voi lähettää

[✉ sähköpostitse](#) tai

postitse osoitteeseen

Human Resources,
Department of Finance,
Merrion Street,
Dublin 2

Oikeudenkäyntiasianajajat toimivat vapaina ammatinharjoittajina, ja heidän ansionsa vaihtelevat suuresti.

Toimistoasianajajat voivat toimia joko vapaina ammatinharjoittajina tai toisen palveluksessa, ja heidänkin ansionsa vaihtelevat suuresti.

Notaarit perivät maksun jokaisesta vahvistamastaan asiakirjasta. Maksuista ei säädetä laissa, vaan notaarit laskuttavat yleensä käyttämänsä ajan ja matkakulujen sekä sen perusteella, mitä ammattilainen laskuttaisi samasta palvelusta.

Päivitetty viimeksi: 20/11/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Kreikka

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Kreikan oikeusalan ammatteihin.

[Syyttäjät](#)

[Tuomarit](#)

[Asianajajat](#)

[Lainopilliset neuvonantajat](#)

[Notaarit](#)

[Haastemiehet](#)

[Oikeusviranomaiset](#)

Syyttäjät

Organisaatio

Yleisen syyttäjän virasto (*eisaggelia*) on oikeusviranomainen, joka käyttää tuomiovaltaa ja osallistuu oikeudenkäyttöön. Syyttäjiin sovelletaan toiminnallista ja henkilökohtaista riippumattomuutta.

Yleisen syyttäjän virasto on riippumaton oikeusviranomainen, joka toimii kaikissa tuomioistuimissa, vähäisiä rikkomuksia käsitteleviä tuomioistuimia (*ptasmatodikeia*) lukuun ottamatta. Se vastaa erityisesti rikosoikeudenkäyntien valmistelusta. Sen tärkeimpiä tehtäviä ovat rikosoikeudenkäynnin aloittaminen, tutkinnan valvonta ja kanteiden nostaminen.

Kreikassa syyttäjät eivät erikoistu millekään tietylle alalle.

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö vastaa syyttäjien palvelussuhteen yleisistä ehdoista.

Syyttäjillä ei ole omia verkkosivuja. Tietoja syyttäjien palvelussuhteesta säilytetään oikeusministeriössä.

Tärkeimmät tehtävät

Toimivaltansa mukaisesti syyttäjäviranomainen

- suorittaa alustavan tutkinnan,
 - aloittaa rikosoikeudenkäynnin,
 - johtaa esitutkintaa,
 - valvoo ja tarkastaa poliisiviranomaisten toimia, jotka liittyvät rikosten ennaltaehkäisyyn ja syytteesenpanoon,
 - tekee ehdotuksia tuomarineuvostolle ja tuomioistuimille,
 - nostaa kanteita,
 - panelee täytäntöön rikostuomioita ja avustaa täytäntöönpanomääräysten täytäntöönpanossa,
 - valvoo ja tarkastaa vankiloita,
- ja hoitaa muita lakisääteisiä tehtäviä.

Korkeimman oikeuden oikeusneuvokset ja ylemmän tason syyttäjät valvovat syyttäjien toimintaa, kuten laissa säädetään.

Tuomarit

Organisaatio

Lainkäytöstä vastaavat tuomioistuimet. Ne koostuvat ammattituomareista, joihin sovelletaan toiminnallista ja henkilökohtaista riippumattomuutta.

Tuomareiden on virantoimituksessa noudatettava ainoastaan perustuslakia ja muuta lainsäädäntöä, eikä heidän tarvitse noudattaa perustuslain vastaisia säännöksiä.

Ylemmän oikeustason tuomarit sekä korkeimman oikeuden syyttäjät ja apulaissyyttäjät valvovat ammattituomarien toimintaa, kuten laissa säädetään.

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö vastaa tuomareiden palvelussuhteen ehdoista.

Tuomareilla ei ole omia verkkosivuja. Tietoja tuomarien palvelussuhteesta säilytetään oikeusministeriössä.

Oikeudellisten ammattien organisaatio: Asianajajat

Asianajajat

Kreikassa asianajajat ovat virkamiehiä, joille valtio ei kuitenkaan maksa palkkaa. Heidän ei tarvitse erikoistua millekään tietylle alalle.

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö vastaa ammattikunnan palvelussuhteen ehdoista.

Kreikassa on 63 asianajajayhdistystä, yksi kunkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätoimipaikassa.

Oikeusministeri valvoo maan kaikkia asianajajayhdistyksiä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa on saatavilla [Ateenan asianajajayhdistyksen](#) verkkosivuilla, mutta ne ovat vain asianajajayhdistysten jäsenten käytettävissä.

Lainopilliset neuvonantajat

Kreikassa asianajajat hoitavat lainopillisen neuvonantajan tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa on saatavilla [Ateenan asianajajayhdistyksen](#) verkkosivuilla, mutta ne ovat vain asianajajayhdistysten jäsenten käytettävissä.

Notaarit

Notaarit ovat virkamiehiä, joille valtio ei kuitenkaan maksa palkkaa. Heidän tärkeimpänä tehtävänä on laatia ja säilyttää oikeudellisia tai muita todistusasiakirjoja sekä asianosaisten lausuntoja silloin, kun sitä laissa edellytetään tai kun asianosaiset haluavat niille notaarin vahvistuksen.

Kreikassa notaarit eivät erikoistu millekään tietylle alalle.

Presidentin asetuksen mukaisesti jokaisessa rauhantuomioistuimessa on vähintään yksi notaarinvirka.

Oikeusministeriö vastaa notaarien palvelussuhteen ehtoista.

Kreikassa on yhdeksän notaariliittoa, jotka toimivat muutoksenhakutuomioistuinten päätoimipaikoissa.

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö valvoo maan notaariliittoja.

Tietoa notaarien ammattikunnasta löytyy [Kreikan notaariliiton koordinoitukomitean](#) (*Syntonistiki Epitropi Symvolaioigrafikon Syllagon Elladas*) verkkosivuilta ja [Euroopan unionin notaarien liiton](#) (C.N.U.E.) hallinnoimalta *European Directory of Notaries* verkkosivuilta.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

Haastemiehet ovat virkamiehiä, joille valtio ei kuitenkaan maksa palkkaa.

Haastemiesten tehtäviin kuuluu

a) antaa tiedoksi oikeudenkäyntiasiakirjoja ja muita asiakirjoja,

b) panna täytäntöön siviiliprosessilain 904 §:n 2 momentissa tarkoitettuja täytäntöönpanoasiakirjoja, kuten a) lopulliset päätökset sekä kreikkalaisten tuomioistuinten antamat päätökset, jotka on julistettu väliaikaisesti täytäntöönpanokelpoisiksi, b) välitystuomiot, g) kreikkalaisten tuomioistuinten pöytäkirjat, jotka sisältävät sovitteluratkaisun tai joilla määrätään oikeudenkäyntikuluista, d) notaarien vahvistamat asiakirjat, e) kreikkalaisten tuomareiden antamat maksumääräykset, vuokralaisen häätämistä koskevat määräykset, f) ulkomaiset asiakirjat, jotka on julistettu täytäntöönpanokelpoisiksi, g) määräykset ja asiakirjat, jotka ovat lain mukaan täytäntöönpanokelpoisia; ja

c) suorittaa kaikkia muita heille määrättyjä tehtäviä.

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö vastaa haastemiesten palvelussuhteen ehtoista.

Kreikassa on 8 haastemiesten liittoa.

Oikeusviranomaiset

Oikeus-, avoimuus- ja ihmisoikeusministeriö vastaa maan tuomioistuimissa toimivien virkamiesten palvelussuhteen ehtoista.

Haastemiehet (378 Kb) [en](#)

Oikeusviranomaiset (379 Kb) [en](#)

Linkkejä

[Ateenan asianajajayhdistys](#)

[Pireuksen asianajajayhdistys](#)

[Oikeusministeriö](#)

[Kreikan notaariliiton koordinoitukomitea](#)

[Thessalonikin muutoksenhakutuomioistuimen notaariliitto](#)

Päivitetty viimeksi: 02/07/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Espanja

Oikeusalan ammattitehtävien ymmärrettäminen Espanjassa ammatteja, joiden harjoittaminen vaatii erityistä juridista perehtyneisyyttä, koska ne liittyvät oikeuden soveltamiseen.

[Tuomarit](#)

[Syyttäjät](#)

[Oikeussihteerit](#)

[Asianajajat](#)

[Oikeudelliset neuvonantajat](#)

[Notaarit](#)

[Rekisterinpitäjät](#)

[Oikeudenkäyntiavustajat](#)

[Työsuhdeneuvoajat](#)

Oikeusalan ammatit - johdanto

Oikeusalan ammattitehtävien ymmärrettäminen Espanjassa ammatteja, joiden harjoittaminen vaatii erityistä juridista perehtyneisyyttä, koska ne liittyvät oikeuden soveltamiseen.

Tärkeimmät oikeusalan ammatit Espanjassa ovat syyttäjät, tuomarit, asianajajat, notaarit, tuomioistuimen kirjaajat, kiinteistö- ja kaupparekisterinpitäjät sekä oikeudenkäyntiavustajat.

Tuomarit

Organisaatio

Oikeus kuuluu kansalle, ja tuomiovaltaa käyttävät kuninkaan nimissä tuomarit (*Jueces ja Magistrados*), jotka ovat lainkäyttäjiä. Vain tuomarit voivat toimia lainkäyttäjinä sekä tuomitessaan että pannessaan tuomioita täytäntöön.

Tuomarit ovat riippumattomia muusta valtiovallasta, ja heidän on noudatettava ainoastaan perustuslakia ja muita lakeja.

Pääsy oikeusalan ammatteihin perustuu **ansiokkuuteen ja kyvykkyyteen** lainkäytön harjoittamisessa, ja valintaprosessi takaa puolueettomasti ja avoimesti tasavertaisen pääsyn oikeusalan ammatteihin kaikille kansalaisille, joilla on tarvittavat edellytykset ja taidot ja lainkäytön edellyttämä riittävä ammatillinen pätevyys.

Oikeuslaitoslaissa (*Ley Orgánica del Poder Judicial*) säädetään, että oikeuslaitoksessa on kolmenlaisia tuomarinvirkoja:

korkeimman oikeuden tuomari (*Magistrado del Tribunal Supremo*)

aluetuomioistuimen tuomari (*Magistrado*)

alioikeuden tuomari (*Juez*).

Suurimman ryhmän muodostavat alioikeuksien tuomarit, joiden osalta oikeuslaitoslaissa säädetään vapaasta hakumenettelystä oikeustieteen loppututkinnon suorittaneiden ja sitä täydentävän *Escuela Judicial* -korkeakoulun kurssin hyväksytysti suorittaneiden joukosta.

Tuomarikuntaan voi päästä, joskin harvemmin, myös aluetuomioistuimen tuomarin ja korkeimman oikeuden tuomarin virkojen kautta.

Espanjan yleinen oikeusneuvosto (*Consejo General del Poder Judicial*) voi nimittää korkeimman oikeuden jäseniksi magistrado-tuomareita, jotka ovat harjoittaneet tuomarin ammattia yli 15 vuotta, joista kymmenen vuotta magistrado-virassa. Korkeimman oikeuden tuomarin virososaan nimitetään tunnetusti päteviä juristeja, joilla on 15 vuoden kokemus.

Tehtävät

Tuomioistuimilla on yksinomainen lainkäyttövalta asioissa, jotka kuuluvat niiden tuomiovallan piiriin oikeuslaitoslain tai muun lain nojalla.

Tietoa Espanjan eri tuomioistuimista tuomioistuinjärjestelmiä koskevalla verkkosivulla.

Tuomiovaltaa käyttäessään tuomarit (*Magistrados ja Jueces*) ovat riippumattomia oikeuslaitoksesta ja sen hallinnosta.

Tuomarit ovat toiminnastaan rikos- ja siviilioikeudellisessa vastuussa laissa säädetyllä tavalla. Tuomareiden kurinpitorangeistuksista säädetään oikeuslaitoslaissa.

Lisätietoja [Espanjan yleisen oikeusneuvoston](#) verkkosivulla.

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjälaitos (*Ministerio Fiscal*) on perustuslaillinen elin, jolla on oikeushenkilöllisyys ja lainkäytössä toiminnallinen itsenäisyys. Se suorittaa tehtävänsä itsenäisesti noudattaen toiminnan yhtenäisyyden, hierarkian, laillisuuden ja puolueettomuuden periaatteita noudattaen.

Valtakunnansyyttäjä (*Fiscal General del Estado*) on syyttäjälaitoksen ylin johtaja koko Espanjan alueella. Hän antaa käskyjä ja ohjeita, joilla varmistetaan syyttäjälaitoksen toiminta ja sisäinen järjestys. Valtakunnansyyttäjälle kuuluu myös syyttäjälaitoksen johtaminen ja valvonta.

Syyttäjät ovat virkamiehiä, jotka valitaan kokeella oikeustieteen loppututkinnon suorittaneiden ja oikeustieteen tohtoreiden joukosta. He kuuluvat organisatorisesti valtakunnansyyttäjän virastoon (*Fiscalía General del Estado*) ja vastaaviin itsehallintoalueiden syyttäjän virastoihin.

Tehtävät

Vuoden 1978 Espanjan perustuslain 124 §:ssä säädetään, että syyttäjälaitoksen tehtävänä on edistää oikeuden alan toimia kansalaisten laillisten oikeuksien ja lailla turvatun yleisen edun suojaamiseksi viran puolesta tai asianosaisten pyynnöstä sekä valvoa tuomioistuinten riippumattomuutta ja varmistaa yhteiskunnan edun huomioon ottaminen tuomioistuimissa, sanotun kuitenkin rajoittamatta muille elimille annettuja tehtäviä.

Syyttäjälaitoksen tehtävänä on

valvoa, että lainkäyttöä harjoitetaan tehokkaasti lakeja ja niissä säädettyjä määräaikoja noudattaen, suorittamalla kussakin tapauksessa vaadittavat toimet, hakemalla muutosta ja esiintymällä oikeudessa

osallistua rikosoikeudenkäyntiin pyytämällä tuomioistuinta määräämään turvaamistoimia tarpeen vaatiessa ja suorittamalla määrättyjä toimia tosiseikkojen selvittämiseksi

osallistua laissa säädettyihin siviiliprosesseihin, kun kyseessä on yhteiskunnan etu tai kun niillä voi olla vaikutuksia alaikäisiin, oikeuskäyttömiin tai vajaavaltaisiin henkilöihin, kunnes heille määrätään edustaja tavanomaisen menettelyn mukaisesti

hoitaa erityislainsäädännössä uskottuja tehtäviä alaikäisten rikosoikeudellista vastuuta koskeissa asioissa, joissa on pyrittävä ottamaan alaikäisten edut täysin huomioon.

Lisätietoja [syyttäjälaitoksen](#) verkkosivulla.

Oikeussihteerit

Organisaatio

Oikeussihteerit (*Letrados de la Administración de Justicia*) ovat oikeuslaitoksen palveluksessa olevia ylempiä virkamiehiä. He kuuluvat oikeusministeriön hallinnonalaan ja käyttävät tehtäviään hoitaessaan julkista valtaa.

Oikeussihteerin pätevyysvaatimuksena on oikeustieteen tutkinto ja virkakilpailun läpäiseminen. Lisäksi hänen on suoritettava oikeusministeriön koulutuskeskuksen (*Centro de Estudios Jurídicos*) valmennuskurssi, jolle pääsee myös vain erillisen kilpailun kautta.

Oikeussihteeri toimii tuomiopiirinsä ylioikeuden hallitussihteerin (*Secretario de Gobierno*) alaisuudessa. Oikeussihteereihin sovelletaan käytännössä samoja esteellisyys- ja kieltoääntöjä kuin tuomareihin.

Tehtävät

Oikeussihteerin tehtävänä on huolehtia siitä, että kaikkia hänen vastuualueelleen kuuluvia tuomareiden ja tuomioistuinten päätöksiä noudatetaan. Hänen on noudatettava kaikessa toiminnassaan laillisuuden ja puolueettomuuden periaatteita ja hoidettava virallisten todistusten antamiseen liittyviä tehtäviään itsenäisesti ja riippumattomasti. Lisäksi hänen on toimittava johdonmukaisesti sekä noudatettava esimiestensä ohjeita kaikissa muissa lain mukaan hänelle kuuluvissa tehtävissä.

Oikeussihteeri vastaa tuomioistuimen asiakirjahallinnasta ja päätösten kirjaamisesta. Lisäksi hän hoitaa oikeudenkäyntien käytännön järjestelyt ja toimii tuomioistuimen henkilöstön esimiehenä. Hän vastaa myös yhteistyöstä muiden julkishallinnon elinten kanssa sekä oikeusalan tilastojen laatimisesta.

Lisätietoja tuomioistuinten henkilöstöstä Espanjassa:

[Letrados administracion de justicia](#) (381 Kb) [es](#)

[Gestores procesales](#) (371 Kb) [en](#)

[Tramitadores procesales](#) (371 Kb) [en](#)

[Auxilio judicial](#) (374 Kb) [en](#)

Oikeusalan ammattien organisaatio

Asianajajat

Asianajajan ammatti on vapaa ja itsenäinen. Siinä annettava palvelu ei riipu julkishallinnosta, ja sitä harjoitetaan vapaissa ja aidoissa kilpailuolosuhteissa (Espanjan asianajajia koskevan perussäännön (*Estatuto General de la Abogacía Española*) 1 §).

Asianajajan tehtävänä on erityisesti asianosaisten ohjaaminen ja puolustaminen kaikenlaisissa oikeusprosesseissa, juridinen avustaminen ja neuvonta sekä asiakkaan edustaminen, kun tehtävää ei ole laissa varattu muille ammattihenkilöille.

Asianajajan toimeen pääsemiseksi edellytetään

Espanjan, jonkin Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta 2 päivänä toukokuuta 1992 tehdyn sopimuksen osapuolena olevan valtion kansalaisuutta

täysi-ikäisyyttä ja oikeustoimikelpoisuutta

asianajajan ammattinimikettä tai oikeustieteen yliopistotutkintoa (tapauksissa, joissa ei sovelleta asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan ammattiin tuomioistuimissa pääsemisestä 30.10.2006 annettua lakia 30/2006 ja täytäntöönpanosäädöksiä) tai ulkomaisia tutkintoja, jotka vastaavat voimassaolevia normeja ja ovat niiden mukaisesti hyväksytyjä.

liittymistä yksinomaisen tai pääasiallisen toimipaikan mukaiseen asianajajaliittoon (*Colegio de Abogados*), jotta henkilö voisi harjoittaa toimintaa koko valtion alueella.

Palkkiot ammatinharjoittamisesta maksetaan suoritettujen palvelujen perusteella kiinteänä, toistuvana tai tuntiperusteisena korvauksena. Asiakas ja asianajaja voivat sopia vapaasti palkkion suuruudesta, kunhan ammattieettisiä normeja noudatetaan eikä sopimus johda vilpilliseen kilpailuun.

Lisätietoja [Espanjan asianajajien yleisneuvoston](#) verkkosivulla.

Oikeudelliset tietokannat

Lainsäädännön alalla: [Espanjan valtion virallinen lehti](#).

Oikeustieteen alalla: [Tuomioistuinasiakirjoista vastaava virasto](#).

Onko oikeudellisten tietokantojen käyttö ilmaista?

Kyllä, tietokantojen käyttö on maksutonta.

Oikeudelliset neuvonantajat

Ks. kohta "Asianajajat".

Notaarit

Organisaatio ja tehtävät

Notaarilla on kaksi toisistaan erottamatonta roolia: hän on virkamies ja oikeusalan ammattilainen, joka hoitaa ennen kaikkea julkista tointia, jossa hän vahvistaa oikeustoimia ja muita virallisia asiakirjoja. Hän laatii niitä osapuolten toiveiden mukaisesti, tulkitsee lainsäädäntöä ja ilmoittaa, mitä vaikutuksia asiakirjoilla on.

Notaarin rooli valtion virkamiehenä tarkoittaa, että notaarin vahvistamilla ja todistamilla asiakirjoilla (viralliset asiakirjat (*escrituras publicas*), kaupalliset sopimukset (*pólizas mercantiles*) tai todistanlausunnot (*testimonios*) on asiakirjan luonteesta riippuen erityisiä menettelyihin liittyviä tai muita vaikutuksia. Espanjassa on säädetty tiukasti kaikista notaarin rooliin liittyvistä seikoista (notaarin nimittää oikeusministeri, notaariksi pääsee kilpailun kautta, notaarien määrä on rajoitettu, palkkio määräytyy hallituksen vahvistaman taulukon mukaisesti, eläkkeelle siirtyminen, kurinpitomenettely). Notaari voi edetä urallaan joko virkaiän perusteella tai oikeusministeriön järjestämien notaarikilpailujen kautta.

Ainoastaan henkilöt, joilla on (vanha tai uusi, ylempi tai alempi) tutkinto oikeustieteessä, voivat osallistua kilpailuihin päästäkseen liittymään notaareihin (*Cuerpo de Notarios*).

Kullakin itsehallintoalueella on oma notaariliittonsa. Liitot puolestaan kuuluvat notaarien yleisneuvostoon (*Consejo general del Notariado*), jolle valtiovalta on uskonut eräitä ammatinharjoittamisen valvontaan liittyviä tehtäviä.

Notaarit ovat hierarkkisesti suoraan oikeusministeriön alaisia rekisteri- ja notariaattihallituksen (*Dirección General de los Registros y del Notariado*) kautta, joka vastaa notariaattien tarkastuksesta ja valvonnasta.

Lisätietoja Espanjan notaarien yleisneuvoston verkkosivulla [www.notariado.org](#)

Muut oikeusalan ammatit

Rekisterinpitäjät

Kiinteistö- ja kaupparekisterit ja irtaimen omaisuuden rekisterit ovat oikeudellisia rekistereitä, joiden tehtävänä on julkaista tietyt oikeudet, asiakirjat tai teot, joilla on kaikkia koskevia oikeusvaikutuksia (*erga omnes*), minkä ansiosta niiden voidaan katsoa täyttävän legitimiuden, oikeellisuuden, paikkansapitävyyden ja eheyden periaatteet. Näin ei tarvita muunlaisia omistusoikeuden takeita tai vakuuksia tekijänoikeuksien varmistamiseksi. Rekisterit muodostavat turvallisen ja taloudellisen järjestelmän, koska rekisteröintimaksu suoritetaan kerran ja se on heti voimassa pysyvästi.

Kiinteistö- ja kaupparekisterien ja irtaimen omaisuuden rekisterin pitäjät (*Registradores*) ovat valtion virkamiehiä, joiden tehtävänä on kiinteistö- ja kaupparekisterien ja irtaimen omaisuuden rekisterin pitäminen Espanjassa. He ovat virkamiehiä ja oikeusalan ammattilaisia. Heidän vastuullaan on hoitaa julkisia tehtäviä, joista on säädetty laissa, varsinkin kiinnitystä koskevassa lainsäädännössä ja kauppa- ja hallintolainsäädännössä. He ovat kiinnitystä koskevan lain (*Ley Hipotecaria*) mukaisesti virkamiehiä, minkä ansiosta he harjoittavat myös hallintolailla heille myönnettyjä valtuuksia.

Valtio määrää rekisterinpitäjien ammattiin pääsystä, lukumäärästä, palkkauksesta, kurinpitomenettelystä ja eläkkeelle siirtymisestä. Rekisterinpitäjäksi haluavilla on oltava (vanha tai uusi, ylempi tai alempi) tutkinto oikeustieteessä voidakseen osallistua hallituksen järjestämään kilpailuun.

Rekisterinpitäjän palkkio määräytyy hallituksen hyväksymän taulukon mukaisesti.

Kiinteistö- ja kaupparekisterien ja irtaimen omaisuuden rekisterien pitäjät kuuluvat Espanjan rekisterinpitäjien kansalliseen liittoon (*Colegio Nacional de Registradores de España*), jolle valtiovalta on uskonut eräitä ammatinharjoittamisen valvontaan liittyviä tehtäviä.

He ovat lisäksi hierarkkisesti oikeusministeriön alaisia rekisteri- ja notariaattihallituksen (*Dirección General de los Registros y del Notariado*) kautta, joka vastaa rekisterien tarkastuksesta ja valvonnasta.

Rekisterinpitäjän tehtäviin kuuluu rekisteröitävien asiakirjojen tarkastaminen ja hyväksyminen, yleisön neuvominen rekisteriasioissa sekä kirjattujen tietojen julkistaminen valvoen tarvittaessa, että tietoa hakevilla henkilöillä on siihen laillinen oikeus, ja suojaten asianmukaisesti arkaluonteisia tietoja.

Lisätietoa [Espanjan kiinteistö- ja kaupparekisterien ja irtaimen omaisuuden rekisterin pitäjien liiton](#) verkkosivulla.

Oikeudenkäyntiavustajat

Oikeudenkäyntiavustajat (*Procuradores*) ajavat asianosaisten oikeuksia ja etuja tuomioistuimissa heille myönnetyn valtuutuksen nojalla ja varmistavat asianosaisten ja tuomioistuinten välisen viestinnän luotettavuuden sekä hoitavat muita oikeuslaitoksen heille uskomia tehtäviä.

Rekisterinpitäjällä on tehtäviensä hoitamiseksi oltava oikeudenkäyntiavustajan (*Procurador*) pätevyys tai *Procurador de los tribunales* ammattinimikkeen antama pätevyys (tähän jälkimmäiseen sovelletaan 30.10.2006 annettua lakia 34/2006, joka koskee pääsystä asianajajan ja oikeudenkäyntiavustajan ammattiin tuomioistuimissa). Hänen on myös hakeuduttava oikeudenkäyntiavustajien liiton (*Colegio de Procuradores*) jäseneksi, asetettava vakuus ja vannottava vala tai annettava vakuutus.

Oikeudenkäyntiavustajat kuuluvat oikeudenkäyntiavustajien liittoon. Liiton hallitus valvoo, että liiton jäsenet hoitavat tehtäviään asianmukaisesti ja tehokkaasti.

Palveluista maksetaan oikeusministeriön ennalta vahvistamien maksujärjestelmien mukaisesti.

Lisätietoja [Espanjan oikeudenkäyntiavustajien yleisneuvoston](#) verkkosivulla.

Työsuhdeneuvojat

Työsuhdeneuvoja (*Graduado Social*) on työelämään liittyvien kysymysten asiantuntija. Hän on erikoistunut kaikenlaisiin työoikeuteen ja sosiaaliturvaan liittyviin kysymyksiin ja voi osallistua niitä koskeviin menettelyihin tuomioistuimissa.

Työsuhdeneuvoja voi osallistua menettelyihin tuomioistuimissa korkeimpaan oikeuteen asti sekä valittaa päätöksistä (*Recurso de Suplicación*).

Muutoksenhaku (*Recurso de Casación*) edellyttää myös asianajajan läsnäoloa.

Espanjassa on yli 25 000 työsuhdeneuvojaa, jotka tarjoavat neuvontaa niin yrityksille kuin työntekijöillekin.

Linkkejä

[ESPANJAN OIKEUSMINISTERIÖ \(MINISTERIO DE JUSTICIA DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN YLEINEN OIKEUSNEUVOSTO \(CONSEJO GENERAL DEL PODER JUDICIAL DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN SYYTTÄJÄLAITOS \(MINISTERIO FISCAL DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN TUOMIOISTUIMEN KIRJAAJIEN KANSALLINEN LIITTO \(ILUSTRE COLEGIO NACIONAL DE SECRETARIOS JUDICIALES DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN ASIANAJAJIEN YLEISNEUVOSTO \(CONSEJO GENERAL DE LA ABOGACIA ESPAÑOLA\)](#)

[ESPANJAN OIKEUDENKÄYNTIAVUSTAJIEN YLEISNEUVOSTO \(CONSEJO GENERAL DE PROCURADORES DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN NOTAARIEN YLEISNEUVOSTO \(CONSEJO GENERAL DEL NOTARIADO DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN KIINTEISTÖ- JA KAUPPAREKISTERINPITÄJIEN LIITTO \(COLEGIO DE REGISTRADORES DE LA PROPIEDAD Y MERCANTIL DE ESPAÑA\)](#)

[ESPANJAN TYÖSUHDENEUVOJIEN LIITTOJEN YLEISNEUVOSTO \(CONSEJO GENERAL DE COLEGIOS PROFESIONALES DE GRADUADOS SOCIALES DE ESPAÑA\)](#)

Päivitetty viimeksi: 12/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Ranska

Seuraavassa esitetään yleiskatsaus oikeusalan eri ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Tuomarit ja syyttäjät

Organisaatio

Ranskassa ilmaisu *magistrat* viittaa sekä tuomareihin (*magistrat du siège*) että syyttäjiin (*magistrat du parquet*); nimitykset juontuvat siitä, että tuomarit yleensä istuvat oikeussalissa, kun taas syyttäjät esiintyvät seisten.

Tuomarit ratkaisevat heille esitettyjä **riita-asioita**, kun taas **syyttäjien tehtävänä on puolustaa yhteiskunnan etua ja valvoa lakien noudattamista**. Tuomarien ja syyttäjien asemaa säännellään 22 päivänä joulukuuta 1958 annetulla hallituksen määräyksellä N:o 58-1270, sellaisena kuin se on muutettuna tuomarien ja syyttäjien oikeudellista asemaa koskeviksi organiseksi laiksi. Näiden säännösten mukaisesti on noudatettava näiden oikeusalan ammattien yhtenäisyyden periaatetta (1 §), mikä tarkoittaa sitä, että sama henkilö voi virkauransa aikana toimia sekä tuomarina että syyttäjänä. Periaate on vahvistettu 11 päivänä elokuuta 1993 annetulla perustuslakituomioistuimen (*Conseil constitutionnel*) päätöksellä. Perustuslain 66 §:n mukaan tuomarit ja syyttäjät ovat oikeusviranomaisia, joiden tehtävänä on valvoa yksilön vapauksien toteutumista. Tuomarien ja syyttäjien asemat eroavat toisistaan sikäli, että tuomareilla ei ole hierarkista esimiestä eikä heitä voi erottaa virasta, eli heitä ei voida siirtää toiseen tehtävään ilman heidän suostumustaan.

Tuomarit ja syyttäjät otetaan **oikeuslaitoksen palvelukseen useimmiten virkakilpailun kautta**. Ensimmäiseen virkakilpailuun voivat osallistua hakijat, jotka ovat suorittaneet oikeustieteen maisterintutkinnon, mikä edellyttää ylioppilastutkinnon suorittamisen jälkeen vähintään neljän vuoden opiskelua. Kilpailun läpäisseet hakijat nimitetään oikeuslaitokseen avustajiksi (*auditeur de justice*), minkä jälkeen nämä tulevat tuomarit ja syyttäjät saavat saman koulutuksen erityisessä oppilaitoksessa (*Ecole nationale de la magistrature*, ENM). Tuomari tai syyttäjä voidaan myös nimittää näihin tehtäviin suoraan. ENM:ssä suoritettua koulutuksen jälkeen uudet tuomarit ja syyttäjät nimitetään jonkin tuomioistuimen palvelukseen.

Tuomioistuinten ylimmät virkamiehet (tuomioistuimen puheenjohtaja ja pääsyyttäjä) hoitavat oikeudellisten tehtäviensä ohella myös hallinnollisia tehtäviä (he mm. määräävät oikeudenistuntojen päivämäärät).

Vuoden 2013 alussa Ranskassa oli **8 090 tuomaria ja syyttäjää**, joista 7 769 toimi oikeuslaitoksen palveluksessa.

Korkein tuomarineuvosto

Korkeimmasta tuomarineuvostosta (*Conseil supérieur de la magistrature*) säädetään perustuslain 65 §:ssä. Korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanoa ja tehtävänimikkeitä muutettiin 23 päivänä heinäkuuta 2008 annetulla perustuslain tasoisella lailla, jonka mukaan myös yksityiset oikeussubjektit voivat käännyä tuomarineuvoston puoleen. Tasavallan presidentti ei enää kuulu korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanoon.

Toimivalta käsitellä tuomareita koskevia asioita kuuluu korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanolle, jonka puheenjohtajana toimii kassaatiotuomioistuimen presidentti. Tähän kokoonpanoon kuuluu lisäksi viisi tuomaria ja yksi syyttäjä, yksi Ranskan korkeimman hallinto-oikeuden (*Conseil d'Etat*) nimeämä neuvonantaja, yksi asianajaja sekä kuusi muuta pätevää jäsentä, jotka eivät saa olla parlamentin, oikeuslaitoksen eivätkä minkään hallintoelimen palveluksessa. Tasavallan presidentti, kansalliskokouksen puhemies ja senaatin puhemies nimeävät kukin kaksi näistä jäsenistä.

Toimivalta käsitellä syyttäjiä koskevia asioita kuuluu korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanolle, jonka puheenjohtajana toimii kassaatiotuomioistuimen *procureur général*, joka vastaa lähinnä Suomen valtakunnansyyttäjää. Tähän kokoonpanoon kuuluu lisäksi viisi syyttäjää ja yksi tuomari sekä edellä mainitut korkeimman hallinto-oikeuden edustaja, asianajaja ja kuusi muuta pätevää jäsentä.

Se korkeimman tuomarineuvoston kokoonpano, jolla on toimivalta käsitellä tuomareita koskevia asioita, tekee ehdotukset tuomarien nimittämiseksi kassaatiotuomioistuimeen, muutoksenhaku- ja tuomioistuimen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi ja alioikeuksien (*tribunal de grande instance*) puheenjohtajaksi. Muut tuomarit nimitetään tuomarineuvoston **puoltavan lausunnon** perusteella.

Sama korkeimman tuomarineuvoston kokoonpano toimii myös **kurinpitolautakuntana** (*conseil de discipline*) tuomareita koskevissa asioissa. Tällöin siihen kuuluu lisäksi se tuomari, joka kuuluu syyttäjiä koskevia asioita käsittelevään korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanoon.

Syyttäjiä koskevia asioita käsittelevä korkeimman tuomarineuvoston kokoonpano antaa lausuntonsa syyttäjien nimittämisestä. Sama kokoonpano antaa lausuntonsa myös syyttäjiä koskevista kurinpidollisista seuraamuksista. Tällöin siihen kuuluu perustuslain 65 §:n kolmannessa momentissa tarkoitettujen jäsenten lisäksi myös se syyttäjä, joka kuuluu tuomareita koskevia asioita käsittelevään korkeimman tuomarineuvoston kokoonpanoon.

Syyttäjälaitos

Organisaatio

Syyttäjälaitosta (*ministère public*) edustavat **syyttäjät**, joiden tehtävänä on edustaa yhteiskuntaa ja puolustaa sen etua valvomalla, että lainsäädäntöä noudatetaan.

Lukuun ottamatta kassaatiotuomioistuimen (*Cour de cassation*) yhteydessä toimivaa valtakunnansyyttäjää (*procureur général*), joka on erikoistapaus, syyttäjän toimi on järjestetty Ranskassa hierarkkisen pyramidirakenteen muotoon. Organisaatiota johtaa oikeusministeri (*Garde des Sceaux*).

Rikosprosessilain 30 §:ssä säädetään, että oikeusministeri toteuttaa hallituksen määrittämää syyttäjälaitoksen toimintalinjaa. Oikeusministeri valvoo, että tätä linjaa noudatetaan yhdenmukaisella tavalla koko tasavallan alueella. Tätä varten hän antaa syyttäjille toimintalinjaa koskevia yleisiä ohjeita.

Jokaisen alioikeuden yhteydessä toimii **pääsyyttäjä** (*procureur de la République*), jonka alaisuudessa työskentelevät apulais- ja varasyyttäjät ja kaikkien edellä mainittujen sijaiset. Pääsyyttäjä jakaa työtehtävät alaisilleen. Pääsyyttäjä itse toimii *procureur généralin* valvonnassa ja tämän johdolla.

Hierarkkista organisaatiota lukuun ottamatta syyttäjälaitos on **jakamaton**, mikä tarkoittaa, että sijaisena toimiva syyttäjä ei tarvitse esimieheltään erillistä valtuutusta toimenpiteiden toteuttamiseen, ja kaikki hänen toimenpiteensä velvoittavat koko syyttäjälaitosta.

Tehtävät

Syyttäjien tehtävät liittyvät olennaisilta osiltaan **rikosoikeuteen**. Syyttäjät johtavat **rikostutkintaa** ja laativat kaikki rikosten tutkintaa varten tarvittavat asiakirjat tai pyytävät asianomaisia tahoja laatimaan ne. Lisäksi syyttäjä arvioi, onko rikosoikeudellisissa asioissa tarpeen aloittaa tutkinta (rikosoikeudellisen tutkinnan aloittaminen, asian siirtäminen toimivaltaiselle tuomioistuimelle tai asian käsittelyn lopettaminen). Syyttäjän velvollisuus on osallistua asian käsittelyyn tuomioistuimessa esittämällä suullisia havaintoja (tosiseikoista, epäillyn henkilöstä ja seuraamuksesta) sen mukaan, mitä hän katsoo asianmukaisen oikeudenhoidon edellyttävän. Lisäksi syyttäjän tehtäviin kuuluu seuraamusten täytäntöönpano.

Syyttäjän tehtävänä on myös **suojella** vaaratilanteessa olevia **alaikäisiä**, minkä lisäksi hänellä on eräitä siviilioikeudellisia tehtäviä, jotka liittyvät mm. henkilön oikeudelliseen asemaan (esim. siviilisäädyn muutokset), sekä tiettyjä hallinto-oikeuteen (esim. anniskelu-, julkaisu- ja kotimyyntiluvat) ja kauppaoikeuteen (esim. maksukyvyttömyysmenettely) liittyviä tehtäviä.

Tuomarien asemaa ja tehtäviä käsitellään lähemmin yleisten tuomioistuinten yhteydessä.

Maallikotuomarit

Paikallistuomarit (*juges de proximité*)

Paikallistuomarien tehtävä perustettiin 9 päivänä syyskuuta 2002 säädetyllä lailla (*loi d'orientation et de justice*), jota on täydennetty 26 päivänä tammikuuta 2005 annetulla lailla nro 2005-47. Nämä tuomarit nimitetään tehtävänsä korkeimman tuomioneuvoston puoltavan lausunnon perusteella seitsemäksi vuodeksi. Toimikautta ei voida uusia. Heidän toimintaansa säännellään, eräitä poikkeuksia lukuun ottamatta, edellä mainitulla 2 päivänä joulukuuta 1958 annetulla hallituksen määräyksellä N:o 58-1270.

Paikallistuomarit hoitavat **joitakin tuomioistuinten tuomareille kuuluvia tehtäviä**. **Siviilioikeuden** alalla heillä on toimivalta ratkaista velvoiteoikeudellisia ja irtaimeen esineeseen kohdistuvia oikeuksia koskevia kanteita, joiden arvo on alle 4 000 euroa, paitsi jos asia kuuluu vähäisiä riita-asioita käsittelevän tuomioistuimen (*tribunal d'instance*) toimivaltaan. Lisäksi heillä on **rikosoikeuden** alalla toimivalta määrätä sakkoja neljään alimpaan luokkaan kuuluvista rikkomuksista, toimia avustajana (*assesseur*) rikostuomioistuimessa ja vahvistaa seuraamukset, joista syyttäjä ja syytetty ovat sopineet ilman oikeudenkäyntiä (*composition pénale*).

Vuoden 2013 alussa Ranskassa oli 452 paikallistuomaria.

Työtuomioistuinten jäsenet (*conseillers prud'hommes*)

Työtuomioistuinten jäsenet valitaan tehtävänsä **viideksi vuodeksi**. He edustavat joko työnantajia tai palkansaajia eri aloilta (maatalous, teollisuus, kauppa, johtotehtävät jne.). Vaalit järjestetään suhteellisenä listavaalina suljetuin listoin. Ehdokkaiden on oltava vähintään 21 vuotta täyttäneitä Ranskan kansalaisia, joilla on täydet kansalaisoikeudet.

Äänioikeus on kaikilla 16 vuotta täyttäneillä palkansaajilla ja työnantajilla, jotka harjoittavat ammatti-toimintaa tai joilla on oppisopimuskoulutus tai jotka ovat työttömänä omasta tahdostaan riippumatta.

Vakuutustuomioistuinten jäsenet

Vakuutustuomioistuimen (*tribunal des affaires de la sécurité sociale*) jäsenet nimittää tähän tehtävään **kolmeksi vuodeksi** kunkin vakuutustuomioistuimen tuomiopiirin muutoksenhakutuomioistuimen ensimmäinen puheenjohtaja listalta, jonka nuorisoi-, urheilu- ja yhteiskunnallista koheesiota koskevien asioiden aluejohtaja laatii suurimpien ammattijärjestöjen ehdotuksen pohjalta.

Työkyvyttömyyttä koskevia riita-asioita käsittelevien tuomioistuinten jäsenet

Työkyvyttömyyttä koskevia riita-asioita käsittelevien tuomioistuinten (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) jäsenet nimittää tähän tehtävään **kolmeksi vuodeksi** kunkin tällaisen tuomioistuimen tuomiopiirin muutoksenhakutuomioistuimen ensimmäinen puheenjohtaja listalta, jonka nuorisoi-, urheilu- ja yhteiskunnallista koheesiota koskevien asioiden aluejohtaja laatii suurimpien ammattijärjestöjen ehdotuksen pohjalta.

Nuorisotuomioistuinten jäsenet

Nuorisotuomioistuinten (*tribunal pour enfants*) jäsenet nimitetään tehtävänsä neljäksi vuodeksi oikeusministerin toimesta. Jäsenet hakeutuvat tehtävään nuorisokysymyksiä kohtaan tuntemansa mielenkiinnon ja pätevyytensä perusteella, ja heidät valitaan tehtävään ehdokaslistalta, jonka laatii muutoksenhakutuomioistuimen ensimmäinen puheenjohtaja.

Maatuomioistuinten jäsenet

Maatuomioistuinten (*tribunal paritaire des baux ruraux*) jäsenet edustavat maanvuokraajia ja vuokranantajia. Molempia valitaan tehtävään yhtä monta kuudeksi vuodeksi vaaliluettelosta, jonka prefekti (*préfet*) eli maaherra vahvistaa valmistelulautakunnan ehdotuksen perusteella.

Kauppatuomioistuinten tuomarit

Kauppatuomioistuinten (*tribunal de commerce*) tuomarit ovat elinkeinonharjoittajien keskuudestaan valitsemia edustajia.

Heidät nimitetään tehtävään kaksivaiheisella vaalilla, josta säädetään kauppalaain L. 723-1–L. 723-14 ja R. 723-1–R. 723-31 pykälässä.

Äänioikeutettuja ovat kauppatuomioistuimen nykyiset ja entiset tuomarit sekä ns. valtuutetut jäsenet (*délégués consulaires*). Viimeksi mainitut ovat itsekin elinkeinonharjoittajia, ja heidät valitaan viideksi vuodeksi suorittamaan ainoana tehtävänäan kauppatuomioistuinten tuomarien valinta.

Kauppatuomioistuimen tuomarit nimitetään tehtävänsä ensin kahdeksi vuodeksi, minkä jälkeen toimikauden kesto on neljä vuotta. Perättäisten toimikausien määrä on rajattu neljään. Neljän toimikauden jälkeen kauppatuomioistuimen tuomarit menettävät vaalikelpoisuutensa vuoden ajaksi.

Kauppatuomioistuimen tuomarien vaali järjestetään joka vuosi lokakuun kahden ensimmäisen viikon aikana kaikissa tuomiopiireissä, joissa on paikkoja täytettävänä.

Tuomioistuimen kirjaajat

Tuomioistuimen kirjaaja (*greffier*) on eräänlainen **oikeusprosessin teknikko**, joka avustaa tuomaria tuomiovallan käyttöön liittyvien asiakirjojen käsittelyssä. Hänen tehtävänä on todistaa oikeaksi ja mitätöinnin uhalla varmentaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat silloin kun laissa niin säädetään.

Kirjaaja tekee yhteistyötä sekä tuomarin että syyttäjän kanssa avustamalla näitä asiakirjakansioiden laatimisessa ja asiakirjatutkimusten suorittamisessa.

Hän myös ottaa vastaan yleisön edustajia ja antaa näille näiden tarvitsemia tietoja. Lisäksi kirjaaja opettaa tulevia kirjaajia ammattiin erityisessä oppilaitoksessa (*Ecole nationale des greffes*).

Kirjaajat hoitavat tehtäviään pääasiallisesti **tuomioistuinten eri yksiköissä**. Tuomioistuimen laajuudesta ja organisaatiosta riippuen kirjaajalla saattaa olla johtotehtäviä kirjaamon päällikkönä, varapäällikkönä tai yksikönpäällikkönä.

Asianajajat

Asianajajat (*avocats*) ovat oikeusalan ammattilaisia, jotka hoitavat tehtäviään riippumattomasti, itsenäisinä ammatinharjoittajina. Heidän asemaansa säätelevät pääasiallisesti 31 päivänä tammikuuta 1971 annettu laki N:o 71-1130, jolla uudistettiin eräitä oikeusalan ammatteja koskevaa sääntelyä, ja asianajajan ammatista 27 päivänä marraskuuta 1991 annettu asetus N:o 91-1197. Asianajajan ammattia on uudistettu yhdistämällä asianajajan ja oikeudellisen neuvonantajan (*conseil juridique*) toimenkuvat muuttamalla vuoden 1971 lakia 31 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla N:o 90-1259 ja sen toimeenpanoasetuksilla.

Asianajajan toimenkuva muodostuu lähinnä kahdesta tehtävästä, jotka ovat oikeudellinen neuvonta ja puolustus.

Edellä mainitun, 31 päivänä joulukuuta 1971 annetun lain 4 §:n 1 momentin nojalla asianajajilla on lähes yksinomainen oikeus avustaa ja edustaa osapuolia tuomioistuimessa ja muissa oikeudellisissa tai kurinpitoelimityksissä niiden luonteesta riippumatta.

Asianajajilla ei ole kansallisen tason ammattijärjestöä, sillä asianajajat haluavat varmistaa, että kaikki paikalliset ammattiyhdistykset (*barreau*) ovat yhtäläisesti edustettuina. Ranskassa ja siihen kuuluvilla merentakaisilla alueilla on yhteensä 161 asianajajayhdistystä, jotka toimivat alioikeuksien yhteydessä. Puheenjohtajan (*bâtonnier*) ohella niiden hallinnosta vastaa ammattikuntaneuvosto, joka käsittelee kaikkia ammatin harjoittamiseen liittyviä kysymyksiä ja valvoo, että asianajajat noudattavat heille asetettuja velvollisuuksia, sekä puolustaa heidän oikeuksiaan.

Kansallinen asianajajaliitto (*Conseil national des barreaux*) on 31 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla (15 §) perustettu yleishyödyllinen yhteisö, jolla on oikeushenkilöllisyys ja jonka tehtävänä on edustaa asianajajien ammattikuntaa viranomaisissa ja valvoa ammattikuntaa koskevien sääntöjen ja käytänteiden yhdenmukaistamista.

Kansallisen asianajajaliiton internet-sivustolla on maksutta saatavilla lisätietoja ammattikunnan organisaatiosta ja siihen liittyvistä ajankohtaisista asioista sekä luettelo kaikkien Ranskan paikallisten ammattiyhdistysten jäsenistä. Useimmilla suurilla ammattiyhdistyksillä on omat maksuttomat internet-sivut, joiden osoitteet ovat saatavilla kansallisen asianajajaliiton yhteystietoluettelossa.

Ranskan korkeimmassa hallinto-oikeudessa (*Conseil d'Etat*) ja kassaatiotuomioistuimessa toimivat asianajajat muodostavat erillisen ammattikunnan: he ovat oikeuslaitoksen alaisuuteen kuuluvia virkamiehiä, jotka oikeusministeri nimittää virkaan. Näillä asianajajilla on yksinoikeus edustaa päämiehiään näissä tuomioistuimissa, silloin kun oikeudellisen edustajan käyttö on pakollista. Heidän asemaansa säätelevät 10 päivänä syyskuuta 1817 annettu hallituksen päätös, jolla otetaan käyttöön Conseil d'Etat'n ja kassaatiotuomioistuimen erityisten asianajajien ammattikunta, 28 päivänä lokakuuta 1991 annettu asetus N:o 91-1125, joka koskee tähän ammattikuntaan pääsyn edellytyksiä, sekä 11 päivänä tammikuuta 2002 annettu asetus N:o 2002-76 tätä ammattikuntaa koskevista kurinpitösäännöistä.

Conseil d'Etat'n asianajajien virkojen määräksi on 10 päivänä heinäkuuta 1814 annetulla hallituksen päätöksellä vahvistettu 60. Oikeusministerille on kuitenkin 22 päivänä huhtikuuta 2009 annetulla asetuksella annettu oikeus perustaa Conseil d'Etat'han ja kassaatiotuomioistuimeen uusia asianajajanvirkoja moitteettoman oikeudenhoidon varmistamiseksi ottaen erityisesti huomioon näissä tuomioistuimissa käsiteltävien riita-asioiden määrä.

Nämä asianajajat muodostavat oman ammattikuntansa, jota johtaa puheenjohtaja 11-jäsenisen ammattikuntaneuvoston avustamana. Ammattikuntajärjestö vastaa sekä kurinpitotehtävistä että ammattikunnan edustamisesta.

Nämä tiedot ovat saatavilla myös [Conseil d'Etat'n ja kassaatiotuomioistuimen asianajajien yhdistyksen](#) internet-sivustolla.

Onko tällä alalla olemassa tietokanta?

Kansallinen asianajajaliitto pitää yllä tietokantaa, joka perustuu **Ranskassa toimivien paikallisten asianajajayhdistysten jäsenluetteloihin**.

Ovatko nämä tiedot saatavilla maksutta?

[Kansallisen asianajajaliiton](#) internet-sivuston käyttö on maksutonta.

Notaarit

Organisaatio

Notaarit (*notaires*) ovat oikeuslaitoksen alaisia **valtion virkamiehiä**, jotka nimitetään virkaansa oikeusministerin asetuksella. He harjoittavat kuitenkin ammattiaan itsenäisesti. Heidän asemaansa säätelevät vallankumouskalenterin Ventöse-kuun 25 päivänä vuonna XI (maaliskuussa 1803) annettu laki, 2 päivänä marraskuuta 1945 annettu hallituksen määräys N:o 45-2590 ja 19 päivänä joulukuuta 1945 annettu asetus N:o 45-0117, jotka koskevat notaarien ammattikunnan asemaa, sekä 5 päivänä heinäkuuta 1973 annettu asetus N:o 73-609 notaarien koulutuksesta ja notaarin ammattiin pääsystä ja 8 päivänä maaliskuuta 1978 annettu asetus N:o 78-262 notaarien palkkioiden vahvistamisesta.

Notaarien ammattikunta on järjestäytyneenä departementtien tasolla **notaariliitoiksi** (*chambres des notaires*) ja alueiden tasolla neuvostoiksi (*conseils régionaux*), joiden tehtävänä on valvoa toimialueensa notaarien toimintaa ja toimia tarvittaessa kurinpitoelimenä. Ammattikuntaa edustaa viranomaisissa **notaarien ylin neuvosto** (*conseil supérieur du notariat*).

Lisäksi notaarien ylin neuvosto ehkäisee ja sovittelee ammatillisia riita-asioita eri alueneuvostoihin kuuluvien notaarien kesken. [Notaarien ylin neuvosto](#) pitää yllä internet-sivustoa, jossa kerrotaan ammattikunnan tehtävistä. Sivustolla on myös **notaarien, notaariliittojen ja alueneuvostojen yhteystietoluettelo**.

Tehtävät

Notaareilla on **toimivalta antaa virallisia asiakirjoja**, jotka ovat täytäntöönpanokelpoisia ilman että niitä tarvitsee vahvistaa tuomioistuimen päätöksellä. He voivat myös antaa **oikeudellista neuvontaa** sekä yksityishenkilöille että yrityksille riippumatta siitä, liittyykö neuvonta virallisten asiakirjojen laadintaan. Lisäksi he voivat osallistua **omaisuuden hoitoon ja kiinteistökauppojen tekemiseen**.

Muut oikeusalan ammatit

Haaste- ja ulosottomiehet

Haaste- ja ulosottomiehet (*huissiers*) ovat oikeuslaitoksen alaisia valtion virkamiehiä, jotka nimitetään virkaansa oikeusministerin asetuksella. He harjoittavat kuitenkin ammattiaan itsenäisesti. Heidän asemaansa säätelevät 27 päivänä joulukuuta 1923 annettu laki, 2 päivänä marraskuuta 1945 annettu hallituksen määräys N:o 45-2592, 29 päivänä helmikuuta 1956 annettu asetus N:o 56-222 ja 14 päivänä elokuuta 1975 annettu asetus N:o 75-770.

Haaste- ja ulosottomiehillä on yksinomainen toimivalta allekirjoittaa menettelyasiakirjoja ja panna täytäntöön oikeuden päätökset ja muut täytäntöönpanomääräykset. He voivat myös laatia erilaisia tarkastuspöytäkirjoja joko tuomioistuimen määräyksestä tai yksityisen osapuolen pyynnöstä. Lisäksi he voivat toimia sovittelijana, isännöitsijänä tai vakuutusasiamiehenä ilmoittamalla tästä omalle alueneuvostolleen tai sen

muutoksenhaikutuomioistuimen yleiselle syyttäjälle, jonka tuomiopiirissä heidän toimistonsa sijaitsee.

Haaste- ja ulosottomiehet veloittavat siviili- ja kauppaoikeuden alaan liittyvien virkatehtäviensä yhteydessä suorittamistaan toimista palkkion 12 päivänä joulukuuta 1996 annetulla asetuksella N:o 96-1080 vahvistetun taulukon mukaisesti.

Haaste- ja ulosottomiesten etujärjestöjä ovat departementtien ja alueiden tasolla muutoksenhaikutuomioistuimen yhteydessä toimivat haaste- ja ulosottomiesten yhdistykset. Lisäksi kansallisen tason yhdistys edustaa koko ammattikuntaa viranomaisissa ja ratkaisee eri alayhdistysten ja myös eri alueyhdistyksiin kuuluvien yksittäisten haaste- ja ulosottomiesten keskinäisiä riita-asioita. [Haaste- ja ulosottomiesten kansallinen yhdistys](#) pitää yllä internet-sivustoa, jossa kerrotaan ammattikunnan tehtävistä. Sivustolla on myös saatavilla **haaste- ja ulosottomiesten yhteystietoluettelo**.

Muut oikeusalan ammatit

Kauppatuomioistuinten kirjaajat ovat oikeuslaitoksen alaisia valtion virkamiehiä, joiden tehtävänä on avustaa kauppatuomioistuimen jäseniä oikeudenkäynnissä ja kauppatuomioistuimen puheenjohtajaa tämän hallintotehtävissä. He vastaavat eri kirjaamopalveluista ja pitävät yllä kauppa- ja yritysrekistereitä sekä kauppatuomioistuimen tietokantoja ja asiakirjatiedostoja. He toimittavat asiakirjaotteita ja jäljennöksiä, huolehtivat sineteistä ja kirjaamoon talletetuista rahasummista ja laativat kirjaamon asiakirjoja ja vastaavat sen muodollisuuksista toimivaltansa mukaisesti.

Tätä ammattikuntaa säännellään kauppalaain L.741-1 – R.741-1 pykälällä.

Ammattikuntaa edustaa viranomaisissa **kauppatuomioistuinten kirjaajien kansallinen neuvosto** (*Conseil national des greffiers des tribunaux de commerce, CNGTC*), yleishyödyllinen yhteisö, jolla on oikeushenkilöllisyys ja jonka tehtävänä on puolustaa ammattikunnan kollektiivisia etuja. Neuvosto huolehtii kirjaajien ja kirjaamotyöntekijöiden perus- ja jatkokoulutuksesta, ammattitutkinnoista, järjestää harjoittelupaikkoja ja vastaa niiden seurannasta. Nämä tiedot ovat saatavilla myös [kauppatuomioistuinten kirjaajien kansallisen neuvoston](#) internet-sivustolla.

Oikeudelliset neuvonantajat / yritysjuristit

Oikeudellisen neuvonantajan (*conseil juridique*) toimenkuva on yhdistetty asianajajan toimenkuvaan 31 päivänä joulukuuta 1990 annetulla lailla N:o 90-1259.

Yritysjuristit eivät kuulu minkään erillisen ammattikuntasäännösten piiriin.

Päivitetty viimeksi: 07/11/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Kroatia

Juristit oikeuslaitoksessa

Tuomarit

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto

Tuomarin virkaan nimitettävän on oltava Kroatian kansalainen.

Rikostuomioistuimen (*prekršajni sud*), kunnallisen tuomioistuimen (*općinski sud*), kauppatuomioistuimen (*trgovački sud*) ja hallinto-oikeuden (*upravni sud*) tuomarin tehtäviä hoitavalla henkilöllä on oltava oikeudellisia virkamiehiä kouluttavassa valtion koulussa (*Državna škola za pravosudne dužnosnike*) suoritettu tutkinto.

Vähintään kahdeksan vuotta oikeuslaitoksen virkamiehenä toiminut henkilö voidaan nimittää maakunnallisen tuomioistuimen (*županijski sud*), ylimmän rikostuomioistuimen (*Visoki prekršajni sud*), ylimmän kauppatuomioistuimen (*Visoki trgovački sud*) ja korkeimman hallinto-oikeuden (*Visoki upravni sud*) tuomariksi.

Kroatian korkeimman oikeuden (*Vrhovni sud*) tuomariksi nimitettävältä henkilöltä vaaditaan vähintään 15 vuoden kokemusta oikeuslaitoksen virkamiehenä, asianajajana, notaarina tai oikeustieteen opettajana korkeakoulussa (kokemukseksi lasketaan asianajajatutkinnon jälkeen hankittu työkokemus) tai hänen on oltava maineikas lakimies, joka on suorittanut asianajajatutkinnon, jolla on vähintään 20 vuoden työkokemus ja joka on osoittanut pätevyytensä jollakin oikeustieteen osa-alueella ja ammatillisilla tai oikeustieteellisillä saavutuksillaan.

[Laki tuomioistuimista \(Zakon o sudovima\)](#)

[Laki oikeusneuvostosta \(Zakon o državnom sudbenom vijeću\)](#)

[Laki tuomareiden ja muiden oikeuslaitoksen virkamiesten palkkioista \(Zakon o plaćama sudaca i drugih pravosudnih dužnosnika\)](#)

Tuomioistuinten henkilöstö

Oikeuslaitoksessa ammatillisia, hallinnollisia ja teknisiä tehtäviä hoitavien henkilöiden määrästä päättää oikeusministeri.

Oikeuslaitoksen virkamiesten ja avustavan henkilökunnan työhönottoa, palkkausta, muita tehtävien hoitoon liittyviä oikeuksia, velvollisuuksia ja vastuita muun muassa tapauksissa, joissa he ovat syöllistyneet virkavelvollisuuksien laiminlyöntiin, säännellään oikeuslaitoksen virkamiehiin ja avustavaan henkilöstöön sovellettavilla ja yleisillä työoikeuden määräyksillä.

Henkilön palkkaamiselle tuomioistuimeen tarvitaan oikeusministerin hyväksyntä.

Työhönotossa on huolehdittava kansallisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden edustuksesta.

Tuomioistuinten henkilöstön koulutusvaatimuksia, työharjoittelua, kansallisen erityistutkinnon suorittamisedellytyksiä, tutkinto-ohjelmaa ja tutkinnon suorittamista käytännössä koskevia ja muita asiaan liittyviä kysymyksiä säännellään oikeusministerin antamilla määräyksillä.

Oikeuslaitoksen virkamiehiä voidaan siirtää tuomioistuimesta toiseen oikeusministeriön päätöksellä ja oikeuslaitoksen tarpeiden mukaan. Tuomioistuimessa voi olla neuvonantaja (*sudski savjetnik*) ja vanhempia neuvonantajia (*viši sudski savjetnik*).

Neuvonantajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on suorittanut oikeustieteen korkeakoulututkinnon ja valtakunnallisen asianajajatutkinnon.

Tuomioistuimen vanhemmaksi neuvonantajaksi tai korkeimman oikeuden neuvonantajaksi voidaan nimittää henkilö, jolla on oikeustieteen korkeakoulututkinto, joka on suorittanut valtakunnallisen asianajajatutkinnon ja toiminut vähintään kaksi vuotta tuomioistuimen neuvonantajana, oikeuslaitoksen virkamiehenä, asianajajana tai notaarina tai joka on toiminut vähintään viisi vuotta muissa oikeudellisissa tehtävissä asianajajatutkinnon suorittamisen jälkeen.

Korkeimman oikeuden vanhemmaksi neuvonantajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on toiminut vähintään neljän vuoden ajan tuomioistuimen neuvonantajana, oikeuslaitoksen virkamiehenä, asianajajana tai notaarina tai joka on toiminut vähintään kymmenen vuotta muissa oikeudellisissa tehtävissä asianajajatutkinnon suorittamisen jälkeen.

Tuomioistuimen neuvonantajien ja vanhempien neuvonantajien toimivaltuudet

Neuvonantajat ja vanhemmat neuvonantajat osallistuvat tuomioistuinkäsittelyyn ja heillä on valtuudet suorittaa tiettyjä oikeudellisia menettelyjä itsenäisesti, arvioida todisteita ja esittää tosiseikkoja.

Tällaisten menettelyjen perusteella neuvonantaja tai vanhempi neuvonantaja antaa tuomioistuimen presidentin valtuuttamalle tuomarille esityksen, jonka perusteella tuomari antaa asiassa päätöksen. Tuomarin valtuutuksella neuvonantaja tai vanhempi neuvonantaja antaa päätöksen tiedoksi.

Jos tuomari ei hyväksy neuvonantajan tai vanhemman neuvonantajan esitystä, hän suorittaa menettelyn itse.

Asiassa sovellettavien tuomioistuinlain säännösten mukaisesti neuvonantajilla ja vanhemmilla neuvonantajilla on valtuudet suorittaa menettelyjä ja tehdä

päätösehdotuksia seuraavissa tapauksissa:

siviilioikeudellisissa riita-asioissa, joissa on kyse enintään 100 000 kunan saatavasta tai vahingonkorvauksesta, ja kauppaoikeudellisissa riita-asioissa, joissa riidanalainen määrä on enintään 500 000 kunaa;

työehtosopimuksia koskevissa riita-asioissa;

hallinnollisissa riita-asioissa, joissa päätös annetaan ennakkotapauksessa annetun lopullisen tuomion perusteella, joissa on kyse julkisoikeudellisen yhteisön toiminnasta tai laiminlyönnistä ja joissa riidanalainen määrä on enintään 100 000 kunaa;

täytäntöönpanoasioissa;

perintöasioissa;

kiinteistörekisteriasioissa;

rikosasioissa;

riidattomissa asioissa lukuun ottamatta asioita, joissa on kyse oikeustoimikelpoisuuden peruuttamisesta, asunto-osakeyhtiön purkamisesta, rajojen määrittelystä ja perhelain (*Obiteljski zakon*) piiriin kuuluvista asioista;

rekisteröintiasioissa;

yksinkertaisissa maksukyvyyttömyysasioissa;

oikeudenkäyntikuluihin liittyvissä asioissa.

Neuvonantajilla ja vanhemmilla neuvonantajilla on valtuudet toimia ja antaa päätöksiä tietyissä lailla säädettyissä menettelyissä.

Muutoksenhakumenettelyissä ja ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja käytettäessä neuvonantajat ja vanhemmat neuvonantajat raportoivat asian edistymisestä ja laativat päätösluonnoksen.

Tuomariharjoittelijat

Oikeusministeri vahvistaa vuosittain tuomariharjoittelijoiden (*sudački vježbenik*) määrän valtion budjetissa tarkoitukseen varattujen määrärahojen puitteissa.

Tuomariharjoittelijoiden työhönottoehdoista ja -menetelmistä sekä harjoittelun kestosta ja käytännön järjestelyistä säädetään erillisessä laissa.

Asiantuntija-avustajat

Tuomioistuimissa voi työskennellä myös henkilöitä, jotka ovat suorittaneet asiaankuuluvia ammattiopintoja tai alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon ja joilla on vaadittavaa työkokemusta defektologiasta, sosiologiasta, pedagogiasta, taloudesta, kirjanpidosta, rahoitusosalta tai muulta asiaankuuluvalla alalla.

Tällaiset asiantuntija-avustajat (*stručni suradnik*) ja erityisavustajat (*stručni pomoćnik*) avustavat tuomareita asioissa, joissa vaaditaan tietyn alan asiantuntemusta.

Maalikkotuomarit

Maalikkotuomariksi (*sudac porotnik*) nimitettävän on oltava täysi-ikäinen Kroatian kansalainen ja sovelias hoitamaan kyseistä tehtävää.

Maalikkotuomarit nimitetään neljäksi vuodeksi, ja toimikautta on mahdollista jatkaa.

Jos maalikkotuomarin toimikauden päätyttyä uutta maalikkotuomaria ei ole nimetty, toimenhaltija jatkaa tehtävässä, kunnes uusi nimitys on tehty.

Kunnallisten ja maakunnallisten tuomioistuinten maalikkotuomarit nimittää maakuntavaltuusto (*županijska skupština*), Zagrebissa kuitenkin kaupunginvaltuusto (*Gradska skupština Grada Zagreba*), asianomaisen valtuuston, ammattiliittojen, työnantajajärjestöjen ja kauppakamarin tekemien ehdotusten perusteella.

Korkeimman oikeuden maalikkotuomarit nimittää maan parlamentti oikeusministeriön ehdotuksesta niin, että varmistetaan kaikkien maakuntien edustus.

Ennen maalikkotuomarin nimitämistä asianomaisen tuomioistuimen presidentiltä on saatava lausunto tehtävään ehdotetuista henkilöistä.

Tuomioistuimen hallintojohtaja

Tuomioistuimella, jossa työskentelee yli 40 tuomaria, voi olla hallintojohtaja (*ravnatelj sudske uprave*).

Saman maakunnallisen tuomioistuimen lainkäyttöalueella sijaitsevilla eri oikeusasteiden ja alojen tuomioistuimilla, joissa on yhteensä yli 40 tuomaria, voi olla yhteinen hallintojohtaja. Tuomioistuimet, joilla on yhteinen hallintojohtaja, tekevät sopimuksen hallintojohtajan vastuulle kuuluvien tehtävien hoitamisesta.

Hallintojohtaja vastaa siitä, että asiantuntemusta vaativat sekä tekniset ja hallinnolliset tehtävät ja muu tuomioistuimessa tehtävä työ suoritetaan asianmukaisesti ja ajallaan. Hallintojohtaja

huolehtii tuomioistuinrakennuksen, tilojen ja laitteiden kunnossapidosta ja tarvittavista investoinneista,

organisoi vuotuisen hankintasuunnitelman valmistelun ja koordinoi sitä laissa säädettyllä tavalla ja tuomioistuimen tarpeiden mukaisesti,

vastaa julkisista hankintamenettelyistä,

valvoo materiaali- ja rahoitustoimia ja suorittaa hallinnollisia ja teknisen tuen tehtäviä,

huolehtii tuomioistuimen budjetista ja omista varoista ja valvoo niiden käyttöä,

osallistuu oikeushallinnon hankkeiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon ja valvoo täytäntöönpanoa,

huolehtii ja vastaa tuomioistuimen tietojärjestelmän moitteettomasta toiminnasta,

huolehtii siitä, että tuomioistuimen työtä koskevat tilastot laaditaan asianmukaisesti ja ajallaan,

tekee yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa tuomioistuinten laitehankinnoissa ja erityistehtäviin tarvittavien resurssien osoittamisessa,

hoitaa muita tuomioistuimen presidentin hänelle antamia tehtäviä.

Hallintojohtaja vastaa työstään tuomioistuimen presidentille.

Hallintojohtajaksi nimitettävällä henkilöllä on oltava korkeakoulututkinto oikeustieteestä tai taloudesta ja vastaavaa kokemusta organisaatioon ja rahoitukseen liittyvistä tehtävistä.

Tuomioistuimen kirjaaja

Tuomioistuimella, jossa työskentelee yli 15 tuomaria, voi olla kirjaaja (*tajnik suda*). Kirjaaja avustaa tuomioistuimen presidenttiä tuomioistuimen

hallintotehtävissä. Kirjaajaksi nimitettävällä henkilöllä on oltava oikeustieteen korkeakoulututkinto.

Korkeimman oikeuden, ylimmän kauppatorioistuimen, ylimmän hallinto-oikeuden tai ylimmän rikostuomioistuimen kirjaajaksi voidaan nimittää henkilö, joka

täyttää kyseisen tuomioistuimen vanhemman neuvonantajan kelpoisuusehdot.

Kirjaaja vastaa siitä, että tuomioistuimen hallinnolliset ja muut tekniset tehtävät suoritetaan asianmukaisesti ja ajallaan. Kirjaaja

organisoi tuomioistuimen henkilöstön työn ja kantaa siitä vastuun,

suunnittelee tuomioistuimen henkilöstön koulutuksen ja seuraa sitä sekä valvoo tehtävien suorittamista,

tekee tuomioistuimen presidentin suostumuksella päätöksiä tehtävien jakamisesta henkilöstön kesken,

vastaa tuomioistuimen presidentin valtuuttamana asianosaisten pyyntöihin ja valituksiin, jotka koskevat tuomioistuimen työskentelyä,

suorittaa muita tuomioistuinhallinnon tehtäviä, jotka tuomioistuimen presidentti on hänelle antanut,

suorittaa muita laissa säädettyjä tehtäviä.

Kirjaaja vastaa työstään tuomioistuimen presidentille.

Tuomioistuimen puhemies

Tuomioistuimella on puhemies (*glasnogovornik suda*).

Tuomioistuimen puhemiehenä voi toimia tuomari, neuvonantaja tai tuomioistuimen presidentin vuotuisessa työohjelmassa nimeämä henkilö.

Maakunnallisen tuomioistuimen presidentti voi nimetä johtamansa tuomioistuimen tuomarin kyseisen tuomioistuimen ja sen lainkäyttöalueella sijaitsevien

kunnallisten tuomioistuinten puhemieheksi. Puhemiehelle voidaan nimetä varapuhemies.

Tuomioistuimen puhemies tiedottaa tuomioistuimen toiminnasta tuomioistuinlakia, tuomioistuimen työjärjestystä ja tiedonvapauslakia (*Zakon o pravu na pristup informacijama*) noudattaen.

Syyttäjät

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto

Syyttäjä (*državni odvjetnik*) hoitaa syyttäjälaitoksen (*državno odvjetništvo*) toimivaltaan kuuluvia tehtäviä, ja edustaa ja johtaa laitosta.

Syyttäjälaitos on itsenäinen ja riippumaton oikeusviranomainen, jolla on valtuudet ja velvollisuus saattaa rikoksiin ja muihin rangaistaviin tekoihin syyllistyneet vastuuseen, ryhtyä oikeudellisiin toimiin Kroatian kansallisvarallisuuden suojelemiseksi ja käyttää tarvittavia muutoksenhakukeinoja maan perustuslain ja lainsäädännön suojelemiseksi.

Syyttäjälaitos käyttää toimivaltaansa perustuslain, muiden lakien, Kroatian oikeusjärjestykseen kuuluvien kansainvälisten sopimusten ja muiden säädösten nojalla, jotka on annettu perustuslain, kansainvälisen sopimuksen tai muiden Kroatian lakien mukaisesti.

Syyttäjälaitos käyttää toimivaltaansa koko maan alueella. Kunnalliset syyttäjänvirastot (*općinsko državno odvjetništvo*) ovat toimivaltaisia yhden tai useamman kunnallisen tuomioistuimen lainkäyttöalueella, ja maakunnalliset syyttäjänvirastot (*županijsko državno odvjetništvo*) ovat toimivaltaisia maakunnallisen tuomioistuimen, kauppatuomioistuimen tai hallinto-oikeuden lainkäyttöalueella.

KROATIAN SYYTTÄJÄLAITOS

KORRUPTION JA JÄRJESTÄYTYNEEN RIKOLLISUUDEN TORJUNTAVIRASTO

MAAKUNNALLISET SYYTTÄJÄNVIRASTOT (15)

KUNNALLISET SYYTTÄJÄNVIRASTOT (33)

Državno odvjetništvo Republike Hrvatske (syyttäjälaitos)

Gajeva 30a, 10 000 Zagreb

<http://www.dorh.hr>

Yleinen syyttäjä (*Glavni državni odvjetnik*)

Puhelin: (+385-1) 459 18 88

Faksi: (+385-1) 459 18 54

Sähköposti: tajnistvo.dorh@dorh.hr

Rikosasioiden jaosto

Puhelin: (+385-1) 459 18 00

Faksi: (+385-1) 459 18 05

Sähköposti: tajnistvo.kazneni@dorh.hr

Siviili- ja hallintoasioiden osasto

Puhelin: (+385-1) 459 18 61

Faksi: (+385-1) 459 19 12

Sähköposti: tajnistvo.gradjanski@dorh.hr

Kunnalliset syyttäjänvirastot (370 Kb) [hr](#)

Maakunnalliset syyttäjänvirastot (284 Kb) [hr](#)

[Laki syyttäjälaitoksesta \(Zakon o državnom odvjetništvu\)](#)

[Laki syyttäjänvirastojen lainkäyttöalueesta ja kotipaikasta \(Zakon o podružjima i sjedištima državnih odvjetništava\)](#)

Uusi laki syyttäjänvirastojen lainkäyttöalueesta ja kotipaikasta tuli voimaan 1. huhtikuuta 2015. Sillä selkeytetään kunnallisten syyttäjänvirastojen verkostoa.

[Laki korruption ja järjestäytyneen rikollisuuden torjuntavirastosta \(Zakon o Uredu za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta\)](#)

Asianajajat

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto

Asianajajat (*odvjetnik*) antavat oikeudellista apua luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille oikeuksiensa käytössä ja oikeudellisten etujensa puolustamisessa. Asianajotoimea säännellään erillisellä lailla (*Zakon o odvjetništvu*).

Asianajotoimen itsenäisyys ja riippumattomuus taataan niin, että asianajajat harjoittavat vapaata ammattiaan itsenäisesti ja riippumattomasti. Asianajajat kuuluvat Kroatian asianajajaliittoon (*Hrvatska odvjetnička komora*), joka on Kroatian alueella toimiva itsenäinen ja riippumaton järjestö.

Asianajajan ammattia voi harjoittaa perustamalla asianajotoimiston (*odvjetnički ured*) tai olemalla sellaisen osakkaana (*zajednički odvjetnički ured*) tai lakitoimistossa (*odvjetničko društvo*), jonka yhtiömuoto voi olla avoin yhtiö (*javno trgovačko društvo*) tai rajavastuuyhtiö (*društvo s ograničenom odgovornošću*). Asianajo on ammatinharjoitusta, eivätkä asianajajat saa hoitaa muita tehtäviä.

Asianajajien on oltava Kroatian asianajajaliiton jäseniä. Se on itsenäinen ja riippumaton organisaatio, jolla on oikeushenkilön asema. Asianajajaliitto edustaa asianajajien ammattikuntaa. Se muodostuu seuraavista elimistä: edustajisto (*Skupština*), hallintoneuvosto (*Upravni odbor*), johtokunta (*Izvršni odbor*) ja puheenjohtaja (*Predsjednik*) sekä muut liiton perustamiskirjassa määritellyt elimet.

Asianajajat tarjoavat kaikenlaista oikeudellista apua. He

antavat oikeudellista neuvontaa,

laativat asiakirjoja (esim. sopimuksia, testamentteja ja lausuntoja), valmistelevat kanteita, kanteluita, ehdotuksia, pyyntöjä ja hakemuksia, käyttävät

ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja ja esittävät muita lausumia sekä

edustavat asianosaisia.

Asianajaja voi harjoittaa ammattiaan itsenäisesti, asianajotoimiston osakkaana tai lakitoimistossa.

Ainoastaan asianajajat voivat tarjota oikeudellista apua ammattimaisesti, ellei laissa toisin säädetä. Oikeustiedettä kroatialaisessa korkeakoulussa opettavat professorit ja apulaisprofessorit voivat antaa oikeudellisia neuvoja ja esittää näkemyksensä asiasta, mutta heillä ei ole valtuuksia laatia edellä mainittuja asiakirjoja, valmistella kanteita, kanteluita, ehdotuksia, pyyntöjä tai hakemuksia, käyttää ylimääräisiä muutoksenhakukeinoja eikä esittää muita lausumia.

Mikäli kyseiset henkilöt aikovat antaa muunlaista oikeudellista apua, heidän on ilmoitettava asiasta Kroatian asianajajaliitolle, jotta se voidaan kirjata.

Oikeus harjoittaa asianajajan ammattia Kroatian alueella edellyttäen valan vannomista ja sen jälkeen asianajajaksi rekisteröitymistä. Päätöksen rekisteröintihakemuksen hyväksymisestä tekee Kroatian asianajajaliitto.

Hrvatska odvjetnička komora

Koturaška 53/II, 10 000 Zagreb

Puhelin: (+385-1) 616 52 00

Faksi: (+385-1) 617 06 86

Sähköposti: hok-cba@hok-cba.hr

<http://www.hok-cba.hr/>

[Laki asianajajista \(Zakon o odvjetništvu\)](#)

Notaarit

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto, valtakunnallinen asianajajatutkinto ja notaaritutkinto

Notaari (*javni bilježnik*) ei edusta asianomistajaa, vaan tarjoaa tälle asiantuntemustaan ja kokemustaan. Notaarin tehtävänä on auttaa asiakasta tämän asioiden hoitamisessa niin, että vältytään pitkiltä ja kalliilta riita-asioilta. Notaari on puolueeton, koska hänen tehtävänä on pikemminkin taata oikeusvarmuus kuin turvata yksittäisen asiakkaan edut. Hän ei voi kieltäytyä tarjoamasta palvelujaan ilman pätevää syytä. Notaarin on huolehdittava työssään saamiensa tietojen luottamuksellisuudesta.

Notariaattipalveluihin kuuluvat oikeustoimiin liittyvien julkisten asiakirjojen ja lausuntojen laatiminen ja tiedoksi antaminen ja oikeuksien perustana olevien tosiseikkojen toteaminen; yksityisten asiakirjojen oikeaksi todistaminen; asiakirjojen, rahan ja arvoesineiden säilöönnotto niiden toiselle henkilölle tai toimivaltaiselle elimelle luovuttamista varten; sekä laissa säädettyjen menettelyjen suorittaminen tuomioistuimen tai muun viranomaisen pyynnöstä.

Notariaattipalvelujen tarjoamisesta ja sisällöstä säädetään notaarilaissa.

Notaarit tarjoavat palveluitaan itsenäisinä ja riippumattomina ammattiharjoittajina julkista luottamusta nauttien. Notaarien nimityksestä vastaa oikeusministeri. Oikeusministeri vahvistaa notaarin kotipaikan alueella, johon hänet on nimitetty, ja notaarin virallinen toimialue vastaa sen kunnallisen tuomioistuimen laissa säädettyä lainkäyttöaluetta, jolla kotipaikka sijaitsee. Notaari on valtuutettu edustamaan asianomistajaa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa, kun kyseessä on riidaton asia, joka liittyy suoraan notaarin laatimiin asiakirjoihin. Tällöin notaarilla on asianajajan oikeudet ja velvollisuudet. Kroatiaassa notaareiden on oltava maan notaariliiton (*Hrvatska javnobilježnička komora*) jäseniä. Notaariliiton kotipaikka on Zagrebissa. Notaariliiton tehtävänä on suojella notaarien mainetta ja kunniaa ja puolustaa heidän oikeuksiaan ja etujaan. Se vahvistaa notaarien oikeudet, velvollisuudet ja vastuut. Notaariliitto koostuu edustajistosta (*Skupština*), hallintoneuvostosta (*Upravni odbor*) ja puheenjohtajasta (*Predsjednik*).

Oikeusministeri ja notaariliitto valvovat notaarien toimintaa.

Hrvatska javnobilježnička komora

Radnička cesta 34/II, 10 000 Zagreb

Puhelin: (+385-1) 455 65 66

Faksi: (+385-1) 455 15 44

Sähköposti: hjk@hjk.hr

<http://www.hjk.hr/Uredi>

[Laki notaareista \(Zakon o javnom bilježništvu\)](#)

[Laki notaarien palkkioista \(Zakon o javnobilježničkim pristojbama\)](#)

Lakimiehet valtion-, alue- ja paikallishallinnossa

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto (työnantajaa edustavissa tehtävissä).

Valtionhallinnossa työskentelevien virkamiesten (ml. lakimiehet) asemasta säädetään valtion virkamiehistä annetulla lailla (*Zakon o državnim službenicima*), ja alue- ja paikallishallinnossa työskentelevien virkamiesten (ml. lakimiehet) asemasta paikallisissa ja alueellisissa itsehallinnossa annetulla lailla (*Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi*).

Lakimiehet yrityksissä

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto (työnantajaa edustavissa tehtävissä).

Yrityksissä työskentelevät lakimiehet ovat valtuutettuja edustamaan yritystä työsuhteensa perusteella kaikissa viranomaisissa ja kaikissa oikeudellisissa suhteissa, esimerkiksi siviilioikeudellisissa menettelyissä, sopimuksia tehtäessä, työläinsäädäntöä, omaisuutta ja asemaa koskevissa asioissa sekä rikkomus- ja rikosoikeudellisissa menettelyissä.

Yrityksissä työskentelevät lakimiehet voivat suorittaa valtakunnallisen asianajajatutkinnon laissa säädettyä edellytyksin. Kroatiaassa ei ole erillistä liittoa yrityksissä toimiville lakimiehille. Siksi osa heistä kuuluu kansalaisjärjestöihin, jotka on perustettu ajamaan heidän etujaan ja järjestämään heille täydennyskoulutusta.

Yrityksissä työskentelevien lakimiesten asemasta ei Kroatiaassa säädetä laissa.

Lakimiehet instituutioissa ja tiedemaailmassa

Pätevyysvaatimus: oikeustieteen korkeakoulututkinto ja valtakunnallinen asianajajatutkinto (työnantajaa edustavissa tehtävissä).

Pätevyysvaatimus akateemisiin, tieteellisiin tai pedagogisiin tehtäviin: oikeustieteen korkeakoulututkinto, minkä tahansa tieteenalan tohtorintutkinto, julkiset esitelmät alan tieteellisissä tai akateemisissa tapahtumissa sekä tieteelliset tai akateemiset julkaisut.

Tuomarineuvosto

Tuomarineuvosto (*Državno sudbeno vijeće*) on riippumaton ja itsenäinen elin, joka valvoo Kroatian oikeuslaitoksen itsenäisyyttä ja riippumattomuutta. Se päättää itsenäisesti tuomareiden ja tuomioistuinten presidenttien, ei kuitenkaan korkeimman oikeuden presidentin, nimityksistä, ylennyksistä, siirroista, erottamisista ja heihin kohdistuvista kurinpitotoimista perustuslakia ja muita lakeja noudattaen. Kroatian parlamentti nimittää, valitsee ja erottaa korkeimman oikeuden presidentin maan presidentin esityksestä sen jälkeen, kun parlamentin toimivaltainen valiokunta ja korkein oikeus on täysistunnossa (*Opća sjednica*) antanut asiasta lausunnon. Korkeimman oikeuden presidentin toimikausi kestää neljä vuotta.

Tuomarineuvostossa on yksitoista jäsentä: seitsemän tuomaria, kaksi oikeustieteen professoria ja kaksi parlamentin jäsentä, joista toinen edustaa oppositiota.

[Laki oikeusneuvostosta \(Zakon o državnom sudbenom vijeću\)](#)

Syyttäjäneuvosto

Syyttäjäneuvosto nimittää ja erottaa syyttäjät ja päättää heihin kohdistuvista kurinpitotoimista. Sen valtuudet eivät kuitenkaan ulotu Kroatian valtakunnansyyttäjään ja apulaisvaltakunnansyyttäjiin. Parlamentti nimittää valtakunnansyyttäjän neljän vuoden toimikaudeksi hallituksen esityksestä sen jälkeen, kun parlamentin toimivaltainen valiokunta on antanut asiasta lausunnon.

Syyttäjäneuvostossa on yksitoista jäsentä: seitsemän apulaisvaltakunnansyyttäjää, kaksi oikeustieteen professoria ja kaksi parlamentin jäsentä, joista toinen edustaa oppositiota.

Päivitetty viimeksi: 15/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Italia

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus oikeusalan ammatteihin Italiassa.

OIKEUSALAN AMMATIT – Johdanto

Tärkeimmät oikeusalan ammatit Italiassa ovat *magistrato* – tämä termi viittaa sekä tuomareihin (*giudice*) että syyttäjiin (*pubblico ministero*) – sekä asianajajat ja notaarit.

Tuomarit ja syyttäjät

Perustuslaissa määritellään, millä tavoin tuomarien ja syyttäjien on hoidettava **oikeudenhoitoon** liittyviä tehtäviään.

Tuomarit

Oikeutta jaetaan kansan nimissä. Tuomarien on nojaututtava toiminnassaan ainoastaan lainsäädäntöön (perustuslain 101 §).

Tuomarit hoitavat oikeudenhoitoon liittyviä tehtäviään oikeudenkäyntilaissa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

Erityistuomioistuinten perustaminen on kielletty. Tarvittaessa voidaan perustaa erityisjaostoja tavallisten tuomioistuinten yhteyteen. Laissa säädetään, missä tapauksissa ja millä tavoin yleisö voi suoraan osallistua oikeudenhoitoon.

Tuomarin ja syyttäjän virkaan päästään virkakilpailun kautta. Lisäksi on mahdollista nimittää määräaikaisia tuomareita hoitamaan tavanomaisia tuomarin tehtäviä.

Itsenäisyys ja riippumattomuus

Tuomioistuinlaitos on **itsenäinen elin**, joka on riippumaton lainsäädäntö- ja toimeenpanovallasta (**perustuslain 104 §**).

Tuomarien riippumattomuuden takaa ammattikunnan itsesääntelyelin, korkein tuomarineuvosto (*Consiglio Superiore della Magistratura*), joka vastaa tuomarien virkanimityksistä ja siirroista, ylennyksistä ja kurinpitotoimista (perustuslain 105 §).

Tuomarit eroavat toisistaan vain tehtäviensä puolesta.

Tuomaria ei voi erottaa virasta eikä pidättää virantoimituksesta muutoin kuin korkeimman tuomarineuvoston päätöksellä, jonka tulee perustua oikeudenkäyntilaissa vahvistettuihin kriteereihin ja takeisiin, ja asianomaisen itsensä suostumuksella.

Syyttäjät

Organisaatio

Perustuslaissa vahvistetaan myös syyttäjälaitoksen **itsenäisyyden ja riippumattomuuden periaate (107 §)**.

Perustuslain 112 §:ssä vahvistetaan velvollisuus nostaa rikosten johdosta syyte: kun toimivaltainen syyttäjä saa tiedon rikoksesta, hänen on aloitettava tutkinta ja esitettävä sen tulokset tuomarille arvioitavaksi yhdessä asiaankuuluvien kanteiden kanssa. Tarkoituksena on taata syyttäjän riippumattomuus tehtäviensä hoidossa ja kansalaisten yhdenvertaisuus lain edessä.

Yleisen syyttäjän virasto toimii kassaatiotuomioistuimen, muutoksenhakutuomioistuinten, yleisten tuomioistuinten ja nuorisotuomioistuinten yhteydessä.

Asema ja tehtävät

Yleinen syyttäjä osallistuu kaikkiin **rikosoikeudenkäynteihin** ja edustaa niissä **valtiota**. Yleinen syyttäjä osallistuu myös siviilioikeudenkäynteihin laissa säädettyissä tapauksissa (esimerkiksi kun käsitellään tiettyjä perheoikeuteen liittyviä asioita tai kun asianomaisena on henkilöitä, joilta puuttuu oikeustoimikelpoisuus).

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat ja notaarit

Asianajajat

Asianajajat ovat itsenäisiä ammatinharjoittajia, jotka edustavat asiakkaitaan – luonnollisia henkilöitä, yrityksiä tai valtiota – siviili-, rikos- tai hallintotuomioistuimissa.

Asianajaja puolustaa asiakastaan saamansa toimeksiannon perusteella palkkiota vastaan.

Jokaisen tuomioistuimen yhteydessä toimii asianajajien neuvosto (*Consiglio dell'ordine*), jonka jäsenet ovat paikallisten asianajajien valitsemia.

Valtakunnallisella tasolla toimii kansallinen asianajajaliitto (*Consiglio nazionale forense*), jonka jäsenet ovat paikallisneuvostojen valitsemia.

Asianajajien toimintaa koskevaa sääntelyä on uudistettu 31 päivänä joulukuuta 2012 annetulla lailla nro 247.

Notaarit

Notaarit ovat [☞ itsenäisiä ammatinharjoittajia](#), jotka hoitavat [☞ julkista tehtävää](#): he vahvistavat heidän läsnäollessaan allekirjoitettujen asiakirjojen autenttisuuden.

Notaarin ammattia säännellään notaarin ammatista ja notaarien arkistoista 16 päivänä helmikuuta 1913 annetulla lailla nro 89.

Notaareja edustaa kansallisella tasolla kansallinen notaariliitto (*Consiglio nazionale del notariato*).

Päivitetty viimeksi: 02/10/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Kyros

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Asianajajan ammatti – johdantoa

Asianajajan ammattiin sovelletaan Kyproksen tasavallassa (Κυπριακή Δημοκρατία) asianajajalain (Ο περί Δικηγόρων Νόμος) 2 luvun säännöksiä, sellaisina kuin ne ovat muutettuina.

Asianajajalain mukaan henkilön, joka haluaa harjoittaa asianajajan ammattia

on suoritettava tuomioistuinneuvoston (Νομικό Συμβούλιο) hyväksymä alempi tai ylempi korkeakoulututkinto oikeustieteessä

on suoritettava yksivuotinen harjoittelujakso asianajotoimistossa, jossa vähintään yksi asianajaja on harjoittelujakson alkaessa toiminut vähintään viisi vuotta

on läpäistävä tuomioistuinneuvoston valvonnassa pidettävät kokeet.

Muut oikeusalaan liittyvät ammatit

Kyproksessa ei ole muita oikeusalaan liittyviä ammatteja, kuten julkisen notaarin ammattia. Kaikki säädöksiin liittyvät kysymykset ovat oikeudellisia kysymyksiä, joita vain Kyproksen asianajajaliiton (Παγκύπριος Δικηγορικός Σύλλογος) jäsenillä on oikeus käsitellä asiaan liittyvän lainsäädännön mukaisesti.

Eläkkeellä olevat asianajajat voivat jatkaa työntekoa toimimalla sisäisinä lainopillisina neuvonantajina asianajotoimistoissa tai muissa organisaatioissa.

Oikeusalaan liittyväksi ammatiksi voidaan katsoa juristin avustajan (δικηγορικοί υπάλληλοι) ammatti, johon sovelletaan erillistä lainsäädäntöä. Juristin

avustajaksi aikovalla henkilöllä on oltava toisen asteen koulutus. Lisäksi hänellä on oltava vähintään kuuden kuukauden yhtäjaksoinen työkokemus

asianajotoimistossa, ja hänen on oltava maineeltaan nuhteeton. Hänen on lähetettävä hakemus sen aluetuomioistuimen kirjurille, jonka alueella hänen

työpaikkanaan oleva asianajotoimisto sijaitsee.

Syyttäjät (Δημόσιοι Κατηγοροί)

Organisaatio

Yleistä

Kyproksen tasavallan ylin syyttäjä (Γενικός Εισαγγελέας) on valtion oikeudellinen neuvonantaja. Lisäksi hän johtaa syyttäjälaitosta (Νομική Υπηρεσία) ja toimii myös syyttäjävirstojen johtajana (Υπευθύνου της Υπηρεσίας Διαχείρισης Ποινικών Υποθέσεων).

Ylimmän syyttäjän johtamassa syyttäjälaitoksessa työskentelee asianajajia, joista osa on erikoistunut rikoslainsäädäntöön ja käsittelee rikosylioikeuksissa vireillä olevia asioita. Kaikista tapauksista tiedotetaan ylimmälle syyttäjälle, joka antaa niitä koskevat ohjeet.

Syyttäjälaitoksen jäsenten lisäksi syyttäjinä voivat toimia myös Kyproksen poliisilaitoksen (Αστυνομική Δύναμη Κύπρου) jäsenet, joilla on oikeustieteellinen korkeakoulututkinto ja pätevyys asianajajan ammatin harjoittamiseen. Vaikka he ovat poliisiviranomaisia, he ovat syyttäjinä toimiessaan vastuussa toiminnastaan ylimmälle syyttäjälle. Ylimmällä syyttäjällä on näiden henkilöiden tehtäviin nähden samat valtuudet kuin syyttäjälaitoksen virkamiesten työtehtäviin nähden.

Ylimmällä syyttäjällä on poikkeustapauksissa valtuudet määrätä arvostettuja ammatissa toimivia asianajajia käsittelemään jotain erityisiä tapauksia.

Syyttäjien tehtävät

Alueellisten rikostuomioistuinten syyttäjävirstoja (Κατηγορούσα Αρχή) johtavat poliisin syyttäjäsastojen asianajajat (lakimiehet). Tätä tehtävää hoitamaan voidaan kuitenkin yksittäisissä tapauksissa määrätä myös syyttäjälaitoksen jäsen. Rikosylioikeuksien syyttäjävirstojen johtajina toimivat syyttäjälaitoksen asianajajat. Kaikki syyttäjävirstomaiset kuuluvat ylimmän syyttäjän toimivallan piiriin riippumatta siitä, kuka niitä johtaa. Ylin syyttäjä voi milloin tahansa puuttua käsiteltävään asiaan ja joskus myös keskeyttää rikosoikeudenkäynnin.

Syyttäjälaitosta johtaa ylin syyttäjä, jota avustaa ylimmän syyttäjän sijainen (Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας). Heidän alaisinaan toimivat Kyproksen yleiset syyttäjät (Εισαγγελείς της Δημοκρατίας), ylemmät oikeudelliset neuvonantajat (Ανώτεροι Δικηγόροι της Δημοκρατίας) ja oikeudelliset neuvonantajat (Δικηγόροι της Δημοκρατίας). Yksi yleisistä syyttäjistä johtaa rikosoikeusjaostoa (Τμήμα Ποινικού Δικαίου) ja on puolestaan vastuussa ylimmälle syyttäjälle. Käsittelet pidetään suullisina. Syyttäjät esittävät todisteet, minkä jälkeen toimitetaan syyttäjien kutsumien todistajien kuulustelu, ristikuulustelu ja uudelleenkuulustelu. Kun syyttäjät ovat kutsuneet kaikki todistajat, tuomioistuimen on päätettävä, onko asian käsiteltäväksi ottaminen ilmeisen perusteltua. Jos se on perusteltua, syytettyä pyydetään esittämään vastine ja tuomioistuin ilmoittaa hänelle, että hän voi kutsua oman todistajansa ja antaa valaehitoisen todistuksen. Tässä tapauksessa syyttäjät ristikuulustelevat sekä syytetyn todistajia että syytettyä. Muussa tapauksessa hän voi antaa lausunnon ilman valaa omalta paikaltaan eikä häntä ristikuulustella.

Tuomioistuin antaa päätöksen käsittelyn päättyessä. Jos tuomio on vapauttava, syytetty vapautetaan syytteestä ja päästetään vapaaksi. Jos syytetty tuomitaan, puolustukselle annetaan tilaisuus hakea tuomion lieventämistä. Oikeudenkäynnin päätteeksi tuomioistuin antaa tuomionsa.

Tuomarit

Organisaatio

Kyproksen tuomioistuinten rakenne on hyvin yksinkertainen.

Korkein oikeus (Ανώτατο Δικαστήριο)

Korkein oikeus perustettiin oikeuslaitosta koskevan vuoden 1964 lain (Ο περί Απονομής της Δικαιοσύνης (Ποικίλοι Διατάξεις) Νόμος του 1964) [laki 33/1964] (erinäiset säännökset) mukaisesti sen jälkeen, kun sekä korkeimman oikeuden että korkeimman perustuslakioikeuden (Ανώτατο Συνταγματικό Δικαστήριο) presidentit olivat irtisanoutuneet ja kyseiset tuomioistuimet olivat periaatteessa hajonneet, kun turkkilaisen yhteisön edustajat jäivät pois monista hallintoelimitystä ja epäivät suostumuksensa tarpeellisiin päätöksiin.

Korkeimman oikeuden jäsenet nimittää Kyproksen tasavallan presidentti. Jäseniä on nykyään 13, ja yksi heistä nimitetään presidentiksi. Korkeimman oikeuden jäseneksi voidaan nimittää vähintään 12 vuotta oikeusalan ammatissa kiitettävällä tavalla toiminut ja maineeltaan nuhteeton henkilö.

Rikosylioikeudet (Κακουργιοδικεία)

Rikosylioikeus on Kyproksessa ensimmäisen oikeusasteen korkein rikostuomioistuin. Siihen kuuluu kolme tuomaria (presidentti, ylempi aluetuomioistuimen tuomari ja aluetuomioistuimen tuomari). Korkein oikeus nimittää rikosylioikeuden jäsenet kahden vuoden toimikaudeksi aluetuomioistuimen presidenteistä, ylemmistä aluetuomioistuimen tuomareista ja aluetuomioistuimen tuomareista).

Aluetuomioistuimet (Επαρχιακά Δικαστήρια)

Kyproksen tasavallan jokaisessa maakunnassa on aluetuomioistuin, jolla on rajoittamaton toimivalta lukuun ottamatta asioita, jotka kuuluvat korkeimman oikeuden ja jäljempänä mainittujen erikoistuomioistuinten toimivaltaan. Aluetuomioistuinten tuomareja ovat aluetuomioistuinten presidentit, ylemmät aluetuomioistuimen tuomarit ja aluetuomioistuimen tuomarit. Aluetuomioistuimen tuomarien nimittämiset, siirrot ja virkaylennykset kuuluvat korkeimman oikeuden toimivaltaan.

Perhetuomioistuimet (Οικογενειακά Δικαστήρια)

Perhetuomioistuinta koskevan lain (Ο περί Οικογενειακών Δικαστηρίων Νόμος) (laki 23/90) nojalla perustetuissa perhetuomioistuimissa on kolme jäsentä (presidentti ja kaksi tuomaria), joilla kaikilla on oikeustieteellinen koulutus ja jotka ovat harjoittaneet menestyksekkäästi oikeusalan ammattia ennen nimittämistään.

Vuokranvalvontatuomioistuin (Δικαστήριο Ελέγχου Ενοικιάσεων)

Tässä erikoistuomioistuimessa on kolme jäsentä: presidentti ja kaksi tuomaria. Tuomioistuimen presidentin on oltava lakimies, joka on harjoittanut menestyksekkäästi oikeusalan ammattia vähintään aluetuomioistuimen tuomarin viran kelpoisuusehdoissa säädetyin ajan.

Työtuomioistuin (Δικαστήριο Εργατικών Διαφορών)

Kuten vuokranvalvontatuomioistuimessa, myös työtuomioistuimessa on kolme jäsentä: presidentti ja kaksi tuomaria. Presidentin on oltava lakimies, joka on toiminut ammatissa viisi vuotta ennen tuomioistuimen virkaan nimittämistä.

Sotatuomioistuin (Στρατιωτικό Ποινικό Δικαστήριο)

Viimeinen erikoistuomioistuin on sotatuomioistuin, jonka presidenttinä toimii hyvämaineinainen lakimies, jonka pätevyys nimittämisajankohtana vastaa aluetuomioistuimen tuomarin virkaan nimitettävältä henkilöltä vaadittua pätevyyttä. Sotatuomioistuimen presidentin on oltava armeijan upseeri ja sotilasarvoltaan vähintään eversti. Sotatuomioistuimen tuomarien on oltava ammattisotilaita.

Hakemisto (Ευρετήριο)

Korkeimman oikeuden internetsivustolla on hakemisto, joka sisältää yleisiä tietoja Kyproksen tuomioistuimista.

Tehtävät

Korkein oikeus

Korkein oikeus toimii muutoksenhakutuomioistuimena kaikkien Kyproksen tasavallan alemman oikeusasteen tuomioistuinten tuomioita koskevissa valituksissa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena monissa asioissa, kuten hallintolainsäädäntöä ja merioikeutta koskevissa kysymyksissä. Se antaa myös erioikeusmääräyksiä, kuten certiorari ja mandamus, ja valvoo kaikkia Kreikan tasavallan alemman oikeusasteen tuomioistuinta niiden kitkattoman toiminnan varmistamiseksi. Lisäksi se vastaa tuomioistuinlaitoksen jäsenten kurinpidollisesta valvonnasta.

Rikosylioikeudet

Rikosylioikeuksien tehtävänä on käsitellä ensimmäisenä oikeusasteena tiettyjä erittäin vakavia rikoksia lukuun ottamatta kaikki rikoslain (Ποινικός Κώδικας) tai minkä tahansa muun lain nojalla rangaistavat rikokset, jotka on tehty Kyproksen rajojen sisällä tai Kyprokselle kuuluvissa tukikohtien osissa ja joissa on

osallisina Kyproksen kansalaisia joko rikoksentehtäjä tai uhrina taikka jossain muussa maassa, jossa syytetty on ollut Kyproksen palveluksessa, tai laivalla tai lentokoneessa Kyproksessa tai sellaisissa muissa paikoissa ja sellaisissa olosuhteissa, joista säädetään laissa.

Aluetuomioistuimet

Presidentin johtamien aluetuomioistuinten tehtävänä on käsitellä ensimmäisenä oikeusasteena kaikki niiden paikalliseen toimivaltaan kuuluvat asiat ja tehdä niistä päätökset.

Ylemmällä aluetuomioistuimen tuomarilla on (tietyin poikkeuksin) valtuudet päättää asioista, joissa kiistanalainen summa tai käsiteltävänä olevan riitakysymyksen arvo on enintään 500 000,00 euroa. Aluetuomioistuimen tuomari päättää vastaavasti asioista, joiden arvo on enintään 100 000,00 euroa. Aluetuomioistuinten toimivalta rikosasioissa ulottuu kaikkiin rikoksiin, jotka on tehty tuomioistuimen tuomiopiirissä ja joista lain nojalla säädetty rangaistus on joko enintään viiden vuoden vankeusrangaistus tai enintään 50 000,00 euron sakkorangaistus tai kumpikin niistä ja joista tuomioistuimien voi määrätä rikoksen uhrille maksettavaksi enintään 6 000,00 euron korvauksen.

Kaikista aluetuomioistuinten antamista päätöksistä niin rikos- kuin riita-asioissakin voidaan tehdä rajoituksetta valitus korkeimpaan oikeuteen.

Erkoistuomioistuimet

Perhetuomioistuinten toimivalta kattaa lähes kaikki avioliittoon liittyvät riita-asiat. Vuokranvalvontatuomioistuimen toimivalta käsittää vain vuokranvalvonnan piiriin kuuluvia rakennuksia koskevat riita-asiat. Työtuomioistuimen toimivaltaan kuuluvat yksinomaan työnantajan ja työntekijän väliset suhteet erityisesti perusteetonta irtisanomista koskevissa kanteissa. Sotatuomioistuimen toimivaltaan kuuluu kansalliskaartin (Εθνική Φρουρά) jäseniä koskevien rikosasioiden käsittely ja asiat, joissa kansalliskaartia koskevia säännöksiä on rikottu.

Kaikista edellä mainittujen tuomioistuinten antamista päätöksistä voidaan valittaa korkeimpaan oikeuteen.

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat (Δικηγόροι)

Oikeudellisten palvelujen tarjoaminen Kyproksen tasavallassa on säänneltyä. Oikeudellisia palveluja tarjoavia henkilöitä nimitetään asianajajiksi riippumatta siitä, missä maassa he ovat opiskelleet, ja riippumatta heidän suorittamastaan oikeustieteellisestä yliopistotutkinnosta.

Internetissä on lakimieshakemisto, jota asianajajat ja tuomarit voivat käyttää maksutta ja kansalaiset tilausmaksua vastaan.

Oikeudelliset tietokannat

 [Leginety](#)-sivusto sisältää lainsäädäntöä, oikeuskäytäntöä ja määräyksiä. Asianajajat, tuomarit ja hallintoviranomaiset voivat käyttää sitä maksutta, mutta kaikilta muilta peritään tilausmaksu. [CyLaw](#)-sivusto sisältää tuomioistuinten päätöksiä, ja sen käyttö on maksutonta.

Asianajajat/lakimiehet (Νομικοί Σύμβουλοι)

Asianajajien ja lakimiesten toiminta on säänneltyä.

Julkiset notaarit (Συμβολαιογράφοι)

Kyproksessa ei ole julkisen notaarin ammattia. Tavallisesti julkisille notaareille kuuluvia tehtäviä hoitavat Kyproksessa asianajajat.

Muut oikeusalan ammatit

Seuraavat ammatit liittyvät oikeusalan ammatteihin Kyproksen tasavallassa.

Kirjurit (Πρωτοκολλητές)

Korkeimman oikeuden nimittämät kirjurit ovat tuomioistuimen virkamiehiä. He ovat yleensä asianajajia, ja heillä on oikeustieteellinen koulutus. Kirjureilla on asiaan liittyvän lainsäädännön mukaisia erityistehtäviä. Korkein oikeus nimittää tuomioistuimen henkilöstöstä ylikirjurin, joka vastaa kirjurilaitoksen valvonnasta.

Haastemiehet

Haastemiehiä on kahdenlaisia: yksityiset haastemiehet, joiden tehtäviin kuuluu pelkästään erilaisten tuomioistuimen asiakirjojen tiedoksi antaminen, sekä tuomioistuimen palveluksessa olevat haastemiehet, joiden pääasiallisena tehtävänä on tuomioistuimen päätösten täytäntöönpano.

Asianajajan avustajat (Δικηγορικοί Υπάλληλοι)

Asianajajan avustajan ammattinimikkeen voi hankkia henkilö, joka on työskennellyt kuuden kuukauden ajan asianajotoimistossa. Hänen on toimitettava hakemus sen aluetuomioistuimen kirjurille, jonka alueella hänen työpaikkanaan oleva asianajotoimisto sijaitsee.

Linkkejä

 [Ylimmän syyttäjän virasto](#)

 [Korkein oikeus](#)

Päivitetty viimeksi: 25/06/2013

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Latvia

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Latvian oikeusalan ammatteihin.

Syyttäjät

Organisaatio

 [Syyttäjälaitos \(Prokuratūra\)](#) on keskitetty kolmiportainen **oikeusviranomainen**. Syyttäjälaitosta johtaa **valtakunnansyyttäjä (ģenerālprokurors)**. Sen tehtävänä on **reagoida lainrikkomisiin ja huolehtia siitä, että näitä rikkomisia koskevat oikeustapaukset ratkaistaan** lainmukaisesti. Syyttäjälaitos käsittää seuraavat tasot:

valtakunnansyyttäjänvirasto (*ģenerālprokuratūra*)

aluesyyttäjänvirastot (*tiesu apgabalu prokuratūras*)

piiri- tai kaupunginsyyttäjänvirastot (*rajona vai republikas pilsētu prokuratūras*)

erikoissyyttäjänvirastot (*specializētas prokuratūras*).

Valtakunnansyyttäjä voi tarvittaessa perustaa erikoissyyttäjänvirastoja, joilla on sama asema kuin piiri- tai aluesyyttäjänvirastolla. Latviassa on tällä hetkellä

viisi erikoissyyttäjänvirastoa:

järjestäytyntä rikollisuutta ja siihen liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Organizētās noziedzības un citu nozaru specializētā prokuratūra*)

monialaisia asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Specializētā vairāku nozaru prokuratūra*)

maantiekuljetusasioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto Riiasa (*Rīgas autotransporta prokuratūra*)

talousrikoksia käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Finanšu un ekonomisko noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*) ja

laittomaan huumausainekauppaan liittyviä asioita käsittelevä erikoissyyttäjänvirasto (*Narkotiku nelegālas aprites noziegumu izmeklēšanas prokuratūra*).

Valtakunnansyyttäjänvirasto voi myös valvoa sellaisten elinten työtä, jotka eivät hoida varsinaisia syyttäjätehtäviä, vaan auttavat toimivaltuuksiensa rajoissa syyttäjiä suorittamaan tiettyjä rikostutkintaan liittyviä tehtäviä. Tällaisten elinten perustamisesta ja niiden toiminnan järjestämisestä ja lakkauttamisesta vastaa valtakunnansyyttäjä. Valtakunnansyyttäjä päättää myös niiden organisaatiosta ja henkilöstöstä valtion talousarviosta myönnettyjen varojen perusteella. Toistaiseksi on perustettu vasta yksi tällainen elin, [☞ rahanpesun torjuntayksikkö \(Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas novēršanas dienests\)](#). Syyttäjänvirastot ovat osa tuomioistuinjärjestelmää, ja ne toimivat siten erillään lainsäädäntö- ja toimeenpanoelimestä. Latvian parlamentti *Saeima*, valtioneuvosto ja presidentti voivat antaa jollekin syyttäjänvirastolle tehtäväksi lainrikkomistapauksiin liittyvien tosiseikkojen selvittämisen. Ne eivät kuitenkaan saa puuttua sen työhön edes silloin, kun se tapauksia, joilla on koko maan laajuisia merkitystä. Syyttäjät voivat vastustaa valtioneuvoston tai viranomaisten hyväksymää lainsäädäntöä sillä perusteella, että se on lainvastaista. Valtakunnansyyttäjä ja valtakunnansyyttäjänviraston yksiköiden ylimmät syyttäjät voivat osallistua valtioneuvoston kokouksiin ja ilmaista näkemyksensä niissä käsiteltävistä aiheista.

Tehtävät

Syyttäjän tehtävistä säädetään [☞ syyttäjälaitoksesta annetun lain 2 §:ssä](#) seuraavasti:

Syyttäjälaitos

valvoo tutkinnasta vastaavien elinten ja muiden elinten tutkintatoimia järjestää, johtaa ja toteuttaa esitutkintaa sekä antaa tutkintaelimille rikostutkinnan hoitamista koskevia ohjeita nostaa rikossyytteet ja toimii syyttäjänä rikosasioissa suojelee henkilöiden ja valtion oikeuksia ja oikeutettuja etuja laatii syytekirjelmän tai haastehakemuksen laissa säädettyissä tapauksissa.

[☞ Rikosprosessilain 36 §:n 1](#) momentin mukaan syyttäjän tehtävänä on valvoa rikostutkintaa ja toteuttaa tutkintatoimia, nostaa syyte ja ajaa sitä tuomioistuimessa sekä hoitaa muita rikosoikeudellisiin menettelyihin liittyviä tehtäviä.

Vastaava syyttäjä

Vastaava syyttäjä valvoo rikosasian esitutkintaa. Hänellä on valtuudet kumota tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen päätös pyytää, että rikostutkijan valvoja vaihtaa tutkinnanjohtajaa tai tekee muutoksia tutkintaryhmään, jos ohjeita ei ole noudatettu tai on tapahtunut menettelyvirhe, joka vaarantaa rikosoikeudellisten menettelyjen etenemisen tutkia kanteluita, jotka koskevat tutkinnanjohtajan tai tutkintaryhmän jäsenen, rikostutkijan valvojan tai prosessitoimia suorittavan henkilön toimintaa tai päätöksiä päättää rikosoikeudenkäynnin aloittamisesta ja tutkinnan siirtämisestä toiselle tutkintaviranomaiselle suorittaa prosessitoimia tiedotettuaan niistä tutkinnanjohtajalle.

Tutkinnanjohtaja

Vastaava syyttäjä (tai ylempien tason syyttäjän määräyksestä toinen syyttäjä) voidaan määrätä tutkinnanjohtajaksi (*procesa virzītājs*). Tällöin hän vastaa esitutkinnan lisäksi myös syyteharkinnasta. Poikkeustapauksissa syyttäjän voi nimittää tutkinnanjohtajaksi valtakunnansyyttäjä, valtakunnansyyttäjänviraston rikosoikeudellinen yksikkö tai tuomiopiiriin pääsyyttäjä esitutkintavaiheessa.

Tutkinnanjohtajana syyttäjä voi

sopia syytetyn kanssa siitä, että tämä tunnustaa rikoksen

päättää rikosasian viemisestä tuomioistuimeen

antaa asian oikeuden käsiteltäväksi erityismenettelyssä

keskeyttää rikosoikeudellisen menettelyn, jos siihen on pakottavat oikeudelliset perusteet.

Tutkinnanjohtaja voi tehdä menettelyä koskevia päätöksiä ja toteuttaa siihen liittyviä toimia tai osoittaa tällaisia tehtäviä tutkintaryhmän muulle jäsenelle tai prosessitoimia suorittavalle henkilölle.

Johtava syyttäjä

Johtava syyttäjä valvoo lain mukaisesti, että asiaa käsittelevä syyttäjä hoitaa hänelle osoitetut tehtävät, ja päättää valituksista tai kanteluista, jotka koskevat vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan päätöksiä tai toimia. Johtava syyttäjä voi esimerkiksi päättää vastaavan syyttäjän ehdotuksesta vaihtaa tutkijan valvojaa tai siirtää tutkijan toiseen tutkintayksikköön. Hän voi myös ratkaista, onko perusteltua jättää syyte nostamatta.

Johtava syyttäjä voi

kumota tutkijan, tutkintaryhmän jäsenen tai alemman tason syyttäjän tekemät päätökset

nimittää tai vaihtaa vastaavan syyttäjän tai tutkinnanjohtajan, jos syytetoimia tai niiden valvontaa ei hoideta asianmukaisesti, tai ottaa itse hoitaakseen tällaiset tehtävät

perustaa tutkintaryhmän, jos liiallinen työ määrä vaikeuttaa esitutkinnan saattamista päätökseen kohtuullisessa ajassa

pyytää uuden valvojan nimittämistä tutkijalle tai antaa rikostutkinnan toisen tutkintayksikön tehtäväksi.

Syyttäjä voidaan ottaa **tutkintaryhmän** jäseneksi johtavan syyttäjän määräyksestä. Syyttäjän tehtävistä tutkinnassa määrää tutkinnanjohtaja.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomioistuimista säädetään [☞ perustuslain 82–86 §:ssä](#). Perustuslain mukaan oikeutta jakavat ainoastaan tuomioistuimet. Tuomarit ovat riippumattomia, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Tuomioistuinlaitoksesta säädetään [☞ tuomioistuinlaissa](#). Latvian lainsäädännön mukaan tuomarit ovat valtion virkamiehiä.

Viranomaisten, kansalaisjärjestöjen ja poliittisten järjestöjen sekä muiden oikeushenkilöiden ja luonnollisten henkilöiden on kunnioitettava tuomioistuinten riippumattomuutta ja tuomareiden koskemattomuutta. Kenelläkään ei ole oikeutta vaatia tuomaria tiilille tai vaatia häneltä selitystä yksittäisen asian käsittelystä, tai puuttua lainkäyttöön mistään syystä. Lainkäyttöön liittyviä tehtäviään hoitaessaan tuomari nauttii koskemattomuutta. Tuomarinviran haltija ei saa olla puolueen tai muun poliittisen järjestön jäsen.

Tehtävät

Tuomarin tehtävänä on käyttää tuomiovaltaa riita-, hallintolainkäyttö- ja rikosasioissa lain mukaisesti.

Riita-asioissa tuomari päättää kysymyksistä, jotka koskevat kansalaisoikeuksien, työhön liittyvien oikeuksien, perheoikeuksien ja muiden luonnollisille henkilöille tai oikeushenkilöille kuuluvien oikeuksien ja oikeutettujen etujen suojelua.

Rikosasioissa tuomari päättää, ovatko vastaajaa vastaan nostetut syytteet perusteltuja. Tuomari voi todeta vastaajan syyttömäksi ja vapauttaa hänet, tai hän voi todeta vastaajan syylliseksi ja määrätä hänelle rangaistuksen.

Hallintolainkäyttöasioissa tuomari valvoo toimeenpanovallan käyttäjän antamien hallinnollisten säädösten ja muiden toimien lainmukaisuutta ja käsittelee julkisoikeudellisiin suhteisiin liittyviä riita-asioita. Lisäksi tuomari vahvistaa luonnollisten henkilöiden julkisoikeudelliset oikeudet ja velvollisuudet. Tuomari ratkaisee myös hallinnollisiin rikkomuksiin liittyvät asiat.

Tuomari hoitaa kaikkia prosessilainsäädännössä tuomarille tai tuomioistuimelle säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Oikeuslaitoksella on oma [portaaali](#), jossa tiedot ovat toistaiseksi vain latviaksi. Tuomioistuinportaaliin on tietoa Latvian tuomioistuinjärjestelmästä, Latviassa toimivien tuomioistuinten ja tuomarien luettelo, tuomioistuijia koskevia tilastoja, kuvaus erityyppisissä kanteissa sovellettavien menettelyiden pääpiirteistä ja niiden välisistä eroista sekä tietoa asian saattamisesta vireille tuomioistuimessa. Lisäksi portaaliin on muun muassa valikoima ajankohtaisia tuomioita ja istuntokalenteri.

Syöttämällä asian tai haasteen numeron portaalin sähköisten palvelujen (*epakalpojumi*) hakulomakkeeseen saa tietoa asian käsittelyvaiheesta, tuomioistuimesta ja oikeusasteesta, jossa asiaa käsitellään, seuraavan tuomioistuin käsittelyn ajankohdasta, asiassa mahdollisesti annetuista tuomioista ja tehdyistä valituksista sekä oikeudenkäynnin tuloksesta.

Tuomioistuinten toimia koskevat kertomukset julkaistaan [tuomioistuinhallinnon](#) verkkosivuilla.

Ajankohtaista tietoa **tuomioistuinjärjestelmään liittyvistä oikeuspoliittisista kysymyksistä** julkaistaan [oikeusministeriön](#) verkkosivuilla.

Sähköistä tietoa korkeimmasta oikeudesta ja sen toiminnasta on saatavilla [korkeimman oikeuden](#) verkkosivustolla.

Kaikilla näillä sivustoilla on myös englanninkielisiä sivuja.

Oikeusalan ammatit: Asianajajat

Asianajajat

Asianajaja on tuomioistuinlaitoksen palveluksessa toimiva riippumaton lakimies, joka

edustaa asiakkaanaan olevaa vastaajaa, syytettyä tai muuta asianosaista tuomioistuimessa ja esitutkinnassa; [asianajajalaissa](#) säädettyissä tapauksissa asianajajan voi nimittää tuomioistuimen presidentti, esitutkinnasta vastaavan elimen johtaja tai valantehneiden asianajajien neuvosto (*Latvijas zvērīnātu advokātu padome*)

antaa oikeudellista neuvontaa

laatii oikeudellisia asiakirjoja

antaa muuta oikeudellista apua.

Latviassa voivat toimia asianajajana tietyin edellytyksin

valantehneet asianajajat (*zvērīnāti advokāti*)

valantehneen asianajajan avustajat (*zvērīnātu advokātu palīgi*)

EU:n jäsenvaltioiden kansalaiset, joille on myönnetty asianajajan pätevyys jossakin jäsenvaltiossa

muut ulkomaalaiset asianajajat, jotka eivät ole EU:n jäsenvaltion asianajajia mutta jotka saavat harjoittaa asianajajan ammattia Latviassa sitovien oikeusapua koskevien kansainvälisten sopimusten mukaisesti.

Asianajajat Latviassa ovat vapaan ammatin harjoittajia ja Latvian asianajajaliiton (*Latvijas Zvērinātu advokātu kolēģija*) jäseniä. Asianajajaliitolla on seuraavat elimet: **asianajajien yleiskokous, asianajajaneuvosto, tilintarkastusvaliokunta ja kurinpitovaliokunta.**

Oikeudelliset tietokannat

[Latvian asianajajaneuvoston](#) verkkosivuilla on tietoa **Latvian asianajajaliiton** ja **asianajajaneuvoston** toiminnasta, asianajajia ja tuomioistuijia koskevasta lainsäädännöstä, asianajajien ja tuomioistuinten yhteystiedoista sekä muista **Latvian asianajajakuntaa** koskevista kysymyksistä.

Notaarit

Organisaatio

Julkiset notaarit (*zvērīnāti notāri*) hoitavat notaarin tehtäviä tuomioistuinten valvonnassa ja [notaarilaissa](#) säädettyjen menettelyjen mukaisesti. Latviassa julkiset notaarit toimivat tuomioistuinlaitoksen palveluksessa ja suorittavat heille laissa säädettyjä, julkisen vallan käyttöön liittyviä tehtäviä.

[Notaarilain](#) mukaan julkiset notaarit

laativat notaarin vahvistamia asiakirjoja

antavat todistuksia

ottavat tallettavaksi rahaa, arvopapereita ja asiakirjoja

ottavat tallettavaksi esineitä, jotka on määrätty säilytettäväksi

hoitavat perintöasioita

laativat omaisuuden ositusta ja jakamista koskevia ehdotuksia laissa säädettyissä tapauksissa

hoitavat avioeroasioita (edellyttäen, että kumpikin aviopuoliso on hyväksynyt tämän kirjallisesti eikä heidän välillään ole ratkaisematonta oikeusriitaa)

hoitavat muita laissa säädettyjä tehtäviä.

Julkiset notaarit ovat vapaita ammatinharjoittajia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat heille laissa säädettyjä tehtäviä. Julkiset notaarit ovat ammattitoiminnassaan taloudellisesti itsenäisiä. Heidän palkkioistaan päättää valtioneuvosto.

Alan riippumaton kansallinen toimialajärjestö on **Latvian julkisten notaarien liitto** (*Latvijas Zvērinātu notāru kolēģija*). **Latvian julkisten notaarien neuvosto** (*Latvijas Zvērinātu notāru padome*) toimii julkisten notaarien edustus- ja valvontaelimenä sekä liiton toimeenpanoelimenä. Se hoitaa notaarilain 230 §:ssä säädettyjä tehtäviä.

Oikeudelliset tietokannat

Tietoa julkisten notaarien toimista, notaarien määrästä ja siitä, mistä julkisen notaarin löytää, sekä muista Latvian notaarijärjestelmään liittyvistä kysymyksistä annetaan [Latvian notaarien](#) virallisilla verkkosivuilla.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Ulosottomiehet (*Zvērināti tiesu izpildītāji*) toimivat tuomioistuinlaitoksen palveluksessa. He työskentelevät aluetuomioistuinten alaisuudessa ja hoitavat tuomioistuinten ja muiden toimielinten päätösten täytäntöönpanotoimia sekä heille laissa säädettyjä tehtäviä.

Ulosottomiehet ovat vapaita ammatinharjoittajia. Virantoimituksessa heidät rinnastetaan kuitenkin valtion virkamiehiin. He hoitavat tehtäviään riippumattomasti, ja heitä sitoo työssään ainoastaan laki. Ulosottomiesten virantoimituksessa esittämät vaatimukset ja määräykset ovat täytäntöönpanokelpoisia koko Latvian alueella.

Ulosottomiehet hoitavat tehtäviään sen aluetuomioistuimen alueella, jonka alaisuudessa he työskentelevät. Ulosottomiesten määrästä, viroista, heidän toiminta-alueestaan ja sen rajoista päättää valtioneuvosto.

Ulosottomiehet soveltavat tehtäviään hoitaessaan [siviiliprosessilakia](#) sekä muita lakeja ja asetuksia ja noudattavat Latvian ulosottomiehiä edustavan ja valvovan elimen, Latvian ulosottomiesten neuvoston (*Latvijas Zvērinātu tiesu izpildītāju padome*), hyväksymiä menettelyjä ja oikeuskäytäntöön perustuvia suosituksia.

Oikeudelliset tietokannat

[☞ Latvian ulosottoviranomaisten verkkosivuilla](#) on tietoa ulosottomiesten toimistojen sijainnista, heidän ammattiaan sääntelevistä oikeussäännöistä ja ulosottomiesten neuvoston toiminnasta. Portaalin tiedot ovat saatavilla toistaiseksi ainoastaan latviaksi.

Maksutonta oikeusapua antavat organisaatiot

Latviassa ei pidetä luetteloa tällaisista organisaatioista.

Linkkejä

[☞ Syyttäjälaitos](#), [☞ Rahanpesun torjuntayksikkö](#), [☞ Kansallinen tuomioistuinportaali](#), [☞ Tuomioistuinhallinto](#) (myös englanninkieliset sivut), [☞ Latvian asianajajaneuvosto](#), [☞ Latvian notaarit](#), [☞ Latvian ulosottomiesten neuvosto](#), [☞ Latvian oikeusministeriö](#) (englanninkieliset sivut)

Päivitetty viimeksi: 07/01/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Liettua

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Liettuassa.

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Oikeusalan ammatteja Liettuassa ovat

syyttäjät (prokurorai)

tuomari (teisėjai)

asianajaja (advokatai)

notaari (notarai)

haaste- ja ulosottomies (antstoliai).

Syyttäjät

Organisaatio

Liettuassa on 56 alueellista syyttäjänvirastoa:

51 aluevirastoa

5 piirivirastoa

[☞ Valtakunnansyyttäjänvirasto](#) (Generalinė prokuratūra) vastaa alueellisista syyttäjänvirastoista (teritorinės prokuratūros). Valtakunnansyyttäjän nimittää seitsenvuotiseksi virkakaudeksi **Liettuan tasavallan presidentti** (Lietuvos Respublikos Prezidentas) parlamentin (Seimas) suostumuksella.

Valtakunnansyyttäjä on vastuuvollinen parlamentille ja presidentille. Syyttäjälaitoksen syyttäjiä ovat

Valtakunnansyyttäjä (generalinis prokuroras)

alueelliset (piirin tai alueen) ylimmät syyttäjät (vyriausieji (apylinkių arba apygardų) prokurorai)

muut syyttäjät.

Oikeusministeriön ja syyttäjälaitoksen välillä ei ole minkäänlaista suhdetta – ei hierarkkista, ei yhteistä toimivaltaa tai mitään muuta erityistä suhdetta.

Tehtävät

Syyttäjälaitoksen tehtävänä on

järjestää oikeudenkäyntiä edeltävä tutkinta ja johtaa sitä

ajaa syytettyä valtion puolesta rikosasioissa

suojele yleistä etua

varmistaa oikeuden toteutuminen

auttaa tuomiovaltaa oikeudenhoidossa.

Syyttäjät osallistuvat kaikkiin rikosasioihin ja myös riita-asioihin tai hallinto-oikeudellisiin asioihin kanteessa esitetyssä järjestyksessä.

Tuomarit

Organisaatio

Liettuassa ei ole erityyppisiä tuomareita, vaan kaikki ovat **ammattituomareita** (profesionalūs teisėjai).

Tuomioistuinlaitoksen yleiset periaatteet on määritetty perustuslaissa ja tuomioistumia koskevassa parlamentin säädöksessä. Tuomioistuimet ovat

riippumattomia, ja niillä on seuraavat itsesääntelyelimet:

tuomareiden yleiskokous (Visuotinis teisėjų susirinkimas)

tuomioistuinneuvosto (Teisėjų taryba)

tuomareiden kunniaistuomioistuin (Teisėjų garbės teismas).

[☞ Kansallinen tuomioistuinhallinto](#) (Nacionalinė teismų administracija) auttaa tuomioistumia hoitamaan tehtäviään.

Oikeusalan ammattien organisaatio: Lakimiehet

Asianajajat

Liettuassa on asianajajia (advokatai) ja asianajajaharjoittelijoita (advokatų padėjėjai). Asianajajaharjoittelijat voivat edustaa päämiehiään riita-asoiden oikeudenkäynneissä ja puolustaa heitä rikosoikeudenkäynneissä valvovan asianajajan luvalla laissa säädetyissä tapauksissa.

Asianajajia ja asianajajaharjoittelijoita ei luokitella tehtävien mukaan. Asianajajat voivat valita vapaasti oikeuden alan, jolle haluavat erikoistua (asianajajan erikoistuminen).

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on saatavissa [☞ Liettuan asianajajaliiton](#) (Lietuvos advokatūra) verkkosivustolla.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Kyllä, Liettuan asianajajaliiton tietokantaa voi käyttää maksutta.

Toimistoasianajajat / lainopilliset neuvonantajat

Liettuassa ei erillistä toimistoasianajajien eikä lainopillisten neuvonantajien ammattikuntaa.

Notaarit

Organisaatio

Liettuassa notaarien (notarai) ammattikuntaa ei jaotella erilaisten tehtävien perusteella. Notaarien lukumääristä, viroista ja toimialueista päättää **oikeusministeri** (Teisingumo ministerija). Oikeusministeri myös nimittää notaarin virkaansa ja erottaa tämän virasta.

Notaarit kuuluvat **notaariyhdistykseen** (Notarų rūmai). Joka vuosi notaariyhdistys toimittaa oikeusministeriölle yksityiskohtaisen **vuosikertomuksen** toiminnastaan sekä katsauksen ja suuntaviivat notaarien toimintaan tulevana vuonna.

Notaareja koskevat säädökset hyväksyy oikeusministeri notaariyhdistyksen puheenjohtajiston (Notarų rūmų prezidiumas) lausunnon perusteella.

Jos oikeusministeri katsoo, että notaariyhdistyksen päätöslauselma tai päätös on vastoin Liettuan lainsäädäntöä, oikeusministeri voi valittaa asiasta Vilnan alueelliseen tuomioistuimeen (Vilniaus apygardos teismas) saadakseen päätöslauselman tai päätöksen kumottua.

Lisätietoja on saatavissa [Liettuan notaariyhdistyksen verkkosivustolla](#).

Tehtävät

Notaariyhdistyksen päätehtäviä ovat

notaarien toiminnan **koordinointi**

notaarien ammattitaidon **kehittämisestä** huolehtiminen

notaarien etujen **suojelu** ja **edustaminen** valtionhallinnon ja julkishallinnon elimissä

notaareihin liittyvien **säädosluonnosten** laatiminen ja toimittaminen oikeusministeriölle

notaarien toimintatapojen **yhtenäisyyden** takaaminen

notaarien tehtävienhoidon ja ammattietiikkaa koskevien vaatimusten noudattamisen **valvonta**

notaarin ammattia harjoittaessa laadittujen asiakirjojen **säilytyksen** ja käytön varmistaminen

notaarien **koulutuksen** varmistaminen

notaariyhdistyksen sääntöjen (Notarų rūmų statutas) mukaisten tehtävien suorittaminen.

Muut oikeusalan ammatit

Haaste- ja ulosottomiehet

Liettuassa haaste- ja ulosottomiesten (antstoliai) ammattikuntaa ei jaotella erilaisten tehtävien perusteella.

Lisätietoa haaste- ja ulosottomiehistä on saatavissa [haaste- ja ulosottomiesten ammattikunnan verkkosivustolla](#) ja [ulosottomiesyhdistyksen](#) (Antstolių rūmai) verkkosivustolla.

Päivitetty viimeksi: 18/02/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Luxemburg

Tässä osassa on tietoa oikeusalan ammateista.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Tässä osassa on tietoa oikeusalan ammateista, esimerkiksi niiden toimenkuvista ja ammatissa toimimisen edellytyksistä.

Oikeusjärjestelmä

Luxemburgin tuomioistuinlaitoksessa tuomioistuimet jaetaan niiden luonteen perusteella kahteen ryhmään: **yleisiin tuomioistuihin ja hallintotuomioistuihin**. Jaottelu perustuu käsiteltävän asian luonteeseen.

Yleiset tuomioistuimet muodostuvat kolmesta rauhantuomioistuimesta (*justice de paix*), kahdesta piirituomioistuimesta (*tribunal d'arrondissement*), muutoksenhakutuomioistuimesta (*Cour d'appel*) ja kassaatiotuomioistuimesta (*Cour de cassation*). Niillä on toimivalta tutkia siviili-, kauppaa-, rikos- ja työoikeudellisia riita-asioita. Näissä oikeusistuimissa työskentelee tuomareita ja syyttäjiä.

Hallintotuomioistuihin kuuluvat ensimmäisen oikeusasteen hallintotuomioistuin (*Tribunal administratif*) ja korkein hallinto-oikeus (*Cour administrative*). Ne ratkovat hallinto- ja veroasioihin (välitön verotus) liittyviä oikeusriitoja.

Perustuslakituomioistuimessa (*Cour constitutionnelle*) on sekä yleisten tuomioistuinten että hallintotuomioistuinten tuomareita. Sen tehtävänä on valvoa, että lait vastaavat perustuslakia, joka edustaa Luxemburgin ylintä oikeusnormia.

Tuomarit ja syyttäjät

Tuomariksi tai syyttäjäksi voi päästä kahta eri reittiä:

Rekrytointi kilpailukokeen perusteella

Tulevat tuomarit ja syyttäjät nimitetään kilpailukokeen läpäisseiden hakijoiden joukosta. Kokeeseen osallistumisen edellytykset:

Luxemburgin kansalaisuus

hakija on hyvämaineinen ja nauttii kansalaisluottamusta

hakija on suorittanut Luxemburgissa maisteritasoa vastaavan oikeustieteen tutkinnon tai samantasoisien ulkomaisen tutkinnon, jonka korkeakoulutuksesta vastaava ministeri on hyväksynyt korkea-asteen koulutuksesta ja ulkomailta suorittettujen korkeakoulututkintojen ja ammattinimikkeiden tunnustamisesta 18 päivänä kesäkuuta 1969 annetun lain mukaisesti

riittävä luxemburgin, ranskan ja saksan kielen taito

vähintään 12 kuukautta kestävä harjoittelun suorittaminen tuomioistuimessa tai notaarin toimistossa

soveltuva fyysinen ja psyykinen toimintakyky, joka tarkistetaan lääkärin ja psykologin suorittamassa tarkastuksessa.

Kilpailukokeen järjestää tuomareista ja syyttäjistä muodostettu lautakunta, joka vastaa tuomioistuinharjoittelijoiden rekrytoinnista ja koulutuksesta. Kilpailu käsittää kolme kirjallista koetta, jotka koskevat siviili-, rikos- ja hallinto-oikeutta ja niihin liittyviä menettelyjä. Kokeet muodostuvat lähinnä tuomiolauselmaluonnoksen laatimisesta. Kilpailun läpäistäkseen hakijan on saatava vähintään kolme viidesosaa kaikkien kokeiden yhteenlasketusta enimmäispistemäärästä ja vähintään puolet kunkin kokeen enimmäispistemäärästä. Lautakunta asettaa hakijat paremmuusjärjestykseen näiden kokonaispistemäärän perusteella. Riittävän hyvin sijoittuneet hakijat otetaan palvelukseen.

Rekrytointi hakemuksen perusteella

Hakemukseen perustuva rekrytointi järjestetään ainoastaan siinä tapauksessa, että oikeusministeriön vuosittain vahvistamaa tuomioistuinharjoittelijoiden määrää ei saada kokoon kilpailukokeen perusteella.

Hakemuksen esittämistä varten hakijan on

täytettävä tietyt kilpailukokeeseen osallistumista varten asetetut vaatimukset, erityisesti 1–4 ja 6 kohdan mukaiset vaatimukset

esitettävä tuomioistuinharjoittelun päättötodistus

täytynyt harjoittaa asianajajan ammattia yhteensä vähintään viiden vuoden ajan.

Lautakunta kutsuu hakijat henkilökohtaiseen haastatteluuun. Haastattelussa on mukana asiantuntijapsykologi, joka antaa kustakin hakijasta perustellun lausunnon. Hakijat valitaan Luxemburgin oikeutta käsitteleviä syventäviä opintoja koskevan kokeen ja tuomioistuinharjoittelun päättökokeen tulosten, työkokemuksen, mahdollisen muun pätevyyden ja mahdollisten julkaisujen perusteella. Valinnan tekee lautakunta.

Perustuslain mukaan tuomarikunta on poliittisesta vallasta riippumaton. Sen perusteella tuomaria ei voi erottaa virasta. Tuomarinvirkaa ei voida lakkauttaa eikä tuomaria voida pidättää virantoimituksesta muutoin kuin tuomion nojalla. Tuomari voidaan siirtää toisiin tehtäviin vain uudella virkanimityksellä, jota ei voi

tehdä ilman hänen suostumustaan. Tuomari, joka syöllistyy laiminlyöntiin tai virkavirheeseen, voidaan kuitenkin pidättää virantoimituksesta, hänen nimityksensä voidaan peruuttaa tai hänet voidaan siirtää muihin tehtäviin laissa säädetyin edellytyksin.

Tuomari ei voi toimia samaan aikaan Luxemburgin hallituksen jäsenenä, kansanedustajana, pormestarina, raatimiehenä tai kunnanvaltuutettuna, julkisen tai yksityisen sektorin toimessa, notaarina tai haastemiehenä, sotilas- tai kirkollisessa virassa eikä asianajajana. Tuomarit ovat puolueettomia, ja heitä sitoo salassapitovelvollisuus. Tuomareiden palkat vahvistetaan laissa.

Lisätietoja on oikeusministeriön verkkosivustolla [☞ tuomarin ammattia käsittelevässä osiossa](#).

Asianajajat

Asianajajan ammattia säännellään asianajajan ammatin harjoittamisesta **10. elokuuta 1991 annetulla lailla**, sellaisena kuin se on muutettuna.

Asianajajat ovat **vapaan ammatin harjoittajia**. He voivat harjoittaa toimintaansa itsenäisesti tai liittoutua oikeushenkilönä toimivaksi yritykseksi. Ainoastaan asianajajilla on valtuudet avustaa tai edustaa asianosaisia, ajaa heidän puolestaan kanteita ja puolustaa heitä tuomioistuimissa, vastaanottaa asianosaisilta tuomarille esitettäviä kirjelmia ja vaateita, laatia ja allekirjoittaa menettelyn sääntöjenmukaisuuden edellyttämiä asiakirjoja sekä valmistella asiaa tuomion antamista varten.

Vain asianajajat voivat antaa ammattimaista **oikeudellista neuvontaa** maksua vastaan tai laatia yksityisiä asiakirjoja muiden puolesta. Asianajajat edustavat tai avustavat asiakkaita myös kansainvälisissä tuomioistuimissa, kuten Euroopan unionin tuomioistuimessa tai Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa.

Asianajajia sitoo oikeusjärjestyksen perusteisiin kuuluva salassapitovelvollisuus, jonka rikkomisesta seuraa rikosoikeudellinen rangaistus.

Asianajajan ammatin harjoittaminen Luxemburgissa edellyttää, että henkilö on merkitty jommankumman **Luxemburgin asianajajayhdistyksen** (*Ordre des avocats*) ylläpitämään **asianajajarekisteriin** (*Tableau de l'Ordre*). Samaa edellytetään Euroopan unionissa toimiluvan saaneilta asianajajilta, jotka haluavat harjoittaa ammattia alkuperäisellä ammattinimikkeellään Luxemburgissa.

Asianajajarekisteriin sisältyy **kuusi** eri [☞ luetteloa](#):

1: tuomioistuinasianajajat

2: asianajajat

3: kunnia-asianajajat

4: Euroopan unionissa toimiluvan saaneet asianajajat, jotka harjoittavat ammattia alkuperäisellä ammattinimikkeellään

5: tuomioistuinasianajajien toimistot

6: muiden asianajajayhdistysten jäsenet.

Pääsy Luxemburgin asianajajarekisteriin edellyttää, että hakija

esittää tarvittavat takeet ammatillisesta luotettavuudestaan

osoittaa täyttävänsä tuomioistuinharjoitteluun hyväksymisen edellytykset tai hankkineensa tarvittavan soveltuvuuden toisessa EU:n jäsenvaltiossa niiden asianajajia koskevien edellytysten mukaisesti, joista säädetään 10. elokuuta 1991 annetussa laissa, sellaisena kuin se on muutettuna (laki vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkea-asteen koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä), tai osoittaa, että hänellä on edellytykset harjoittaa ammattia alkuperäisellä ammattinimikkeellään Luxemburgissa 13. marraskuuta 2002 annetun lain mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna (laki asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, 16. helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY saattamisesta osaksi Luxemburgin lainsäädäntöä) on Luxemburgin tai jonkin muun EU:n jäsenvaltion kansalainen

hallitsee oikeussäännösten laatimiskielen sekä kielijärjestelmästä 24. helmikuuta 1984 annetussa laissa tarkoitetut hallinto- ja oikeudenkäyntikieliset (tämä ei kuitenkaan rajoita 10. elokuuta 1991 annetun lain 31-1 §:n soveltamista). Vaadittu luxemburgin ja saksan kielen taito vastaa kuullun ymmärtämisen osalta kieliä koskevan yhteisen eurooppalaisen viitekehyksen tasoa B2 ja puhumisen osalta tasoa B1 sekä lisäksi saksankielisen tekstin ymmärtämisen osalta tasoa B2. Vaadittu ranskan kielen taito vastaa sekä kuullun ymmärtämisen että puhumisen ja kirjoittamisen osalta viitekehyksen tasoa B2.

Edellisestä poiketen asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, 16. helmikuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY 10 artiklassa tarkoitetuilta eurooppalaisilta asianajajilta vaaditaan silloin, kun heidät otetaan asianajajarekisteriin luetteloon I, ainoastaan kielijärjestelmästä 24. helmikuuta 1984 annetussa laissa tarkoitetun oikeussäännösten laatimiskielen hallintaa edellyttäen, että he rajoittavat ammatillista toimintaansa siten, että se ei edellytä 24. helmikuuta 1984 annetussa laissa tarkoitettujen muiden kielten hallintaa. Vaadittu kielitaidon taso on sama kuin edellä.

Täsmennyksiä kielitaitovaatimuksiin:

Itsenäisesti luetteloon otettujen asianajajien on hallittava 24. helmikuuta 1984 annetussa laissa tarkoitetun oikeussäännösten laatimiskielen lisäksi mahdolliset muut heidän ammatillisen toimintansa harjoittamisen edellyttämät kielet.

Luetteloon II merkittyjen asianajajien on lisäksi hallittava ne Luxemburgin suurherttuakunnan hallinto- ja oikeudenkäyntikieliset, jotka ovat tarpeen heidän tuomioistuinharjoittelusta johtuvien velvoitteidensa täyttämiseksi.

Jotta asianajaja voi ottaa asian hoitaakseen, hänellä on oltava tätä varten tarvittavat ammatilliset valmiudet ja kielitaito. Muussa tapauksessa häneen voidaan kohdistaa kurinpitotoimia.

Asianajajayhdistyksen johtokunta voi oikeusministeriä kuultuaan vapauttaa kansallisuutta koskevasta edellytyksestä hakijan, joka on **jonkin muun kuin Euroopan unioniin kuuluvan valtion kansalainen**, mikäli tämä valtio toimittaa sille vastavuoroisuustodistuksen. Sama pätee hakijoihin, joilla on poliittisen pakolaisen asema ja joille on myönnetty turvapaikka Luxemburgin suurherttuakunnassa.

Ainoastaan luetteloon I merkityillä asianajajilla on valtuudet käyttää **tuomioistuinasianajajan ammattinimikettä**. **Luetteloon voidaan merkitä ainoastaan luetteloon II merkityt asianajajat**, jotka ovat suorittaneet kahden vuoden tuomioistuinharjoittelun ja sen päättökokeen

asianajajat, jotka ovat hankkineet tarvittavan soveltuvuuden toisessa EU:n jäsenvaltiossa 10. elokuuta 1991 annetun lain mukaisesti, sellaisena kuin se on muutettuna (laki vähintään kolmivuotisesta ammatillisesta korkea-asteen koulutuksesta annettujen tutkintotodistusten tunnustamista koskevasta yleisestä järjestelmästä)

asianajajat, jotka aikovat harjoittaa ammattiaan alkuperäisellä ammattinimikkeellään ja osoittavat toimineensa tosiasiallisesti ja säännöllisesti vähintään kolmen vuoden ajan Luxemburgissa ja Luxemburgin oikeuden parissa, Euroopan unionin oikeus mukaan luettuna, tai osoittavat, että heihin sovelletaan 13. marraskuuta 2002 annetun lain 9 §:n 2 momenttia (jolla muutetaan 16. helmikuuta 1998 annettua lakia asianajajan ammatin pysyvän harjoittamisen helpottamisesta muussa kuin siinä jäsenvaltiossa, jossa ammatillinen pätevyys on hankittu, annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/5/EY saattamisesta osaksi Luxemburgin lainsäädäntöä).

Vain tuomioistuinasianajajilla on valtuudet huolehtia oikeudenkäyntiasiamiehille määrätyistä lakisääteisistä toimista, edustaa asianosaisia perustuslakituomioistuimissa, hallintotuomioistuimissa, korkeimmassa oikeudessa sekä siviiliasioita käsittelevissä piirituomioistuimissa, tehdä sopimuksia asianosaisten lukuun, vastaanottaa asianosaisilta tuomarille esitettäviä kirjelmia ja vaateita, laatia menettelyn sääntöjenmukaisuuden edellyttämät asiakirjat ja hankkia niihin allekirjoitukset sekä valmistella asiaa tuomion antamista varten.

Luetteloon II merkityt asianajajat samoin kuin sellaiset **luetteloon IV merkityt muissa EU:n jäsenvaltioissa toimiluvan hankkineet asianajajat**, joilla on valtuudet harjoittaa ammattia alkuperäisellä ammattinimikkeellään, voivat toimia näissä tehtävissä vain luetteloon I merkityn tuomioistuinasianajajan avustamina. Niissä tuomioistuimissa, joissa tuomioistuinasianajajan käyttö ei ole pakollista, luetteloon II tai IV merkityt asianajajat voivat kuitenkin edustaa asianosaisia myös ilman tuomioistuinasianajajan apua.

Asianajajan koulutuksesta säädetään 10. kesäkuuta 2009 annetussa asetuksessa tuomioistuinharjoittelun järjestämisestä ja notaarin virkaan hyväksymisestä. Koulutukseen sisältyy harjoittelujakso, joka koostuu Luxemburgin oikeutta käsittelevistä syventävistä opinnoista sekä käytännön harjoittelusta.

Kun Luxemburgin oikeutta käsittelevä syventävä tutkinto on suoritettu, harjoittelija voidaan merkitä Luxemburgin jommankumman asianajajayhdistyksen luetteloon II.

Tuomioistuinharjoittelun tarkoituksena on hankkia kokemusta asianajajan ammatista. Oikeustieteen perustutkinnon suorittaneilla harjoittelijoilla on alalta perusteelliset tiedot, joita he ovat täydentäneet Luxemburgin oikeuden erityispiirteisiin keskittyvillä syventävillä opinnoilla. Tuomioistuinharjoittelussa perehdytään asianajotyön käytännön puoliin kouluttavan asianajajan valvonnassa ja käydään ammattiin liittyviä käytännön seikkoja käsittelevillä luennoilla. Vähintään kaksi vuotta kestävä käytännön asianajajaharjoittelu päättyy päättökokeeseen. Sen suoritettuaan hakija saa tuomioistuinasianajajan ammattinimikkeen, ja hänet merkitään luetteloon I.

Ohjauskomitea voi harjoittelijan perustellusta pyynnöstä sallia, että vähintään kolme ja enintään kuusi kuukautta harjoittelusta suoritetaan toisessa EU:n jäsenvaltiossa sijaitsevassa asianajotoimistossa. Tämä ulkomaanharjoittelu, johon on haettava asianmukainen lupa, huomioidaan tuomioistuinharjoittelun kokonaiskestossa.

Asianajajat ovat järjestäytyneet asianajajayhdistyksiksi (*Ordre des Avocats*), jotka ovat viranomaisista ja tuomarikunnasta riippumattomia yhteisöjä. Asianajajayhdistyksiä on kaksi, ja niistä toinen sijaitsee **Luxemburgissa** ja toinen **Diekirchissä**. Molemmat ovat oikeushenkilöitä. Ne koostuvat seuraavista elimistä: yleiskokous, hallitus, puheenjohtaja ja koko ammattikuntaa valvova kurinpito- ja hallintolautakunta.

Lisätietoja on oikeusministeriön verkkosivustolla [☞ asianajajan ammattia käsittelevässä osiossa](#).

Notaarit

Notaarien lukumäärä vahvistetaan asetuksella notaaritoimen järjestämisestä 9. joulukuuta 1976 annetun muutetun lain 13 §:n mukaisesti. Maassa toimii nykyisin **36 notaaria**.

Notaarit ovat valtion virkamiehiä, joiden tehtävänä on ottaa vastaan oikeaksi todistettavat viralliset asiakirjat ja sopimukset, varmistaa niiden päivitys, tallettaa ne sekä antaa niistä toimituskirjoja ja oikeaksi todistettuja jäljennöksiä.

Notaari ei saa harjoittaa suoraa tai välillistä liiketoimintaa omaan lukuunsa tai muiden välityksellä. Hänellä ei ole oikeutta toimia liikennehoitajana, yhtiömiehenä, toimitusjohtajana tai selvitysmiehenä kauppayhtiössä tai teollisuus- tai liikeyrityksessä eikä osallistua kiinteistöjen ostoa, myyntiä, vuokrausta tai rakentamista harjoittavan yhtiön, yrityksen tai toimiston hallintoon ja valvontaan, olla niihin etuyhteydessä tai ylläpitää niihin sellaisia suhteita, jotka haittaavat notaarin vapaata valintaa. Notaari ei saa hoitaa ammattimaisesti pankki-, kirjanpito- tai meklarintoimia eikä käydä pörssikauppaa, mutta hän voi tehdä diskonttauksia viran puolesta. Notaari ei saa vastaanottaa varojen talletuksia muutoin kuin viran puolesta tai pesänselvityksen yhteydessä. Notaarin on jäävättävä itsensä kaikista sellaisista liiketoimista, joissa hän on itse osallisena, eikä hän saa toimia välittäjänä liiketoimissa, joihin hänellä ei ole oikeutta osallistua suoraan. Hän ei mistään syystä saa pitää palveluksessaan edustajaa tai kiinteistönvälittäjää.

Notaarin varmentamat asiakirjat ovat todistusvoimaisia siviililaisissa säädetyin edellytyksin. Ne eivät ole täytäntöönpanokelpoisia ilman oikeuden määräystä.

Notaari voi laatia asiakirjat joko ranskaksi tai saksaksi osapuolten valinnan mukaan.

Notaarit hoitavat virkaansa koko Luxemburgin suurherttuakunnan alueella. Notaarin viran hoito on osa julkisen vallan käyttöä.

Notaariyhdistys (*Chambre des Notaires*) koostuu seitsemästä jäsenestä, jotka yleiskokous valitsee ammattikunnan piiristä.

Lakien ja asetusten mukaisten **tehtäviensä** lisäksi notaariyhdistys

valvoo notaarien ammattikuria ja käyttää kurinpitovaltaa kurinpitolautakuntansa välityksellä ehkäisee ja sovittelee notaarien välisiä riitoja, ja mikäli sovintoon ei päästä, antaa niistä lausuntonsa

sovittelee riitoja notaarien ja kolmansien osapuolten välillä

antaa lausuntoja notaarien palkkioita, sivutuloja, palkkoja ja lomaa sekä heidän laskuttamiaan maksuja ja kuluja koskevista ongelmista sekä näissä asioissa vireille pannuista yksityisoikeudellisista kanteista

tallettaa pöytäkirjan otteita valvoo notaarien kirjanpitoa

edustaa suurherttuakunnan notaareja ammattikunnan oikeuksien ja etujen ajamiseksi.

Notaariyhdistyksen **kurinpitolautakunnan** puheenjohtajana toimii Luxemburgin piirituomioistuimen puheenjohtaja tai hänen varamiehensä. Lautakunnan muina jäseninä on neljä virkaikäjärjestyksessä nimitettyä notaariyhdistyksen jäsentä.

Lautakunta käyttää kurinpitovaltaa notaareihin, jotka rikkovat ammatinsa harjoittamista koskevien lakien ja asetusten säännöksiä, syyllistyvät virkavirheisiin tai laiminlyönteihin, toimivat ammatillisen pidättyvyyden ja kunnian vastaisesti tai harjoittavat vilppiä. Lautakunnan päätökset eivät estä haastamasta notaaria oikeuteen samoista teoista. Sekä päätöksen kohteena olevalla notaarilla että valtiosyyttäjällä on oikeus valittaa lautakunnan päätöksestä. Valitus tehdään korkeimman oikeuden siviilioikeudellisessa jaostossa, jonka tuomio on lopullinen.

Notaarina voi toimia ainoastaan henkilö,

joka on Luxemburgin tai jonkin muun EU:n jäsenvaltion kansalainen

jolla on kelpoisuus käyttää kansalaisoikeuksiaan ja poliittisia oikeuksiaan

joka on vähintään 25-vuotias ja on suorittanut Luxemburgin lainsäädännössä edellytetyn notaarin ammattitutkinnon (nykyinen järjestelmä) tai notaarin tehtävään vaadittavan [☞ tuomioistuinharjoittelun päättökokeen](#) (aikaisempi järjestelmä)

joka hallitsee oikeussäännösten laatimiskielen sekä kielijärjestelmästä 24. helmikuuta 1984 annetussa laissa tarkoitetut hallinto- ja oikeudenkäyntikielien.

Lisätietoja on oikeusministeriön verkkosivustolla [☞ notaarin ammattia käsittelevässä osiossa](#).

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

Haastemiehet (*huissier de justice*) ovat valtion virkamiehiä, joilla on yksinomaiset valtuudet

antaa tiedoksi kirjelmia ja haasteita sekä toimittaa sellaisia virallisia ilmoituksia, joiden tiedoksiantotapaa ei ole määritelty laissa

panna täytäntöön oikeuden päätöksiä ja täytäntöönpanomääräyksiä.

Haastemiehet voivat

periä velkoja joko sovinnolla tai oikeusteitse; heillä on valtuudet allekirjoittaa hakijoiden puolesta haastehakemuksia maksamatta jääneitä saatavia koskevan maksumääräyksen tai ulosmittauspäätöksen hakemiseksi

hinnoitella ja huutokaupata huonekaluja, irtaimistoja ja viljelijän sato asiaa koskevien lakien ja asetusten mukaisesti.

Tuomioistuin voi valtuuttaa haastemiehen antamaan

ilmoituksia puhtaasti aineellisista seikoista ottamatta kantaa niistä mahdollisesti aiheutuviin tosiasiallisiin tai oikeudellisiin seurauksiin vastaavan luonteisia ilmoituksia yksityishenkilöiden pyynnöstä; kumpiakin pidetään todistusvoimaisina, kunnes toisin osoitetaan.

Haastemiesten palkkiot vahvistetaan **asetuksella**.

Haastemiehiä edustaa valtakunnallisella tasolla **haastemiesyhdistys** (*Chambre des huissiers de justice*). Sen hallituksessa on kolme jäsentä: puheenjohtaja, sihteeri ja rahastonhoitaja. Puheenjohtaja edustaa haastemiesyhdistystä oikeudellisissa ja muissa asioissa.

Lisätietoja on oikeusministeriön verkkosivustolla [haastemiehen ammattia käsittelevässä osiossa](#).

Tuomioistuimen kirjaajat

Tuomioistuimen **pääkirjaaja** johtaa tuomioistuimen kirjaamoa ja vastaa henkilöstöhallinnosta. Pääkirjaajan hallinnollisiin tehtäviin kuuluu erilaisten asiakirjajäljennösten toimittaminen asianajajille ja yksityishenkilöille (esim. todistus avioerosta ulkomailla kirjaamista varten), toimituskirjojen antaminen, omakätisten testamenttien tallettaminen, perimykseen liittyvien ilmoitusten laatiminen ja vastaanottaminen, kirjaajien virkavalan vastaanottaminen, tuomioistuimen yleisistuntojen valmistelu, tilastotietojen kokoaminen ja arkistojen valvonta. Pääkirjaaja myös vastaanottaa tuomarien jääväämistä koskevat asiakirjat.

Kirjaajan tehtävänä on avustaa tuomaria kaikkien tämän tehtäviin liittyvien toimien toteuttamisessa ja asiakirjojen laatimisessa (oikeudenistunnot, osapuolten osallistuminen asian käsittelyyn, tutkintatoimet, tarkastuskäynnit, ruumiinavaukset, konkurssipesien inventaariot, tuomioiden laatiminen ja edunvalvontaan asetettujen henkilöiden kuuleminen). Tuomari ei voi toimia ilman kirjaajan apua.

Kirjaajan tehtävät vahvistetaan tuomioistuinlaitoksesta annetun muutetun lain 78 §:ssä ja sitä seuraavissa pykälissä.

[Erityislakikokoelma](#) s. 7–40.

Ammattiin pääsyn edellytykset vahvistetaan valtion virkamiehiin sovellettavista henkilöstösäännöistä 16. huhtikuuta 1979 annetussa muutetussa laissa.

http://www.fonction-publique.public.lu/fr/publications/Reformes/Recueils/1_Statut.pdf

Linkkejä

[Oikeusministeriö](#)

Päivitetty viimeksi: 27/09/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijäoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Unkari

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Unkarissa.

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Syyttäjät

Tuomarit

Lakimiehet

Notaarit

Muut oikeusalan ammatit

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Unkarissa: syyttäjistä, tuomareista, asianajajista, lainopillisista neuvonantajista, notaareista ja ulosottomiehistä. Unkarissa oikeusalan ammattien edustajat (asianajajat, notaarit ja ulosottomiehet) toimivat itsenäisesti, mutta he ovat järjestäytyneet ammattiliittoihin, jotka valvovat jäsentensä toimintaa. Vain liiton jäsen voi harjoittaa kyseistä oikeusalan ammattia. Liitoilla on oikeus valvoa jäsentensä ammatillista toimintaa varmistaakseen, että se on asianmukaista.

Syyttäjät

Organisaatio

Unkarin perustuslain mukaan **syyttäjälaitos** (*ügyészség*) käyttää laissa säädettyjä oikeuksia tutkinnassa, ajaa syytteitä tuomioistuimissa ja varmistaa rangaistusten lainmukaisuuden.

Syyttäjälaitos auttaa varmistamaan, että kaikki noudattavat lakia. Kun lakia on rikottu, syyttäjälaitos pyrkii puolustamaan lakia niissä tapauksissa ja niillä keinoin, joista säädetään laissa.

Syyttäjälaitos on keskitetty organisaatio, jota johtaa ylin syyttäjä (*legfőbb ügyész*). Ylin syyttäjä on vastuussa parlamentille. Ylin syyttäjä nimittää syyttäjät virkaan ja erottaa nämä virasta.

Syyttäjät nimitetään ensin virkaansa kolmeksi vuodeksi ja tämän jälkeen rajoittamattomaksi ajaksi.

Syyttäjälaitosta koskevista säännöistä on säädetty laissa.

Tehtävät

Syyttäjien tehtävistä, vastuusta ja oikeudellisesta asemasta on säädetty laissa. Syyttäjälaitos on yhtenäinen elin, ja kaikilla syyttäjillä on sama oikeudellinen asema.

Syyttäjälaitos

tutkii rikosprosessilaissa määritetyt asiat

varmistaa, että tutkinta suoritetaan lainmukaisesti

käyttää tutkintaa koskevia muita toimivaltuuksiaan

laatii ja toimittaa syytteet ja ajaa syytettä rikosoikeudenkäynnissä sekä käyttää laissa säädettyä muutoksenhakuoikeutta

varmistaa, että rangaistukset pannaan täytäntöön lainmukaisesti

osallistuu muihin siviili-, työ-, hallinto- ja kauppaoikeuden alan oikeuskäsittelyihin. Syyttäjä osallistuu siviiliprosessilain (*polgári perrendtartás*) alaiseen

oikeuskäsittelyyn, jos oikeudenhaltija ei kykene jostain syystä puolustamaan oikeuksiaan

varmistaa yleisen laillisuusvalvonnan yhteydessä, että lakia noudatetaan

käynnistää tarvittavat lastensuojelutoimenpiteet alaikäisiin kohdistuvien rikosten yhteydessä

hoitaa kansainvälisiin velvoitteisiin perustuvat tehtävät (erityisesti oikeusapu)

hoitaa Eurojustiin liittyvät tehtävät

varmistaa osaltaan, että yhteiskunnan organisaatiot, valtion elimet ja kansalaiset noudattavat lakia, ja ylläpitää oikeusvaltion periaatetta, kun lakia rikotaan.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin tasavallan syyttäjälaitoksen \(Magyar Köztársaság Ügyészsége\)](#) verkkosivustolla.

Tuomarit

Organisaatio

Perustuslain mukaan tuomarit ovat riippumattomia: he tekevät päätöksensä lainsäädännön pohjalta ja vakaumustaan noudattaen eivätkä saa antaa kenenkään vaikuttaa päätöksentekoon tai ohjata sitä.

Tuomarit nimittää **Unkarin tasavallan presidentti**.

Tuomariksi haluavan henkilön on täytettävä seuraavat vaatimukset:

Unkarin kansalaisuus

ei rikosrekisteriä

äänioikeus

oikeustieteellinen korkeakoulututkinto

asianajajatutkinto Unkarissa

laissa määrätyn varallisuutta koskevan ilmoituksen antaminen ja

vähintään vuoden kokemus toimimisesta oikeussihteerinä (*bíróági titkár*) tai apulaispiirisyyttäjänä (*ügyészségi titkár*) taikka perustuslakituomioistuimen tuomarina, sotilastuomioistuimen tuomarina, syyttäjänä, notaarina, asianajajana tai oikeudellisena neuvonantajana tai sellaisessa keskushallinnon tehtävässä, jonka edellytyksenä on asianajajatutkinnon suorittaminen.

Lautamiehet

Perustuslain mukaan myös **maallikkotuomarit/lautamiehet** (*nem hivatásos bíró/ülnök*) voivat osallistua **oikeuskäsittelyihin**.

Ehdokkaalla ei saa olla rikosrekisteriä, ja hänen on oltava yli 30-vuotias, äänioikeutettu Unkarin kansalainen. Näiden vaatimusten lisäksi sotilastuomioistuimen lautamiehen (*katonai ülnök*) on oltava Unkarin asevoimien (*Magyar Honvédség*) tai lainvalvontaviranomaisen palveluksessa.

Lautamiehet valitaan **neljäksi vuodeksi**.

Rikosoikeudenkäynneissä paikallisten tuomioistuinten kokoonpanossa on **yksi ammattituomari** (*hivatásos bíró*) ja **kaksi lautamiestä**, kun käsiteltävänä olevasta rikoksesta voidaan määrätä vähintään kahdeksan vuoden vankeusrangaistus. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimena toimiva läänin tuomioistuin (*megyei bíróság*) voi käsitellä asian kokoonpanossa, johon kuuluu **yksi ammattituomari** ja **kaksi lautamiestä**.

Riita-asioiden oikeudenkäynneissä kokoonpanossa on **yksi ammattituomari** ja **kaksi lautamiestä** laissa säädetyissä asioissa.

Tuomioistuinharjoittelijat ja oikeussihteerit

Oikeustieteellisen tutkinnon suorittaneita vastavalmistuneita otetaan tuomioistuihin harjoittelijoiksi ja oikeussihteereiksi saamaan oppia ja kokemusta **tulevalle tuomariruralle**. He voivat toimia tuomareina vain tietyissä laissa säädetyissä menettelyissä tietyin edellytyksin.

Tuomioistuinten henkilöstöstä on saatavilla tietoa seuraavien linkkien kautta:

tuomioistuimen kirjaajat (407 Kb) [en](#)

tuomioistuinharjoittelijat (382 Kb) [en](#)

oikeussihteerit (286 Kb) [hu](#)

tekninen henkilöstö (280 Kb) [hu](#)

Lakimiehet

Asianajajat

Asianajajan (*ügyvéd*) tehtävänä on auttaa päämiestään puolustamaan oikeuksiaan ja noudattamaan velvollisuuksiaan. Asianajaja voi toimia **oikeudellisena edustajana** kaikissa asioissa ja **kaikkien viranomaisten edessä**. Asianajaja tekee työtään itsenäisesti, eli hän ei saa ottaa vastaan neuvoja eikä tehdä sellaisia sitoumuksia, jotka voisivat vaarantaa hänen riippumattomuutensa.

Ainoastaan asianajaja voi hoitaa seuraavia tehtäviä **palkkiota vastaan**:

päämiehen edustaminen ja puolustaminen rikosasioissa

oikeudellinen neuvonta

oikeudellisten asiakirjojen laatiminen

rahan ja arvoesineiden hallussa pitäminen edellä mainittujen tehtävien yhteydessä.

Nykypäivän talouselämän vaatimusten takia asianajajat voivat tarjota myös muita palveluja, jotka eivät kuulu yksinomaan asianajajille, kuten **veroneuvontaa**, **kinteistönvälitystä** ja tuomioistuinten ulkopuolista **sovittelua**.

Asianajotoimintaa voi harjoittaa jokainen, joka on asianajajaliiton jäsen ja vannonut asianajajan valan.

Asianajajaliiton jäseneksi hyväksytään henkilö,

joka on Euroopan talousalueeseen kuuluvan maan kansalainen

jolla ei ole rikosrekisteriä

jolla on oikeustieteellinen korkeakoulututkinto ja joka on suorittanut unkarilaisen ajanajajatutkinnon

jolla on voimassa oleva vastuuvakuutus ja sopiva toimitila.

Muista **Euroopan unionin jäsenvaltioista kotoisin olevat asianajajat** voivat harjoittaa asianajotoimintaa Unkarissa kolmella tavalla: tarjoamalla **tilapäistä tai säännöllistä asianajopalvelua** tai **liittymällä asianajajaliittoon**. Tilapäistä asianajopalvelua tarjoavan on ilmoitettava toiminnastaan sen paikkakunnan asianajajayhdistykselle, jossa palvelua tarjotaan. Säännöllistä asianajopalvelua tarjoavan on sen sijaan rekisteröidyttävä toimivaltaisessa asianajajayhdistyksessä.

Asianajajayhdistyksen rekisteriin merkitty Euroopan unionin jäsenvaltion lakimies voi hakea asianajajaliiton jäsenyyttä, jos hän täyttää laissa säädetyt vaatimukset (esimerkiksi laissa säädetty harjoittelu-aika on suoritettu, henkilö osoittaa tuntevansa Unkarin lainsäädännön (ja Euroopan unionin oikeuden), henkilöllä on asianajotoiminnan harjoittamiseen riittävä unkarin kielen taito jne.).

Asianajajaliittoon hyväksytyt Euroopan unionin jäsenvaltion lakimiehet käyttävät asianajajan ammattinimikettä, ja häneen sovelletaan samoja sääntöjä kuin unkarilaisiin asianajajiin.

Asianajajalla on **salassapitovelvollisuus**, joka koskee kaikkia asianajotoiminnan harjoittamisen aikana hänen tietoonsa tulleita tosiseikkoja ja tietoja.

Pääsääntöisesti asianajaja ja päämies **sopivat** asianajajan **palkkiosta vapaasti** keskenään. Asianajajien palkkioita säännellään vain, jos asianajaja on määrätty puolustusasianajajaksi.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin asianajajaliiton](#) (*Magyar Ügyvédi Kamara*) verkkosivustolla.

Lainopilliset neuvonantajat

Lainopillisen neuvonantajan (*jogtanácsos*) perustehtävänä on avustaa sen organisaation toimintaa, jonka palveluksessa hän on. Lainopillinen neuvonantaja huolehtii kyseisen **organisaation oikeudellisesta edustuksesta**, antaa oikeudellisia neuvoja ja tietoja, laatii anomuksia, sopimuksia ja muita asiakirjoja sekä osallistuu organisaation oikeudellisen toiminnan järjestämiseen. Toisin kuin asianajajat, lainopilliset neuvonantajat hoitavat tehtäviään (jotka eivät ole yhtä laajoja) yleensä **työsuhteessa**. **Lainopillisen neuvonantajan palkkaus** perustuu työsuhteeseen sovellettaviin määräyksiin.

Lainopillisena neuvonantajana voi toimia henkilö, joka on merkitty **läänin tuomioistuimen** (pääkaupungissa Budapestin alueellisen tuomioistuimen; *Fővárosi Bíróság*) **ylläpitämään luetteloon**. Edellytykset ovat seuraavat:

Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimusvaltion kansalaisuus

ei rikosrekisteriä

yliopistotutkinto

unkarilainen asianajajatutkinto ja

merkitty luetteloon.

Tietyissä tapauksissa **oikeusministeri voi myöntää vapautuksen kansalaisuusvaatimuksesta**.

Notaarit

Notaari (*közjegyző*) harjoittaa virallista oikeudenhoitoa laissa säädetyn valtuuksin osana valtion tuomioistuinlaitosta.

Notaarien tavoitteena on estää riita-asioiden syntyminen. Notaarin ammattia voi harjoittaa vain **notaariyhdistyksen** (*Közjegyzői Kamara*) jäsen. Lain mukaan **oikeusministeri nimittää** notaarin **tietyille toimialueelle rajoittamattomaksi ajaksi**.

Notaarin on otettava vastuuvakuutus, jonka on oltava voimassa niin kauan kuin henkilö harjoittaa notaarin ammattia.

Notaarin **yksinomaisiin tehtäviin** kuuluu oikeustoimien, oikeudellisten lausuntojen ja tosiseikkojen kirjaaminen virallisiin asiakirjoihin (*közokirat*). Yksi notaarin perinteisistä tehtävistä on perintöön liittyvien ja muiden riidattomien asioiden hoitaminen. Notaarit pitävät myös kirjaa irtaimistokiinnityksistä ja pitävät hallussaan heille talletettua omaisuutta, missä yhteydessä he ottavat asianosaisten toimeksiannon perusteella haltuunsa rahaa, arvoesineitä ja arvopapereita ja luovuttavat ne edelleen asianosaiselle, jolla on niihin oikeus.

Notaarien suorittamista toimista, jotka ovat kestoltaan, lainopilliselta vaativuudeltaan ja viranhoitoon liittyvältä vastuultaan tavanomaisia, on maksettava **laissa määritetty palkkio**. Palkkio voi poiketa tavanomaisesta poikkeustapauksessa (esimerkiksi hankalissa tapauksissa, joissa vaaditaan erityistä ammattitaitoa). Jos notaarin toiminnan kohteelle voidaan määrittää arvo, notaarin palkkio määräytyy tämän mukaan. Jos toiminnan kohteelle ei sen sijaan voida määrittää arvoa, määräytyy notaarin palkkio toimintaan käytetyn ajan perusteella. Notaarin suorittamasta asiakirjajäljennösten vahvistamisesta peritään vakiomaksu.

Unkarin kansalaisuus on perusvaatimus tuomarien, syyttäjien, tuomioistuinharjoittelijoiden, ulosottomiesten ja notaarien kohdalla. Unkarissa ei voida nimittää näihin tehtäviin muiden maiden kansalaisia.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin valtakunnallisen notaariiliiton](#) (*Magyar Országos Közjegyzői Kamara*) verkkosivustolla.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottomiehet

Täytäntöönpanotoimien toteuttamisesta vastaavat **ulosottomiehet**: riippumattomat paikalliset ulosottomiehet (*önálló bírósági végrehajtó*) ja yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet (*törvéyszéki végrehajtó*).

Riippumattomat paikalliset ulosottomiehet panevat pääsääntöisesti täytäntöön siviilioikeudellisissa asioissa annettuihin **tuomioistuinten tuomioihin sisältyvät määräykset**. Paikalliset ulosottomiehet **nimittää oikeusministeri tiettyyn piiri-oikeuteen** (*jársbíróság*) **tietyille toimivalta-alueelle toistaiseksi**.

Riippumattomat paikalliset ulosottomiehet **eivät ole valtion palveluksessa**. He **saavat palkkionsa asiakkailta** korvauksena suoritetusta työstä.

Paikalliset ulosottomiehet hoitavat seuraavia tehtäviä:

täytäntöönpano tuomioistuimen antaman täytäntöönpanoasiakirjan (*végrehajtási lap*) perusteella

täytäntöönpano tuomioistuimen antaman, täytäntöönpanolausekkeen (*végrehajtási záradék*) sisältävän asiakirjan perusteella

täytäntöönpano oikeuden määräyksen tai täytäntöönpanorajoituksen taikka siirtomääräyksen (*végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés*) tai suoran tiedoksiantopäätöksen (*közvetlen bírósági felhívás*) perusteella.

Yleisten tuomioistuinten (*törvéyszék*) ulosottomiehet toimivat kyseisissä tuomioistuimissa sekä Budapestin yleisessä tuomioistuimessa (*Fővárosi Törvéyszék*). Yleisen tuomioistuimen puheenjohtaja nimittää ulosottomiehen tietyn yleisen tuomioistuimen yhteyteen toistaiseksi. Yleisen tuomioistuimen puheenjohtaja julistaa ulosottomiehen viran avoimeksi. Yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet ovat kyseisten tuomioistuinten virkamiehiä, ja heidän palkkauksensa perustuu kyseiseen virkasuhteeseen.

Yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet perivät tuomioistuinten saatavia (eli velkoja on valtio). Tällaisia ovat valtion ennalta maksamat siviili- tai rikosasian oikeudenkäyntimaksut. Myös rikosasian oikeudenkäyntimaksujen perintä, omaisuuden menetetyksi tuomitseminen ja muiden taloudellisten seuraamusten täytäntöönpano ovat yleisten tuomioistuinten ulosottomiesten vastuulla. Tuomioistuimen ennalta maksama elatusapu on myös tuomioistuimen saatava, jonka perimisestä huolehtii yleisen tuomioistuimen ulosottomies. Lisäksi yleisten tuomioistuinten ulosottomiehet perivät kaikki sellaiset saatavat, joissa velkoja on tuomioistuin, valtakunnallinen tuomioistuinneuvosto, oikeusvirasto, oikeusministeriö, oikeusasiantuntijoiden organisaatio tai valtio.

Ulosottomiehen toimialue vastaa tuomioistuimen tuomiopiiriä.

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoa on saatavissa [Unkarin ulosottomiesliiton](#) (*Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara*) verkkosivustolla.

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Oikeusneuvontapisteitä on yliopistoissa ja useissa alalla toimivissa unkarilaisissa kansalaisjärjestöissä ja kansainvälisissä järjestöissä.

Linkkejä

[Unkarin valtakunnallisen notaariiliiton verkkosivut](#)

[Unkarin ulosottomiesliiton verkkosivut](#)

[Unkarin tasavallan syyttäjälaitoksen verkkosivut](#)

[Unkarin asianajajaliiton verkkosivut](#)

Päivitetty viimeksi: 15/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Malta

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Maltassa.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Syyttäjät

Tuomarit

Lakimiehet / Asianajajat

Notaarit

Muut oikeusalan ammatit

Tuomioistuimen kirjaaja ja muu henkilöstö

Oikeusalan ammatit – johdanto

Lakiasioita hoitavat Maltassa lakimiehet, notaarit ja oikeudelliset asiamiehet.

Lakimiehillä (*Lawyer*) on oikeus esiintyä asiamiehenä kaikissa tuomioistuimissa.

Notaarit (*Notary Public*) katsotaan virkamiehiksi, ja notaarit laativat ja julkistavat julkisia asiakirjoja.

Oikeudellisilla asiamiehillä (*Legal procurator*) on oikeus esiintyä asiamiehinä alemman oikeusasteen tuomioistuimissa, ja pääasiassa heidän tehtävänä on seurata oikeuden päätöksiä, jotka liittyvät oikeustapauksiin tai muihin tuomioistuimen kirjaamoon tulleisiin vaateisiin.

Maltassa oikeusalan ammatit kuuluvat yhtenäiseen järjestelmään, ja syyttäjät nimitetään lakimiesten joukosta.

Syyttäjät

Organisaatio

Ylimmän syyttäjän (*Attorney General*) tehtävät on määritetty perustuslain 91 §:ssä, ja ylimmän syyttäjän virasto on perustettu valtion virastona Maltan lain (*Laws of Malta*) 90 lukuun sisältyvän ylintä syyttäjää koskevan asetuksen (*Attorney General Ordinance*) mukaisesti.

Maltan perustuslain mukaan ylimmällä syyttäjällä on vastaava virkasuoja kuin tuomarilla, ja hän tekee riippumattoman päätöksen syytteen nostamisesta.

Lisäksi hän huolehtii syyttämiseen liittyvistä rikoslain (*Criminal Code*) mukaisista tehtävistä.

Ylintä syyttäjää avustavat ylin apulaissyöttäjä, ylimmän syyttäjän avustaja ja muu syyttäjänviraston henkilökunta.

Tehtävät

Ylin syyttäjä toimii **yleisenä syyttäjänä rikostuomioistuimessa** (*Criminal Court*) ja **rikosasioiden muutoksenhakutuomioistuimessa** (*Court of Criminal Appeal*).

Tietyt poliisin nostamat syytteet edellyttävät ylimmän syyttäjän etukäteen antamaa hyväksyntää.

Kun ylin syyttäjä käyttää laissa säädettyä valtaansa panna vireille rikosasia, ajaa syytettyä tai keskeyttää syytteen ajaminen, hän ei ota vastaan määräyksiä keneltäkään muulta henkilöltä tai viranomaiselta eikä hänen toimiansa valvota.

Ylin syyttäjä toimii myös hallituksen **oikeudellisena neuvonantajana**, ja ylimmän syyttäjän virastossa työskentelevät lakimiehet **edustavat valtiota** siviili- ja perustuslakituomioistuimissa.

Ylimmän syyttäjän virasto on toimivaltainen viranomainen suurimmassa osassa asioita, jotka koskevat **oikeudellista yhteistyötä** siviili-, kauppa- ja rikosoikeudellisella alalla.

Ylimmän syyttäjän virasto **edustaa Maltan tasavaltaa** kansainvälisissä tuomioistuimissa ja Maltan hallitusta kansainvälisissä kokouksissa, jotka koskevat oikeudellista yhteistyötä ja tuomioistuin yhteistyötä.

Lisäksi virastossa **valmistellaan lainsäädäntöä** ja tuetaan lainsäädännön käsittelyä parlamentissa.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarit (*Judges*) ja **rauhantuomarit** (*magistrates*) nimittää tasavallan presidentti pääministerin ehdotuksesta. Tuomarit ja rauhantuomarit ovat toimeenpanovallasta riippumattomia, ja heillä on virkasuoja. Henkilön täytyy toimia lakimiehenä Maltassa vähintään seitsemän vuotta voidakseen tulla nimitetyksi rauhantuomariksi ja kaksitoista vuotta tulla nimitetyksi tuomariksi. Presidentti voi erottaa tuomarin (myös rauhantuomarin) virasta edustajainhuoneen kirjelmän perusteella, jos voidaan osoittaa, ettei tuomari kykene hoitamaan virkaansa (fyysisen tai henkisen sairauden vuoksi tai muusta syystä), tai jos hän on todistetusti syyllistynyt väärinkäytökseen, mutta erottamisen takana on oltava vähintään kaksi kolmasosaa edustajainhuoneen jäsenistä.

Oikeudellisten ammattien organisaatio:

Lakimiehet/Asianajajat

Tehtävät

Lakimiehillä on lupa antaa **lainopillisia ohjeita ja neuvoja** sekä **edustaa** päämiestään tuomioistuimissa tai muissa oikeuslaitoksen elimissä.

Voidakseen harjoittaa lakimiehen ammattia Maltassa on henkilöllä oltava Maltan tasavallan presidentin myöntämä, Maltan valtion sinetillä varustettu toimilupa. Toimiluvan vastaanottaessaan lakimiehen on vannonettava muutoksenhakutuomioistuimen edessä uskollisuudenvala ja virkavala.

Organisaatio

Maltan lakimiesliitto (*Malta Chamber of Advocates*) edustaa Maltan hyväksytyjä lakimiehiä. Se on poliittisesti sitoutumaton valtiosta riippumaton järjestö, jonka toiminta rahoitetaan jäsenmaksuilla ja liiton tapahtumissa kerätyillä varoilla. Se on tunnustettu laillisesti lakimiesten neuvoo-antavaksi ja heitä edustavaksi elimeksi oikeusjärjestelmään ja oikeudenkäyttöön liittyvissä asioissa.

Maltassa on vain yhdenlaisia lakimiehiä, **joten nimityksiä "lakimies" (*lawyer*) ja "asianajaja" (*advocate*) käytetään erotuksetta**. Ammattia sääntelee **oikeudenkäyttökomitea** (*Commission of Administration of Justice*), johon kuuluvat Maltan presidentti, perustuslakituomioistuimen presidentti (*Chief Justice*), Maltan lakimiesliiton puheenjohtaja ja muita jäseniä oikeuslaitoksesta sekä muista oikeuden alan ammattikunnista. Kaikki lakimiehiä koskevat valitukset käsitellään viiden lakimiehen muodostamassa lautakunnassa, joka antaa oikeudenkäyttökomitealle suosituksen kurinpidollisista toimista. Lakimiesliitto nimittää näistä viidestä lakimiehestä kolme, eli liitolla on todellista valtaa ammatin sääntelyssä.

Maltan lakimiesliitto pitää yllä lakimiehen ammattia käsittelevää verkkosivustoa, jolta löytyy myös **lakimieshakemisto**. Hakemisto on jaettu kahteen osaan: kaikkien käytettävissä olevassa osassa on tiedot Maltan lakimiesliittoon kuuluvista lakimiehistä, ja pelkästään jäsenille tarkoitetussa osassa on tiedot kaikista Maltan lakimiesliiton tiedossa olevista lakimiehistä.

Viime vuosina liitto on järjestänyt useita akateemisia konferensseja ja seminaareja sekä kuukausittain pidettävän luentosarjan edistääkseen kaikkien lakimiesten ammattitaidon jatkuvaa kehittämistä.

Oikeudelliset tietokannat

 Maltan lakimiesliiton verkkosivustolla on tietoa ammattikunnasta sekä uutisia, tapahtumakalenteri ja **lakimiestietokanta**. Lisäksi sivustolla on vain jäsenille tarkoitettu osio, josta löytyy lakimiehille tarkoitettuja lisäpalveluja.

Onko tietokannan käyttö ilmaista?

Tietokantaa voi käyttää maksutta.

Notaarit

Tehtävät

Notaarit ovat virkamiehiä, joiden tehtävänä on vastaanottaa ihmisten tekemiä asiakirjoja ja testamentteja sekä vahvistaa ne. Lisäksi notaarien vastuulla on säilyttää samoja asiakirjoja ja antaa tarvittaessa niistä jäljennöksiä. *Notarial Profession and Notarial Archives Act* -laissa (Maltan lain 55 luku) säädetään notaarien valtuuksista ja tehtävistä.

Notaarit vannovat muutoksenhakutuomioistuimen edessä uskollisuudenvalan ja virkavalan ennen kuin he voivat aloittaa ammatin harjoittamisen.

Kaikkien notaarien toimintaa, notaarien pitämiä arkistoja sekä yleistä rekisteriä (*Public Registry*) valvoo erityistuomioistuin **Court of Revision of Notarial Acts**. Notaariasioista vastaava ministeri nimittää kyseisen tuomioistuimen jäsenet, jotka ovat eläkkeelle jääneitä tuomareita ja rauhantuomareita sekä lakimiehiä ja notaareja.

Tuomioistuin voi tarvittaessa suorittaa ilman ennakkovaroitusta tarkastuksia notaarien arkistoihin, yleiseen rekisteriin ja kenen tahansa notaarin toimistoon.

Joka vuoden tammikuussa kaikkien Maltassa toimivien notaarien nimet ja yhteystiedot julkaistaan **Maltan virallisessa lehdessä** (*Malta Government Gazette*).

Organisaatio

Notaarineuvosto (*Notarial Council*) valvoo yleisesti notaarien ammattikuntaa, ja sillä on oikeus joko omasta aloitteestaan tai valituksen perusteella tutkia sellainen notaarin toiminta, joka katsotaan notaarin arvolle sopimattomaksi. Neuvosto voi käsitellä myös kaikki notaareja vastaan esitetyt syytteet, jotka koskevat laiminlyöntejä tai väärinkäytöksiä työssä tai muiden ammattiin liittyvien asioiden yhteydessä, ellei tätä valtaa ole annettu jollekin muulle viranomaiselle joko notaarin ammatista ja notaarien ylläpitämistä arkistoista annetun Maltan lain (*Notarial Profession and Notarial Archives Act*) 55 luvun 85 ja 94 §:ssä tai jossakin muussa laissa.

Oikeudelliset tietokannat

 Maltan notaarineuvoston virallisella verkkosivustolla on tietoja **notaarineuvostosta**, yleisölle ja notaareille tarkoitettua yleistä tietoa sekä Maltassa toimivien notaarien hakemisto. Tietokanta on maksutta kaikkien käytettävissä.

Muut oikeusalan ammatit

Oikeudelliset asiamiehet

Voidakseen harjoittaa oikeudellisen asiamiehen ammattia Maltassa on henkilöllä oltava Maltan tasavallan presidentin myöntämä, Maltan valtion sinetillä varustettu toimilupa. Toimiluvan vastaanottaessaan on henkilön vannottava muutoksenhakutuomioistuimen edessä uskollisuudenvala ja virkavala.

Oikeudellisen asiamiehen päätehtävänä on auttaa hänet palkannutta lakimiestä oikeudenkäynneissä. Oikeudelliset asiamiehet toimittavat asiakkaiden puolesta kirjallisia haasteita tuomioistuinten kirjaamoihin ja suorittavat yleisesti muita tehtäviä, jotka liittyvät lakimiesten hoitamien oikeusjuttujen valmisteluun. Oikeudellisilla asiamiehillä on oikeus esiintyä asiamiehenä *Court of Magistrates* tuomioistuimissa ja erityistuomioistuimissa sekä lautakunnissa, ja he voivat antaa neuvoja.

Oikeudenkäyttökomitea (*Commission for the Administration of Justice*) vastaa oikeudellisen asiamiehen ammatin sääntelystä Maltassa. Maltan sisäasiain ja kansallisen turvallisuuden ministeriön verkkosivustolla on yleisön saatavilla oleva **osio**, jossa kerrotaan oikeudellisten asiamiesten ammatista.

Tuomioistuinten kirjaaja ja muu henkilöstö

Tuomioistuinten kirjaaja (*Registrar of the Courts*) vastaa kirjaamoista ja niissä työskentelevistä virkamiehistä, oikeuden päätösten kirjaamisesta ja oikeuden päätöksiin liittyvistä palveluista, tuomioiden ja muiden oikeuden päätösten ja määräysten täytäntöönpanosta tuomioistuimen nimeämien henkilöiden välityksellä, pakkohuutokupoista, valamiesoikeudenkäynneistä ja muista rikosoikeudenkäynneistä.

Apulaiskirjaaja (377 Kb) **en**

Oikeusavustaja (374 Kb) **en**

Avustava kirjaaja (378 Kb) **en**

Linkkejä

 Maltan lakimiesliitto

 Maltan notaarineuvoston virallinen verkkosivusto

Päivitetty viimeksi: 03/10/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Alankomaat

Tällä sivulle on koottu tietoa oikeusalan ammateista Alankomaissa.

Syyttäjät

Tuomarit

Asianajajat

Notaarit

Muut oikeusalan ammatit

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjälaitos (*Openbaar Ministerie*) on valtakunnallinen organisaatio, jolla on toimipisteitä kaikilla alueilla. Sen lisäksi maassa toimii valtakunnallinen syyttäjänvirasto, joka keskittyy torjumaan (kansainvälistä) järjestäytyntä rikollisuutta, ja toinen syyttäjänvirasto, jonka tehtävänä on torjua ympäristö- ja talousrikoksia ja petoksia.

Piirisyyttäjänvirastoja (*arrondissementsparket*) on 10, ja niissä käsitellään vuosittain satojatuhansia asioita. Syyttäjien apuna on hallinnon ja juridiikan asiantuntijoita. Tuomiot, joihin haetaan muutosta, käsitellään jossakin neljästä alueellisesta syyttäjänvirastosta (*ressortsparket*), jossa syyttäjälaitosta edustaa syyttäjä, jonka titteli on *advocaat-generaal*. Syyttäjänvirastoja johtavat pääsyyttäjä (*hoofdofficier van justitie*) ja ylempi syyttäjä (*hoofdadvocaat-generaal*). Syyttäjälaitoksen valtakunnallisesta johtamisesta vastaa Haagissa toimiva syyttäjälautakunta (*College van procureurs-generaal*). Poliittinen vastuu syyttäjälaitoksesta kuuluu oikeusministerille, joka yhdessä syyttäjälautakunnan kanssa määrittelee tutkinnan ja syytteen esittämisen painopisteet.

Asema ja tehtävät

Rangaistavaan tekoon syyllisiksi epäillyt henkilöt joutuvat tekemisiin syyttäjälaitoksen kanssa. Syyttäjälaitos on Alankomaiden ainoa instanssi, joka voi viedä epäillyt rikostuomioistuimeen. Syyttäjälaitos huolehtii siitä, että rangaistavat teot tutkitaan ja niistä nostetaan syyte.

Syyttäjälaitos tekee yhteistyötä poliisin ja muiden tutkintaa harjoittavien tahojen kanssa. Tutkintaa johtaa syyttäjä. Lisäksi syyttäjälaitos valvoo, että tuomareiden langettamat tuomiot pannaan asianmukaisesti täytäntöön – että sakot maksetaan, vapausrangaistukset istutetaan ja yhdyskuntapalvelut suoritetaan. Syyttäjälaitos on yhdessä tuomareiden kanssa osa oikeuslaitosta. Syyttäjälaitos ei siis ole hollanninkielisestä nimestään huolimatta ministeriön sanan perinteisessä merkityksessä.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomariksi voidaan nimittää henkilö, jolla on vähintään seitsemän vuoden kokemus tuomioistuimessa työskentelystä. Vaadittava työkokemus voidaan hankkia oikeuslaitoksen sisäisessä koulutuksessa tai muualla oikeusjärjestelmässä. Oikeuslaitos huolehtii tarvittavasta koulutuksesta.

Kuningas nimittää tuomarit, ja nimityksistä vastaa **turvallisuus- ja oikeusministeri**. Tuomarin virkaan nimitettävän on oltava Alankomaiden kansalainen. Virkaan pyrkivältä edellytetään alankomaalaisessa yliopistossa suoritettua oikeustieteen tutkintaa.

Oikeuslaitoksen virkaan ehdokkaaksi asettaminen edellyttää suositusta valtakunnalliselta valintalautakunnalta, johon kuuluu eri tuomioistuinten jäseniä, syyttäjälaitoksen edustajia ja yhteiskunnassa aktiivisesti vaikuttavia henkilöitä.

Tuomari nimitetään tiettyyn tuomioistuimeen. Nimityksen ehtona on, että kyseinen tuomioistuin nimittää asianomaisen tuomariehdokkaan. Näiden ehtojen tarkoituksena on tehdä nimitysmenettelystä mahdollisimman objektiivinen.

Tuomari on erityisasemassa oleva valtion virkamies. Nimityksensä jälkeen tuomari ei voi ottaa vastaan virkaa missään muualla.

Tuomari voi hoitaa virkaansa 70 vuoden ikään asti. Sitä ennen tuomarin voi erottaa virasta vastoin tämän tahtoa vain ylin oikeusaste, **Alankomaiden korkein oikeus** (*Hoge Raad der Nederlanden*) sen syyttäjän (*procureur-generaal*) esityksestä. Tällainen järjestely on riittävä tae siitä, ettei tuomarien nimittämisessä ja erottamisessa käytetä poliittista vaikutusvaltaa.

Asema ja tehtävät

Tuomarin tehtävänä on ratkaista puolueettomasti **oikeudelliset riidat** – myös asiat, joissa valtio on asianosainen. Puolueettomuuden takaamiseksi suhteessa valtioon käytetään erityistä valinta- ja nimitysjärjestelmää. Tästä syystä tuomarien oikeudellinen asema eroaa muiden valtion virkamiesten oikeudellisesta asemasta.

Alankomaiden perustuslaki velvoittaa tuomarit ratkaisemaan riita-asiat, ja se sisältää säännöksiä oikeuslaitoksen jäsenten oikeudellisesta asemasta.

Tuomari voi käsitellä tapaukset oman harkintansa mukaan voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen. Tuomarilla on myös huomattava vaikutusvalta siihen, miten oikeudenkäynti etenee käytännössä (esim. oikeudenkäynnin tiettyjen osien kesto).

Jos oikeudenkäynnin osapuoli epäilee tuomarin puolueettomuutta, hänellä on lain mukaan mahdollisuus vastustaa asiaa käsittelevää tuomaria. Toisinaan asianosainen voi myös olla tyytymätön tuomarin toimintaan. Tällöin tehdään ero tuomioistuimen antaman tuomion ja tuomarin toiminnan välillä:

Jos tyytymättömyys koskee tuomiota, tyytymätön osapuoli voi yleensä hakea siihen muutosta.

Tuomarin toiminnasta voi valittaa sen tuomioistuimen kansliaan, jossa tuomarilla on virka. Jokaisella tuomioistuimella on menettelynsä ja sääntönsä valitusten käsittelemiseksi.

Tuomareiden toiminnasta säädetään useammassa lainkohdassa. Säännösten tarkoituksena on taata, että tuomarit tekevät työnsä puolueettomasti.

Tuomareiden on erikoistuttava vähintään kahteen alaan. Tavallisesti he käsittelevät jonkin tietyn alan asian ja vaihtavat sen jälkeen toisen alan asiaan. Näin toimimalla pyritään estämään se, etteivät tuomarit keskity liian pitkään ja intensiivisesti yhteen osa-alueeseen.

Tuomarit työskentelevät käräjäoikeuksissa (*rechtbank*). Käräjäoikeuksissa on neljä osastoa: siviilioikeus, rikosoikeus, hallinto-oikeus ja kantonioikeus.

Kantonioikeuden tuomareista käytetään nimitystä *kantonrechter* ja muista tuomareista *rechter*. **Ylioikeuksien** (*gerechtshof*) ja korkeimman oikeuden tuomareista käytetään nimitystä **raadsheer**.

Tuomioistuinten kokoonpanot ovat asioita käsiteltäessä seuraavat:

Kantonioikeuden tuomarit käsittelevät asiat yksin.

Käräjäoikeuden tuomarit käsittelevät asiat yleensä yksin, mutta joidenkin asioiden käsittely tapahtuu kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Ylioikeuden tuomarit käsittelevät asiat kolmen tuomarin kokoonpanossa lukuun ottamatta asioita, joissa riittää yksi tuomari. Asiaa koskevat säännöt on vahvistettu laissa.

Korkeimman oikeuden kokoonpanossa on aina viisi tuomaria.

Tuomarin ammattia sääntelevä valtionhallinnon elin on Alankomaiden oikeusneuvosto (*Raad voor de rechtspraak*).

Oikeudellinen tietokanta

Lisätietoja on kaikille avoimilla Alankomaiden [oikeuslaitoksen](#) verkkosivuilla.

Oikeusalan ammattien organisaatio: Asianajajat

Asianajajat

[Alankomaiden asianajajaliitto](#) (*Nederlandse Orde van Advocaten*) on Alankomaiden kaikkien asianajajien julkisoikeudellinen ammattijärjestö. Lain mukaan asianajajaliiton pääasiallisena tehtävänä on valvoa asianajopalvelujen laatua. Laadunvarmistustoimia ovat muun muassa seuraavat:

laaja-alainen asianajajien koulutusohjelma

asianajajia koskevien määräysten ja muiden sitovien sääntöjen laatiminen

kurinpitomenettelyt

jäsenille tarjottavat neuvontapalvelut ja muut palvelut

Alankomaiden hallitukselle annettava poliittisia sitoumuksia ja lakiehdotuksia koskeva neuvonta

Asianajajista annettu laki velvoittaa asianajajat liittymään asianajajaliiton jäseniksi. Vuonna 2014 liittoon kuului 17 000 asianajajaa.

Oikeudelliset neuvonantajat

Tätä ammattia ei säännellä keskitetysti.

Notaarit

Organisaatio

Ks. [Alankomaiden kuninkaallisen notaarijärjestön](#) (*Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie*) verkkosivut.

Tehtävät

Lain mukaan tiettyihin sopimuksiin ja oikeustoimiin tarvitaan **notaarin vahvistus**. Niistä tärkeimpiä ovat omaisuuden luovutus Alankomaissa

kiinnityksen tekeminen tai kuolettaminen

julkisen tai yksityisen osakeyhtiön perustaminen tai yhtiöjärjestyksen muuttaminen

säätiön tai yhdistyksen (myös osuuskunnan) perustaminen tai sääntöjen muuttaminen

testamentin laatiminen, muuttaminen ja toimeenpano

aviohdon ja rekisteröityä parisuhdetta koskevan sopimuksen laatiminen tai muuttaminen

rekisteröityjen osakkeiden siirto
allekirjoituksen vahvistaminen
lahjan ja lahjoituksen vahvistaminen.

Käytännön syistä notaari suorittaa usein myös muuntyyppisiä oikeustoimia ja voi laatia muuntyyppisiä sopimuksia. Sellaisia ovat esimerkiksi yhtiösopimukset (kauppa- ja siviilioikeudelliset yhtiöt ja kommandiittiyhtiöt), avopuolisojen väliset sopimukset ja järjestelyt rajavastuuyhtiöiden suojaamiseksi kolmansilta osapuolilta.

Muut oikeusalan ammatit

 Alankomaiden haastemiesten kuninkaalliseen ammattijärjestöön (*Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders*, KBvG) sovelletaan haastemiesten annettua lakia (*Gerechtsdeurwaarderswet*), joka tuli voimaan 15. heinäkuuta 2001. Lain mukaan kaikkien Alankomaiden haastemiesten on kuuluttava KBvG:hen, jonka tehtävänä on edistää hyviä käytäntöjä haastemiesten ammattikunnassa.

Alankomaissa **haastemiehet** vastaavat asiakirjojen vastaanottamisesta ja toimittamisesta oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa 29 päivänä toukokuuta 2000 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 mukaisesti. Alankomaissa tiedoksi annettavat asiakirjat on lähetettävä suoraan jollekin haastemiehelle. Tiedoksiantopyynnöt on lähetettävä joko hollanniksi tai englanniksi.

Tiedoksiantopyyntöä ei voi toimittaa Alankomaiden keskuselimelle eli **haastemiesten kuninkaalliselle ammattijärjestölle**. Sen apua voidaan pyytää vain edellä mainitun neuvoston asetuksen 3 artiklan c alakohdassa tarkoitetuissa poikkeustapauksissa.

Maksuton oikeusneuvonta

Ensivaiheessa oikeudellista neuvontaa saa oikeusapupalvelun (*Juridisch Loket*) toimipisteistä, joissa jaetaan tietoa ja neuvoja erilaisissa oikeudellisissa asioissa.

Tarvittaessa asiakas ohjataan yksityisen lakimiehen tai sovittelijan puolelle, jotka yhdessä vastaavat oikeusavun toisesta vaiheesta.

Kaikki oikeusapupalvelun palvelut ovat maksuttomia. Apua annetaan toimipisteessä tai konsultaatiokäynnillä (enimmäiskesto 60 minuuttia).

Oikeusapupalveluun voi ottaa yhteyttä ongelmissa, jotka liittyvät siviili-, hallinto- tai rikosoikeuteen taikka ulkomaalaislakiin (maahanmuuttoasiat).

Oikeusapupalvelulla on 30 toimipistettä ympäri maata, joten jokainen Alankomaiden kansalainen saa tarvittaessa apua läheltä.

Lisätietoja on saatavilla **oikeusapupalvelun** verkkosivuilla.

Linkkejä

 Alankomaiden syyttäjälaitos, **Alankomaiden oikeuslaitos ja korkein oikeus**, **Alankomaiden asianajajaliitto**, **Alankomaiden kuninkaallinen**

notaarijärjestö, **Alankomaiden haastemiesten kuninkaallinen ammattijärjestö**, **Oikeusapupalvelu**, **Tietosivu tuomioistuinten henkilöstöstä** (389 Kb)

(368 KB)

Päivitetty viimeksi: 19/12/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstiin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Itävalta

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Itävallan oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Itävallassa on nykyään **1 693 ammattituomaria (tilanne 1. marraskuuta 2012; virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna, korkeimman oikeuden tuomarit laskettu mukaan)**. Tuomarit kuuluvat oikeusministeriön alaisuuteen

Tuomareita on jonkin verran myös tuomioistuinten ulkopuolella, esimerkiksi hallintotuomioistuimessa (*Verwaltungsgerichtshof*, n. 63) ja liittovaltion turvapaikkatuomioistuimessa (*Bundesasylgericht*).

Lisäksi joissakin menettelyissä käytetään **maallikkotuomareita** (*Laienrichter*). Maallikkotuomarit ovat luottamushenkilöitä. Heihin kuuluvat lautamiehet (*Schöffen*) ja valamiehet (*Geschworenen*) rikosoikeudenkäynnissä sekä avustavat tuomarit, joilla on erityisasiantuntemusta kauppa-, työ-, ja sosiaalioikeudellisissa asioissa.

Syyttäjiä on 375 (tilanne 1. marraskuuta 2012; virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna, pääsyyttäjän virasto laskettu mukaan). Lisäksi tuomioistuinta **syöttäjänvirastoja avustaa 4 864 virkamiestä ja toimihenkilöä (tilanne 1. marraskuuta 2012; virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna, korkein oikeus ja pääsyyttäjän virasto laskettu mukaan)**.

Vankeinhoitojärjestelmän palveluksessa on **3 631 työntekijää (tilanne 1. marraskuuta 2012; virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna, vankeinhoitolaitos laskettu mukaan)**. Näistä **vanginvartijoita on 3 098 (ml. 127 kouluttajaa)**.

1. Tuomarit

Tuomareiden koulutus ja nimittäminen

Oikeustieteellisten opintojen suorittamisen jälkeen on tuomariksi pyrkivän suoritettava tuomioistuinharjoittelu ja lisäksi tuomareille tarkoitettu käytännön harjoittelujakso. Vuosittain nimitetään 60–80 uutta tuomarikokelasta. Tuomareiden käytännön harjoittelu (ml. tuomioistuinharjoittelu) kestää yleensä neljä vuotta. Se suoritetaan ensimmäisen oikeusasteen *Bezirksgericht*- tai *Landesgericht*-tuomioistuimessa, syyttäjälaitoksessa, vankilassa, rikoksen uhrien suojelu- tai tukikeskuksessa, asianajajatoimistossa, julkisen notaarin toimistossa tai talousrikoksiin erikoistuneessa *Finanzprokurator*-syyttäjänvirastossa. Osa harjoittelusta voidaan suorittaa myös muun muassa *Oberlandesgericht*-tuomioistuimessa tai korkeimmassa oikeudessa (*Oberster Gerichtshof*), liittovaltion oikeusministeriössä, rikosseuraamusvirastossa, ehdonalaisvalvontalaitoksessa, holhous- tai lastensuojelutoimistossa, oikeusasiamiehen toimistossa, eräissä yrityksissä tai rahoituslaitoksissa. Harjoittelun päätteeksi suoritetaan tuomarin tutkinto.

Tutkinnon suorittamisen jälkeen tuomarikokelas voi hakea nimittämistä vapaaseen tuomarinvirkaan.

Muodollisesti tuomarit nimittää liittopresidentti, joka on kuitenkin delegoinut nimitykset useimpien tuomarinvirkojen osalta oikeusministeriölle. Tuomariksi voidaan nimittää vain Itävallan kansalainen.

Ammattituomareiden lisäksi Itävallassa on maallikkotuomareita (*Laienrichter*), joilta ei vaadita lainopillista koulutusta. Maallikkotuomarit ovat luottamushenkilöitä. Heihin kuuluvat lautamiehet (*Schöffen*) ja valamiehet (*Geschworenen*) rikosoikeudenkäynnissä sekä avustavat tuomarit, joilla on erityisasiantuntemusta työ- ja sosiaalioikeudellisissa asioissa.

Tuomarin asema

Ammattituomarit ovat julkisoikeudellisessa virkasuhteessa liittovaltioon. Tärkein tuomarien koulutusta ja ammattiasemaa koskeva oikeuslähde liittovaltion perustuslain lisäksi on tuomarinvirasta annettu laki (*Richterdienstgesetz*, lain koko nimi on *Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz*, koska esimerkiksi monet kurinpitomenettelyt ja tehtävänkuvaukset koskevat säännökset ovat samankaltaisia tuomareille ja syyttäjiille).

Ammattituomarit nimitetään rajoittamattomaksi ajaksi. He jäävät eläkkeelle sen vuoden lopussa, jona he täyttävät 65 vuotta.

Liittovaltion perustuslain 87 ja 88 §:n mukaisesti tuomarit tulkitsevat lakia ja ratkaisevat asioita itsenäisinä valtion edustajina. Tämä merkitsee toisaalta riippumattomuutta ohjauksesta ja käsiteltävästä asiasta ja toisaalta henkilökohtaista riippumattomuutta, eli tuomaria ei voida siirtää muuhun tehtävään. Tuomaria sitoo yksinomaan laki, ja hän tekee päätöksensä oman oikeuskäsityksensä perusteella. Häntä eivät sido ennakkopäätökset eli aiemmat ratkaisut, joita muut tuomioistuimet ovat tehneet vastaavissa oikeudellisissa kysymyksissä.

Jos ei oteta lukuun pysyvää eläkkeelle jäämistä laissa lakisääteisen iän saavuttamisen perusteella, tuomarit voidaan erottaa tai siirtää toisiin tehtäviin tai eläkkeelle vastoin heidän tahtoaan vain laissa säädettyissä tapauksissa ja lakisääteisin menettelyin oikeudellisen päätöksen perusteella (perustuslain 88 §). Perustuslaissa säädetty erityisasema koskee ainoastaan tuomarin tehtävien suorittamista (kaikkien laissa säädettyjen ja tehtäväjaon mukaisten tuomioistuintehtävien hoitamista). Poikkeuksena ovat oikeushallinnolliset asiat (toimenpiteet oikeuslaitoksen toiminnan ylläpitämiseksi). Tällaisissa tapauksissa tuomarit ovat riippumattomia vain, jos he käsittelevät näitä asioita jaostoissa tai komiteoissa (esimerkiksi työnjako, nimityshedotukset). Muutoin tuomareita sitovat heidän esimiestensä antamat ohjeet. Tuomioistuinten työnjoolla turvataan kansalaisten perustuslaillinen oikeus saada asiansa laillisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Tehtävät

Tuomarit vastaavat **riita- ja rikosasioiden** ratkaisemisesta. Lisäksi he hoitavat **hallinnon tarkastuksia** ja **valvovat perustuslain noudattamista** hallinto-oikeudellisissa ja perustuslakituomioistuimen toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

Oikeudellinen vastuu

Kurinpitotuomioistuin: tuottamuksellisesti virkavelvollisuuksiaan rikkova tuomari vastaa teostaan kurinpitoasioita käsittelevässä tuomioistuimessa (*Disziplinargericht*). Kurinpitotuomioistuin toimii *Oberlandesgericht- tai Oberster Gerichtshof* tuomioistuimen yhteydessä ja sen kaikki jäsenet ovat tuomareita. Se käsittelee myös syyttäjien virkavelvollisuuden rikkomiset.

Rikostuomioistuin: Jos tuottamuksellinen virkavelvollisuuksien laiminlyönti täyttää myös rikoksen tunnusmerkistön, tuomari (tai syyttäjä) vastaa teostaan rikostuomioistuimessa (esim. virka-aseman väärinkäytön osalta).

Siviilituomioistuin: Tuomarin (tai syyttäjän) oikeudenvastaisesta ja tuottamuksellisesta menettelystä vahinkoa kärsineet osapuolet voivat vaatia valtiolta vahingonkorvausta. Valtio voi periä vahingonkorvauksen tuomarilta (tai syyttäjältä), jos menettely on perustunut tahallisuuteen tai törkeään tuottamukseen.

2. Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjälaitoksen organisaatiotasot vastaavat periaatteessa tuomioistuinlaitoksen rakennetta.

Rikosasioiden osalta toimivaltaisia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimia on 17, ja jokaisen yhteydessä toimii syyttäjänvirasto (***Staatsanwaltschaft***). Näiden lisäksi Itävallassa on yksi koko maan laajuisesti toimiva talousrikoksia ja korruptiota tutkiva syyttäjänvirasto (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft, WKStA*). *Oberlandesgericht-tuomioistuinten* yhteydessä toimii ylempään syyttäjän virasto (*Oberstaatsanwaltschaft*) ja *Oberster Gerichtshof* tuomioistuimen yhteydessä pääsyyttäjänvirasto (*Generalprokuratur*). Ylempään syyttäjän ja pääsyyttäjän virastot ovat suoraan liittovaltion oikeusministerin alaisuudessa.

Syyttäjien koulutus ja nimityminen

Syyttäjien koulutus vastaa ammattituomarien koulutusta.

Syyttäjäksi voidaan nimittää vain henkilö, joka täyttää tuomarin kelpoisuusvaatimukset.

Vapaat syyttäjän virat, samoin kuin tuomarin virat, on asetettava julkisesti täytettäväksi. Syyttäjien nimitysoikeus on liittopresidentillä, joka on kuitenkin delegoinut tämän oikeuden liittovaltion oikeusministerille useimpien syyttäjien, kuten myös tuomareiden, virkojen osalta.

Syyttäjän asema

Syyttäjänvirastot ovat tuomioistuimista erillään olevia lainkäyttöelimiä, mutta ne **eivät** kuitenkaan ole **itsenäisiä**. Niiden rakenne on hierarkkinen, ja ne ovat velvollisia noudattamaan ylempään syyttäjän virastojen ja viime kädessä myös liittovaltion oikeusministerin ohjeita.

Oikeudesta ohjeiden antamiseen on säädetty yksityiskohtaisesti laissa. Ylempään syyttäjän virastot ja liittovaltion oikeusministeri saavat antaa ohjeita vain kirjallisina, ja ohjeissa on oltava perustelut. Saadut ohjeet on lisäksi kirjattava rikosoikeudenkäyntiasiakirjoihin. Liittovaltion oikeusministeri on tiedottamis- ja raportointivelvollinen parlamentille.

Yksittäisten syyttäjänvirastojen työntekijöiden on noudatettava viraston johtajan antamia toimintaohjeita. Jos he kuitenkin pitävät saamiaan toimintaohjeita lainvastaisina, he voivat vaatia kirjallista ohjeidenantoa ja jopa pyytää vapautusta kyseisen rikosasian käsittelystä. **Syyttäjänvirastot jakautuvat siis eri hierarkiatasoihin.** Tämä on tärkeää myös sen vuoksi, **että syyttäjänvirastojen päätöksiin – toisin kuin tuomioistuinten päätöksiin – ei voi hakea muutosta.**

Tehtävät

Syyttäjänvirastot ovat tuomioistuimista erillään olevia erityiselimiä. Niiden tehtävänä on yleisen edun turvaaminen rikoslainkäytössä. Tähän kuuluu ensisijaisesti syytteiden nostaminen ja ajaminen rikosoikeudenkäynnissä. **Rikosoikeudenkäynneissä ne vastaavat myös esitutkinnasta.**

Syyttäjät vastaavat **syytteiden nostamisesta ja ajamisesta** sekä Landesgericht-tuomioistuimessa että asianomaisen tuomiopiirin Bezirksgericht-tuomioistuimessa. Jälkimmäisessä syytetä ajaa yleensä **piirisyyttäjä** (*Bezirksanwalt*). Piirisyyttäjät ovat virkamiehiä, joilla on asiantuntijakoulutus, mutta joilta ei vaadita akateemista tutkintoa.

Talousrikoksia ja korruptiota tutkiva syyttäjänvirasto on erityisasemassa. Se tutkii maanlaajuisesti virkarikoksia ja lahjontaa sekä talousrikoksia, joiden aiheuttaman vahingon arvo on suurempi kuin viisi miljoonaa euroa. Näihin kuuluvat yli myös verorikokset, joissa vahingon arvo on yli viisi miljoonaa euroa, eräät sosiaaliturvan väärinkäytökset, konkurssirikokset sekä osakeyhtiölain (*Aktiengesetz*) tai rajavastuuyhtiölain (*GmbH-Gesetz*) rikkomiset, kun lakia rikkovan yrityksen osakepääoma on vähintään viisi miljoonaa euroa tai sillä on yli 2 000 työntekijää).

Ylempään syyttäjän virastot ovat syyttäjänvirastoja ylempällä hierarkiatasolla ja avustavat Wienin, Grazin, Linzin ja Innsbruckin Oberlandesgericht-tuomioistuimia. Ne **ajavat syytteitä ylioikeudessa** ja **vastaavat kaikkien oman alueensa syyttäjänvirastojen valvonnasta.** Ylempään syyttäjän virastot ovat suoraan liittovaltion oikeusministeriön alaisia.

Korkeimman oikeuden yhteyteen perustetulla **pääsyyttäjänvirastolla** on erityisasema. Pääsyyttäjänvirasto on **suoraan liittovaltion oikeusministerin alainen** eikä sillä ole määräämisvaltaa syyttäjänvirastoihin eikä ylempään syyttäjän virastoihin nähden. Se ei myöskään aja syytteitä vaan **avustaa korkeinta oikeutta.** Tämän tehtävän täyttämiseksi sillä on erityisvaltuudet tehdä niin sanottuja ”mitättömyyskanteluja lain noudattamiseksi” (*Nichtigkeitsbeschwerde*) rikosasioissa, joissa asianosaisilla ei ole (enää) muutoksenhakumahdollisuutta. Sillä on näin ollen tärkeä tehtävä oikeudenkäytön yhtenäisyyden varmistajana sekä oikeusvarmuuden turvaajana rikosasioissa.

Oikeudellinen vastuu

Syyttäjien rikos- ja siviilioikeudellinen vastuuta säännellään samalla tavoin kuin tuomareiden vastuuta.

3. Tuomioistuimen ylempät virkailijat (Diplomrechtspfleger)

Organisaatio

Diplomrechtspfleger (tutkinnon suorittanut tuomioistuimen virkailija) on olennainen osa Itävallan tuomioistuinjärjestelmää. Näitä virkailijoita on yhteensä 662 (virkojen määrä kokoaikaiseksi muutettuna, tilanne 1.11.2012). He ratkaisevat yli 80 prosenttia kaikista siviiliasioista ensimmäisen oikeusasteen käsittelyssä.

Koulutus

Rechtspfleger-koulutukseen pääsy edellyttää ylioppilastutkinnon tai ammatillisen perustutkinnon suorittamista. Kelpoisuuden antaa myös oppisopimuskoulutuksen ja siihen liittyvän ammattitutkinnon suorittaminen ja sen jälkeen korkeakoulun pääsykokeen läpäiseminen.

Ennen kuin Rechtspflegeriksi hakeutuva henkilö hyväksytään koulutukseen, hänen on työskenneltävä vähintään kaksi vuotta tuomioistuimen kansliatehtävissä ja suoritettava tuomioistuimen kansliahenkilökunnalle tarkoitettu tutkinto ja erityisammattitutkinto. Vasta tämän jälkeen Oberlandesgericht-tuomioistuimen presidentti voi hyväksyä tuomioistuimen virkailijan Rechtspfleger-koulutukseen pääsyn.

Rechtspflegerin koulutus kestää kolme vuotta ja käsittää

työskentelyn yhdessä tai useammassa tuomioistuimessa ja valmistautumisen käsittelemään asioita suunnitellulla tehtävälalla, osallistumisen peruskursseille ja tehtävälakohtaiselle erikoiskursseille sekä kaksiosaisen loppukokeen suorittamisen.

Tutkinnon suorittaneet saavat liittovaltion oikeusministerin myöntämän diplomin.

Tämä diplomi ei kuitenkaan vielä tee haltijaansa kelpoiseksi Rechtspflegerin virkaan, vaan siihen vaaditaan erityinen pätevyystodistus (*Rechtspflegerurkunde*), joka myönnetään vasta kolmen vuoden koulutusjakson päätteeksi. Pätevyystodistuksen saaneilla on periaatteessa valtuudet hoitaa toimivaltaansa kuuluvat tuomioistuinasiat liittovaltion alueella.

Sen jälkeen Oberlandesgericht-tuomioistuimen presidentti määrää, missä tuomioistuimessa erityispätevyuden saanut virkailija ryhtyy työskentelemään, ja määrittää tarvittaessa työ sopimuksen keston. Tuomioistuimen johtaja sijoittaa virkailijan tuomarin johtamaan osastoon tai mahdollisesti useampaan osastoon. Asianomainen tuomari vastaa käsiteltävien asioiden jakamisesta osastossa.

Diplomrechtspflegerin asema

Rechtspflegerit ovat erityiskoulutuksen saaneita tuomioistuimen viranhaltijoita, jolle on siirretty tarkoin määriteltyjen siviilioikeudellisten asioiden käsittely ensimmäisessä oikeusasteessa liittovaltion perustuslain 87 a §:n ja näitä viranhaltijoita koskevan lain (Rechtspflegergesetz) mukaan. Heidän on noudatettava toimintaohjeita, jotka antaa tuomioistuimen työnjoon mukaisesti asiasta vastaava tuomari. Tuomari voi milloin tahansa ja missä käsittelyvaiheessa tahansa siirtää asian käsittelyn itselleen. Rechtspflegerit voivat antaa vain tuomioistuimen kirjallisia päätöksiä (*Beschlüsse*). Tuomarit voivat myöntää oikeuden hakea muutosta näihin päätöksiin. Muutosta voidaan hakea myös vaatimalla asian siirtämistä tuomarin käsiteltäväksi. Käytännössä Diplomrechtspfleger toimii varsin itsenäisesti. Tuomarit antavat toimintaohjeita vain erittäin harvoin.

Tehtävät

Diplomrechtspfleger hoitaa tehtäviä seuraavilla aloilla:

siviiliprosessi-, täytäntöönpano- ja maksukyvyttömyysasiat (velkajärjestelyt)

hakemusasiat

kiinteistö- ja alusrekisteriasiat

yritysrekisteriasiat.

Kaikki edellä mainitut tehtävät edellyttävät erityiskoulutusta ja erityistä nimitystä niitä suorittamaan.

Tehtävänjako tuomarin ja Diplomrechtspflegerin välillä

Edellä mainittuihin aloihin kuuluvat tehtävät ja ratkaisut eivät kaikki kuulu Diplomrechtspflegerien toimivaltaan. Näiden virkailijoiden toimivaltaan kuuluvat tehtävät on lueteltu täsmällisesti Rechtspflegergesetz-laissa, jonka mukaisesti toimivallan laajuus vaihtelee tehtävälaittain.

Diplomrechtspfleger-virkailijan toimivaltaan kuuluvat muun muassa seuraavat asiat:

velkomismenettely

tuomarien päätösten lainvoiman ja täytäntöönpanokelpoisuuden vahvistaminen virkailijan erikoisalalla

päätökset oikeusapua koskevista hakemuksista Rechtspflegerien hoitamissa oikeudenkäynneissä

hallintotoimien suorittaminen kotimaan tuomioistuimen tai viranomaisen esittämän virka-apupyynnön perusteella.

4. Asianajajat

Yleiset vaatimukset

Asianajajien tehtävänä on edustaa osapuolia kaikissa tuomioistuimissa ja niiden ulkopuolella tapahtuvissa menettelyissä sekä kaikissa julkisissa ja yksityisissä asioissa kussakin Itävallan tuomioistuimessa ja viranomaisessa.

Asianajajana toimiminen Itävallassa ei edellytä virallista nimitystä. Asianajajan ammatin harjoittamista koskevat kuitenkin jäljempänä esitetyt vaatimukset. Keskeiset säännökset asianajotoiminnan harjoittamisesta sisältyvät asetukseen asianajotoiminnasta (*Rechtsanwaltsordnung* (RAO), RGBI. Nr. 96/1896), asetukseen asianajajien ja asianajajajarjoittelijoiden kurinpitomenettelystä (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter* (DSt), BGBl. Nr. 474/1990), liittovaltion lakiin asianajajien palkkioista (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltsstarif*, (RATG), BGBl. Nr. 189/1969) ja lakiin asianajajatutkinnosta (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz* (RAPG), BGBl. Nr. 556/1985).

Ammatinharjoittamista koskevat vaatimukset

Asianajajaksi aikovan on Itävallan oikeutta koskevien opintojen suorittamisen jälkeen hankittava yhteensä vähintään viiden vuoden oikeudellinen työkokemus, johon kuuluu vähintään viiden kuukauden työskentely tuomioistuimessa tai syyttäjänvirastossa ja kolmen vuoden työskentely harjoittelijana itävaltalaisessa asianajotoimistossa.

Ammatinharjoittamiseen vaadittavan asianajajatutkinnon suorittaminen edellyttää kolmen vuoden käytännön työkokemusta, josta vähintään viisi kuukautta on hankittava tuomioistuimessa ja vähintään kaksi vuotta asianajotoimistossa. Tutkinnon suorittaminen edellyttää myös osallistumista asianajajajarjoittelijoille järjestettyyn koulutukseen, jonka asianajajayhdistys on määrännyt pakolliseksi.

Vaatimukset täyttävä henkilö voidaan ottaa sen asianajajayhdistyksen luetteloon, jonka alueella hän haluaa harjoittaa asianajotoimintaa.

Asianajaja, joka on Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolena olevan muun valtion tai Sveitsin kansalainen, voi Itävallassa tietyin edellytyksin

harjoittaa asianajajan ammattia tilapäisesti,

hakea pääsyä asianomaisen asianajajayhdistyksen ylläpitämään asianajajaluetteloon soveltuvuuskokeen jälkeen tai

työskennellä välittömästi asianajajana Itävallassa kotivaltiossaan käytössä olevalla ammattinimikkeellä suorittamatta soveltuvuustestiä ja integroitua täysin itävaltalaiseen asianajajakuntaan sen jälkeen, kun hän on harjoittanut ammattiaan tosiasiallisesti ja säännönmukaisesti kolme vuotta Itävallassa.

Palvelukaupan yleissopimuksen (GATS) osapuolena olevassa valtiossa toimivan asianajajayhdistyksen jäsen voi myös tilapäisesti suorittaa tarkoin rajattuja yksittäisiä asianajotehtäviä tietyin edellytyksin.

Oikeudellinen vastuu

Asianajaja, joka rikkoo ammatillisia velvollisuuksiaan tai vaarantaa ammattikuntansa arvostuksen, vastaa siitä paikallisen asianajajayhdistyksen valitsemassa kurinpitoneuvostossa. Neuvoston kurinpitovalta ulottuu asianajajaluettelosta poistamiseen. Muutoksenhakuasteena kurinpitotoimikunta käsittelee ylin muutoksenhaku- ja kurinpitotoimikunta. Se ratkaisee asiat nelihenkenä jaostona, johon kuuluu kaksi Oberster Gerichtshof -tuomioistuimen tuomaria ja kaksi asianajajaa.

Asianajajiin sovelletaan myös rikos- ja siviilioikeudellista vastuuta.

Asianajajayhdistykset, Österreichischer Rechtsanwaltskammertag

Jokaisen osavaltion asianajajayhdistys ylläpitää luetteloa kaikista alueellaan toimivista asianajajista. Asianajajayhdistykset ovat julkisoikeudellisia, autonomisia itsehallintoelimiä.

Eri osavaltioiden asianajajayhdistysten toimintaa koordinoi niiden edustajien muodostama Itävallan asianajajayhdistysten keskuskokous (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*, <http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Julkiset notaarit

Yleiset vaatimukset

Julkisen notaari on riippumaton ja puolueeton ennakoivasta oikeudenhoidosta huolehtiva toimija, jonka puoleen voi kääntyä yksityisoikeudellisten tehtävien hoitamista varten.

Julkisen notaarin tärkeimpänä tehtävänä on osallistuminen oikeudellisiin menettelyihin ja oikeudellisen avun antaminen. Notaari laatii virallisia ja yksityisiä asiakirjoja, toimii omaisuudenhoitajana ja edustaa osapuolia ennen muuta hakemusasioissa. Hän toimii hakemusasioissa myös osapuolten valtuutettuna edustajana tuomioistuimessa. Erityisesti jäämistöoikeudellisissa menettelyissä notaari toimii niin sanottuna tuomioistuinasiemiehenä (*Gerichtskommissär*). Julkisen notaarin on huolehdittava siitä, että kuolleen henkilön omaisuuden arvo turvataan ja että omaisuus siirtyy siihen oikeutetuille. Tämä edellyttää jäämistöoikeuden ja hakemuslainkäytön erityistä tuntemusta. Sen vuoksi julkisilta notaareilta pyydetään usein apua testamentin laadinnassa ja neuvoja jäämistöoikeudellisissa asioissa, joissa heitä pyydetään usein myös edustamaan asianosaisia.

Vaikka julkinen notaari toimii julkisessa tehtävässä, hän ei ole virkamies. Hän kantaa taloudellisen riskin toimistonsa kannattavuudesta, mutta ei harjoita liiketoimintaa. Häntä voi verrata ammatinharjoittajaan, mutta tuomioistuinasiemiehenä toimiessaan hän on tuomioistuimen edustaja. Julkisen notaarina toiminen on päätoiminen työ, mikä tarkoittaa sitä, että notaari ei voi toimia asianajajana.

Julkisten notaarien lukumäärän ja heidän toimipaikkojensa muutoksia säännellään oikeusministerin asetuksella. Itävallassa on nykyisin noin 490 julkisen notaarin tointa.

Keskeiset säännökset notaaritoimen harjoittamisesta sisältyvät notaariasetukseen (*Notariatsordnung* (NO), RGBI. Nr. 75/1871), lakiin notaaritoimesta (*Notariatsaktsgesetz*, RGBI. Nr. 76/1871), lakiin notaarinpalkkioista (*Notariatstarifgesetz* (NTG), BGBl. Nr. 576/1973), lakiin notaaritutkinnosta (*Notariatsprüfungsgesetz*, BGBl. Nr. 522/1987), lakiin tuomioistuinasiemiehestä (*Gerichtskommissärsgesetz*, BGBl. Nr. 343/1970) ja lakiin tuomioistuinasiemiehen palkkioista (*Gerichtskommissionstarifgesetz* (GKTG), BGBl. Nr. 108/1971).

Koulutus

Julkisen notaarin ammatista kiinnostuneen henkilön on Itävallan oikeutta koskevien opintojen suorittamisen jälkeen hankittava työpaikka julkisen notaarin toimistosta ja rekisteröidyttävä notaariehdokkaiden luetteloon.

Julkisten notaarien yhdistyksen ylläpitämään luetteloon voidaan ottaa vain henkilö, joka on suorittanut viisi kuukautta kestävä harjoittelujakson tuomioistuimessa tai syyttäjävirstossa ja joka on alle 35-vuotias notaariehdokkaiden luetteloon ensi kertaa merkittäessä.

Notaaritutkinnon suorittaminen edellyttää myös osallistumista ehdokaille järjestettyyn koulutukseen, jonka julkisten notaarien liitto on määrännyt pakolliseksi. Notaaritutkinto edellyttää kaksiosaisen kokeen läpäisemistä:

Kokeen ensimmäinen osa voidaan suorittaa aikaisintaan 18 kuukauden ehdokkaana olon jälkeen, ja se on suoritettava viimeistään viidennen ehdokasvuoden päätteeksi. Muussa tapauksessa ehdokas poistetaan luettelosta.

Toinen osa voidaan suorittaa aikaisintaan yhden vuoden käytännön lisäharjoittelun jälkeen. Toinen osa on läpäistävä ennen kuin ehdokasluetteloon merkitsemisestä on kulunut kymmenen vuotta. Muussa tapauksessa ehdokas poistetaan luettelosta.

Nimittäminen

Avoimeksi tulleet tai uudet julkisen notaarin toimet on asetettava julkisesti haettaviksi. Julkisista notaareista annetussa asetuksessa (*Notariatsordnung*, 6 §) edellytetään toimea hakevilta muun muassa, että he

ovat EU:n jäsenvaltion tai jonkin muun ETA-maan tai Sveitsin kansalaisia

ovat suorittaneet itävaltalaisen oikeustieteen tutkinnon

ovat suorittaneet notaaritutkinnon, ja

ovat hankkineet oikeusosalta seitsemän vuoden työkokemuksen, josta vähintään kolme vuotta notaariehdokkaana notaaritutkinnon suorittamisen jälkeen.

Näiden perusedellytysten täytyminen ei kuitenkaan vielä oikeuta julkiseksi notaariksi nimittämiseen. Nimittämismenettelyssä alueellisesti toimivaltainen

julkisten notaarien yhdistys ja tämän jälkeen asianomaisen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ja Oberlandesgericht-tuomioistuimen

henkilöstöosastot arvioivat hakijat ja asettavat heidät paremmuusjärjestykseen, jonka osalta käytännön työkokemus on ratkaiseva tekijä. Julkisten notaarien

yhdistykset ja kyseiset kaksi henkilöstöosastoa laativat kukin liittovaltion oikeusministerille ehdotuksen, joka sisältää kolme henkilöä. Ministeri ei ole sidottu

noudattamaan ehdotusta, mutta käytännössä hän nimittää yhden hakijan ehdotettujen henkilöiden joukosta.

Julkisen notaarina voi toimia sitä vuotta seuraavan vuoden 31. päivään tammikuuta asti, jona täyttää 70 vuotta. Julkista notaaria ei voida siirtää virkateitse toiseen julkisen notaarin toimeen.

Julkisten notaarien valvonta; oikeudellinen vastuu

Koska notaarit laativat virallisia asiakirjoja ja toimivat tuomioistuinasiemiehinä, heihin sovelletaan erityistä valvontaa. Tästä vastaavat liittovaltion oikeusministeri, oikeushallinto ja suoraan julkisten notaarien yhdistykset.

Julkisiin notaareihin sovelletaan omaa kurinpitolainsäädäntöä. Julkisten notaarien kurinpitotuomioistuimena toimiva Oberlandesgericht-tuomioistuin määrää seuraamukset kurinpitotutkimuksista ensimmäisenä oikeusasteena ja samoin kurinpitotuomioistuimena toimiva Oberster Gerichtshof -tuomioistuin toisena oikeusasteena; kussakin tapauksessa asian käsittelevissä osastoissa on oltava jäsenenä myös julkisia notaareja. Kurinpitotuomioistuimen rankaisuvallasta ulottuu toimesta erottamiseen asti. Seuraamukset pelkistä hallinnollisista rikkomuksista määrää julkisten notaarien yhdistys.

Kurinpidollisen vastuun lisäksi julkiseen notaariin sovelletaan myös rikos- ja siviilioikeudellista vastuuta.

Kun julkinen notaari työskentelee tuomioistuinasiemiehenä, hän toimii rikosoikeudellisessa mielessä virkamiehenä ja hän vastaa näin ollen virkavirheistä,

joihin kuuluu erityisesti virka-aseman väärinkäyttö. Sen sijaan siviilioikeudellista vastuuta säännellään eri tavalla. Julkisen notaarin työskennellessä

tuomioistuinasiemiehenä häneen sovelletaan samoja vastuusäännöksiä kuin tuomariin ja syyttäjään. Osapuolet eivät voi näin ollen esittää

korvausvaatimuksia suoraan julkista notaaria vastaan, vaan ne on osoitettava valtiolle. Valtio voi periä julkiselta notaarilta korvauksen, jos menettely on

perustunut tahallisuuteen tai törkeään tuottamukseen. Suorittaessaan muita kuin tuomioistuinasiemiehen tehtäviä julkisen notaari on suoraan

siviilioikeudellisessa vastuussa osapuolia kohtaan.

Notaarikollegiot, Itävallan notaarikamari

Julkiset notaarit, joiden toimipaikka on saman osavaltion alueella, ja tämän osavaltion notaariehdokasluetteloon merkityt notaariehdokkaat muodostavat notaarikollegion (*Notariatskollegium*). Wienin, Ala-Itävallan ja Burgenlandin osavaltioilla on yhteinen notaarikollegio, samoin kuin Tiroililla ja Vorarlbergin osavaltioilla.

Kollegion tehtävänä on ylläpitää ammattikunnan hyvää mainetta ja ajaa sen etuja.

Kukin notaarikollegio valitsee jäsentensä joukosta notaariyhdistyksen hallituksen eli notaarikamarin. Notaarikamari koostuu puheenjohtajasta ja viidestä notaarijäsenestä (Wien: 12) sekä kolmesta notaariehdokasjäsenestä (Wien: 6).

Osavaltioiden notaarikamarit muodostavat yhdessä Itävallan notaarikamarin ([Österreichische Notariatskammer](#)). Itävallan notaarikamarin tehtävänä on puolustaa julkisten notaarien oikeuksia ja edustaa heitä asioissa, jotka koskevat joko koko maan ammattikuntaa tai yksittäisen osavaltion julkisia notaareja.

Linkit

[Oikeusalan ammatit – Itävalta](#)

Päivitetty viimeksi: 05/07/2013

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Puola

Tällä sivulla kerrotaan oikeusalan ammateista Puolassa.

[Syyttäjät \(prokuratorzy\)](#)

[Yleiset tuomioistuimet](#)

[Oikeusalan ammatit tuomioistuimissa](#)

[Tuomarit \(sędziowie\)](#)

[Maallikkotuomarit \(lawnicy\)](#)

[Tuomioistuinlakimiehet \(referendarze sądowi\)](#)

[Oikeussihteerit \(asystenci sądziego\)](#)

[Kansliahenkilöstö](#)

[Asianajajat \(adwokaci\)](#)

[Toimistoasianajajat / oikeudelliset neuvonantajat \(radcowie prawni\)](#)

[Notaarit \(notariusze\)](#)

[Ulosottomiehet \(komornicy sądowi\)](#)

[Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot](#)

[Syyttäjät \(prokuratorzy\)](#)

Organisaatio

Jäljempänä kuvattu rakenne koskee yleistä syyttäjälaitosta ja siihen liittyviä säädöksiä 9. lokakuuta 2009 annetun lain mukaisesti.

Puolan syyttäjälaitokseen kuuluvat

valtakunnansyyttäjä (prokurator generalny)

valtakunnansyyttäjän alaisuudessa toimivat syyttäjälaitoksen yleisten ja sotilasoikeudellisten yksiköiden syyttäjät

Kansakunnan muistin instituutin (Instytut Pamięci Narodowej) ja Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten syytelautakunnan (Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu) syyttäjät.

Syyttäjälaitoksen korkeimmassa asemassa on valtakunnansyyttäjä, jonka Puolan presidentti nimittää virkaan kansallisen tuomioistuinneuvoston ja kansallisen syyttäjäneuvoston nimeämien ehdokkaiden joukosta. Valtakunnansyyttäjä laatii syyttäjälaitoksen toiminnasta vuosikertomuksen pääministerille. Hän myös nimittää yleiset ja sotilassyyttäjät kansallisen syyttäjäneuvoston nimeämien ehdokkaiden joukosta.

Syyttäjälaitoksen yleiset yksiköt on jaettu **neljälle tasolle**:

valtakunnansyyttäjänvirasto

muutoksenhakuasteen syyttäjänvirasto

alueelliset syyttäjänvirastot

paikalliset syyttäjänvirastot.

Syyttäjälaitoksen sotilasoikeudelliset yksiköt on jaettu kolmelle tasolle:

korkeimman sotilassyyttäjän virasto

alueelliset sotilassyyttäjänvirastot

paikalliset sotilassyyttäjänvirastot.

Kansakunnan muistin instituutin ja Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten syytelautakunnan syyttäjät on järjestetty seuraavasti:

Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten päälautakunnan syyttäjät

Puolan kansaa vastaan tehtyjen rikosten päälautakunnan eri osastojen syyttäjät

Turvallisuustutkimusviraston (*Biuro lustracyjne*) syyttäjät

Turvallisuustutkimusviraston eri osastojen syyttäjät.

Puolan oikeusjärjestelmässä tehdään ero valtakunnansyyttäjän nimittämien yleisten syyttäjien ja yksityisten syyttäjien välillä. Yksityiset syyttäjät osallistuvat rikosoikeudenkäynteihin asianosaisina ja voivat menettelysääntöjen mukaan avustaa yleisiä syyttäjiä näiden työssä.

Puolan lainsäädännössä säädetään useista oikeuslaitoksen ammattikuntien itsehallintoelimityistä. Näitä ovat valtakunnansyyttäjänvirastossa toimiva syyttäjänneuvosto (*Rada Prokuratorów*), syyttäjinedustustot ja alueelliset valituslautakunnat. Nämä elimet ovat kuitenkin luonteeltaan tiukasti syyttäjälaitoksen sisäisiä ja organisaatioon liittyviä. Niillä ei ole omia verkkosivustoja eivätkä ne tarjoa verkkopalveluita.

Lisätietoa Puolan syyttäjälaitoksesta on saatavilla Puolan valtakunnansyyttäjän [verkkosivustolla](#).

Yleisen syyttäjän tehtävät

Yleisen syyttäjälaitoksen tärkeimpänä tehtävänä on **varmistaa lain noudattaminen ja valvoa rikosoikeudellisia menettelyjä**.

Yleisten syyttäjien tehtävänä on muun muassa:

käynnistää esitutkimusmenettelyt rikosasioissa ja valvoa niitä

toimia yleisenä syyttäjänä tuomioistuimissa

huolehtia syytteen esittämisestä rikos- ja riita-asioissa ja osallistua tuomioistuinmenettelyihin riita-, työoikeus- ja sosiaaliturva-asioissa oikeusvaltion periaatteiden, yleisen edun ja kansalaisten omaisuuden ja oikeuksien suojelemiseksi

toteuttaa laissa säädetyt toimet lainsäädännön oikean ja yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi

tutkia rikollisuuteen ja sen torjuntaan ja ehkäisemiseen liittyviä kysymyksiä

kerätä, käsitellä ja analysoida tietojärjestelmissä tietoja, jotka on saatu syyttäjien itsensä suorittamista tai heidän valvonnassaan lain nojalla suoritetuista tutkimuksista

tehdä yhteistyötä hallintoelinten kanssa rikosten ja lainsäädännön rikkomisen torjumiseksi

tehdä yhteistyötä kansainvälisten viranomaisten kanssa ja osallistua niiden johdolla toteutettaviin menettelyihin lainvalvonnan ja rikostorjunnan alalla.

Yleisen syyttäjän oikeudet ja velvollisuudet:

Yleisen syyttäjän on toimittava lainsäädännön nojalla puolueettomuusperiaatteen ja kaikkien kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukaisesti. Vaikka syyttäjälaitos on järjestetty hierarkkisesti, kukin syyttäjä hoitaa tehtäviään täysin riippumattomasti. Yleinen syyttäjä ei saa osallistua politiikkaan eikä hänellä saa olla muita tehtäviä, ja hänen on kehitettävä ammattitaitoaan jatkuvasti.

Yleinen syyttäjä käsittelee pääasiassa rikosasioita. Hän voi kuitenkin osallistua silloin tällöin myös riita-asioihin, jotka koskevat lähinnä isyyden vahvistamista, vanhempainoikeuksien menettämistä, oikeustoimikelvottomuutta ja hallinto-oikeudellisia asioita, jotka liittyvät tavallisesti kiinteistö- tai rakennuslainsäädäntöön. Jokaisessa alueellisessa syyttäjänvirastossa toimii yksi syyttäjä, joka on erikoistunut rikosasioissa tehtävään kansainväliseen yhteistyöhön.

Yleiset tuomioistuimet

Organisaatio

Puolan yleiset tuomioistuimet ovat:

alioikeudet (*sądy rejonowe*)

aluetuomioistuimet (*sądy okręgowe*)

muutoksenhakutuomioistuimet (*sądy apelacyjne*).

Yleiset tuomioistuimet käyttävät tuomiovaltaa (muissa kuin hallinto- ja sotilastuomioistuinten ja korkeimman oikeuden tuomiovaltaan kuuluvissa asioissa) ja hoitavat myös muita oikeudellisen suojelun piiriin kuuluvia tehtäviä, jotka niille on osoitettu laissa. Tuomioistuinten toimintaa valvoo korkein oikeus lain mukaisesti.

Alioikeuden toimivalta kattaa yhden tai useampia kuntia (tietyissä tapauksissa yhdessä kunnassa, esimerkiksi suurissa kaupungeissa, voi toimia useampia alioikeuksia).

Alioikeuden päätöksiä koskevat muutoksenhaut käsittelee toisena oikeusasteena aluetuomioistuin, joka lisäksi käsittelee tietyt asiat ensimmäisenä oikeusasteena. Aluetuomioistuimen toimivaltaan eli tuomiopiiriin kuuluu aina vähintään kaksi alioikeutta.

Aluetuomioistuimen ensimmäisenä oikeusasteena tekemiä päätöksiä koskevat muutoksenhaut käsittelee muutoksenhakutuomioistuin.

Muutoksenhakutuomioistuimen tuomiopiiriin kuuluu aina vähintään kaksi aluetuomioistuinta.

Tuomioistuinta johtaa presidentti. Tuomioistuimen presidentin toimikausi on alioikeudessa neljä ja aluetuomioistuimessa ja muutoksenhakutuomioistuimessa kuusi vuotta.

Oikeusalan ammatit tuomioistuimissa

Puolan yleiset tuomioistuimet käyttävät tuomiovaltaa (muissa kuin hallinto- ja sotilastuomioistuinten ja korkeimman oikeuden tuomiovaltaan kuuluvissa asioissa) ja hoitavat myös muita oikeudellisen suojelun piiriin kuuluvia tehtäviä, jotka niille on osoitettu laissa. Tuomiovaltaan kuuluvien tehtävien hoito kuuluu yksinomaan tuomareille. Sen sijaan muita, oikeudellisen suojelun piiriin kuuluvia tehtäviä hoitavat tuomioistuinlakimiehet ja vanhemmat tuomioistuinlakimiehet (ja tarvittaessa myös tuomarit).

Tuomarit (*sędziowie*)

Puolan oikeusjärjestelmässä erotetaan toisistaan **ammattituomarit** ja **maallikkotuomarit**.

Tuomarit hoitavat tuomiovalan piiriin kuuluvia tehtäviä. Ammattituomarit nimittää virkaan tasavallan presidentti kansallisen tuomioistuinneuvoston esityksestä määräämättömäksi ajaksi.

Tuomarit hoitavat virkatehtäviään riippumattomasti ja noudattavat siinä ainoastaan perustuslakia ja muita lakeja.

Tuomioistuinten ja tuomarien riippumattomuuden varmistaa [kansallinen tuomioistuinneuvosto](#), joka on perustuslaillinen elin.

Tuomarien riippumattomuus taataan perustuslaissa, jossa säädetään tuomarien koskemattomuudesta ja erottamattomuudesta.

Ammattituomarit voivat joutua vastaamaan virkavirheestä kurinpitomenettelyssä. Kurinpitoasioissa toimivaltaisia ovat ensimmäisessä oikeusasteessa muutoksenhakutuomioistuimet ja toisessa oikeusasteessa korkein oikeus.

Maallikkotuomarit (*ławnicy*)

Maallikkotuomarien osallistuminen oikeudenhoitoon perustuu Puolan tasavallan perustuslakiin. Maallikkotuomarit hoitavat virkatehtäviään riippumattomasti ja noudattavat siinä ammattituomarien tavoin ainoastaan perustuslakia ja muita lakeja. Oikeudellisten kysymysten käsittelyssä maallikkotuomareilla on samat oikeudet kuin ammattituomareilla. Maallikkotuomari ei voi toimia oikeuden puheenjohtajana eikä (periaatteessa) hoitaa ammattituomarin tehtäviä istuntosalin ulkopuolella.

Sekä siviili- että rikosoikeudellisissa menettelyissä periaatteena on, että asiat käsittelee yksi tuomari, jolloin maallikkotuomari ei osallistu menettelyyn.

Molempia oikeudenkäyntimenettelyjä koskevissa laeissa säädetään kuitenkin, että tiettyjen yhteiskunnallisesti merkittävien asioiden käsittelyyn osallistuu myös maallikkotuomareita.

Maallikkotuomarien valinnasta vastaavat kunkin tuomioistuimen tuomiopiirissä sijaitsevien kuntien kunnanhallitukset. Maallikkotuomarien toimikausi on neljä vuotta.

Tuomioistuinlakimiehet (*referendarze sądowi*)

Tuomioistuinlakimiehet hoitavat alioikeuksissa ja aluetuomioistuimissa näille tuomioistuimille laissa osoitettuja oikeudelliseen suojeluun liittyviä tehtäviä.

Heidän työsuhteensa perustuu nimitykseen nimityskirjassa mainitusta päivämäärästä alkaen. Tuomioistuinlakimiehet nimittää virkaan ja heidän työsuhteensa vahvistaa muutoksenhakutuomioistuimen presidentti.

Siviilioikeudellisissa menettelyissä tuomioistuinlakimiehellä on hänelle uskottujen tehtävien puitteissa tuomarin valtuudet, ellei laissa toisin säädetä. Sen sijaan rikosoikeudellisissa menettelyissä sekä tiettyjä järjestysrikkomuksia ja verorikoksia koskevissa asioissa he voivat vain antaa suosituksia ja laissa erikseen säädettyissä tapauksissa päätöksiä ja määräyksiä.

Tuomioistuinlakimiehet ovat tuomioistuiemien virkamiehiä, jolla on valtuudet hoitaa tuomioistuimille osoitettuja oikeudelliseen suojeluun liittyviä tehtäviä toimivaltuuksiensa asettamisrajoissa. Tuomioistuinlakimiehet hoitavat tehtäviään riippumattomasti tuomioistuimen päätösten ja lain säännösten puitteissa. Tämä riippumattomuus edellyttää, että heidän tehtävänsä on sekä organisaation kannalta että toiminnallisesti erotettu muista elimistä sen varmistamiseksi, että he hoitavat näitä lakisääteisiä tehtäviä itsenäisesti.

[Tietosivu tuomioistuinlakimiehen ammatista.](#) (374 Kb) [en](#)

Oikeussihteerit (*asystenci sądzego*)

Oikeussihteerit hoitavat tuomioistuimessa oikeudenkäyntien valmisteluun liittyviä tehtäviä sekä tehtäviä, joiden tarkoituksena on varmistaa tuomioistuimen sisäisen toiminnan sujuvuus (sekä tuomiovallan käyttöön että muuhun oikeudellisen suojelun piiriin kuuluvien tehtävien osalta). Hakijat valitaan tehtävään kilpailun kautta.

[Tietosivu oikeussihteerin ammatista.](#) (374 Kb) [en](#)

Kansliahenkilöstö

Kansliahenkilöstö hoitaa kaikissa yleisissä tuomioistuimissa yleisiä hallinnollisia tehtäviä, joita ei ole osoitettu millekään muulle ammattikunnalle. Henkilöstön jäsenet muun muassa laativat oikeudenistuntojen pöytäkirjat, hallinnoivat tuomarien työtä ja hoitavat tuomioistuimen sihteeristötehtäviä. Kansliahenkilöstön oikeudet ja velvollisuudet ja palvelukseenoton edellytykset on vahvistettu tuomioistuinten ja syyttäjälaitoksen työnteekijöitä koskevassa laissa. Hakijat valitaan tehtävään kilpailun kautta.

[Tietosivu kansliahenkilöstön ammatista](#) (379 Kb) [en](#)

Oikeusalan ammattien organisaatio

Asianajajat (*advokaci*)

Asianajajat tarjoavat Puolassa asianajopalveluja, jotka liittyvät kansalaisoikeuksien ja vapauksien suojaamiseen. He antavat oikeusapua ja laativat oikeudellisia lausuntoja. Lisäksi he edustavat asianosaisia rikos-, siviili-, perhe- ja nuoriso-oikeudellisissa asioissa, työ- ja sosiaaliturvalainsäädäntöä koskevissa asioissa ja korkeimman hallinto-oikeuden oikeudenkäynneissä.

Puolassa ei ole asianajajille tarkoitettua virallista erikoistumiskoulutusta, vaan kukin asianajaja voi valita vapaasti oman erikoisalansa. Asianajajan täytyy kuitenkin kyetä tarjoamaan oikeudellisia palveluja erityyppisissä asioissa, sillä Puolan lainsäädännössä taataan valtion antama oikeusapu vähävaraisille. Puolassa on 24 **alueellista asianajajaneuvostoa** ja valtakunnallisesti toimiva **yleinen asianajajaneuvosto**. Nämä riippumattomat elimet vastaavat asianajajien edustamisesta ja heidän ammatillisten oikeuksiensa suojelemisesta, asianajajien ammattitaidon kehittämisestä, asianajajajärjestelijöiden ammatillisista ohjeista ja ammattikäytäntöjä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja edistämisestä sekä niiden noudattamisen varmistamisesta.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoa on saatavissa yleisen asianajajaneuvoston [verkkosivustolla](#).

Toimistoasianajajat / oikeudelliset neuvonantajat (*radcowie prawni*)

Oikeudelliset neuvonantajat tarjoavat oikeudellisia palveluja yrityksille, organisaatioille ja luonnollisille henkilöille. He antavat oikeusapua ja laativat oikeudellisia lausuntoja. Toisin kuin asianajajat, he voivat olla työsuhteessa kolmansiin. Asianajajien ja oikeudellisten neuvonantajien prosessuaaliset oikeudet yhdenmukaistettiin 1. heinäkuuta 2015, ja siitä lähtien myös oikeudelliset neuvonantajat ovat voineet edustaa päämiestään rikosoikeudellisessa menettelyssä, edellyttäen että he eivät ole kolmannen palveluksessa. Lisäksi he voivat edustaa päämiestään järjestyksellisiä asioita koskevissa asioissa ja antaa puolustukselle oikeudellista neuvontaa kurinpitomenettelyssä.

Oikeudellisten neuvonantajien ammatillisia edustuselimiä ovat **piiriyhdistykset ja valtakunnallinen asianajajaliitto**. Nämä riippumattomat elimet vastaavat oikeudellisten neuvonantajien edustamisesta ja heidän ammatillisten oikeuksiensa suojelemisesta, oikeudellisten neuvonantajien ammattitaidon kehittämisestä, harjoittelijoiden ammatillisista ohjeista ja ammattikäytäntöjä koskevien sääntöjen vahvistamisesta ja edistämisestä sekä niiden noudattamisen varmistamisesta.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoa on saatavissa Puolan oikeudellisten neuvonantajien [verkkosivustolla](#).

Notaarit (*notariusze*)

Organisaatio

Oikeusministeri nimittää notaarit ja määrää näiden toimiston toimipaikan asianomaisten hakemuksesta toimivaltaista alueellista notaarineuvostoa kuultuaan. Oikeusministerillä on myös valtuudet erottaa notaari.

Oikeusministeriö pitää yllä notaarirekisteriä ja vahvistaa notaaripalvelujen enimmäishinnat.

Notaareilla on Puolassa 11 **alueellista yhdistystä** ja **valtakunnallinen notaariliitto**.

Asema ja tehtävät

Notaarilla on valtuudet suorittaa toimia, jotka liittyvät osapuolten velvollisuuksiin (esimerkiksi kiinteistön luovutuksen yhteydessä) tai jotka he haluavat toteuttaa notaarin vahvistamina.

Notaarina toimiminen edellyttää yleistä luottamusta. Notaarit takaavat valtion edustajina kiinteistökauppojen turvallisuuden.

Notaarit suorittavat myös seuraavia tehtäviä: laativat virallisia asiakirjoja, antavat mm. perintötodistuksia ja muita todistuksia ja lausuntoja, laativat pöytäkirjoja, tekevät vekseleitä ja sekkejä koskevia protesteja, tallettavat rahaa, arvopapereita ja asiakirjoja, myös sähköisiä asiakirjoja, rekisteröivät asiakirjoja sekä antavat niistä jäljennöksiä ja otteita ja laativat asianosaisten pyynnöstä asiakirja- ja lausuntoluonnoksia sekä suorittavat muita erikseen määriteltyjä tehtäviä.

Asiakirjat, jotka notaari on laatinut lain mukaisesti, katsotaan virallisiksi asiakirjoiksi.

Julkiset notaarit toimivat yksityisissä notaaritoimistoissa. Yksi notaari voi hoitaa vain yhtä toimistoa, mutta useampi notaari voi myös yhdessä hoitaa notaaritoimistoa yksityisoikeudellisena yhtiönä. Siinä tapauksessa kukin notaari suorittaa notaarintehtäviä omassa nimissään ja vastaa omasta toiminnastaan itse.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on saatavissa Puolan notaariliiton [verkkosivustolla](#) (vain puolaksi).

Muut oikeusalan ammatit

Puolan oikeusjärjestelmässä tunnetaan myös seuraavat oikeusalan ammatit: **ulosottomiehet** (*komornicy sądowi*).

Ulosottomiehet

Puolan oikeusjärjestelmässä ulosottomiehet ovat tuomiovaltaa käyttävien elimien avustajia. Ulosottomiehet ovat valtion virkamiehiä, koska vain tällainen asema riittää oikeuttamaan heidän toimintansa, joka ulottuu pitkälle kansalaisoikeuksien ja -vapauksien alueelle. Näihin tehtäviin kuuluvat erityisesti pakkotoimet, jotka ovat tarpeen oikeuden päätösten täytäntöönpanemiseksi sekä oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä koskevan perustuslaillisen oikeuden toteuttamiseksi.

Ulosottomiesten toimivaltuuksiin kuuluu siviilioikeudellisiin asioihin liittyvien täytäntöönpanomääräysten toteuttaminen.

Oikeusministeri nimittää ulosottomiehet ulosottomiehistä annetussa laissa säädetyt vaatimukset täyttävien hakijoiden joukosta. Näihin vaatimuksiin kuuluvat muun muassa ylempi oikeustieteen tutkinto, ammatillisen harjoittelun ja ulosottomiehen tutkinnon suorittaminen sekä vähintään kaksivuotinen työharjoittelu avustavana ulosottomiehenä.

Ulosottomiesten toimintaa valvovat oikeusministeri ja niiden tuomioistuinten presidentit, joiden yhteydessä ulosottomiehet työskentelevät, sekä ulosottomiesten **valtakunnallinen ulosottomiesten liitto** ja **alueelliset yhdistykset**.

Lisätietoja on saatavissa [oikeusministeriön](#) ja [ulosottomiesten liiton](#) verkkosivustolla.

Maksuttomia oikeuspalveluja tarjoavat organisaatiot

Puolassa monet organisaatiot tarjoavat maksuttomia oikeuspalveluja. Tällaisia ovat muun muassa työllisyydestä ja yleisestä järjestyksestä vastaavan ministeriön Sininen linja -palvelu (**Niebieska Linia**), jolla pyritään torjumaan perheväkivaltaa. Lisätietoa on saatavissa Sinisen linjan [verkkosivustolla](#). Palveluun voi ottaa yhteyttä myös soittamalla numeroon +48 22 668 70 00.

Oikeusklinit (**Kliniki Prawa**) tarjoavat maksutonta oikeusapua. Oikeusapua antavat Puolan suurten yliopistojen oikeustieteellisten tiedekuntien opiskelijajärjestöihin kuuluvat opiskelijat.

Päivitetty viimeksi: 13/10/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [pt](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Oikeusalan ammattit - Portugal

Tällä sivulla on tietoa oikeusalan ammattiteistä Portugalissa.

Yleisten tuomioistuinten sekä hallinto- ja verotuomioistuinten tuomarit

Syyttäjät

Asianajajat

Oikeudelliset neuvonantajat

Toimistoasianajajat

Ulosottoviranomaiset

Notaarit

Rekisterinpitäjät #n09

Tuomioistuimen virkamiehet

Sovittelijat

Selvittäjät

Patenttiasiamies

Maksuttomia oikeudellisia palveluja tarjoavat organisaatiot

Yleisten tuomioistuinten sekä hallinto- ja verotuomioistuinten tuomarit

Portugalin perustuslain (*constituição*) mukaan tuomarit toimivat tuomioistuimissa, jotka ovat täysivaltaisia elimiä.

Tuomarit käyttävät oikeutta lainsäädännön edellyttämällä tavalla.

Yleisten tuomioistuinten tuomareiden toimintaa koskevat säännöt perustuvat perustuslakiin ja ammattikunnan omaan *Estatuto dos Magistrados Judiciais* -ohjesääntöön. Yleisten tuomioistuinten tuomarit voidaan jakaa kolmeen ryhmään tuomioistuinhierarkian mukaisesti:

korkeimman oikeuden (*supremo tribunal de justiça*) tuomarit (*conselheiro*)

ylioikeuksien (*tribunais das relações*) tuomarit (*desembargador*)

alioikeuksien (*tribunais de 1.ª instância*) tuomarit (*juiz de direito*).

Hallinto- ja verotuomioistuinten tuomareiden toimintaa koskevat säännöt perustuvat perustuslakiin, hallinto- ja verotuomioistuinten *Estatuto dos Tribunais Administrativos e Fiscais* -ohjesääntöön ja toissijaisesti myös *Estatuto dos Magistrados Judiciais* -ohjesääntöön. Hallinto- ja verotuomioistuinten tuomarit voidaan jakaa kolmeen ryhmään tuomioistuinhierarkian mukaisesti:

korkeimman hallinto-oikeuden (*supremo tribunal administrativo*) tuomarit (*conselheiro*)

hallinnollisten keskustuomioistuinten (*tribunais centrais administrativos*) tuomarit (*desembargador*)

hallinnollisten piirituomioistuinten (*tribunais administrativos de círculo*) ja verotuomioistuinten (*tribunais tributários*) tuomarit (*juiz de direito*).

Tuomarin virkaan haetaan kolmivaiheisessa menettelyssä, joka koostuu julkisesta hakumenettelystä, teoreettisesta ja käytännön koulutuksesta *Centro de Estudos Judiciários* oppilaitoksessa sekä harjoittelujaksosta. Nämä kolme vaihetta menestyksellisesti suorittaneet hakijat nimitetään alioikeuden tuomareiksi (*juiz de direito*).

Tuomarit jatkavat kouluttautumistaan koko uransa ajan.

Korkein tuomarineuvosto (*Conselho Superior da Magistratura*) tekee säännöllisesti tarkastuskäyntejä alioikeuksiin valvoakseen yleisten tuomioistuinten tuomareiden toimintaa. Korkein hallinto- ja verotuomarineuvosto (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) valvoo puolestaan hallinto- ja verotuomioistuinten tuomareiden toimintaa. Tarkastuskäynnin päätteeksi tuomareiden pätevyyttä arvioidaan ja jokaiselle annetaan arvosana (*muito bom, bom com distinção, bom, suficiente* tai *medíocre*). Jos tuomarin ammatillinen pätevyys arvioidaan heikoksi (*medíocre*), tuomari pidätetään tehtävästään ja aloitetaan perusteellisempi pätevyiden kartoitus.

Korkeimmalla tuomarineuvostolla (*Conselho Superior da Magistratura*) ja korkeimmalla hallinto- ja verotuomarineuvostolla (*Conselho Superior dos Tribunais Administrativos e Fiscais*) on toimivalta valita, nimittää, siirtää ja ylentää tuomareita ja kohdistaa heihin kurinpitotoimia.

Tuomareiden riippumattomuus ja puolueettomuus varmistetaan perustuslailla. Siinä säädetään, että tuomarit eivät voi ottaa vastaan muita julkisia tai yksityisiä tehtäviä, lukuun ottamatta opetustehtäviä, joista ei makseta korvausta, tai oikeusalan tieteelliseen tutkimukseen liittyviä tehtäviä. Tuomarin voi siirtää toisiin tehtäviin, pidättää tehtävistään, siirtää eläkkeelle tai irtisanoa vain lainsäädännössä sallituissa tapauksissa. Tuomarit voidaan asettaa syyteeseen tekemistään päätöksistä ainoastaan lainsäädännössä säädettyissä poikkeustilanteissa.

Syyttäjät

Syyttäjälaitoksessa (*Ministério Público*) toimivien oikeusalan ammattilaisten eli syyttäjien (*magistrados do Ministério Público*) tehtävänä on edustaa valtiota, ajaa rikoskanteita sekä puolustaa demokratiaa ja lainsäädännössä vahvistettuja intressejä. Syyttäjäkunnalla on oma ohjesääntönsä ja lakisääteinen autonomia.

Syyttäjän virkaan haetaan julkisessa hakumenettelyssä, joka koostuu alan tuntemusta mittaavista kokeista, ansioluettelon arvioinnista sekä psykologisista testeistä tuomarien koulutuksesta vastaavassa *Centro de Estudos Judiciários* -laitoksessa.

Valitut hakijat nimitetään tuomioistuinharjoittelijoiksi (*auditores de justiça*). Teoreettisen ja käytännön koulutuksen *Centro de Estudos Judiciários* -laitoksessa suorittaneet tuomioistuinharjoittelijat nimitetään harjoittelujaksosa suorittaviksi apulaissyyttäjiksi (*procuradores-adjuntos*).

Syyttäjälaitoksessa toimivan syyttäjän uralla on viisi porrasta, joiden järjestys on ylimmältä hierarkiatasolta lukien seuraava:

valtakunnansyyttäjä (*Procurador-Geral da República*)

varavaltakunnansyyttäjä (*Vice-Procurador-Geral da República*)

apulaisvaltakunnansyyttäjä (*Procurador-Geral Adjunto*)

valtionsyyttäjä (*Procurador da República*)

apulaisvaltionsyyttäjä (*Procurador da República Adjunto*).

Valtakunnansyyttäjänvirasto (*Procuradoria-Geral da República*) on syyttäjälaitoksen korkein elin. Sitä johtaa valtakunnansyyttäjä. Sen yhteydessä toimivat myös syyttäjälaitoksen korkein neuvosto (*Conselho Superior do Ministério Público*), neuvoo-antava lautakunta (*Conselho Consultivo*), oikeudelliset tarkastajat (*auditores jurídicos*) ja tukipalvelut.

Syyttäjälaitoksen korkeimmalla neuvostolla on valtuudet valita, nimittää, siirtää ja ylentää syyttäjälaitoksen virkamiehiä sekä kohdistaa heihin kurinpitotoimia.

Asianajajat

Asianajajat (*advogado*) ovat Portugalin asianajajaliittoon (*Ordem dos Advogados*) kuuluvia oikeusalan ammattilaisia. He edustavat päämiestään tuomioistuimissa ja antavat oikeudellista neuvontaa, johon kuuluu lainsäädännön säännösten tulkinta ja soveltaminen.

Portugalissa tässä ammatissa voivat toimia ainoastaan asianajajat, jotka ovat Portugalin asianajajaliiton (*Ordem dos Advogados*) jäseniä.

Asianajajan ammattia voivat harjoittaa henkilöt,

joilla on Portugalissa suoritettu oikeustieteen tutkinto tai jotka ovat suorittaneet ulkomailla korkeakouluopinnot, joiden katsotaan vastaavan kyseistä oikeustieteen tutkintoa tai jotka hyväksytään vastaavantasoisiksi koulutukseksi;

jotka ovat suorittaneet 18 kuukautta kestävä kaksivaiheisen tuomioistuinharjoittelun (ensimmäinen harjoittelujakso kestää 6 kuukautta ja toinen täydentävä jakso 12 kuukautta)

jotka ovat suorittaneet kirjallisen ja suullisen asianajajatutkinnon.

Portugalissa tutkinnon suorittanut ulkomaan kansalainen voi liittyä asianajajaliittoon samoin ehdoin kuin Portugalin kansalainen, jos maa, jonka kansalainen hän on, myöntää vastaavan oikeuden Portugalin kansalaiselle.

Jos muissa EU:n jäsenvaltioissa toimiluvan saaneet asianajajat haluavat sijoittautua pysyvästi Portugalin alueelle ja harjoittaa ammattiaan alkuperäisellä ammattinimikkeellään, heidän on ensin liityttävä Portugalin asianajajaliittoon. He voivat kuitenkin edustaa päämiestään portugalilaisissa tuomioistuimissa vain Portugalin asianajajaliittoon kuuluvan asianajajan ohjauksessa. Jos he haluavat harjoittaa asianajajan ammattia täysin samoin ehdoin kuin portugalilaiset asianajajat, heidän on asianajajaliittoon liityttyään suoritettava kirjallinen ja suullinen asianajajatutkinto portugalin kielellä.

Asianajajaliitto (*Ordem dos Advogados*) on asianajajan ammatissa toimivia ammattilaisia edustava julkinen yhdistys. Se vastaa mm. oikeussuojan saatavuudesta, asianajajatoimen sääntelystä ja harjoittamisesta, toteuttaa asianajajiin ja harjoittelua suorittaviin asianajajiin kohdistuvia kurinpitotoimia, varmistaa asianajajan ammatin yhteiskunnallisen aseman ja arvovallan säilymistä ja edistää lainsäädäntöä ja sen soveltamista koskevaa tiedonsaantia.

Oikeudelliset neuvonantajat

Portugalin oikeusjärjestyksessä ei tehdä eroa asianajajien ja oikeudellisten neuvonantajien (*consultores jurídicos*) välillä.

Toimistoasianajajat

Toimistoasianajajat (*solicitadores*) ovat riippumattomia oikeusalan ammattilaisia, jotka antavat oikeudellista neuvontaa ja edustavat päämiestään ammattikunnan ohjesäännön ja prosessioikeuden asettamissa rajoissa. Toimistoasianajaja voi edustaa päämiestään tuomioistuimissa silloin, kun asianajajan (*advogado*) käyttö ei ole pakollista.

Toimistoasianajajat voivat edustaa päämiehiään (yksityishenkilöitä tai yrityksiä) myös tuomioistuinten ulkopuolella, esimerkiksi verohallinnossa, notaaritoimistoissa, rekisteritoimistoissa ja julkishallinnon elimissä.

Toimistoasianajajan ammattia voivat harjoittaa henkilöt,

joilla on oikeustieteen tutkinto, mutta jotka eivät ole lakimiesliiton (*Ordem dos Advogados*) jäseniä, tai joilla on toimistoasianajajan tutkinto; toisen Euroopan unionin jäsenvaltion kansalaiselta edellytetään toimistoasianajajan ammatin harjoittamiseen kyseisessä jäsenvaltiossa lain nojalla vaadittavaa akateemista ja ammatillista pätevyyttä;

jotka ovat suorittaneet 12–18 kuukautta kestävä harjoittelun;

jotka ovat saaneet harjoittelusta hyvät arvosanat sen valvojalta (*patrono*) ja järjestävältä laitokselta ja jotka ovat läpäisseet kansallisen kokeen, joka vastaa alan asettamia vaatimuksia.

Toisesta EU:n tai ETA:n jäsenvaltiosta lähtöisin olevat ammattilaiset voivat rekisteröityä toimistoasianajajien erityiskollegioon (*Colégio dos Solicitadores*) laissa nro 9/2009 (annettu 4.3.2009; muutettu 28.8.2012 annetulla lailla nro 41/2012 ja 2.5.2014 annetulla lailla nro 25/2014) vahvistetuun edellytyksiin.

Toimistoasianajajien ja ulosottoviranomaisten liitto (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução, OSAE*) on toimistoasianajajia edustava julkinen yhdistys. Se esimerkiksi käyttää kurinpitovaltaa jäseniinsä sekä antaa lausuntoja toimialaansa kuuluvista lakiehdotuksista.

Lisätietoja on sivuilla <http://www.osae.pt>.

Ulosottoviranomaiset

Ulosottoviranomaiset (*agentes de execução*) ovat ammattilaisia, joilla on lakisääteiset valtuudet toteuttaa Portugalissa siviilioikeudelliseen pakkotäytäntöönpanoon liittyviä toimia. He ovat riippumattomia ja puolueettomia ammattilaisia, eivätkä edusta mitään menettelyn osapuolta. He hoitavat kaikki pakkotäytäntöönpanoon liittyvät muodollisuudet, kuten ulosmittaus, tiedoksianto, haasteet ja ulosmitatun omaisuuden myynti. Ulosottoviranomaisen tehtäviä voi joissakin tapauksissa hoitaa tuomioistuimen virkailija (*oficial de justiça*).

Ulosottoviranomaisena voivat toimia vain toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajajat,

jotka ovat Portugalin kansalaisia;

jotka eivät kuulu toimistoasianajajien ja ulosottomiesten liiton (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*) tai asianajajaliiton (*Ordem dos Advogados*) ohjesäännön mukaisten rajoitusten piiriin;

joita ei ole viimeisten kymmenen vuoden aikana merkitty lakisäätöeseen julkiseen velallisuuteen;

jotka ovat suorittaneet hyväksyttävästi alan harjoittelun;

jotka ovat toimineet yli kolme vuotta ulosottotehtävissä, osallistuneet kokeeseen ja saaneet puoltavan lausunnon oikeudellisten avustajien lautakunnalta (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares de Justiça, CAAJ*);

jotka ovat hakeneet kolmen vuoden kuluessa harjoittelusta rekisteröintiä alan erityiskollegioon;

joilla on käytössään yleisneuvoston hyväksymien sääntöjen mukainen vähimmäistason organisaatorakenne ja tietotekniikka.

Toimistoasianajajien ja ulosottomiesten liitto (*Ordem dos Solicitadores e dos Agentes de Execução*) ja ulosottomiesten erityiskollegio (*Colégio de Especialidade dos Agentes de Execução*) ovat ammattikunnan sääntelystä vastaavia elimiä.

Toimistoasianajajien ja ulosottomiesten liitosta riippumaton elin CAAJ vastaa ulosottoviranomaisten valvonnasta ja heitä koskevista kurinpitotoimista.

Lisätietoja on sivuilla <http://www.osae.pt> ja <http://www.caa-jm.pt>.

Notaarit

Notaarit (*notários*) ovat erikoistuneita lakimiehiä, joilla on toimivalta hoitaa tiettyjä oikeudellisia tehtäviä. Heidän roolinsa on erityisen merkittävä kotimaiseen ja kansainväliseen liiketoimintaan liittyvissä tehtävissä.

Notaarien tehtävänä on

Notaarien tehtävänä on

laatia yksityisiä sopimuksia ja antaa osapuolille neuvoja kohdellen kaikkia osapuolia tasapuolisesti; laatia virallisia asiakirjoja vastaten kyseisten asiakirjojen ja antamiensa neuvojen lainmukaisuudesta; ilmoittaa osapuolille niiden velvoitteiden, joihin aiotaan sitoutua, vaikutuksista ja seurauksista; panna täytäntöön vahvistamansa oikeustoimet; oikeustoimi voidaan kirjata suoraan viralliseen rekisteriin tai panna täytäntöön ilman tuomioistuimen päätöstä, jos toinen osapuoli ei noudata velvoitteitaan;

toimia puolueettomina välimehinä kaikkia lainsäädännön mukaisia vaatimuksia noudattaen, jotta osapuolet voisivat päästä molempien kannalta hyväksyttävään ratkaisuun;

laatia ja suorittaa perunkirjoitus; tämä ei kuitenkaan koske asioita, joista ei niiden luonteen tai oikeudellisen tai tosiseikkoihin perustuvan monimutkaisuuden vuoksi voida tehdä päätöstä perunkirjoitusmenettelyssä; tämäntyyppiset asiat on käsiteltävä sen alueen alioikeudessa, jonka tuomiopiirissä perunkirjoituksesta vastaava notaaritoimisto sijaitsee (tehtävä osoitettiin notaaritoimistoille perunkirjoitusmenettelyä koskevasta oikeudellisesta kehyksestä 5.3.2013 annetussa laissa nro 23/2013, jolla luotiin jaetun toimivallan järjestelmä).

Notaaritoiminnan uudistuksen ja siitä seuranneen alan yksityistämisen myötä notaareilla on kaksitasoinen asema, sillä he ovat julkisen vallan tehtäviä hoitavia vapaan ammatin harjoittajia. He eivät kuitenkaan ole valtion virkamiehiä.

Julkisia tehtäviä hoitaessaan notaari vastaa toiminnastaan oikeusministeriölle, jolla on oikeus vahvistaa notaarien toimintaa koskevia sääntöjä ja toteuttaa heitä koskevia kurinpitotoimia. Notaarin ammatin muututtua vapaaksi ammatiksi notaariliitto (*Ordem dos Notários*) on vuodesta 2006 säännellyt notaaritoiminnan harjoittamista yhdessä oikeusministeriön kanssa. Notaariliitto valvoo, että notaarit noudattavat ammattieettisiä periaatteita, ja varmistaa, että notaarit toimivat yleisen edun mukaisesti heiltä edellytetyllä tavalla. Oikeusministeriöllä on kuitenkin notaarin ammatin luonteen vuoksi lakisääteinen väliintulo-oikeus.

Rekisterinpitäjät

Rekisterinpitäjät (*conservadores*) ovat valtion virkamiehiä, joiden tehtävänä on kiinteään omaisuuteen ja rekisteröitävään irtaimen omaisuuteen, liiketoimintaan ja yksityiselämän tapahtumiin liittyvien oikeustoimien ja -seikkojen kirjaaminen ja kuuluttaminen. Rekisterinpitäjien pääasiallisena tehtävänä on tarkastaa edellä mainittujen oikeustoimien ja seikkojen sekä niihin liittyvien asiakirjojen laillisuus sekä varmistaa, että rekisteröintiasiakirjoihin perustuvat oikeudet on määritelty asianmukaisesti ja lakisääteisen rekisteröinti- ja lainhuutovelvollisuuden edellyttämällä tavalla. Edellytysten täytyessä rekisterinpitäjät kirjaavat oikeustoimen tai -seikan rekisteriin.

Rekisterinpitäjät voidaan jakaa seuraaviin ryhmiin sen mukaan, minkälaisia tehtäviä he hoitavat:

Väestörekisterin pitäjät (*conservadores do registo civil*) hoitavat luonnollisten henkilöiden asemaa ja elämää koskevien oikeusseikkojen ja -toimien määrittelyyn ja julkisuuteen liittyviä tehtäviä. Heidän vastuullaan on tiettyjen tapahtumien, kuten lapsen syntymän, avioliiton, kuoleman, adoption ja äitiyden /isyyden tunnustamisen ja vahvistamisen rekisteröinti, avioeroon ja asumuseroon liittyvistä menettelyistä huolehtiminen sekä todistusten ja rekisteriotteiden antaminen.

Maarekisterin pitäjät (*conservadores do registo predial*) hoitavat kiinteistöjen omistusoikeuksien lainhuudatukseen liittyviä tehtäviä, joilla varmistetaan kiinteistökauppoja koskeva oikeusturva.

Ajoneuvorekisterin pitäjät (*conservadores do registo de veículos*) hoitavat rekisteröitävän irtaimen omaisuuden (esimerkiksi moottoriajoneuvojen, laivojen ja lentokoneiden) omistusoikeuksien julkisuuteen liittyviä tehtäviä. He pitävät julkista moottoriajoneuvo- ja perävaunurekisteriä niiden kauppaan liittyvän oikeusturvan varmistamiseksi.

Kaupparekisterin pitäjät (*conservadores do registo comercial*) hoitavat yksityisten elinkeinonharjoittajien, yhtiöiden ja kaupallisen yhtiön muodossa toimivien siviilioikeudellisten yhtiöiden, rajavastuu-yhtiöiden ja muiden kaupparekisteriin ilmoitettavien oikeushenkilöiden aseman julkisuuteen liittyviä tehtäviä, jotta varmistetaan liiketoimia koskeva oikeusturva.

Rekisterinpitäjän ammattiin pääsy edellyttää portugalilaisessa yliopistossa suoritettua oikeustieteen tutkintoa tai vastaavaa akateemista pätevyyttä sekä soveltuvuustestien, rekisterinpitöön liittyvän täydentävän kuusi kuukautta kestävästi yliopistokoulutuksen, vuoden kestävästi harjoittelun ja loppukokeen suorittamista. Hakijoita arvioidaan kaikissa näissä menettelyvaiheissa, ja epäonnistuminen voi johtaa hakijan karsitumiseen. Tähän hakumenettelyyn haetaan kirjaamo- ja notariaattiviraston (*Instituto dos Registos e do Notariado*) järjestämässä avoimessa kilpailussa.

Kirjaamo- ja notariaattivirasto (*Instituto dos Registos e do Notariado*) johtaa, koordinoi, tukee, arvioi ja valvoo rekisteritoimistojen toimintaa.

Tuomioistuimen virkamiehet

Tuomioistuimen virkamiehet (*oficiais de justiça*) ovat oikeuslaitoksen virkamiehiä (*funcionários de justiça*), joiden tehtävänä on mm. avustaa tuomioistuimen ja syyttäjälaitoksen toiminnassa. Tuomioistuimen virkamiehet voivat toimia myös tietotekniikan, hallinnon tai jonkin teknisen erityisalan tehtävissä, avustavissa tehtävissä tai kunnossapitotehtävissä.

Tuomioistuimen virkamiehen uralle voi hakeutua toimimalla ensin tuomioistuin- ja syyttäjälaitoksen avustavissa tehtävissä, esimerkiksi hakemalla avustavaksi kirjaajaksi (*escrivão auxiliar*) tai avustavaksi oikeusvirkamieheksi (*técnico de justiça auxiliar*). Näihin virkoihin voidaan nimittää henkilö, joka on suorittanut ammattiin valmentavan kurssin ja läpäissyt hakumenettelyn.

Tuomioistuimen virkamiesten toimintaa säännellään erillisellä oikeusvirkamiehiä koskevalla ohjesäännöllä (*Estatuto dos Funcionários de Justiça*), joka on vahvistettu 26. elokuuta 1999 annetussa laissa nro 343/1999. Tuomioistuimen virkamiehillä on merkittävä rooli kansainvälisessä oikeudellisessa yhteistyössä ja erityisesti EU:n lainsäädännön täytäntöönpanossa.

Oikeushallintovirasto (*Direção-Geral da Administração da Justiça*) on oikeusministeriön alainen elin, joka vastaa virkamiesten palkkauksesta, johtamisesta ja hallinnosta.

Tuomioistuinvirkamiesten neuvosto (*Conselho dos Oficiais de Justiça*) arvioi tuomioistuinten virkamiesten ammattipätevyyden ja toteuttaa heihin kohdistuvia kurinpitotoimia.

Sovittelijat

Lain nro 29/2013 (annettu 19.4.2013) 2 §:n b momentissa säädetään, että sovittelija (*mediator*) on riippumaton ja puolueeton kolmas osapuoli, jolla ei ole toimivaltaa määrätä ratkaisua riitaan mutta joka auttaa asianosaisia pääsemään sovintoon, jolla riita saadaan ratkaistua. Kyseisessä laissa myös määritellään Portugalissa toimivien sovittelijoiden asema ja säädetään sovittelijoiden kirjaamisesta julkisissa sovittelujärjestelmissä käytettävien sovittelijoiden luetteloihin. Luetteloihin kirjattavat sovittelijat valitaan erillisessä valintamenettelyssä, jota koskevat edellytykset on vahvistettu asetuksessa (*portaria*) nro 282/2010 (annettu 25.5.2010).

Sovittelijoiden työ on erittäin tärkeää, sillä he auttavat asianosaisia pääsemään sovintoon. Näin helpotetaan yhteiskuntarauhan säilymistä ja myös palauttamista. Portugalissa toimii perhe-, työ- ja rikosasioihin erikoistuneita sovittelijoita. Sovittelun alalla ei toimi valtiosta riippumattomia järjestöjä. Yksityiset organisaatiot kuitenkin tarjoavat sovittelupalveluja ja koulutusta sovittelijoille.

Sovittelijoita koskevaa valtakunnallista ammattieettistä ohjesääntöä ei ole. Edellä mainittuun sovittelua koskevaan lakiin (*Lei da Mediação*) sisältyy kuitenkin sovittelijoiden oikeuksia ja velvollisuuksia koskeva luku. Sovittelijoiden on noudatettava myös sovittelijoita koskevia eurooppalaisia menettelysääntöjä, jotka ovat osa heidän koulutustaan.

Sovittelijoiden toimintaa valvotaan osana julkista sovittelujärjestelmää, joka on jaettu kolmeen osaan eli siviili-, työ- ja rikosasioihin. Näitä kutakin julkisen sovittelujärjestelmän osaa hallinnoi julkinen viranomais, joka määrittää sen perussäännössä.

Portugalissa julkiset oppilaitokset eivät tarjoa sovittelijoiden koulutusta, vaan koulutuksesta vastaavat oikeuspolitiikan viraston (*Direção Geral da Política de Justiça, DGPJ*) hyväksymät yksityiset organisaatiot. Ne hyväksytään asetuksessa (*portaria*) nro 345/2013 (annettu 27.11.2013) vahvistetuina edellytyksin ja erityistä huomiota kiinnitetään niissä tarjottavan koulutuksen laadukkuuteen.

Oikeuspolitiikan virasto (*DGPJ*) hallinnoi julkisia sovittelujärjestelmiä vaihtoehtoisista riidanratkaisumenetelmistä vastaavan yksikkönsä (*Gabinete de Resolução Alternativa de Litígios, GRAL*) välityksellä. Vaikka DGPJ ei varsinaisesti välitä tietoja siitä, miten sovittelijan löytää, se ylläpitää kuitenkin luetteloja sovittelijoista. Sovittelijat voivat hakea kirjaamistaan luetteloihin osallistumalla valintamenettelyyn, jota koskevat säännöt on vahvistettu asetuksella (*portaria*) nro 282/2010 (annettu 25.5.2010).

Lisätietoja on sivulla <http://www.dgpj.mj.pt/>.

Selvittäjät

Selvittäjien (*administrador judicial*) tehtävänä on valvoa ja koordinoida erityiseen saneerausmenettelyyn liittyviä toimia sekä hallinnoida ja realisoida pesän omaisuutta maksukyvyttömyysmenettelyssä. Selvittäjällä on toimivalta toteuttaa kaikki toimet, jotka hänelle on annettu joko yhtiöjärjestyksen tai lain nojalla. Menettelyn yhteydessä toteutettavien toimien mukaan selvittäjä voidaan nimittää tilapäiseksi toimitsijamieheksi, pesänhoitajaksi tai uskotuksi mieheksi. Selvittäjien ohjesääntö (*Estatuto do Administrador Judicial*) vahvistetaan laissa nro 22/2013 (annettu 26.2.2013).

Selvittäjien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- heillä tulee olla tehtävään soveltuva loppututkinto ja riittävä työkokemus
- heidän on suoritettava alan kuuden kuukauden harjoittelu
- heidän on läpäistävä harjoittelun aikana saatuja tietoja mittaava pääsykoe
- he eivät saa olla tilanteessa, jonka vuoksi he olisivat estyneitä hoitamaan tehtäviä
- heillä on oltava tehtävien hoitamisen edellyttämä soveltuvuus.

Selvittäjäksi ryhtymistä ja tehtävässä toimimista valvoo oikeudellisten avustajien lautakunta (*Comissão para o Acompanhamento dos Auxiliares da Justiça, CAAJ*).

Patenttiasiamies

Patenttiasiamies (*Agente Oficial da Propriedade Industrial*) on teollisoikeuksiin erikoistunut asiamies, jonka palveluja yritykset ja yksityishenkilöt voivat käyttää puolustaakseen paremmin oikeuksiaan ja etujaan.

Patenttiasiamiehinä voivat toimia kansallisen teollis- ja tekijänoikeusviraston (*Instituto Nacional da Propriedade Industrial*) hyväksymät henkilöt.

Patenttiasiamiehet voivat hoitaa teollisoikeuksiin liittyviä tehtäviä asiakkaidensa puolesta ja lukuun ilman valtakirjaa.

Kansallisen teollis- ja tekijänoikeusviraston hyväksymänä patenttiasiamiehenä toimimista koskevat säännöt on vahvistettu asetuksessa (*decreto-lei*) nro 15/95 (annettu 24.1.1995).

Maksuttomia oikeudellisia palveluja tarjoavat organisaatiot

Portugalin oikeusministeriö vastaa yhteistyössä asianajajaliiton ja paikallisviranomaisien kanssa siitä, että kaikkialla Portugalin alueella toimii oikeusaputoimistoja (*Gabinetes de Consulta Jurídica*), joissa kansalaiset voivat saada alan ammattilaisilta maksutonta oikeudellista neuvontaa.

Oikeusaputoimistojen luettelo ja niiden yhteystiedot ovat saatavilla esimerkiksi oikeuspolitiikan viraston (*Direção-Geral da Política de Justiça, DGPJ*) (<http://www.dgpj.mj.pt/>) verkkosivustolta.

Päivitetty viimeksi: 24/10/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [ro](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomenetaan parhaillaan.

Oikeusalan ammatit - Romania

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Romanian oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Romaniassa on seuraavia oikeusalan ammatteja:

[syyttäjät](#)

[tuomarit](#)

[asianajajat](#)

[oikeudelliset neuvonantajat](#)

[julkiset notaarit](#)

[haastemiehet](#)

[kirjaajat](#)

[Syyttäjät](#)

Hallinto

Romanian syyttäjälaitoksen (*Ministerul Public*) alaisuudessa toimii

muutoksenhaikutuomioistuinten, alioikeuksien, alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevien alioikeuksien sekä alueellisten tuomioistuinten yhteydessä olevia syyttäjänvirastoja

sotilastuomioistuinten yhteydessä olevia syyttäjänvirastoja.

Hierarkian ylläpänä on syyttäjänvirasto, joka toimii korkeimman oikeuden ja sen erikoisyksiköiden (kansallinen korruptiontorjuntaosasto sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkintaosasto) yhteydessä.

Ensimmäinen taso: alueellisten tuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (176)

Toinen taso: alioikeuksien yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (42) sekä alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevän alioikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto (1)

Kolmas taso: Muutoksenhaikutuomioistuinten yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot (15)

[Ylin tuomarineuvosto](#) (*Consiliul Superior al Magistraturii, CSM*) on Romanian oikeusjärjestelmässä syyttäjien toimen sääntelystä vastaava keskuselin.

Tuomareiden ja syyttäjien perus- ja jatkokoulutusta antaa [kansallinen tuomari-instituutti](#) (*Institutul Național al Magistraturii, INM*), CSM:ää koordinoiva valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys. [Syyttäjälaitos](#) toteuttaa tehtäviään syyttäjänvirastoissa toimivien syyttäjien kautta. Nämä voivat toimia kaikkien tuomioistuinten yhteydessä ammattikuntaa koskevia erityistuomioistuinta lukuun ottamatta.

Syytteet muutoksenhakutuomioistuinten, alioikeuksien, alaikäisiä ja perheitä koskevia asioita käsittelevän alioikeuksien sekä alueellisten tuomioistuinten yhteydessä olevissa syyttäjänvirastoissa

Syyttäjänvirastojen **toimielinhierarkia** on seuraava:

Ylimpänä on **syyttäjänvirasto**, joka toimii **korkeimman oikeuden** yhteydessä (valtakunnansyyttäjän virasto) ja jota johtaa Romanian valtakunnansyyttäjä. Se koordinoi 15 muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa.

Muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä toimivat **syyttäjänvirastot** koordinoivat 43 alioikeuden (myös lasten ja perheiden asioita käsittelevän alioikeuden) yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa. Niistä kutakin johtaa yleinen syyttäjä.

Alioikeuksien yhteydessä toimivat syyttäjänvirastot koordinoivat 176 alueellisen tuomioistuimen yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen toimintaa, ja niistä kutakin johtaa ensimmäisen asteen syyttäjä.

Hierarkian ensimmäistä (alinta) tasoa edustavat **176** toiminnassa olevan alueellisen tuomioistuimen yhteydessä toimivat **syyttäjänvirastot**, joista kutakin johtaa ensimmäisen asteen syyttäjä.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimivassa syyttäjänvirastossa toimii **kaksi erillistä erikoisyksikköä**. Nämä ovat

kansallinen korruptiontorjuntaosasto (*Direcția Națională Anticorupție*, DNA), joka vastaa korruptionrikosten tutkinnasta ja syyttämisestä ja jota johtaa ylempi syyttäjä,

järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkintaosasto (*Direcția de Investigare a Infrațiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism*, DIICOT), joka vastaa järjestäytyneen rikollisuuden ja terrorismin tutkinnasta ja syyttämisestä. Sitä johtaa ylempi syyttäjä Romanian valtakunnansyyttäjän alaisuudessa.

Sotilastuomioistuinten yhteydessä olevien syyttäjänvirastojen syytteet

Sotilaiden tekemistä rikoksista syytteet nostaa **sotilassyyttäjälaitos**. Se muodostuu sotilassyyttäjänvirastoista, joilla on sotilasyksikön oikeudellinen asema. Ne toimivat sotilastuomioistuinten, **Bukarestin aluesotilastuomioistuimen** ja **Bukarestin sotilasmuutoksenhakutuomioistuimen** yhteydessä.

Syyttäjälaitoksen toimintahierarkia

Syyttäjien on noudatettava toiminnassaan **laillisuuden**, **puolueettomuuden** ja **hierarkkisen** valvonnan periaatteita.

Syyttäjien on hoidettava tehtäviään lakia noudattaen, heidän on kunnioitettava ja suojeltava ihmisarvoa ja puolustettava ihmisten oikeuksia.

Kunkin syyttäjänviraston syyttäjät raportoivat **kyseisen syyttäjänviraston johtajalle**, joka puolestaan **raportoi** hierarkiassa ylempänä olevan syyttäjänviraston johtajalle.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston valtakunnansyyttäjä, **kansallisen korruptiontorjuntaosaston** ylempi syyttäjä ja

muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä toimivan syyttäjänviraston yleinen syyttäjä voivat valvoa hierarkiassa alempana olevia syyttäjiä joko suoraan tai nimetyn syyttäjän välityksellä.

Tehtävät ja velvoitteet

Romaniassa on kahdenlaisia syyttäjiä:

siviilisyttäjiä, jotka vastaavat tutkinnasta ja syyttämisestä siviilien tekemien rikosten yhteydessä ja

sotilassyyttäjiä, jotka vastaavat tutkinnasta ja syyttämisestä sotilashenkilökunnan tekemien rikosten yhteydessä.

Kansallisesti toimivat syyttäjät voidaan jakaa seuraaviin luokkiin:

Romanian valtakunnansyyttäjä (*Procurorul General al României*) (korkeimman oikeuden yhteydessä toimivan syyttäjänviraston johtaja)

ylisyyttäjä (*Procurorul Șef*) (DNA:n ja DIICOT:n johtaja)

yleiset syyttäjät (*Procurorii Generali*) (muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen johtajia)

ensimmäisen asteen syyttäjät (alioikeuksien ja alueellisten tuomioistuinten yhteydessä toimivien syyttäjänvirastojen johtajia)

osastopäällikkösyttäjät (syyttäjänvirastojen sisäisten osastojen päällikköjä)

yksikönpäällikkösyttäjät (syyttäjänvirastojen sisäisten yksiköiden päällikköjä)

toimistopäällikkösyttäjät (syyttäjänvirastojen sisäisten toimistojen päällikköjä) ja

syyttäjät.

Oikeusministeri voi aina tarvittaessa, viran puolesta tai **Romanian ylimmän tuomarineuvoston** pyynnöstä nimittää Romanian valtakunnansyyttäjän,

kansallisen korruptiontorjuntaosaston syyttäjän tai oikeusministerin itse valitsevia syyttäjiä valvomaan seuraavia seikkoja:

syyttäjien tehokkuus johtajina

syyttäjien työsuoritukset ja tehtävien hoitaminen ja

syyttäjien sekä kansalaisten ja muiden syyttäjälaitoksen tasolla toimivien henkilöiden välisten suhteiden laatu.

Tämä valvonta ei kata kaikkia toimenpiteitä, joihin syyttäjät voivat ryhtyä rikostutkinnan aikana, eikä niihin liittyviä päätöksiä.

Oikeusministeri voi pyytää **Romanian valtakunnansyyttäjää** tai tarvittaessa kansallisen korruptiontorjuntaosaston syyttäjää raportoimaan syyttäjänvirastojen toiminnasta sekä antamaan ohjeita toimenpiteistä, joihin syyttäjänvirastojen on ryhdyttävä ehkäistäkseen ja torjuakseen tehokkaasti rikoksia.

Korkeimman oikeuden yhteydessä toimiva syyttäjänvirasto toimittaa toimintaansa käsittelevän vuosikertomuksen ylimmälle tuomarineuvostolle ja

oikeusministerille, joka puolestaan esittelee päätelmänsä raportissaan Romanian parlamentille.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomarin ammatin sääntelystä vastaava valtion laitos on **ylin tuomarineuvosto** (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM). Tuomareiden ja syyttäjien perus- ja jatkokoulutusta antaa **kansallinen tuomari-instituutti** (*Institutul Național al Magistraturii*, INM), CSM:ää koordinoiva valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys.

Tehtävät ja velvoitteet

Romaniassa tuomarit erikoistuvat johonkin seuraavaista aloista:

siviilioikeudelliset asiat ja toimeenpanoasiat

rikosoikeudelliset asiat ja toimeenpanoasiat

kauppaoikeudelliset asiat (kauppaoikeudellisiin asioihin erikoistunut tuomari, *judecător sindic*)

perheoikeutta ja lapsiin sovellettavaa oikeutta koskevat asiat

hallinto-, vero- ja finanssiasiat

työoikeudelliset ja sosiaaliturvaan liittyvät riita-asiat

perustuslakiasiat

sotilasasiat.

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat

Asianajajat

Asianajajan ammatin sääntelystä vastaava keskuselin on [☞ Romanian asianajajayhdistysten kansallinen liitto](#) (*Uniunea Națională a Barourilor din România*, UNBR). Liitto on yleishyödyllistä tehtävää hoitava oikeushenkilö, johon kuuluvat kaikki Romanian asianajajayhdistykset. Se varmistaa, että oikeutta puolustukseen hoitaa oikeusoppinut asianajaja ja että asianajajat ovat ammattitaitoisia ja toimivat ammattimaisesti. Sen tehtävänä on myös suojella jäsentensä mainetta ja kunniaa. Kaikki Romanian asianajajayhdistykset kuuluvat UNBR-liittoon.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja Romanian asianajajista saa [☞ Romanian asianajajayhdistysten kansallisesta liitosta](#) (*Uniunii Naționale a Barourilor din România*).

Onko tietokannan käyttö maksutonta?

Kyllä, tietokannan käyttö on maksutonta.

Oikeudelliset neuvonantajat

Lain mukaan oikeudelliset neuvonantajat voivat muodostaa maakunnan (*județ*) tasolla tai kansallisesti yhdistyksiä aloittain tai toiminta-alueittain ammatillisen kiinnostuksen mukaan yhdistyksiä ja säätiöitä koskevan lain mukaisesti. Yksi lain mukaisesti perustetuista ammatillisista yhdistyksistä on [☞ Romanian oikeudellisten neuvonantajien liitto](#) (*Ordinul Consilierilor Juridici din România*, OCJR). Siihen kuuluvat kaikki oikeudellisten neuvonantajien maakuntatason yhdistykset. Nämä voivat muodostaa myös muita ammatillisia yhdistyksiä. Oikeudellisten neuvonantajien luettelo maakunnittain jaettuna on internetissä OCJR:n jäsenten sivuilla, joille on linkit OCJR:n omilla sivuilla.

Julkiset notaarit

Organisaatio

Notaarin tehtävien hoitaminen on julkisen edun mukainen palvelu. Romanian oikeusministeriö on osoittanut notaarintehtävät lailla [☞ julkisten notaarien kansalliselle liitolle](#) (*Uniunea Națională a Notarilor Publici*, UNNP). [☞ UNNP](#) vastaa notaarien ammattikunnan organisoimisesta ja suojelee jäsentensä ammatillisia etuja ja ammattikunnan mainetta ja arvovaltaa. Kaikki julkiset notaarit kuuluvat UNNP:hen. Notaarit jakautuvat 15 kamariin, jotka toimivat paikallisten muutoksenhakutuomioistuinten yhteydessä.

Tehtävät

Romaniassa notaarit tarjoavat seuraavia oikeudellisia palveluja:

perintöoikeudellisissa asiakirjoissa ja testamentteissa tarvittavien asiakirjojen laatiminen

myynti-, vaihto-, huolto-, lahjoitus-, kiinnitys-, pantti- ja vuokrasopimusten ja muiden asiakirjojen (takaukset, joita monet laitokset vaativat

hallintovirkamiehiltään) laatiminen

liikkeyritysten, yhdistysten ja säätiöiden perustamiseen liittyvien asiakirjojen laatiminen

asiakirjojen oikeaksi todistaminen

allekirjoitusten, allekirjoitusnäytteiden ja sinettien legalisointi

kaikki muut laissa säädetty notaarin tehtävät.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet

[☞ Romanian haaste- ja ulosottomiesten kansallinen liitto](#) (*Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești din România*, UNEJ) on haaste- ja ulosottomiesten ammatillinen järjestö. Se suojelee ammattikunnan mainetta ja auktoriteettia, ja sen päätehtävä on jäsenten ammatillisten etujen edustaminen ja suojaaminen. Oikeuden toimeenpanijat jakautuvat 15 kamariin, joista kukin toimii vastaavan muutoksenhakutuomioistuimen yhteydessä.

[☞ Oikeuden haaste- ja ulosottomiesten kansallisen liiton](#) ja [☞ oikeusministeriön verkkosivuilla](#) on luettelo haaste- ja ulosottomiehistä. Tietokantojen rakenteet poikkeavat kuitenkin toisistaan.

Kirjaajat

Kirjaajan ammatin sääntelystä vastaava valtion laitos on [☞ ylin tuomarineuvosto](#) (*Consiliul Superior al Magistraturii*, CSM).

Kirjaajien kansallinen koulutuslaitos on vastuussa kirjaajien perus- ja jatkokoulutuksesta. Se on valtion laitos, jolla on oikeushenkilöllisyys, ja sitä koordinoi ylin tuomarineuvosto.

Romanian oikeusjärjestelmässä kirjaajia toimii erilaisissa tehtävissä:

tuomioistuimissa

tilastotyössä

tutkimustyössä

tietotekniikkatyössä

arkistointityössä

kirjaamistyössä.

Lisätietoa [\(390 Kb\)](#)[en](#) kirjaajista.

Päivitetty viimeksi: 03/11/2016

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Slovenia

Tällä sivulla esitetään yleiskatsaus Slovenian oikeusalan ammateista.

Syyttäjät

Tuomarit

Asianajajat

Notaarit

Valtionsyyttäjät

Oikeusalan ammattien organisaatio

Oikeusalan ammatit

Lakimiehen korkeakoulututkinnon suorittanut voi toimia Sloveniassa monenlaisissa oikeudellisissa tehtävissä, kuten tuomarina, syyttäjänä, valtionsyyttäjänä, asianajajana ja notaarina.

Syyttäjät

Organisaatio

Slovenian tasavallan perustuslain 135 §:n mukaan yleinen syyttäjä **nostaa ja ajaa rikossyytteitä** ja hänellä on myös **muita laissa säädettyjä valtuuksia**. Yleisen syyttäjän valtuuksista ja toimen järjestämisestä säädetään pääasiassa yleistä syyttäjää koskevassa laissa (*Zakon o državnem tožilstvu*) ja rikosprosessilaissa (*Zakon o kazenskem postopku*).

Sloveniassa on **11 piirisyyttäjänvirastoa** (*okrožno državno tožilstvo*) (Celje, Koper, Kranj, Krško, Ljubljana, Maribor, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ptuj ja Slovenj Gradec), **erikoissyyttäjänvirasto** (*specializirano državno tožilstvo*), joka toimii koko maan alueella, ja Ljubljanaassa sijaitseva Slovenian tasavallan korkein syyttäjänvirasto **Vrhovno državno tožilstvo Republike Slovenije**.

Erikoissyyttäjänvirastolla on toimivalta nostaa rikossyytteitä, kun on kyse perinteisestä järjestäytyneestä rikollisuudesta, talousrikoksista, terrorismista, korruptiorikoksista ja muista rikoksista, joiden selvittämiseen ja syytteenpanoon tarvitaan syyttäjänvirastolla olevaa erikoistumista ja erikoiskoulutusta. Erikoissyyttäjänvirastossa on organisatorisesti itsenäisenä yksikkönä **erityisvaltuuksia omaavien virkamiesten tutkintaan ja syytteenpanoon erikoistunut osasto** (*Odelek za preiskovanje in pregon uradnih oseb s posebnimi pooblastili*). **Kyseisen osaston syyttäjiillä on toimivalta** nostaa syytteet poliisien, poliisivaltuudet omaavien sisäasiain virkamiesten, sotilaspoliisien, puolustusministeriön tiedustelu- ja turvallisuuspalveluvirkamiesten sekä Slovenian tiedustelu- ja turvallisuuspalvelun virkamiesten tekemistä rikoksista.

Korkein syyttäjänvirasto on maan ylin syyttäjänvirasto, jossa toimii korkeimpia ja ylempiä syyttäjiä väliaikaisia ja osa-aikaisia syyttäjiä.

Ylemmät syyttäjät ajavat valituksia ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa vireillä olevissa muutoksenhakumenettelyissä. Korkeimmat syyttäjät esiintyvät syyttäjinä Slovenian tasavallan korkeimmassa oikeudessa ylimääräistä muutoksenhakua koskevissa menettelyissä, jotka kuuluvat rikosoikeuden sekä siviili- ja hallintoasioiden alaan.

Korkeimmassa syyttäjänvirastossa on

kolme osastoa (rikosoikeuden osasto, siviili- ja hallintoasioiden osasto sekä koulutus- ja asiantuntijaosasto) ja

asiantuntijatietokeskus, jonka tehtäviin kuuluu muun muassa syyttäjien tehokkaan toiminnan edellyttämän asiantuntija-avun antaminen verotus-, talous-, kirjanpito- ym. asioissa ja syyttäjien toimintaa tukevan tiedotuksen kehittämisestä, yhtenäisyydestä ja toimivuudesta huolehtiminen.

Tehtävät

Syyttäjien päätehtävä on rikossyytteiden nostaminen. Heidän **on**

tehtävä kaikki tarpeellinen rikosten havaitsemiseksi ja tekijöiden selvittämiseksi sekä ohjattava poliisin työtä esitutkimamenettelyissä, joissa poliisi on organisatorisesti syyttäjistä riippumaton

tehtävä tutkintapyyntöjä

nostettava ja ajettava syytteitä toimivaltaisissa tuomioistuimissa ja

ajettava ei-lainvoimaisia tuomioita koskevia valituksia ja haettava lainvoimaisiin tuomioihin muutosta ylimääräisin muutoksenhakukeinoin (valitukset, jotka koskevat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinten rikosasioissa tekemiä päätöksiä, nostaa syyttäjä, joka on ajanut syytettyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, kun taas korkeimmat syyttäjät ajavat ylimääräistä muutoksenhakua).

Voimassa olevan rikoslainsäädännön mukaan syyttäjät voivat tietyin edellytyksin esittää rikossyytteen nostamiselle vaihtoehtoisia rikosten seuraamuksia.

Näitä ovat ensinnäkin asian lähettäminen sovitteluun ja ehdollinen rikossyytteen nostamisen lykkääminen, jos epäilty on valmis noudattamaan syyttäjän ohjeita ja suorittamaan tämän hänelle määräämät tehtävät. Jos sovittelu tai ehdollinen syytteenpanon lykkääminen onnistuu, syyttäjä luopuu syytteestä, mikä tarkoittaa, että asia ratkaistaan tuomioistuimen ulkopuolella. Syyttäjä voi myös ehdottaa, että tuomioistuin määrää epäillylle konkreettisen seuraamuksen tai toimenpiteen ilman pääkäsitelyä.

Tämän lisäksi korkein syyttäjänvirasto hoitaa **tehtäviä, jotka eivät liity rikosoikeuden aineelliseen soveltamisalaan**. Yhdessä korkeimman syyttäjänviraston kolmesta osastosta eli siviili- ja hallintoasioiden osastossa korkeimmat syyttäjät voivat **jättää laillisuuden suojaa koskevan hakemuksen** (*zahteva za varstvo zakonitosti*) muutoksenhakutuomioistuinten päätöksistä, jotka on tehty riita-asioita, riidattomia asioita ja muita siviiliasioita koskevissa tuomioistuinkäsitelyissä. Tämänäyttöisen ylimääräisen muutoksenhaun edellytyksenä on **yleisen edun suojeleminen, josta voi päättää vain korkein syyttäjä**. Asianomaiset eivät voi esittää laillisuuden suojaa koskevaa hakemusta.

Tuomarit

Organisaatio

Ammatti- ja maallikotuomarit

Tuomarin asemasta säädetään Slovenian perustuslain 125–134 §:ssä ja laissa tuomarin virasta (*zakon o sodniški službi*). Tuomarit ovat virkamiehiä, jotka parlamentti nimittää tuomarineuvoston (*Sodni svet*) esityksestä. Tuomarin virka on pysyvä. Ikärajasta ja kelpoisuusedellytyksistä on säädetty laissa.

Tuomariksi voidaan valita henkilö, joka täyttää seuraavat yleiset kelpoisuusvaatimukset:

Hänen on oltava Slovenian kansalainen ja pystyttävä aktiivisesti käyttämään sloveenin kieltä.

Hänen on oltava täysivaltainen, ja hänen terveydentilansa on oltava hyvä.

Hänen on täytynyt täyttää 30 vuotta.

Hänen on täytynyt suorittaa Sloveniassa lakimiehen korkeakoulututkinto (*univerzitetni diplomiran pravnik*) tai oikeustieteen kandidaatin (*diplomirani pravnik*, UN) ja oikeustieteen maisterin (*magister prava*) tutkinto tai suorittaa ulkomailla vastaava oikeustieteen alan tutkinto ja saada sen todisteeksi ulkomainen tutkintotodistus, johon on liitetty lausunto tutkinnosta tai päätös tutkinnon tunnustamisesta työntekoa varten tai päätös hyväksymisestä slovenialaista tutkintoa vastaavaksi (*odločba o nostrifikaciji*).

Hänen on täytynyt suorittaa valtion oikeustutkinto.

Hänellä ei saa olla rikostuomioita.

Häntä vastaan ei ole esitetty syytekirjelmää eikä häntä vastaan ole nostettu rikossyytettyä viran puolesta.

Tuomarit, jotka ovat tutkinta- tai oikeudenkäyntimenettelyssä antaneet ihmisoikeuksia ja perusvapauksia loukkaavan tuomion tai päätöksen, eivät enää toimikautensa jälkeen täyty edellytyksiä tulla valituksi tuomarin tehtävään.

Tuomari on virkamies, jota sitoo työssään ainoastaan perustuslaki ja muu lainsäädäntö. Tuomarin virkaa ei voi yhdistää virkaan muissa valtion elimissä, paikallishallinnon elimissä tai poliittisen puolueen elimissä eikä eräisiin muihin virkoihin ja toimiin, joista on säädetty laissa. Tuomarit eivät erikoistu koulutuksensa aikana. Oikeudenala, jolla tuomari pääasiassa työskentelee, määräytyy kunkin tuomioistuimen sisäisen organisaation mukaan.

Tuomioistuimet on jaettu erityyppisten asioiden ratkaisemista varten osastoihin, joihin tuomarit on sijoitettu tuomioistuimen vuotuisen työohjelman mukaan.

Slovenian tuomarineuvosto (*Sodni svet*) päättää tuomareiden etenemisestä urallaan ja nousemisesta ylempään palkkaluokkaan. Se myös tekee parlamentille esityksen tuomarin vapauttamisesta virastaan, jos tämä rikkoo työssään perustuslakia tai rikkoo vakavasti lakia taikka syyllistyy

viranhoidossaan rikolliseen tekoon. Slovenian tuomioistuinlaitos päättää, missä oikeusasteessa kukin tuomari hoitaa tuomarinvirkaa. Tuomarit voivat olla

paikallistuomareita (*okrajni sodniki*), piirituomareita (*okrožni sodniki*), ylemmän oikeusasteen tuomareita (*višji sodniki*) ja ylimmän oikeusasteen tuomareita (*vrhovni sodniki*).

Tuomarit kuuluvat Slovenian tuomariyhdistykseen (*Sodniška društva*), joka on osa kansainvälistä tuomariliittoa. Yhdistyksen jäsenyys on vapaaehtoinen. **Ammattituomareiden** (*poklicni sodniki*) lisäksi tuomioistuimen kokoonpanoon voi kuulua **maallikkotuomareita** (*sodniki porotniki*). Kun laissa säädetään, että asia ratkaistaan tavanomaisessa kokoonpanossa, tuomioistuimen puheenjohtajana on ammattituomari ja sen jäsenenä on kaksi maallikkotuomaria, ellei ole toisin säädetty. Kun laissa säädetään, että asia ratkaistaan viisijäsenisessä tuomaripaneelissa, paneelin puheenjohtajana on ammattituomari ja sen jäsenenä on yksi ammattituomari ja kolme maallikkotuomaria, ellei ole toisin säädetty. Maallikkotuomariksi voidaan nimittää kuka tahansa vähintään 30-vuotias terveydentilaltaan ja luonteeltaan tuomarin tehtävään soveltuva Slovenian kansalainen, jota ei ole tuomittu virallisen syytteen alaisesta rikoksesta ja joka pystyy aktiivisesti käyttämään sloveenin kieltä. Maallikkotuomareiden toimikausi kestää viisi vuotta, ja heidät voidaan nimittää uudelleen. Ylemmän tuomioistuimen puheenjohtaja nimittää ja erottaa oikeudenkäyttöalueensa aluetuomioistuimien maallikkotuomarit.

Tuomarineuvosto

 Tuomarineuvosto (*sodni svet*) on ammatin sääntelystä vastaava keskuselin.

Tuomarineuvostoon kuuluu 11 jäsentä.

Parlamentti valitsee viisi jäsentä yliopistojen oikeustieteen professorien, asianajajien ja muiden lakimiesten joukosta Slovenian presidentin esityksestä, ja tuomarin tehtävässä vakituisesti toimivat tuomarit valitsevat keskuudestaan kuusi jäsentä. Tuomarineuvoston jäsenet valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan.

Tuomarineuvoston tehtävänä on

esittää parlamentille ehdokkaita valittavaksi tuomarinvirkaan

esittää parlamentille tuomarin irtisanomista

nimittää tuomioistuinten puheenjohtajat ja vapauttaa heidät virastaan, Slovenian tasavallan korkeimman oikeuden presidenttiä lukuun ottamatta

päättää ylentämisestä vaativampiin tuomioistuintehtäviin ja nopeammasta ylenemisestä palkkaluokassa

päättää valituksista, jotka koskevat siirtämistä tai nimittämistä tuomioistuintehtäviin tai ylenemistä palkkaluokassa

päättää julkisten toimien yhteensopimattomuuteen liittyvistä kysymyksistä silloin, kun ne vaikuttavat oikeuslaitokseen

antaa lausunto tuomioistuijia varten esitetystä talousarviosta ja antaa parlamentille lausunto tuomareiden ja oikeuslaitoksen henkilöstön asemaa, oikeuksia ja velvollisuuksia koskevista laeista

hyväksyä tuomareiden eettiset säännöt

hyväksyä oikeusministeriä kuultuaan kriteerit, joilla hakijat valitaan tuomioistuintehtäviin, sekä hyväksyä tuomarien työn laadunarviointikriteerit

antaa hyväksyntänsä toimenpiteille, joilla pyritään havaitsemaan ja hallitsemaan korruptioriskejä ja tuomioistuimen altistumista niille, ja seuraa toimenpiteiden toteuttamista

nimittää jäsenet etiikkaa käsittelevään komiteaan (*Komisije za etiko in integriteto*)

käsitellä valituksia ja tehdä päätös sellaisen valituksen perusteltavuudesta, jonka esittänyt tuomari katsoo, että hänen laillisia oikeuksiaan tai riippumatonta asemaansa tai oikeuslaitoksen riippumattomuutta on loukattu

hoitaa muita tehtäviä, jos laissa on niin säädetty.

Ellei laissa toisin säädetä, päätösten tekeminen seuraavia asioita koskevista ehdotuksista edellyttää, että **kahden kolmasosan enemmistö** kaikista tuomarineuvoston jäsenistä kannattaa niitä äänestyksessä:

tuomareiden valinta

tuomareiden nimittäminen ja heidän etenemisensä urallaan sekä tuomareiden palkkaluokkien määrittäminen

valitukset, jotka koskevat siirtämistä tai nimittämistä tuomioistuintehtäviin

valitukset, jotka koskevat palkkaluokkaan määräämistä

tuomareiden vapauttaminen virasta

kriteerit, joilla hakijat valitaan tuomioistuintehtäviin, ja tuomarien ja tuomioistuinten työn laadunarviointikriteerit

tuomarineuvoston työjärjestys.

Asianajajat

Slovenian perustuslain 137 §:n mukaan **asianajolaitoksella** on oikeuslaitoksen osana itsenäinen ja riippumaton tehtävä, josta säädetään laissa.

Asianajolaissa säädetään, että harjoittaessaan ammatiaan asianajaja antaa neuvoja oikeudellisissa kysymyksissä, edustaa ja puolustaa asianosaisia tuomioistuimissa ja muissa valtion elimissä, laatii asiakirjoja ja edustaa asianosaisia heidän oikeudellisissa suhteissaan. Ainoastaan asianajaja voi maksua vastaan edustaa asianosaisia tuomioistuimissa, ellei laissa toisin säädetä.

Asianajajan on täytettävä seuraavat kelpoisuusvaatimukset:

Hänen on oltava Slovenian kansalainen.

Hänen on oltava täysivaltainen.

Hänen on täytynyt suorittaa Sloveniassa jokin seuraavista tutkinnoista tai hänen on täytynyt suorittaa ulkomailla vastaava tutkinto, joka on tunnustettu koulutuksen tunnustamista ja arviointia koskevan lain (*zakon o priznavanju in vrednotenju izobraževanja*) mukaisesti:

korkeakoulututkinnon suorittaneen lakimiehen tutkinto (*univerzitetni diplomirani pravnik*)

oikeustieteen kandidaatin (*diplomirani pravnik, UN*) ja oikeustieteen maisterin (*magister prava*) tutkinto

yhdenmukaiseen maisteriopinto-ohjelmaan perustuva oikeustieteen maisterin tutkinto.

Hänen on täytynyt suorittaa valtion oikeustutkinto.

Hänellä on oltava neljän vuoden käytännön työkokemus korkeakoulututkinnon suorittaneena lakimiehenä, ja tästä ajasta vähintään yksi vuosi valtion

oikeustutkinnon suorittamisen jälkeen asianajolaitoksessa, tuomioistuimessa, yleisen syyttäjän virastossa, valtionsyyttäjän virastossa tai notaarilaitoksessa säännöllisessä kokoaikaisessa työsuhteessa, josta on työsopimus.

Hänen on pystyttävä aktiivisesti käyttämään sloveenin kieltä.

Häntä on pidettävä luotettavana asianajajan ammatin harjoittamiseen.

Hänellä on oltava asianajajan ammatin harjoittamiseen soveltuvat välineet ja tilat.

Hänen on täytynyt suorittaa koe, jossa testataan asianajolain, asianajopalkkioiden ja Slovenian asianajajaliiton (*Odvetniška zbornica Slovenije*) eettisten säännösten tuntemusta.

Asianajaja koskevan lain (*Zakon o odvetništvu*) mukaan **asianajajan** tehtävänä on

antaa oikeudellista neuvontaa

edustaa ja puolustaa asianosaisia tuomioistuimissa ja muissa valtion elimissä

laatia asiakirjoja

edustaa asianosaisia heidän oikeudellisissa suhteissaan.

Ainoastaan asianajaja voi maksua vastaan edustaa asianosaisia tuomioistuimessa. Joissakin tapauksissa asianajajan tilalla voi olla asianajajaharjoittelija.

Vain asianajaja voi toimia vastaajan puolustajana **rikosoikeudenkäynnissä**.

Sivilliasioissa asianosaista voi edustaa paikallistuomioistuimissa kuka tahansa täysivaltainen ja aluetuomioistuimissa, yleisissä tuomioistuimissa ja korkeimmassa oikeudessa vain asianajaja tai muu sellainen henkilö, joka on suorittanut valtion oikeustutkinnon. Oikeudenkäynnissä, jotka koskevat ylimääräisiä muutoksenhakuja, asianosaisen edustajan on ehdottomasti oltava asianajaja (paitsi esimerkiksi jos asianosainen tai hänen laillinen edustajansa on itse suorittanut valtion oikeustutkinnon).

Myös kaikissa mielenterveyslain piiriin kuuluvissa tuomioistuinmenettelyissä asianosaisen edustajan on oltava asianajaja.

Sloveniassa ulkomaalainen asianajaja, jolle on kotimaassaan myönnetty oikeus harjoittaa asianajajan ammattia, voi laissa säädetyn ehdoin tarjota asianajopalveluja, jotka liittyvät asianajajan ammattiin harjoittamiseen harjoittaa asianajajan ammattia kotimaansa ammattinimikkeellä harjoittaa asianajajan ammattia nimikkeellä *odvetnik* (asianajaja).

Kotimaalla tarkoitetaan valtiota, jossa asianajajalla on oikeus harjoittaa asianajajan ammattia kyseisen valtion sääntöjen mukaan saadulla ammattinimikkeellä.

Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta tulevalla asianajajalla tarkoitetaan tämän lain mukaan asianajajaa, jolla on oikeus harjoittaa asianajajan ammattia jossain Euroopan unionin jäsenvaltiossa kyseisen valtion sääntöjen mukaan saadulla ammattinimikkeellä. Toisesta Euroopan unionin jäsenvaltiosta tuleva asianajaja merkitään luetteloon ulkomaalaisista asianajajista, joilla on oikeus harjoittaa asianajajan ammattia Sloveniassa nimikkeellä *odvetnik* kaikkine asianajajan ammatin harjoittamiseen kuuluvine oikeuksineen ja velvollisuuksineen. Edellytyksenä on, että asianajaja täyttää laissa säädetty vaatimukset ja suorittaa kokeen, jossa testataan Slovenian oikeusjärjestyksen tuntemusta. Kokeen tarkemmasta sisällöstä ja suorittamistavasta säädetään muista maista tulevien asianajajien kokeesta annetussa asetuksessa.

Asianajajat voivat mainostaa palvelujaan tietyn ehdoin. Mainonnan muodoista säädetään laissa. Hän voi harjoittaa ammattiaan yksin tai asianajotoimistossa. Asianajajien kattojärjestö on *Odvetniška zbornica Slovenije* (asianajajakamari), jolla on tietyt oikeudet ja oma ohjesääntö. Oikeuden harjoittaa asianajajan ammattia saa, kun henkilö merkitään asianajajakamarissa pidettävään asianajajaluetteloon. Asianajajat, jotka suorittavat vaaditun tasoisen tietyn alan erikoiskoulutuksen, voivat tietyn ehdoin hakea asianajajakamarilta asemansa tunnustamista erikoistuneena asianajajana. Asianajopalkkioista on säädetty asianajotariffissa, jota asianajajakamari julkaisee oikeusministerin suostumuksella.

Oikeudelliset tietokannat

 Asianajaja koskevat perussäännökset ovat saatavilla englannin kielellä asianajajaliiton verkkosivustossa.

Asianajajaliitolla on **hakukone** (sloveenin ja englannin kielillä) **asianajajien hakemiseksi** seuraavien tietojen perusteella:

nimi

alue

vieraiden kielten taito

erikoisalut.

Notaarit

Organisaatio

Slovenian perustuslain 137 §:n toisen momentin mukaan **notaari** on viranomainen, josta säädetään laissa. Notaareja koskevassa laissa säädetään seuraavaa: notaarin toimi on luottamustoimi, jonka hoitajat laativat tämän lain säännösten mukaisesti virallisia asiakirjoja oikeustoimista, tahdonilmaisuuksista ja tapahtumista, joista seuraa oikeuksia, ottavat haltuunsa asiakirjoja, rahaa ja arvopapereita luovutettavaksi kolmansille tai valtion elimille sekä suorittavat tuomioistuinten toimeksiannosta tehtäviä, joita heille lain mukaan voidaan antaa.

Notaariksi voidaan nimittää henkilö, joka täyttää seuraavat kelpoisuusvaatimukset:

Hänen on oltava Slovenian tai jonkin muun Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai OECD:n jäsenvaltion kansalainen.

Hänen on oltava täysivaltainen, ja hänen terveydentilansa on oltava hyvä.

Hänen on täytynyt suorittaa Sloveniassa lakimiehen korkeakoulututkinto (*univerzitetni diplomirani pravnik*) tai oikeustieteen kandidaatin (*diplomirani pravnik*, UN) ja oikeustieteen maisterin (*magister prava*) tutkinto tai suorittaa ulkomailla vastaava oikeustieteen alan tutkinto ja saada tästä todisteesi ulkomainen tutkintotodistus, johon on liitetty lausunto tutkinnosta tai päätös tutkinnon tunnustamisesta työntekoa varten tai päätös hyväksymisestä slovenialaista tutkintoa vastaavaksi (*odločba o nostrifikaciji*).

Hänen on täytynyt suorittaa valtion oikeustutkinto.

Hänellä on oltava viiden vuoden käytännön työkokemus korkeakoulututkinnon suorittaneena lakimiehenä, ja tästä ajasta vähintään yksi vuosi notaarilaitoksessa ja vähintään yksi vuosi tuomioistuimissa, asianajotoimistossa tai valtiosyyttäjän virastossa.

Hänen on oltava notaarin työhön liittyvän luottamuksen arvoinen.

Hänen on pystyttävä aktiivisesti käyttämään sloveenin kieltä.

Hänellä on oltava notaarin tehtävien hoitamiseen soveltuvat välineet ja tilat.

Hän ei saa olla täyttänyt 64:ää vuotta.

Edellisen luettelon kohdasta 1 poiketen notaariksi voidaan oikeudelliseen ja tosiasialliseen vastavuoroisuuteen perustuen nimittää myös sellaisen maan kansalainen, joka ei ole Euroopan unionin jäsenvaltion, Euroopan talousalueen jäsenvaltion, Sveitsin tai OECD:n jäsenvaltion kansalainen.

Notaari ei voi toimia asianajajana eikä missään palkallisessa virassa tai toimessa.

Notaari ei saa hoitaa sivutoimia, jotka ovat ristiriidassa notaarin tehtävien harjoittamisessa vaadittavan kunniallisuuden ja moitteettomuuden kanssa tai joiden vuoksi luottamus notaarin puolueettomuuteen tai hänen laatimiensa asiakirjojen uskottavuuteen voisi heikentyä.

Oikeusministeri nimittää notaarin vapaana olevaan notaarin virkaan. Ennen nimitystä ministeri pyytää Slovenian notaarikamarilta (*Notarska zbornica*) lausuntoa hakijoista. Notaarien määrä on rajoitettu, ja se määräytyy oikeusministeriön laatimien sääntöjen perusteella. Jos notaarin viranhoidossa ilmenee laissa tarkoitettuja sääntöjenvastaisuuksia, oikeusministeri erottaa hänet. Notaarien kattojärjestö on notaarikamari (*Notarska zbornica*).

Lain mukaan notaareiden on liityttävä **Slovenian notaarikamariin**.

Tehtävät

Notaarit hoitavat julkista palvelua, joka koskee pääasiassa **julkisten ja yksityisten asiakirjojen laatimista**. Tehtävä on hyvin tärkeä oikeudellisten toimenpiteiden turvallisuuden kannalta.

Notaarien toimittamat julkiset asiakirjat ovat yleensä **notaarin laatimia asiakirjoja ja pöytäkirjoja**. Notaari voi laatia kaikenlaisia kirjallisia sopimuksia asianosaisten puolesta, mutta tietyntyyppiset sopimukset sekä julkisten ja yksityisten osakeyhtiöiden yhtiöjärjestykset ovat Slovenian lainsäädännön mukaan **päteviä** ainoastaan, **jos ne ovat notaarin laatimia**. Notaari voi myös laatia testamentin. Lisäksi jäljennettyjen asiakirjojen ja allekirjoitusten on joskus oltava notaarin **vahvistamia**, jotta varmistetaan, että ne ovat päteviä tuomioistuimissa. Notaarin haltuun voidaan jättää asiakirjoja ja arvopapereita.

Oikeudelliset tietokannat

Notaarikamarin verkkosivustosta pääsee Slovenian **kaikki notaarit sisältävään luetteloon**, joka sisältää yhteystiedot ja perushakukoneen.

Notaarikamarin hoitamia kolmea rekisteriä voi käyttää notaarikamarin verkkosivustossa:

[säilytyspalveluja hoitavien notaarien rekisteri](#) (*register skrbniških notarjev*)

[säilytystilien perustamissopimuksia koskeva rekisteri](#) (*register skrbniških pogodb*) <http://www.notar-z.si/registri/register-skrbniskih-pogodb-register-skrbniskih-notarjev/register-skrbniskih-pogodb-register>

[testamenttien keskusrekisteri](#) (*centralni register oporok*)

Muut oikeusalan ammatit

Tuomioistuinaavustajat (372 Kb) [en](#)

Valtionsyyttäjät

Valtionsyyttäjän tehtävästä säädetään laissa valtionsyyttäjälaitoksesta (*zakon o državnem pravobranilstvu*). [Valtionsyyttäjälaitos](#) edustaa tuomioistuimissa valtiota, valtion laitoksia ja hallintoelimiä, jotka ovat oikeushenkilöitä, ja hoitaa muitakin laissa sille säädettyjä tehtäviä. Valtionsyyttäjälaitoksen tehtäviä hoitavat ylin valtionsyyttäjä (*generalni državni pravobranilec*), valtionsyyttäjät (*državni pravobranilec*) ja apulaisvaltionsyyttäjät (*pomočnik državnega pravobranilca*). Slovenian hallitus nimittää valtionsyyttäjät ja apulaisvaltionsyyttäjät oikeusministerin esityksestä ylintä valtionsyyttäjää kuultuaan. Virkakausi on kahdeksan vuotta, ja nimitys voidaan uusia. Kelpoisuusvaatimukset ovat valtionsyyttäjän virassa samat kuin tuomarin virassa. Sen lisäksi on työkokemusta koskevia vaatimuksia. Valtionsyyttäjä edustaa valtiota viran puolesta, ja häntä sitoo viranhoidossaan ainoastaan perustuslaki ja muu lainsäädäntö. Valtionsyyttäjillä ja heidän avustajillaan on oikeus peruspalkkaan, joka vastaa sen tehtävän palkkaluokkaa, johon heidät on nimitetty. Tuomarille sopimattomia sivutoimia koskevat säännöt koskevat soveltuvin osin myös valtionsyyttäjää. Valtionsyyttäjä edustaa Slovenian tasavaltaa myös oikeudenkäynneissä, jotka ovat vireillä Euroopan unionin tuomioistuimissa ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimissa.

Linkkejä

[Tietoa oikeusalan ammateista Slovenian tasavallan yleisen syyttäjän verkkosivustossa](#)

[Tietoa oikeusalan ammateista tuomarineuvoston verkkosivustossa](#)

[Tietoa oikeusalan ammateista Slovenian oikeuslaitoksen verkkosivustossa](#)

[Tietoa oikeusalan ammateista Slovenian asianajajaliiton verkkosivustossa](#)

[Tietoa oikeusalan ammateista Slovenian notaarikamarin verkkosivustossa](#)

[Tietoa oikeusalan ammateista valtionsyyttäjävirston verkkosivustossa](#)

Päivitetty viimeksi: 16/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Slovakia

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus Slovakian oikeusalan ammatteihin.

[Syyttäjät](#)

[Tuomarit](#)

[Asianajajat](#)

[Lainopilliset neuvonantajat](#)

[Notaarit](#)

Oikeusalan ammatit – johdanto

Syyttäjät

Organisaatio

Slovakian [syyttäjälaitos](#) on itsenäinen valtion viranomaisten järjestelmä, jota johtaa **valtakunnansyyttäjä**. Syyttäjälaitos suojaa toimivaltansa rajoissa yksittäisten henkilöiden, oikeushenkilöiden ja valtion laillisia oikeuksia ja etuja.

Slovakian syyttäjälaitoksella on oma erillinen lukunsa valtion talousarviossa.

Syyttäjälaitoksen ja valtakunnansyyttäjän asema ja tehtävä on määritelty **Slovakian tasavallan perustuslaissa** (149 §) ja **syyttäjälaitoksesta annetussa laissa nro 153/2001**, jossa säännellään myös valtakunnansyyttäjän ja muiden syyttäjien toimivaltaa. Lailla säännellään myös syyttäjälaitoksen organisaatiota ja hallintoa. Syyttäjien asema, oikeudet ja velvollisuudet määritellään **syyttäjistä ja syyttäjäharjoittelijoista annetussa laissa nro 154/2001**.

Hierarkkinen rakenne

Jotta [syyttäjälaitos](#) voi täyttää tehtävänsä lainvalvontaviranomaisena, sen organisaation on oltava hierarkkinen. Näin varmistetaan, että lakeja ja muita yleisesti sovellettavia säädöksiä sekä rangaistusasteikkoa sovelletaan yhdenmukaisesti.

Syyttäjälaitoksessa syyttäjien välillä vallitsee hierarkia, ja kaikki syyttäjät toimivat valtakunnansyyttäjän alaisuudessa.

Toimivalta

Syyttäjälaitoksen toimivaltaan kuuluu

nostaa syyte rikoksesta epäiltyjä vastaan sekä valvoa laillisuutta ennen rikossyytteen nostamista ja esitutkinnan aikana

valvoa laillisuutta laitoksissa ja osuhteissa, joissa säilytetään henkilöä, jolta on riistetty vapaus tai jonka vapautta on rajoitettu tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen valtion elimen päätöksellä

käyttää toimivaltuuksiaan oikeudenkäynneissä

edustaa valtiota oikeudenkäynneissä, jos laissa niin edellytetään

valvoa viranomaisten toiminnan laillisuutta siltä osin kuin laissa on siitä säädetty

osallistua sellaisten toimenpiteiden valmisteluun ja toteuttamiseen, joilla on tarkoitus estää lakien ja muiden yleisesti sovellettavien säädösten rikkominen

auttaa poistamaan rikollisen toiminnan syitä ja siihen johtavia olosuhteita sekä estää ja kitkeä rikollisuutta

auttaa lainsäädännön valmistelussa (osallistuminen lainsäädäntöprosessiin)

suorittaa muita tehtäviä, jotka on määritelty erityislaissa tai -säädöksessä tai lailla vahvistetussa kansainvälisessä sopimuksessa.

Tehtävät

Valtakunnansyyttäjä ja yksittäiset syyttäjät hoitavat tehtäviä, jotka kuuluvat syyttäjälaitoksen toimivaltaan, ja käyttävät kaikkia käytettävissä olevia lakisääteisiä keinoja suorittaessaan tehtäviään ja velvoitteitaan. Heidän on

pantava täytäntöön (parhaan kykynsä mukaan) Slovakian tasavallan perustuslakia, perustuslaillisia lakeja, lakeja, lailla vahvistettuja kansainvälisiä sopimuksia ja muita yleisesti sovellettavia säädöksiä.

kunnioitettava ja suojeltava ihmisarvoa ja ihmisen perusoikeuksia ja -vapauksia ja estettävä kaikenlainen syrjintä

suojeltava yleistä etua

toimittava aloitteellisesti, oikeudenmukaisesti ja puolueettomasti ilman kohtuuttomia viivästyksiä.

Hierarkia

Slovakian syyttäjälaitoksen **organisaatioon** kuuluvat seuraavat **elimet**:

Valtakunnansyyttäjänvirasto on korkein viranomainen ja johtaa syyttäjäjärjestelmää. Valtakunnansyyttäjänvirastoon kuuluvat

erikoissyyttäjänvirasto, jonka tehtävänä on paljastaa korruptiota ja järjestäytyntä rikollisuutta ja nostaa syytteitä näissä tapauksissa;

valtakunnansyyttäjänviraston **sotilasjaosto**

alueelliset syyttäjänvirastot (8), jotka ovat hierarkiassa oman alueensa piirisyyttäjänviraston yläpuolella, ja keskussotilassyyttäjänvirasto (1), joka on piirin sotilassyyttäjänvirastojen yläpuolella;

piirisyyttäjänvirastot (55) ja piirin sotilassyyttäjänvirastot (3).

Puolustusministeriö vastaa siitä, että valtakunnansyyttäjänviraston sotilasjaosto ja sotilassyyttäjänvirastot saavat tarvitsemansa materiaalin ja taloudelliset varat.

Valtakunnansyyttäjänviraston päätoimipaikka on Bratislavassa.

Eritasoisten syyttäjänvirastojen sijainti ja **alueellinen laajuus** määräytyvät vastaavien tuomioistuinten sijaintien ja alueen mukaan. Tuomioistuinten ja syyttäjänvirastojen päätoimipaikan sijainti ja alueellinen toimivalta eivät kuitenkaan vastaa maan hallinnollista aluejakoa.

Syyttäjä suorittaa tehtävänsä **palvelussuhteessa**, joka syntyy kun syyttäjä nimitetään. Valtakunnansyyttäjä nimittää **syyttäjän virkaan määräämättömäksi ajaksi**. Syyttäjän on ennen virkaan astumista vannottava vala ilman varauksia.

Pätevyysvaatimukset

Syyttäjänvirkaan nimitettävän on oltava **Slovakian kansalainen**, joka täyttää seuraavat **kelpoisuusedellytykset**:

vähintään 25 vuoden ikä nimityspäivänä

oikeustieteen korkeakoulututkinto

täysivaltaisuus

ei rikosrekisteriä, viran menestyksellisen hoitamisen edellyttämien eettisten vaatimusten täyttäminen

täydellinen slovakin kielen hallinta

vakituinen asuinpaikka Slovakian tasavallan alueella

ei minkään poliittisen puolueen tai liikkeen jäsen

suorittanut syyttäjän tutkinnon

allekirjoittanut suostumuksensa siihen, että hänet nimitetään syyttäjäksi tiettyyn syyttäjänvirastoon.

Tullakseen nimitetyksi syyttäjäksi **sotilassyyttäjänvirastoon** syyttäjän on täytettävä tietyt kelpoisuusedellytykset:

palvellut puolustusvoimissa ammattisotilaana

nimitetty tai ylennetty upseerin tai kenraalin arvoon

määrätty hoitamaan tehtäviä sotilassyyttäjänvirastossa asiaa koskevan lain mukaisesti.

Syyttäjän tutkintokokeeseen voivat ilmoittautua ainoastaan syyttäjälaitoksen **syyttäjäharjoittelijat**. Syyttäjäharjoittelijat valitaan valintakokeen perusteella.

Lain mukaan syyttäjän tutkinnoksi katsotaan myös **lainkäytön erikoistutkinto, asianajajatutkinto ja notaaritutkinto**.

Yleneminen pääsyyttäjän virkaan tai ylempään virkaan syyttäjänvirastossa on mahdollista ainoastaan **valintakokeen** perusteella.

Syyttäjä voidaan määrätä väliaikaiselle komennukselle toiseen syyttäjänvirastoon vain hänen omalla suostumuksellaan. Syyttäjä voidaan siirtää toiseen syyttäjänvirastoon, jos hän suostuu siirtoon tai hakee sitä tai jos siirto perustuu kuripitomenettelyyn.

Valtakunnansyyttäjä voi **pidättää virantoimituksesta** syyttäjän, joka on joutunut syytteesen tahallisesta rikoksesta tai jota vastaan on aloitettu

kuripitomenettely sellaisen teon vuoksi, joka voi johtaa erottamiseen syyttäjän virasta.

Syyttäjän palvelussuhde voi **päätyä** vain laissa säädetyillä perusteilla.

Tehtävät ja vastuut

Syyttäjän toimivaltaan kuuluu lain noudattamisen valvonta sekä ennen syytteen nostamista että esitutkintavaiheessa. Syyttäjän suorittaessa valvontatehtäviään hänellä on toimivalta

antaa poliisille sitovia ohjeita ennen rikosoikeudenkäynnin alkua, rikoksen tutkinnan aikana ja summaarisen tutkinnan aikana. Hän voi myös asettaa aikarajan asian käsittelylle. Ohjeet on sisällytettävä asianomaiseen asiakirja-aineistoon.

pyytää poliisitutkinnan tilaa koskevia tiedostoja, asiakirjoja, aineistoja ja raportteja, kun oikeudenkäynti on jo alkanut, selvittääkseen, käynnistikö poliisi oikeuskäsittelyn viipymättä ja onko se toiminut asianmukaisesti.

osallistua poliisin suorittamiin toimiin, suorittaa yksittäisiä tutkintatoimia tai suorittaa koko tutkinnan tai summaarisen tutkinnan tai tehdä päätöksen missä tahansa asiassa. Tällöin syyttäjän on toimittava lain mukaisesti. Syyttäjän päätöksistä voidaan valittaa samalla tavalla kuin poliisin päätöksistä.

palauttaa asia poliisille ja antaa ohjeet täydentää tutkintaa tai summaarista tutkintaa sekä antaa aikarajan tätä varten. Syyttäjän on ilmoitettava sekä syytetyille että vahingonkäräjälle, että asia on palautettu uudelleen käsiteltäväksi.

perua poliisin tekemät oikeudenvastaiset tai aiheettomat päätökset ja korvata ne omilla päätöksillään. Syyttäjä voi päättää syytetoimien lopettamisesta tai asian siirtämisestä käsiteltäväksi muualla 30 päivän kuluessa edellyttäen, että syyttäjä korvaa poliisin päätöksen omalla päätöksellään muutoin kuin

muutoksenhakuun oikeutetun henkilön tekemän valituksen perusteella. Syyttäjän päätöksestä ja poliisin ratkaisusta voi valittaa. Syyttäjä voi myös antaa sitovia ohjeita aloittaa tutkinta tai summaarinen tutkinta.

Ainoastaan **syyttäjällä** on toimivalta

nostaa syytteitä

sopia syyllisyydestä ja rangaistuksesta yhteisymmärryksessä syytetyin kanssa ja pyytää tuomioistuimen suostumusta

lykätä syytetoimia

lopettaa tai väliaikaisesti keskeyttää syytetoimet

hyväksyä sovintoratkaisu tai ratkaisu ilman oikeudenkäyntiä ja lopettaa syytetoimet

antaa määräys takavarikoida syytetyin omaisuutta ja määritellä, mitä omaisuutta jätetään takavarikoimatta, tai perua takavarikko

turvata vahingonkäräjän saatava, perua se kokonaan tai osittain tai jättää osa siitä pois

määrätä hauta avattavaksi

pyytää Slovakian kansallisneuvoston, Slovakian tuomarineuvoston, perustuslakituoimistuimen tai Euroopan parlamentin suostumusta rikossyytteen

nostamiseen tai henkilön vangitsemiseen tapauksissa, jossa suostumusta edellytetään

esittää tuomioistuimelle syytetyin vangitsemista tai tutkintavankeuden pidentämistä

esittää syytetyin määräämistä palaamaan ulkomailta

suorittaa luovuttamismenettelyn esitutkinta, ellei laissa toisin säädetä

toimivaltaisen toisen maan viranomaisen pyynnöstä esittää tuomioistuimelle pyyntö, jonka tarkoituksena on asettaa väliaikaisesti takavarikkoon toisessa maassa rikossyytteesä olevan henkilön omaisuutta, kun osa omaisuudesta sijaitsee Slovakian alueella.

Valvoessaan laillisuutta laitoksissa, joissa säilytettäviltä henkilöitä on riistetty vapaus tai sitä on rajoitettu, syyttäjän on varmistettava, että henkilöä voidaan pitää laitoksessa säilöönottettuna, pidätettynä, vankeudessa, turvaamistoimen kohteena, nuorten rikosentekijöiden kuntoutuksessa, sairaalahoidossa tai muussa laitoshoidossa ainoastaan tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen valtion elimen päätöksellä, ja että näissä laitoksissa noudatetaan lakeja ja yleisesti sovellettavia määräyksiä.

Siviilioikeudellisessa menettelyssä syyttäjällä on toimivalta

esittää siviilioikeudellisen menettelyn aloittamista, jotta voitaisiin

määrätä nuorille rikosentekijöille tarkoitettuun kuntoutukseen henkilö, joka on yli 12-vuotias mutta alle 14-vuotias ja joka on tehnyt rikoksen, josta

rangaistuksena on rikoslain mukaan elinkautistuomio

määrittää lakon tai irtisanomisten lainvastaisuus

määrittää valtion omaisuuden siirron pätemättömyys varojen alkuperän vahvistamisesta yksityistämisen yhteydessä annetun lain, valtion omaisuuden siirtoa

muille henkilöille koskevista ehdoista annetun lain tai valtion omaisuuden hallinnosta annetun lain nojalla

tutkia hallintoviranomaisen päätöksen lainmukaisuus, jos syyttäjän valitusta ei ole hyväksytty

kumota kunnan oikeudenvastainen päätös, jos kunta ei ole itse kumonnut sitä syyttäjän vaatimuksen mukaisesti.

osallistua vireillä oleviin siviilioikeudellisiin menettelyihin, jotka koskevat

oikeustoimikelpoisuutta

kuolleeksi julistamista

alikäisten kasvattamista

huoltajuutta

merkintöjä kaupparekisteriin

konkurssia ja rakennejärjestelyä.

Valvoessaan, noudattavatko viranomaiset lakeja ja muita yleisesti sovellettavia säädöksiä, syyttäjällä on oikeus **tarkistaa seuraavien toimenpiteiden laillisuus:**

viranomaisten antamat yleisesti sovellettavat säädökset

viranomaisten antamat sisäiset hallinnolliset säännöt julkishallinnollisten tehtävien hoidon varmistamiseksi

erilaisia julkishallinnollisia asioita koskevat päätökset

viranomaisten toimet, kun ne antavat sisäisiä hallinnollisia määräyksiä ja tekevät julkishallinnollisia päätöksiä.

Tuomarit

Organisaatio

Tuomioistuinten henkilöstö

Johtava hallintoavustaja (382 Kb) [sk](#)

Tuomioistuimen kirjaaja (295 Kb) [sk](#)

Vanhempi oikeusvirkamies (460 Kb) [sk](#)

Korkeimman oikeuden tuomarin avustaja (291 Kb) [sk](#)

Asianajajat

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on Slovakian asianajajaliiton [verkkosivuilla](#).

Lainopilliset neuvonantajat

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on Slovakian oikeusapukeskuksen [verkkosivuilla](#).

Notaarit

Notaarilla on Slovakiassa oltava **oikeustieteen korkeakoulututkinto**.

Notaarin tehtävänä on ennalta ehkäisevä oikeudenkäyttö ja virallisten asiakirjojen oikeaksi todistaminen.

Oikeusministeriö valvoo notaareja.

Notaarien on kuuluttava Slovakian **notaariliittoon**.

Oikeudelliset tietokannat

Notaariliiton [verkkosivuilta](#) pääsee intranetiin, joka on vain notaarien käytettävissä. Pääsy on **maksuton**, mutta tietoja on saatavilla vain rajallisesti.

Tietokannasta pääsee

julkisiin rekistereihin

notaariluetteloon (yhteystiedot, kielitaito, aukioajat)

lainsäädäntöön.

Päivitetty viimeksi: 18/03/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Suomi

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Suomen oikeusalan ammatteihin.

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Oikeusalan ammateissa toimivat Suomessa muun muassa tuomioistuimissa työskentelevät tuomarit, syyttäjät, julkiset oikeusavustajat, asianajajat, luvan saaneet oikeudenkäyntiavustajat, julkiset notaarit ja ulosottomiehet.

Syyttäjät

Organisaatio

Suomen perustuslain mukaan syyttäjälaitosta johtaa ylimpänä syyttäjänä **valtakunnansyyttäjä**.

Syyttäjälaitoksen rakenne on kaksiportainen. Siihen kuuluvat valtakunnansyyttäjänvirasto, joka on syyttäjälaitoksen keskushallintoviranomainen, sekä 15 paikallista syyttäjänvirastoa. Syyttäjänvirastoissa on yhteensä 50 palvelutoimistoa. Syyttäjälaitoksen palveluksessa on kaikkiaan 581 työntekijää, joista 381 on syyttäjiä.

Paikallisten syyttäjänvirastojen johdossa ovat **johtavat kihlakunnansyyttäjät**. Muita syyttäjiä ovat apulaispäälliköt ja kihlakunnansyyttäjät. Eräissä syyttäjänvirastoissa on syyttäjän tehtäviin koulutettavia apulaisyyttäjiä.

Kaikki edellä mainitut syyttäjät ovat **yleisiä syyttäjiä**, ja heillä on syyteoikeus kaikissa alueellaan tapahtuneissa rikoksissa eräitä harvinaisia poikkeuksia lukuun ottamatta. Sitä vastoin erityissyyttäjät, esimerkiksi eduskunnan oikeusasiamies ja oikeuskansleri, voivat nostaa syytteen vain eräissä tarkoin rajatuissa erityistilanteissa.

Tehtävät

Syyttäjän tehtävänä on lain mukaan huolehtia rikosoikeudellisen vastuun toteuttamisesta rikosasian käsittelyssä asianosaisten oikeusturvan ja yleisen edun vaatimalla tavalla. Syyttäjän on virkatehtävissään noudatettava tasapuolisuutta, joutuisuutta ja taloudellisuutta.

Syyttäjälaitoksen toiminnassa noudatetaan yhteisesti sovittuja arvoja: oikeudenmukaisuus, ammattitaito ja työhyvinvointi.

Virallisen syyttäjän virkanimike kertoo tämän viranomaisominaisuudesta; syyttäjä ei rikosasiassa – toisin kuin muut asianosaiset – aja omaa etuaan, vaan toimii yhteiskunnan puolesta sen etuja valvoen. Syyttäjä on **valtion viranomainen**, jonka tehtävänä on huolehtia siitä, että rikoksesta seuraa **lain tarkoittama rangaistus**. Syyttäjät kuuluvat **itsenäisenä** osana Suomen oikeuslaitokseen.

Valtaosa rikosasioista (noin 80 000 juttua vuodessa) käsitellään paikallisissa syyttäjänvirastoissa. Valtakunnansyyttäjänvirastossa käsitellään pääasiassa yhteiskunnallisesti merkittäviä rikosjuttuja – kaikkiaan muutamia kymmeniä vuodessa.

Rikosten tutkinta – esitutkinta – kuuluu **poliisille**. Tutkinnan valmistuttua siinä kertynyt aineisto toimitetaan syyttäjälle, joka suorittaa syyteharkinnan. Syyttäjä arvioi jokaisen rikoksesta epäillyn henkilön ja teon osalta erikseen sen, onko rikos tehty ja onko siitä syyttämiseksi riittävästi näyttöä eli todisteita.

Syyte on nostettava, kun on olemassa todennäköisiä syitä rikoksesta epäillyn syyllisyyden tueksi. Jos näyttöä ei ole riittävästi tai syytettyä ei muutoin voi nostaa (esimerkiksi kun syyteoikeus on lain mukaan jo vanhentunut), syyttäjä tekee päätöksen syyttämättä jättämisestä.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on internetsivustoilla [Valtakunnansyyttäjänvirasto](#) ja [Suomen oikeusministeriö](#).

Tuomarit

Organisaatio

Suomessa useimmat tuomioistuinten tuomiot ovat ammattituomarien antamia. Käräjäoikeuksissa on myös maallikkotuomareita (lautamiehiä). Tuomarit ovat riippumattoman tuomioistuinlaitoksen edustajia. Tuomarinvirkoja on korkeimmassa oikeudessa, hovioikeuksissa ja käräjäoikeuksissa, korkeimmassa hallinto-oikeudessa ja hallinto-oikeuksissa sekä vakuutus-oikeudessa, työtuomioistuimessa ja markkinaoikeudessa. Tuomarit ovat valtion virkamiehiä, eikä heitä voi erottaa tehtävästään. Tuomaria ei voida julistaa virkansa menettäneeksi muutoin kuin tuomioistuimen tuomiolla. Häntä ei saa myöskään ilman hänen suostumustaan siirtää toiseen virkaan.

Valtion virkamieslain 12 luvun erityissäännökset koskevat tuomareita virkamiehinä. Lain mukaan tuomareihin ei sovelleta niitä virkavapautta, varoituksia, määräaikaista virkasuhdetta ja lomautusta koskevia säännöksiä, joita sovelletaan muihin virkamiehiin. Valtion virkamieslain mukaan tuomari on velvollinen eroamaan valtion palveluksesta, kun hän saavuttaa lakisääteisen eläkeiän (tuomareilla 68 vuotta) tai jos hän on menettänyt pysyvästi työkykynsä.

Tehtävät

Tuomarit

Tuomarin viran hakemisen edellytyksenä on ylempi **oikeustieteellinen korkeakoulututkinto** ja **yksivuotinen tuomioistuinharjoittelu** alioikeudessa. Tuomarin ammattiin valmistaudutaan tavallisesti toimimalla hovioikeuden **esittelijänä** (vanhempana oikeussihteerinä), minkä jälkeen seuraa nimittäminen käräjäoikeuden tai hovioikeuden tuomariksi. Tuomareiksi haluaville on määrä järjestää tulevaisuudessa erityiskoulutusta. Hovioikeus julistaa tuomarin viran haettavaksi, ja tuomarinvalintalautakunta arvioi hakijoiden soveltuvuuden. Tuomarit nimittää virkaan tasavallan presidentti.

Lautamiehet

Käräjäoikeuksissa on maallikkojäseniä eli lautamiehiä, jotka osallistuvat eräiden juttujen ratkaisemiseen. Lautamiehiä käytetään lähinnä **rikosjutuissa**, mutta he voivat osallistua myös **riita-asioiden** ja **huoneenvuokra-asioiden** ratkaisemiseen. Asiat käsitellään käräjäoikeudessa kokoonpanossa, johon kuuluu puheenjohtajana toimiva vakainen tuomari ja kolme lautamiestä. Kullakin lautamiehellä on itsenäinen päätösvalta, ja tarvittaessa ratkaisu tehdään äänestämällä, jolloin enemmistön kanta ratkaisee. Jos äänet menevät tasan, ratkaisuksi rikosasioissa tulee syytetyn kannalta lievempi lopputulos ja muissa asioissa puheenjohtajan kannattama mielipide.

Kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet neljäksi vuodeksi kerrallaan. Jokaisesta kunnasta valitaan vähintään kaksi lautamiestä ja suurista kunnista huomattavasti enemmän. Lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, sukupuoli-, kieli- ja elinkeinokakautumaa. Lautamiehen tulee olla **Suomen kansalainen**. Tehtävään ei voida valita alle 25-vuotiaista tai 63 vuotta täyttäneitä henkilöä. Lautamiehenä ei voi toimia henkilö, jolla on virka tuomioistuimessa tai rangaistuslaitoksessa, ei myöskään syyttäjä-, asianajaja- tai poliisitehtäviä hoitava henkilö. Lautamies vannoo tuomarin valan tai antaa vastaavan vakuutuksen ennen toimikautensa alkamista.

Jokaiselle lautamiehelle pyritään järjestämään istunto noin kerran kuukaudessa eli 12 vuosittain. Käräjäoikeus maksaa lautamiehille istuntopalkkion sekä korvaa hänen ansionmenetyksensä.

Julkiset oikeusavustajat

Organisaatio

Julkiset oikeusavustajat ovat valtion oikeusaputoimistoissa työskenteleviä lakimiehiä tai asianajajia. He ovat valtion virkamiehiä, ja heidät nimittää virkaan oikeusministeri. Oikeusaputoimistoja hallinnoi oikeusministeriö.

Julkisen oikeusavustajan virkaan on kelpoisuusvaatimuksena ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto sekä riittävä kokemus asianajajan työstä tai tuomarin tehtävien suorittamisesta. Useilla julkisilla oikeusavustajilla on myös varatuomarin arvonimi, eli he ovat suorittaneet oikeustieteen ylempään korkeakoulututkinnon lisäksi tuomioistuinharjoittelun.

Julkisen oikeusavustajan työ on asianajotyötä, ja julkinen oikeusavustaja on toiminnassaan velvollinen noudattamaan hyvää asianajajatapaa. Tältä osin hän on Suomen Asianajajaliiton valvonnan alainen. Suomen julkisista oikeusavustajista yli puolet kuuluu Suomen Asianajajaliittoon. Julkinen oikeusavustaja on saamansa toimeksiannon hoitamisessa itsenäinen ja riippumaton.

Oikeusalan ammatin organisaatio: asianajajat

Asianajajat

Vain Suomen Asianajajaliiton jäsenillä on oikeus käyttää ammattinimitystä ”**asianajaja**”, ruotsiksi ”**advokat**”. **Suomen Asianajajaliiton** jäseneksi voidaan ottaa henkilö,

joka on suorittanut **tuomarin virkaan** oikeuttavan **oikeustieteen kandidaatin tai maisterin** tutkinnon

joka on rehelliseksi tunnettu

joka on saavuttanut useiden vuosien kokemuksen asianajollisissa tehtävissä tai muissa oikeudenhoidon alan tehtävissä

joka suorittamalla erityisen tutkinnon on osoittanut tuntevansa asianajotoiminnan perusteet sekä hyvän asianajajatavan vaatimukset

jolla on muiden kuin päämiehensä suhteen itsenäinen ja riippumaton asema ja joka ei ole valtioneuvoston tai minkään muun tahon alainen ja

joka täyttää muut asianmukaiset pätevyysvaatimukset.

Asianajajan vastuut ja hänen toimintansa valvonta

Asianajajan rikosoikeudellinen vastuu ja vahingonkorvausvelvollisuus ovat periaatteessa samat kuin muidenkin kansalaisten. Asianajalla on kuitenkin oltava vastuuvakuutus muiden kuin tahallisten tai tuottamuksellisten vahinkojen varalta. Asianajajaliitto on perustanut korvausrahaston, josta korvataan asianajajan rikollisesta menettelystä aiheutuvia vahinkoja.

Asianajajalla on lisäksi ammatillinen vastuu. Asianajajaliiton hallituksen velvollisuutena on valvoa, että asianajajat noudattavat toiminnassaan hyvää asianajajatapaa. Jos asianajaja menettelee hyvän asianajajatavan vastaisesti, Asianajajaliitto ryhtyy kurinpitotoimiin, jotka aloitetaan useimmiten kirjallisella huomautuksella tai varoituksella. Asianajajaliiton tekemistä ratkaisuisista ilmoitetaan oikeuskanslerille, joka voi valittaa näistä ratkaisuisista Helsingin hovioikeuteen.

Suomen Asianajajaliitto on vuoden 1958 asianajalakiin perustuva julkisoikeudellinen yhteisö. Sen edeltäjä oli Suomen Asianajajaliitto ry. Kummankin yhteisön kaikki jäsenet ovat ja ovat aina olleet asianajajia.

Suomen Asianajajaliittoon kuuluu noin 1 850 jäsentä, jotka voivat käyttää ammattinimitystä ”asianajaja” (ruotsiksi ”advokat”). Asianajotoimistojen palveluksessa on noin 600 avustavaa lakimiestä. Asianajajista noin 120 on julkisia oikeusavustajia. Oikeusaputoimistojen palveluksessa on myös yli 100 oikeusavustajaa, jotka eivät ole Suomen Asianajajaliiton jäseniä.

Jos lakimies erotetaan Asianajajaliitosta kurinpidollisten toimenpiteiden johdosta, hän voi jatkaa ammattinsa harjoittamista käyttämällä jotain muuta ammattinimitystä. Tällöin lakimies kuitenkin harjoittaa ammattiaan ilman asianajajan velvollisuuksia, eikä Asianajajaliitto valvo hänen toimintaansa.

Asianajajaksi voidaan hyväksyä 25 vuotta täyttänyt Suomen tai muun Euroopan talousalueen valtion kansalainen, joka on rehelliseksi tunnettu sekä muilla ominaisuuksiltaan ja elämäntavoiltaan sopiva harjoittamaan asianajajan tointa. Henkilön täytyy olla suorittanut tuomarinvirkaa varten Suomessa säädetyt oppinnytykset ja saavuttanut asianajajan toimen harjoittamiseen tarvittavan taidon sekä työkokemuksen asianajollisista tehtävistä. Lisäksi edellytetään, että hän ei ole konkurssissa eikä hänen toimikelpoisuuttaan ole rajoitettu.

Suomessa voimaan saatettujen kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti asianajajaksi voidaan hyväksyä myös henkilö, jolla ei ole Suomessa vaadittavia oppinnytyksiä ja kokemusta, mutta jolla jossakin muussa Euroopan talousalueen valtiossa on asianajajan toimen harjoittamisen ammattipätevyys. Henkilön on tällöin osoitettava Asianajajaliiton järjestämässä kokeessa, että hänellä on riittävät tiedot Suomen lainsäädännöstä sekä asianajotoiminnasta Suomessa.

Asianajajaksi voidaan myös hyväksyä ilman asianajajakokeen suorittamista henkilö, jolla on jossakin muussa Euroopan unionin jäsenvaltiossa asianajajan toimen harjoittamisen ammattipätevyys. Ilman asianajajakokeita asianajajaksi hyväksyminen edellyttää tällöin, että henkilö on kolmen vuoden ajan ollut merkittynä Asianajajaliiton pitämään luetteloon alkuperäistä ammattinimikkään käyttävistä, muussa jäsenvaltiossa asianajajan tointa harjoittamaan oikeutetuista asianajajista (EU-luettelo). Lisäksi hänen tulee osoittaa harjoittaneensa Suomessa asianajajan tointa säännöllisesti vähintään tuon ajan.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on [Suomen Asianajajaliiton](#) internetsivustolla.

Luvan saanut oikeudenkäyntiasiamies

Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on lakimies, joka on saanut oikeudenkäyntiavustajalautakunnalta luvan toimia oikeudenkäyntiavustajana. Luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on toimiessaan tuomioistuimessa oikeudenkäyntiasiamiehenä tai avustajana velvollinen noudattamaan hyvää asianajajatapaa vastaavia ammattieettisiä sääntöjä. Tältä osin luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja on Suomen Asianajajaliiton yhteydessä toimivan valvontalautakunnan, oikeudenkäyntiavustajalautakunnan ja oikeuskanslerin valvonnan alainen.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja oikeudenkäyntiavustajaluettelosta on [oikeusministeriön](#) internetsivustolla

Julkiset notaarit

Julkisen notaarin tehtävistä säädetään Suomessa lailla. Julkiset notaarit toimivat maistraateissa ja kihlakunnanvirastoissa. Julkisen notaarin kelpoisuusvaatimuksena on ylempi oikeustieteellinen korkeakoulututkinto (oikeustieteen kandidaatti tai maisteri).

Monista yhtäläisyyksistä huolimatta julkisen notaarin tehtävä Suomessa poikkeaa suurelta osin notaarien tehtävistä muualla Euroopassa ja Yhdysvalloissa. Suomessa julkinen notaari on aina valtion virkamies. Julkiset notaarit eivät kuitenkaan ole päätoimisia julkisia notaareja, vaan suurin osa julkisen notaarin tehtäviä hoitavista virkamiehistä on maistraattien henkikirjoittajia. Koska Suomessa vallitsee yksityisoikeudellisissa asioissa sopimustapavapaus, sopimusta ei tarvitse vahvistuttaa julkisella notaarilla, jotta sopimus olisi pätevä. Ainoa julkista vahvistusta vaativa yksityisoikeudellinen sopimus Suomessa on kiinteistön luovutus.

Julkiset notaarit huolehtivat mm. allekirjoitusten, todistusjäljennösten ja ansioluetteloiden oikeaksi todistamisesta. Julkinen notaari voi antaa myös ns. apostille-todistuksen siitä, että tietyn asiakirjan allekirjoittaneella henkilöllä on ollut asiakirjassa mainittu virka-asema ja että hänellä on ollut oikeus antaa asiakirja.

Muut oikeusalan ammatit

Ulosottoviranomaiset

Organisaatio

Ulosottotehtäviä hoitavat paikalliset ulosottomiehet, joita ovat kihlakunnanvoudit, nimismiehet ja Ahvenanmaan maakunnanvoudit. Heidän apunaan toimivat avustavat ulosottomiehet, jotka käytännössä hoitavat suurimman osan yksittäisistä ulosottoasioista. Lisäksi ulosottovirastossa työskentelee kansliahenkilökuntaa. Ulosottoviranomaiset ovat valtion virkamiehiä.

Ulosottotoimen yleinen johto, ohjaus ja valvonta kuuluvat oikeusministeriölle. Ohjaus- ja valvontatehtäviä hoitavat myös lääninhallitusten oikeushallintopäälliköt. He ratkaisevat muun muassa ulosottoviranomaisten menettelystä tehdyt kantelut. Oikeusministeriöllä tai oikeushallintopäälliköillä ei kuitenkaan ole toimivaltaa kumota tai muuttaa yksittäistä ulosmittausta tai muuta toimenpidettä.

Suomessa ulosotossa on tavallisimmin kysymys maksettavaksi tuomittujen saatavien perinnästä, joten ulosotolla on läheiset yhteydet oikeudenkäynteihin. Oikeudenkäynnissä tutkitaan velkojan saatavan oikeellisuus ja määrätään velallisen maksuvelvollisuudesta. Jos oikeuden tuomiota ei vapaaehtoisesti noudateta, se pannaan täytäntöön ulosotossa. Tietyt saatavat, esimerkiksi verot ja erät vakuutusmaksut voidaan ulosmitata ilman tuomioistuimen päätöstä. Ulosottoviranomaisen tehtävänä on valvoa sekä velkojan että velallisen etua. Ulosottoviranomaiset pyrkivät siihen, että velallinen maksaa velkansa vapaaehtoisesti maksuhotuksella. Jos maksua ei saada, tehdään palkan, eläkkeen, elinkeinotulon tai omaisuuden ulosmittaus. Ulosmitattu omaisuus voidaan myydä pakkohuutokaupalla.

Päivitetty viimeksi: 30/06/2019

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Oikeusalan ammatit - Ruotsi

Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Ruotsin oikeusalan ammatteihin.

Syyttäjät

Tuomarit

Asianajajat

Notaarit

Muut oikeusalan ammatit

Oikeusalan ammatit – johdantoa

Syyttäjät

Organisaatio

Syyttäjälaitokseen kuuluvat [Ruotsin valtakunnansyyttäjänvirasto](#) ja [Ruotsin talousrikosviranomaisen](#). Molemmat viranomaiset ovat suoraan hallituksen (oikeusministeriön) alaisia. Syyttäjänviraston johdossa on valtakunnansyyttäjä ja talousrikosviranomaisen johdossa pääjohtaja. **Valtakunnansyyttäjä** (*riksåklagare*) on maan korkein syyttäjäviranomainen, ja hänellä on vastuu koko syyttäjälaitoksesta, jota hän johtaa.

Valtakunnansyyttäjä on vastuussa oikeudellisesta kehitystyöstä, [korkeimman oikeuden](#) toiminnasta ja hallintotehtävistä. **Ylisyyttäjät** (*överåklagare*) vastaavat valtakunnansyyttäjän alaisuudessa syyttäjälaitoksen tietyistä osa-alueista. Valtakunnansyyttäjä nimittää yleiset syyttäjät alueellisiin syyttäjäkamareihin, joissa toimii **kamarisyyttäjiä** (*kammarsåklagare*). Osa kamarisyyttäjistä on erikoistunut tiettyyn alaan. Yleisiä syyttäjäkamareita on 32. Näiden lisäksi on kolme kansainvälistä ja neljä valtakunnallista syyttäjäkamarina, jotka käsittelevät vain tiettyntyyppisiä asioita. Syyttäjäkamarin päällikköä kutsutaan **pääsyyttäjäksi** (*chefsåklagare*).

Kaikki syyttäjänviraston syyttäjät tekevät ratkaisunsa täysin itsenäisesti, ts. ylemmän tason syyttäjä ei saa vaikuttaa alemman tason syyttäjän ratkaisuun asiassa, josta tämä vastaa. Syyttäjän on oltava Ruotsin kansalainen. Syyttäjäksi pääseminen edellyttää ruotsalaista oikeustieteen korkeakoulututkintoa ja kahden vuoden tuomioistuinharjoittelua eli notaarin virassa toimimista (*notarietjänstgöring*) kärjäoikeudessa tai läänioikeudessa. Oikeustieteen korkeakoulututkintoon rinnastetaan tietyin edellytyksin myös jossain toisessa Pohjoismaassa suoritettu lakimiestutkinto. Syyttäjät otetaan ensin yhdeksän kuukauden **syyttäjänharjoitteluun**, jonka aikana heillä on tukenaan perehdyttäjä. Tämän jälkeen syyttäjä saa tavanomaisen syyttäjätönsä ohessa kaksivuotisen peruskoulutuksen ennen kuin hänet nimitetään kamarisyyttäjäksi.

Tukholmaan, Göteborgiin ja Malmöön on perustettu syyttäjälaitoksen **toiminnan kehittämiseksi erityiset keskuskeskukset**, joiden päällikkönä on ylisyyttäjä. Keskusten tehtävänä on kehittää menettelyihin liittyvää ja oikeudellista tietämystä rikollisuuden eri osa-alueilla sekä hallinnoida tietoa omalla vastuualueellaan. Myös oikeudelliset seuranta- ja tarkastustoimet kuuluvat keskusten tehtäviin. Kehittämiskeskukset käsittelevät esimerkiksi kaikki syyttäjän päätöksiä koskevat valitukset.

Tehtävät

Syyttäjällä on **kolme keskeistä tehtävää**:

johtaa rikostutkintaa

päättää syytteen nostamisesta ja

osallistua oikeudenkäynteihin.

Syyttäjä johtaa esitutkintaa, kun tiettyä henkilöä on aihetta epäillä rikoksesta eikä ole kyseessä ns. yksinkertainen tapaus. Syyttäjä voi myös muissa tapauksissa johtaa esitutkintaa, jos siihen on erityisiä syitä. Syyttäjä on esitutkinnan johtajana vastuussa siitä, että rikos tutkitaan mahdollisimman hyvin. Vähemmän vakavien rikosten yhteydessä esitutkinnan suorittaa yksinomaan poliisi.

Niissä tapauksissa, joissa syyttäjä johtaa esitutkintaa, poliisi avustaa häntä tutkinnassa. Syyttäjä seuraa tutkintaa jatkuvasti, ja hänen on sen kaikissa vaiheissa määrättävä, mihin toimenpiteisiin ryhdytään ja mitä päätöksiä tehdään. Kun esitutkinta on saatu valmiiksi, syyttäjä päättää, nostetaanko asiassa syyte. Näin on myös silloin, kun poliisi on vastannut esitutkinnasta.

Syyttäjän työn muita tärkeitä osa-alueita ovat asioiden valmistelu ja oikeudessa esiintyminen. Tuomioistuin käsittelee kanteen syyttäjän syyttämispäätöksen ja rikosnimikettä koskevan päätöksen puitteissa. Useimmat syyttäjät osallistuvat oikeudenkäynteihin vähintään yhtenä tai kahtena päivänä viikossa. Valtakunnansyyttäjä on ainoa yleinen syyttäjä, jolla on oikeus nostaa ja ajaa syytteitä korkeimmassa oikeudessa. Hänellä on oikeus valita tilalleen apulaissyyttäjä valtakunnansyyttäjänvirastosta tai nimetä yleinen syyttäjä edustamaan valtakunnansyyttäjää korkeimmassa oikeudessa.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja syyttäjistä on yleisön käyttöön tarkoitettulla [Ruotsin valtakunnansyyttäjänviraston](#) internetsivustolla.

Tuomarit

Organisaatio

Hallitus nimittää **vakinaiset tuomarit** itsenäisen valtiollisen nimityslautakunnan (Domarnämnden) esityksestä. Periaatteessa vakainainen tuomari voidaan irtisanoa yksinomaan hallitusmuodossa erikseen määritellyissä tapauksissa.

Tuomarin on oltava Ruotsin kansalainen. Ollakseen pätevä tuomarin virkaan henkilöllä on oltava ruotsalainen oikeustieteen korkeakoulututkinto.

Oikeustieteen korkeakoulututkintoon rinnastetaan tietyin edellytyksin myös jossain toisessa Pohjoismaassa suoritettu lakimiestutkinto. Useimmat vakinaiset tuomarit toimivat raatimiehinä (*rådman*) kärjäoikeudessa tai hallinto-oikeudessa, hovioikeudenneuvoksina (*hovrättsråd*) hovioikeudessa tai kamarioikeudenneuvoksina (*kammarrättsråd*) kamarioikeudessa. Hovioikeuden ja kamarioikeuden puheenjohtajia kutsutaan presidenteiksi ja kärjäoikeuden tai hallinto-oikeuden päälliköitä laamanneiksi (*lagman*). Korkeimman oikeuden ja korkeimman hallinto-oikeuden tuomareita kutsutaan **oikeusneuvoksiksi** (*justitieråd*).

Monet vakinaisen tuomarin virkaan nimitetyt ovat valmistumisen jälkeen aloittaneet työuransa toimimalla kaksi vuotta **notaarina kärjäoikeudessa** (329 Kb)

[SV](#) tai **hallinto-oikeudessa** (281 Kb) [SV](#) ja hakeneet sen jälkeen hovioikeuteen hovioikeudenviskaaliksi tai kamarioikeuteen kamarioikeudenviskaaliksi.

Toimittuaan vähintään vuoden hovioikeudessa tai kamarioikeudessa **tuomariharjoittelija** työskentelee viskaalina kärjäoikeudessa tai hallinto-oikeudessa vähintään kaksi vuotta. Tätä seuraa vähintään vuoden tuomariharjoittelu väliaikaisena hovioikeudenasessorina (*hovrättsassessor*) hovioikeudessa tai väliaikaisena kamarioikeudenasessorina (*kammarrättsassessor*) kamarioikeudessa. Kun tuomarikoulutus on suoritettu hyväksytysti, henkilö nimitetään hovioikeudenasessoriksi tai kamarioikeudenasessoriksi. Viskaalit ja assessorit ovat esimerkiksi **ei-vakinaisista tuomareista**, joita tuomioistuimissa voi olla.

Tuomioistuimissa on myös joukko **avustavia lakimiehiä (beredningsjurister)** (280 Kb) [SV](#) ja **esitteleviä lakimiehiä (föredragande)** (281 Kb) [SV](#).

Kussakin kärjäoikeudessa, hovioikeudessa, hallinto-oikeudessa ja kamarioikeudessa on useita **lautamiehiä (nämndeman)**. Lautamiehet nimitetään neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Kärjäoikeuden lautamiesten nimittämisestä vastaavat kärjäoikeuden alueelliseen toimivaltaan (tuomiopiiriin) kuuluvien kuntien kunnanvaltuustot.

Hallinto-oikeuden, kamarioikeuden ja hovioikeuden lautamiesten nimittämisestä vastaavat hallinto-oikeuden, kamarioikeuden tai hovioikeuden toiminta-alueeseen kuuluvien läänien maakärjäedustajat.

Kullakin lautamiehellä on tuomioistuinkäsittelyyn liittyvissä äänestyksissä yksi ääni.

Oikeudelliset tietokannat

Tuomareista ja lautamiehistä on lisätietoa [Ruotsin tuomioistuinlaitoksen verkkosivuilla](#) ja tuomareista [Ruotsin tuomariliiton \(Sveriges Domareförbund\) verkkosivuilla](#).

Oikeusalan ammattien organisaatio: lakimiehet

Asianajajat

Ruotsin lainsäädännön mukaan vain [Ruotsin asianajajaliiton \(Sveriges advokatsamfund\)](#) jäsenillä on oikeus käyttää ammattinimikettä ”advokat” (asianajaja). Liiton **jäsenyyden edellytyksiä** ovat muun muassa seuraavat:

asuinpaikka Ruotsissa tai muussa Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen valtiossa tai Sveitsissä tuomarin virkaan vaadittavan tutkinnon eli Ruotsissa oikeustieteen kandidaatin tutkinnon suorittaminen oikeusalalta vähintään kolmen vuoden työkokemus, joka jatkuu hakemuksen ajankohtana asianajajaliiton asianajajatutkintoon tähtäävän koulutuksen ja tutkinnon hyväksytyt suorittaminen nuhteeton maine ja muu soveltuvuus asianajajan ammattiin.

Hakijoihin, joiden asuinpaikka on jossakin muussa EU:n tai ETA:n jäsenvaltiossa tai Sveitsissä ja jotka täyttävät omassa asuinmaassaan asianajajan ammatin harjoittamiseen vaadittavaa koulutusta koskevat edellytykset, sovelletaan erityisiä sääntöjä.

Ruotsin asianajajaliitto päättää jäsenyyshakemusten hyväksymisestä.

Ruotsin asianajajaliitto perustettiin yksityisestä aloitteesta vuonna 1887, ja se sai virallisen aseman, kun nykyinen oikeudenkäymiskaari tuli voimaan vuonna 1948. Liitolla on nyt yli 4 700 jäsentä.

Liittoon sovelletaan oikeudenkäymiskaaren säännöksiä ja sen omia sääntöjä, jotka hallitus on vahvistanut. Asianajajaliitto on yksityisoikeudellinen yhteenliittymä. Sillä on seuraavat tavoitteet:

ylläpitää eettisiä periaatteita ja hyvää ammattitapaa asianajajakunnan keskuudessa

seurata lainsäädännön kehitystä ja pyrkiä varmistamaan, että liiton kokemusta hyödynnetään lainsäädännön kehitystä tuettaessa turvata jäsentensä yleiset ammatilliset edut ja edistää yhtenäisyyttä ja yksimielisyyttä jäsentensä keskuudessa.

Liitolla on myös eräitä julkisoikeudellisia tehtäviä. Sille on oikeudenkäymiskaaren nojalla annettu hallinnollisia tehtäviä, ja se toimii siten julkisena viranomaisena erityisesti kurinpitoasioissa.

Liittoon kohdistuvalla sääntelyllä pyritään varmistamaan oikeusapua tarvitseville annettavan avun ja neuvonnan hyvä laatu. Oikeudenkäymiskaaren nojalla jäsenten velvoitteena on noudattaa hyvän asianajajatavan vaatimuksia. Harjoittaessaan ammattiaan he ovat asianajajaliiton ja oikeuskanslerin sääntely- ja valvontatoimivallan alaisia. Asianajajaliiton kurinpitolautakunta valvoo asianajajia. Jos kurinpitolautakunta katsoo, että asianajaja on toiminut hyvän asianajajatavan vastaisesti, se voi päättää määrätä asianajajalle kurinpitoseuraamuksen.

Oikeudelliset tietokannat

Lisätietoja on [Ruotsin asianajajaliiton](#) internetsivustolla.

Oikeusavustajat

Oikeusavustajan (rättegångsombud) ei tarvitse olla asianajaja. Tuomioistuimen on kuitenkin pidettävä oikeusavustajaa tehtävään soveltuvana. Sen sijaan julkiseksi puolustajaksi (*offentlig försvarare*) voidaan periaatteessa nimittää vain asianajaja.

Notaarit

Organisaatio

Julkisen notaarin (notarius publicus) (ks. jäljempänä) lisäksi Ruotsissa ei tunneta notaarin ammattia.

Julkisen notaarin nimittää [lääninhallitus \(länsstyrelsen\)](#). Julkisen notaarin on oltava lakimies, ruotsinkielentaitoinen ja muilta osin soveltuva notaarin virkaan.

Tehtävät

Oikeudelliset tietokannat

Tälle ammatille ei ole erikseen olemassa yleisön käyttöön tarkoitettua hakemistoa ja/tai yleistä internetsivustoa.

Julkisista notaareista saa kuitenkin lisätietoja joidenkin lääninhallitusten internetsivustoilta.

Julkisen notaarin tehtävänä on avustaa kansalaisia erilaisissa asioissa, joita ovat esim. seuraavat:

allekirjoitusten, jäljennösten, käännösten ja muiden asiakirjojen sisältöä koskevien tietojen oikeaksi todistaminen

eräissä tapauksissa toimiminen todistajana tuomioistuimessa

arpajaisten valvonta

omia havaintoja koskevan lausunnon esittäminen muiden tarkastusten tai tutkintojen lopuksi

oikeudellisia tai taloudellisia olosuhteita koskevien selvitysten vastaanottaminen ja toimittaminen kolmannelle osapuolelle

vahvistuksen antaminen siitä, että viranomaisella tai henkilöllä on oikeus tai pätevyys suorittaa tiettyjä toimenpiteitä

todistusten antaminen ulkomaisten yleisten asiakirjojen laillistamisvaatimuksen poistamisesta 5. lokakuuta 1961 tehdyn Haagin yleissopimuksen mukaisesti (apostille-todistukset).

Oikeudelliset tietokannat

Tälle ammatille ei ole erikseen olemassa yleisön käyttöön tarkoitettua hakemistoa ja/tai yleistä internetsivustoa.

Julkisista notaareista saa kuitenkin lisätietoja joidenkin lääninhallitusten internetsivustoilta.

Muut oikeusalan ammatit

[Ruotsin kruununvoutiviranomainen \(Kronofogdemyndigheten\)](#) vastaa velkojen perinnästä ja muiden velvoitteiden täytäntöönpanosta. Viraston palveluksessa oleva **kruununvouti** vastaa esimerkiksi sen varmistamisesta, että velkojen ulosmittauksessa noudatetaan lakia. Ruotsissa annetaan kruununvoutikoulutusta. Koulutukseen pääsyyn vaaditaan Ruotsin kansalaisuus, suoritettu oikeustieteen korkeakoulututkinto tai vastaava tutkinto sekä hyväksytyt tuomioistuinharjoittelu. Tuomioistuinharjoittelu voidaan myös korvata erityisellä harjoittelujaksolla tai siitä voi saada erityisvapautuksen.

Päivitetty viimeksi: 20/02/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus tärkeimpiin oikeusalan ammatteihin Yhdistyneen kuningaskunnan Englannin ja Walesin oikeudenkäyttöalueella. Se käsittää tietoja tuomareista, syyttäjistä ja muista oikeusalan toimijoista.

Tuomioistuinlaitos

Englannin ja Walesin oikeuslaitoksessa tuomarinarvoltaan erilaiset tuomarit istuvat Englannin ja Walesin eri tribunal- ja muissa tuomioistuimissa. Osa tuomarinviroista on päätoimisia, osa sivutoimisia. Lisätietoja Englannin ja Walesin tuomioistuinlaitoksesta on verkkosivustossa [Judiciary of England and Wales](#).

Päätoimiset tuomarit

Lord Chief Justice on Englannin ja Walesin tuomioistuinlaitoksen päällikkö ja Englannin ja Walesin tuomioistuinten presidentti. Jälkimmäinen tehtävä siirrettiin hänelle oikeusministeriltä (*Lord Chancellor*) perustuslain muutoslain (*Constitutional Reform Act 2005*) yhteydessä. Lord Chief Justice on myös rikoslainkäytön alan johtava virkamies.

Jaostojen päällikköinä (*Heads of division*) toimii muilla oikeudenkäytön aloilla neljä johtavaa tuomaria: *Master of the Rolls* (siviilioikeus), *President of the Queen's Bench Division* (rikosoikeus), *President of the Family Division* (perheoikeus) ja *Chancellor of the High Court (Chancery)* (varallisuus oikeus).

Lisätietoja on [Judiciary of England and Wales](#) -sivulla.

Court of Appeal -muutoksenhakutuomioistuimen tuomareista käytetään nimitystä **Lords Justices of Appeal**. Court of Appeal käsittelee sekä rikos- että riita-asioita.

High Court Judges ovat monimutkaisia riita-asioita käsittelevän ylemmän oikeusasteen High Court -tuomioistuimen tuomareita. High Court käsittelee myös alemman oikeusasteen *Crown Court* -rikostuomioistuimelta siirretyt vakavat ja arkaluonteiset rikokset (kuten murhat).

Circuit Judge käsittelee yleensä rikos-, riita- ja perheoikeudellisia asioita.

District Judge (piirituomari) käsittelee siviilioikeudellisia asioita pääasiassa suljetussa käsittelyssä (ei julkisissa oikeudenkäynneissä). Piirituomarilla on myös toimivalta tutkia mikä tahansa kanne County Court -tuomioistuimessa (alemman oikeusasteen siviilituomioistuin), jos seuraamus alittaa tietyn rahamäärän.

Raja-arvon ylittävät asiat käsittelee Circuit-tuomari. Raja-arvoa tarkistetaan aika ajoin. Yli 80 prosentissa kaikista Englannin ja Walesin riita-asioiden oikeudenkäynneistä tuomarina toimii piirituomari.

Käsitteltävät asiat ovat samanlaisia kuin ne, joita maallikkotuomarit (*magistrates*) käsittelevät (katso jäljempänä). Piirituomarit osallistuvat kuitenkin ennen kaikkea laajojen ja monimutkaisten asioiden käsittelyyn.

High Court Master ja High Court Registrar ovat prosessitoimista vastaavia tuomareita, jotka käsittelevät suurimman osan siviilioikeudellisista asioista High Court -tuomioistuimen *Chancery*- ja *Queen's Bench* -osastoilla.

Sivutoimiset tuomarit

Sivutoimiset tuomarit nimitetään yleensä vähintään viideksi vuodeksi; tällöin otetaan kuitenkin huomioon tuomareihin sovellettava yläikäraja. Tärkeimmät sivutoimisten tuomarien lajit ovat:

Deputy High Court Judge, joka toimii tuomarina yhdellä tai useammalla High Court -tuomioistuimen osastolla.

Recorder, jonka toimivalta vastaa Circuit-tuomarin toimivaltaa, vaikkakin Recorder-tuomarin alaisessa tuomioistuimessa käsitellään yksinkertaisempia ja vähemmän merkittäviä asioita.

Deputy District Judge, joka toimii tuomarina County Court -tuomioistuimissa ja High Court -tuomioistuimen piirikirjaamoissa (*District Registries*). Käsitteltävät asiat ovat samoja kuin piirituomarilla, mutta eivät yhtä monimutkaisia.

Deputy District Judge (Magistrates' Court), joka käsittelee samoja asioita kuin vastaavat päätoimiset piirituomarit.

Deputy High Court Master ja Deputy High Court Registrar käsittelevät samankaltaisia asioita kuin vastaavat päätoimiset High Court -tuomioistuimen tuomarit.

Tribunal-tuomioistuimen tuomarit

Tribunal-tuomioistuimissa käsitellään vuosittain lähes 800 000 asiaa, jotka koskevat erittäin vaihtelevia aiheita, kuten vero-, eläke- tai maahanmuuttoriitoja. Tribunal-tuomioistuin kokoontuu tavallisesti lautakuntana, jonka puheenjohtajana toimii oikeusoppinut tai tuomari, ja tämän tukena on eri asiantuntemusaloja edustavia maallikkojäseniä. Tribunal-tuomioistuimessa ei ole valamiehistöä, eikä tuomarilla ole toimivaltaa vangita jutun hävinnyttä asianosaista. Tuomarin päätehtävä on yrittää löytää ongelmiin hyvä ratkaisu, ja joissakin tapauksissa hän päättää, mikä on jutun voittaneelle asianosaiselle maksettavan vahingonkorvauksen tai muun korvauksen määrä.

Maallikkotuomarit

Maallikkotuomari (*Magistrate*) tunnetaan myös nimellä "rauhantuomari" (*Justice of the Peace*, JP). Maallikkotuomarit käsittelevät noin 95 prosenttia Englannin ja Walesin rikosasioista. Paikallistasolla toimii yli 30 000 maallikkotuomaria, ja istuntopäiviä heille kertyy vuodessa yleensä vähintään 26 puolta päivää. Heidän ei tarvitse olla oikeusoppineita, eikä heille makseta palkkaa.

Tavallisesti oikeudenkäyntiin osallistuu kolmen maallikkotuomarin kollegio (*Bench*). Yksi heistä on koulutettu toimimaan puheenjohtajana, joka ohjaa kollegiota eteenpäin asian käsittelyssä ja puhuu sen puolesta. Kollegiota avustaa aina lainopillisen koulutuksen saanut kirjaaja, joka antaa lainsäädäntöä ja menettelyä koskevia neuvoja.

Maallikkotuomarit käsittelevät suhteellisen vähäisiä rikosasioita, kuten näpistyksiä, vahingontekoja, järjestyshäiriöitä ja liikenne rikkomuksia. He voivat myös käsitellä erilaisia perhe-elämää tai lapsia koskevia asioita ja anniskelulupahakemuksia.

Syyttäjät

Organisaatio

Valtion syyttäjälaitos [Crown Prosecution Service](#) (CPS) on riippumaton viranomais, joka vastaa syytteiden ajamisesta Englannin ja Walesin poliisin tutkimissa rikosasioissa. Syyttäjälaitoksen johdossa on ylin syyttäjä (Attorney General), joka vastaa CPS:n toiminnasta parlamentille. Englannin ja Walesin syyttäjälaitos on jaettu 42 toimialueeseen, joista jokaisen johdossa toimii *chief crown prosecutor* (johtava kruununsyyttäjä). Lisäksi on neljä kansallista erikoisjaostoa: järjestäytyneen rikollisuuden, erikoisrikosten, terrorismin torjunnan ja petosten syyttäjyksiköt. CPS Direct -puhelinpalvelu antaa toimistoaajan ulkopuolella neuvontaa ja päätöksiä Englannin ja Walesin poliiseille.

CPS:n johtajana toimii *Director of Public Prosecutions*, joka tekee päätökset monimutkaisimmissa ja arkaluonteisimmissa tapauksissa ja antaa poliisille rikosasioita koskevaa neuvontaa. Johtajalla on kokonaisvastuu CPS:n nostamista syytteistä. Hän toimii Attorney Generalin alaisuudessa.

CPS:n palveluksessa on syyttäjiä ja apulaissyyttäjiä, asian käsittelyyn osallistuvia avustajia ja hallintovirkamiehiä. Syyttäjät (*crown prosecutors*) ovat kokeneita oikeudenkäyntiasianajajia (*barristers*) tai muita lakimiehiä, jotka vastaavat rikosasioiden syyttämisestä valtion puolesta. Apulaissyyttäjät (*associate prosecutors*) käsittelevät ja esittelevät joitakin asioita Magistrates' Courts -aloikeuksissa.

Tehtävät

CPS:n henkilöstö:

antaa neuvoja poliisille ja tarkistaa todisteet asioissa, joissa mahdollisesti nostetaan syyte päättää syytenimikkeen (kaikissa paitsi vähäisissä asioissa), jos päätetään, että syyte nostetaan valmistelea asiat ja esittelee ne oikeudessa.

Syyttäjät luokitellaan virkamiehiksi, ja heidät otetaan palvelukseen avoimen virkakilpailun kautta. Hakijan on oltava jokin seuraavista:

Englannissa ja Walesissa hyväksytty toimistoasianajaja (*solicitor*), jolla on täydellinen ja voimassa oleva toiminnan harjoittamislupa

Englannin asianajajakuntaan (*English Bar*) kuuluva oikeudenkäyntiasianajaja, joka on suorittanut auskultoinnin (*pupilage*).

Englannin ja Walesin ulkopuolella pätevyytensä hankkinut lakimies, joka on Euroopan talousalueen tai Kansainyhteisön kansalainen. Lisäksi hänen on ennen viran vastaanottamista suoritettava hyväksytysti lakimiehen pätevyyden siirtämiseen oikeuttava koe.

Oikeusalan ammattien organisaatio: Asianajajat

Oikeudenkäyntiasianajajat

 Bar Council (asianajajaneuvosto) on kaikkien Englannin ja Walesin oikeudenkäyntiasianajajien (*barristers*) hallintoelin. Se on perustettu edustamaan ammattikunnan etuja, muotoilemaan ja toteuttamaan keskeisiä toimintalinjoja ja pitämään yllä asianajajakunnan normeja, kunniaa ja riippumattomuutta. Lainopillisista palveluista annetun lain mukaisesti (*Legal Services Act 2007*) ammattikunnan sääntelytoiminta on annettu riippumattomalle ja erilliselle *Bar Standards Board* -valvontalautakunnalle. Oikeudenkäyntiasianajajat toimivat lainopillisina neuvonantajina yksittäisissä asioissa ja avustajina oikeudenkäynneissä. He ovat yleensä itsenäisiä ammatinharjoittajia ja työskentelevät useamman asianajajan muodostamissa oikeudenkäyntiasianajajien toimistoissa (*chambers*), joissa heitä kutsutaan myös toimiston "vuokralaisiksi" (*tenants*). Oikeudenkäyntiasianajajat ovat yleensä suorittaneet asianajokoulutuksen. Tällä tarkoitetaan sitä, että heidät on koulutettu edustamaan päämiehiään ylemmissä tuomioistuimissa. Oikeudenkäyntiasianajajat käyttävät myös suuren osan ajastaan asiakasneuvotteluihin ja asioiden valmisteluun sekä erikoistumisalaa koskevan osaamisensa syventämiseen. Noin kymmenen prosenttia ammattia harjoittavista oikeudenkäyntiasianajajista on asianajajaneuvoksia (Queen's Counsel, QC), jotka hoitavat tärkeimmät ja haastavimmat oikeudenkäynnit.

Toimistoasianajajat (oikeudelliset neuvonantajat)

Solicitor (toimistoasianajaja) antaa asiakkailleen (yksityishenkilölle, yrityksille, vapaaehtois- ja hyväntekeväisyysjärjestöille jne.) asiantuntevaa lainopillista neuvontaa ja edustaa heitä myös oikeudessa. Työ on erittäin vaihtelevaa. Useimmat toimistoasianajajat työskentelevät yksityisissä toimistoissa, joiden osakkaat ovat asianajajia. Toimisto voi tarjota yleisluonteisia asianajopalveluja, jotka kattavat useita oikeudenaloja, tai erikoistua tiettyyn alaan. Muut toimistoasianajajat työskentelevät keskus- tai paikallishallinnossa, valtion syyttäjälaitoksessa, aloikeuksissa, kauppa- tai teollisuusjärjestöissä taikka muissa elimissä. Valinnanvaraa on siis runsaasti.

Yleensä toimistoasianajajat kuitenkin tarjoavat lainopillista neuvontaa asiakkaille. Jos asiakas tarvitsee asiamiehen edustamaan häntä Englannin ja Walesin ylemmissä tuomioistuimissa, toimistoasianajaja voi valtuuttaa oikeudenkäyntiasianajajan ajamaan asiaa oikeudessa. Oikeudenkäyntiasianajajaa ei aina tarvita, koska pätevytyneillä toimistoasianajajilla on oikeus asioiden ajamiseen (eli heillä on oikeus edustaa asiakkaita) ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa.

Toimistoasianajajia edustaa Englannissa ja Walesissa **Law Society**. Sen tehtävät ulottuvat ammattikunnan sääntelyelinten, hallinnon ja muiden tahojen kanssa käytävistä neuvotteluista ja lobbauksesta koulutuksen ja neuvonnan tarjoamiseen. Law Societyn tehtävänä on auttaa, suojella ja kannustaa toimistoasianajajia Englannissa ja Walesissa.

Toimistoasianajajilla on myös erillinen sääntelyelin, **Solicitors Regulation Authority**, joka käsittelee kaikki sääntely- ja kurinpitoasiat sekä vahvistaa toimistoasianajajia koskevat normit Englannissa ja Walesissa ja seuraa ja valvoo niiden noudattamista. SRA toimii yksinomaan yleisen edun hyväksi. SRA:n entinen nimi on *Law Society Regulation Board*.

 Office for Legal Complaints on palvelu, jonka avulla yksityishenkilöt voivat tehdä toimistoasianajajaa koskevan valituksen. Palvelun entinen nimi oli *Legal Complaints Service*. Se on riippumaton ja puolueeton elin, joka pyrkii ratkaisemaan ongelmat nopeasti ja tehokkaasti.

Notaarit

Kolmas ja vanhin oikeudellinen ammattikunta Englannissa ja Walesissa ovat notaarit (notaries). Notaarin pätevyyden hyväksyy ja luvan notaarin ammatin harjoittamiseen myöntää **Faculty Office**. Ensimmäisen notaariluvan myönsi Canterburyn arkkipiispa vuonna 1279. Sääntelyelimenä toimii *Court of Faculties*. Notaarit muodostavat yhteyden roomalais-germaanisen oikeuden ja common law -oikeuden välille.

Kaikilla notaareilla on lainopillinen koulutus, ja vaikka useimmat heistä voivat olla myös toimistoasianajajia, notaariksi pätevoidytään erillisten, riippumattomien kokeiden kautta. Pätevytykseen notaarin ammattiin loppututkinnon jo suorittaneiden ehdokkaiden on suoritettava **notaarin harjoituskurssi Lontoon University Collegessa**. Pätevä notaari voi harjoittaa ammattiaan kaikkialla Englannissa ja Walesissa, ja kaikilla notaareilla on samat toimivaltuudet. Notaarit laativat ja vahvistavat virallisia asiakirjoja. Lisäksi he voivat antaa neuvontaa testamentin laatimisessa, perimysasioissa ja kuolinpesän selvityksessä sekä vahvistaa kiinteistökauppoja.

Notaaritoiminta on tunnustettu kaikkialla maailmassa jo vuosisatojen ajan, ja sen ansiosta kansalaiset ja liikeyritykset ovat voineet liikkua vapaammin.

Notaarit helpottavat kauppaa ja tavallisten ihmisten elämää siten, että nämä voivat jatkaa jokapäiväisiä toimiaan ja hoitaa liikeasioitaan vapaasti kohtuullisin kustannuksin ilman tarpeettomia viiveitä.

Notaarilla on virallinen sinetti, ja notaarin vahvistamat asiakirjat ovat todistusvoimaisia Englannissa ja Walesissa. Notaarin vahvistamat asiakirjat laaditaan yksityiseen tai julkiseen muotoon. Viimeksi mainitut tunnetaan myös nimellä "notaarin vahvistama asiakirja todistusvoimaisessa muodossa" (*notarial acts in authentic form*). Notaarin allekirjoittamat ja sinetillä vahvistamat asiakirjat hyväksytään vastuullisen oikeudellisen virkamiehen antamaksi todisteeksi kaikissa maailman maissa.

Notaareja koskevat samat ammatilliset säännöt kuin toimistoasianajajia. Heidän on uusittava toimilupansa vuosittain ja pidettävä voimassa vakuutus ammatinharjoittajan vahingonkorvausvastuun ja luottamusaseman väärinkäytön varalta. Toimiluvan uusiminen edellyttää sääntöjen noudattamista. Notaarin nimitys on henkilökohtainen ja koskee yksittäistä notaaria. **The Notaries Society** -yhdistys edustaa noin 800:aa julkista notaaria. Lisäksi noin 30:tä pääasiassa Lontoon keskustassa toimivaa notaaria edustaa **The Society of Scrivener Notaries**. Nämä "kirjuri-notaarit" on nimittänyt vanha kirjurien kiltta, **the Scriveners Company**.

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet (*patent and trade mark attorneys*) ovat teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneita neuvonantajia. He antavat asiakkaille oikeudellista neuvontaa, joka liittyy erityisesti patentteihin, tavaramerkkeihin, malleihin ja tekijänoikeuksiin. Lisäksi he edustavat asiakkaitaan teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneissa tuomioistuimissa (osa hankkii tätä varten erityisen oikeudenkäyntivaltuutuksen, *litigator's qualification*). Useimmat patentti- ja

tavaramerkkilakimiehet työskentelevät yksityisissä toimistoissa. Monet ovat erikoistuneiden asianajotoimistojen palveluksessa, mutta osa on toimistoasianajajien yhtiökumppaneita. Myös yrity maailman palveluksessa on paljon patenti- ja tavaramerkkilakimiehiä. Oikeudenkäyntivaltuutuksen hankkineet patenti- ja tavaramerkkilakimiehet voivat toimistoasianajajien tapaan edustaa asiastaan tuomioistuimissa teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvissä asioissa. He voivat myös toimia oikeudenkäyntiasianajajien neuvonantajina oikeudenkäynneissä. [Chartered Institute of Patent Attorneys](#) (CIPA) edustaa patenttilakimiehiä koko Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sen tehtäviin kuuluvat yhteydenpito hallitukseen teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan lainsäädäntöön liittyvissä asioissa, koulutuksen antaminen patenttilakimiehille ja alalle pätevytyville lakimiehille sekä yhteydenpito alan sääntelyelimiin. CIPA toimii teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön ja ammattinharjoittajien edunvalvojana. [Institute of Trade Mark Attorneys](#) (ITMA) edustaa tavaramerkkilakimiehiä ja koko alaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. ITMA:n tehtäviin kuuluvat neuvottelemine ja lobbaus valtionhallinnossa, teollis- ja tekijänoikeuksien riippumattomassa valvontaelimessä (*Intellectual Property Regulation Board*) ja muissa alalle merkityksellisissä organisaatioissa. ITMA tarjoaa koulutusta ja neuvontaa tavaramerkkilakimiehille ja vastaa ammattikunnan ja teollis- ja tekijänoikeuksien edunvalvonnasta. [Intellectual Property Regulation Board](#) (IPReg) käsittelee kaikki sääntely- ja kurinpitoasiat sekä antaa patenti- ja tavaramerkkilakimiehiä koskevat normit ja valvoo niiden noudattamista Yhdistyneessä kuningaskunnassa. IPReg on yleishyödyllinen elin, joka ylläpitää sekä luonnolliset henkilöt että yhteisöt käsittävää patenti- ja tavaramerkkilakimiesten lakisääteistä rekisteriä.

Muut oikeusalan ammatit

Lukuun ottamatta Magistrates' Courts -alioikeuksien henkilöstöä, useimmissa Englannin ja Walesin tuomioistuimissa kirjaajilta ja muulta henkilöstöltä ei vaadita oikeudellista koulutusta. He ovat virkamiehiä, jotka käsittelevät hallinnollisia asioita ja avustavat tuomareita. He eivät saa antaa oikeudellista neuvontaa. Kaikki tuomioistuinten henkilöstöön kuuluvat ovat oikeusviraston [Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#) palveluksessa olevia virkamiehiä.

Lisätietoja tuomioistuinten henkilöstöryhmistä on [täällä](#)(456 Kb).

Magistrates' Courtsien kirjaajilla on erityinen asema. Maallikkotuomareilla ei ole oikeudellista pätevyyttä, joten he tarvitsevat neuvontaa lainopillisen koulutuksen saaneilta kirjaajilta, joita on kahdenlaisia: *Justices' clerks* ja *legal advisers* (eli *court clerks*).

Justices' clerk on maallikkotuomarin tärkein lainopillinen neuvonantaja. Hän on lakimies (joko oikeudenkäynti- tai toimistoasianajaja), jolla on asiaankuuluva ammattikokemus vähintään viiden vuoden ajalta. Hän antaa maallikkotuomareille lainsäädäntöä ja menettelyjä koskevia neuvoja sekä oikeussalissa että sen ulkopuolella. Lisäksi hän vastaa lainopillisten neuvonantajien hallinnosta ja koulutuksesta, tarjottujen lainopillisten palvelujen laadusta ja johdonmukaisen lainopillisen neuvonnan antamisesta koko hallinnollisella toimialueellaan.

Legal adviser osallistuu tuomioistuinikäsitteilyyn ja antaa maallikkotuomareille lainsäädäntöä, oikeuskäytäntöä ja menettelyjä koskevaa neuvontaa. Hänkin on lainopinut (tavallisesti toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajaja).

High Court enforcement officer on ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen virkamies, joka panee täytäntöön High Courtin määräämät toimet. Oikeusministeri (Lord Chancellor) tai tämän valtuuttama henkilö nimittää nämä virkamiehet tehtäviinsä ja määrää heidän toimialueensa. Heidän tehtävänä on panna täytäntöön tuomioistuimen määräykset, joilla velallisilta peritään High Courtin tuomion tai sille siirretyn County Courtin tuomion mukaiset saatavat. He voivat ulosmitata ja myydä irtainta omaisuutta velan suorittamiseksi. Lisäksi he vastaavat omaisuuden hallinnasta ja palauttamisesta ja valvovat näitä toimintoja.

County court bailiff on oikeusviraston palveluksessa oleva ulosottomies, jonka tehtävänä on panna täytäntöön County Courtin antamat ja kirjaamat tuomiot ja /tai määräykset. Ulosottomies panee täytäntöön toimeenpanomääräykset, ottaa takaisin kiinteän omaisuuden hallinnan hallintamääräyksen perusteella ja palauttaa irtainta omaisuutta palautusmääräyksen perusteella. Ulosottomiestä koskevat säännöt on vahvistettu vuonna 1984 annetun County Courts -lain 85–111 §:ssä. Toimeenpanomenettelyt on vahvistettu lainkäyttöä riita-asioissa koskevissa säännöissä (*civil procedure rules*). Lisäksi ulosottomies hoitaa muita tehtäviä, kuten asiakirjojen ja syytteesenpanomääräysten henkilökohtaisia tiedoksiantoja. Säännökset pidätysmääräyksestä on vahvistettu County Courts lain 118–122 §:ssä.

Certificated bailiff on yksityinen ulosottomies, joka saa toimivaltuutensa County Courtin Circuit-tuomarilta vuokran ulosmittausta koskevien sääntöjen perusteella. Tällä tarkoitetaan tilannetta, jossa vuokrausantaja ottaa haltuunsa vuokralaisen irtainta omaisuutta turvatakseen vuokratien maksun ilman tuomioistuimen väliintuloa. Yksityinen ulosottomies voi eräiden muiden lakien perusteella ulosmitata myös muita erityisvelkoja, kuten paikallisveroja ja liikekiinteistöveroja (*non-domestic rates*).

Linkkejä

[Crown Prosecution Service](#)

[Faculty Office](#)

[Notaries Society](#)

[Judiciary of England and Wales](#)

[The Law Society](#)

[Solicitors Regulation Authority](#)

[Office for Legal Complaints](#)

[Legal Services Commission](#)

[Chartered Institute of Patent Attorneys](#)

[Institute of Trade Mark Attorneys](#)

[Intellectual Property Regulation Board](#)

[Her Majesty's Courts and Tribunals Service](#)

Päivitetty viimeksi: 25/07/2017

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Seuraavat kielet ovat jo saatavilla.

Oikeusalan ammatit - Pohjois-Irlanti

Tällä sivulla luodaan yleiskatsaus oikeusalan ammatteihin Yhdistyneen kuningaskunnan Pohjois-Irlannin oikeudenkäyttöalueella.

Oikeusalan ammatit – johdanto

Pohjois-Irlannissa oikeusalan ammatteihin kuuluvat seuraavat:

Oikeuslaitos

Syyttäjät

Oikeudenkäyntiasianajajat (Barristers)

Toimistoasianajajat (Solicitors)

Oikeusalan ammattien organisaatio: Tuomarit

Pohjois-Irlannin oikeudenkäyttöalueella on seuraavia tuomarinvirkoja:

Lord Chief Justice, tuomioistuinlaitoksen ylin johtaja

Lord Justice of Appeal, Court of Appeal -muutoksenhakutuomioistuimen tuomari

High Court Judge, ylemmän oikeusasteen High Court -tuomioistuimen tuomari

Master of the Supreme Court, korkeimman oikeuden Master-tuomari

County Court Judge, alemman oikeusasteen siviilituomioistuimen (County Court) tuomari

piirituomari (District Judge), alemman oikeusasteen siviilituomioistuimen (County Court) tuomari

piirituomari (District Judge), alemman oikeusasteen tuomioistuimen (Magistrates' Court) tuomari

Maallikkotuomarit

Coroner, kuolemansyyn tutkija.

Oikeusalan ammattien organisaatio: Syyttäjät

Organisaatio

Pohjois-Irlannin johtava syyttäjäviranomainen on Pohjois-Irlannin yleinen syyttäjälaitos (Public Prosecution Service for Northern Ireland, PPS). Se tekee syyttämistä koskevat päätökset sekä Pohjois-Irlannin poliisin tutkimissa asioissa että muiden lakisääteisten viranomaisten, kuten tulli- ja veroviranomaisen (HM Revenue and Customs) tutkimissa asioissa.

Yleistä syyttäjälaitosta johtaa Pohjois-Irlannin johtava syyttäjä (Director of Public Prosecutions). Hänen alaisenaan toimii apulaissyttäjä (Deputy Director of Public Prosecutions). Apulaissyttäjällä on samat valtuudet kuin johtavalla syyttäjälläkin, mutta hän käyttää valtuuksiaan johtavan syyttäjän valvonnassa ja tämän ohjauksella alaisena. Näihin julkisiin virkoihin valittavien henkilöiden nimityksistä päättää Pohjois-Irlannin oikeuskansleri (Attorney General for Northern Ireland).

Yleinen syyttäjälaitos on julkishallinnon yksikkö, joka ei toimi minkään ministeriön alaisuudessa. Lain mukaan syyttäjälaitoksen johtava syyttäjä hoitaa tehtäviään täysin itsenäisesti (Justice (Northern Ireland) Act 2002). Samassa vuoden 2002 laissa säädetään, että johtava syyttäjä ja oikeuskansleri konsultoivat toisiaan aika ajoin sellaisista asioista, joista oikeuskansleri on vastuussa Pohjois-Irlannin edustajakokoukselle. Tällä hetkellä tietyt syytetoimet voi käynnistää vain Yhdistyneen kuningaskunnan parlamentti. Näihin asioihin liittyvistä tehtävistä vastaa Pohjois-Irlannin julkisasiamies (Advocate General for Northern Ireland).

Tehtävät

Yleisen syyttäjälaitoksen tärkeimpänä tehtävänä on päättää rikossyytteiden nostamisesta ja asianmukaisten rikosnimikkeiden valitsemisesta.

Se vastaa myös syytteen ajamisesta tuomioistuimissa. Syyttäjä esittää oikeudelle todisteet valtion puolesta. Syyttäjät kutsuvat kuultaviksi omia todistajiaan ja kuulustelevat heitä sekä ristikuulustelevat puolustuksen todistajia. Asian käsittelyn päätteeksi he esittävät oikeudelle valtion puolesta yhteenedon todisteista.

Oikeusalan ammattien organisaatio: Asianajajat (Lawyers)

Oikeudenkäyntiasianajajat (Barristers)

Pohjois-Irlannissa oikeudenkäyntiasianajajat jakautuvat vanhempiin ammatinharjoittajiin (Queen's Counsel) ja nuorempiin ammatinharjoittajiin (Junior Counsel). Oikeudenkäyntiasianajajat ovat oikeusriitoihin erikoistuneita lakimiehiä, joilla on kokemusta päämiestensä edustamisesta tuomioistuimissa.

Yleensä asiakkaat saavat heihin yhteyden toimistoasianajajan (Solicitor) kautta, sillä oikeudenkäyntiasianajajaan voi ottaa yhteyttä suoraan ainoastaan erityisissä olosuhteissa.

Pohjois-Irlannin asianajajaliitto ([Bar of Northern Ireland](#)) on riippumattomien oikeudenkäyntiasianajajien yhdistys, jonka toimipaikka on Belfastissa sijaitseva Bar Library. Syyskuun 1. päivänä 2012 yksityispraktiikkaa pitäviä oikeudenkäyntiasianajajia oli lähes 600.

Toimistoasianajajat (Solicitors)

Pohjois-Irlannin asianajajayhdistys ([Law Society](#)) on sääntelyviranomainen, joka sääntelee toimistoasianajajien koulutusta, toimintaa, menettelysääntöjä ja ammatillisia menettelytapoja. Sen tehtävänä on pitää huolta riippumattomuudesta, eettisten sääntöjen noudattamisesta, ammatillisesta pätevyydestä ja yleisölle tarjottujen palvelujen laadusta. Toimistoasianajajat voivat erikoistua johonkin tiettyyn alaan tai toimia yleisinä asianajajien ammatin harjoittajina.

Notaarit

Pohjois-Irlannissa kaikilla toimistoasianajajilla on valtuudet ottaa vastaan oikeudelle esitettäviä kirjallisia todistuksia. Tämä tarkoittaa, että he voivat vahvistaa virallisten asiakirjojen todistusvoimaisuuden. Tämä ei kuitenkaan koske asiakirjoja, joita he itse tai heidän vastapuolensa ovat laatineet jossakin asiassa.

Lisäksi osa toimistoasianajajista on julkisia notaareja (notaries public). Tämä tarkoittaa, että he voivat vahvistaa ulkomailta käytettäviä asiakirjoja. Heitä koskevia tietoja saa [Pohjois-Irlannin asianajajayhdistyksen](#) verkkosivuilta.

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet ovat teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneita neuvonantajia. He antavat asiakkaille tämän alan oikeudellista neuvontaa, joka liittyy erityisesti patentteihin, tavaramerkkeihin, malleihin ja tekijänoikeuksiin. He myös edustavat asiakkaitaan teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneissa tuomioistuimissa (osa hankkii lisäoikeuksia pätevyitymällä oikeudenkäyntiasianajajiksi (litigator's qualification)).

Useimmat patentti- ja tavaramerkkilakimiehet työskentelevät yksityisissä asianajotoimistoissa. Monet ovat erikoistuneiden asianajotoimistojen palveluksessa, mutta osa on toimistoasianajajien yhtiökumppaneita. Myös yritysmaailman palveluksessa on paljon patentti- ja tavaramerkkilakimiehiä.

Oikeudenkäyntivaltuutuksen hankkineet patentti- ja tavaramerkkilakimiehet (patent attorney/trademark attorney litigators) voivat toimistoasianajajien tapaan edustaa asiakastaan tuomioistuimissa teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvissä asioissa. He voivat myös toimia oikeudenkäyntiasianajajien neuvonantajina oikeudenkäynneissä.

[Chartered Institute of Patent Attorneys](#) (CIPA) edustaa patenttilakimiehiä koko Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sen tehtäviin kuuluvat yhteydenpito hallitukseen teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan lainsäädäntöön liittyvissä asioissa, koulutuksen antaminen patenttilakimiehille ja alalle pätevyilylle lakimiehille sekä yhteydenpito alan sääntelyelimiin. CIPA toimii teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön ja ammatinharjoittajien edunvalvojana.

[Institute of Trade Mark Attorneys](#) (ITMA) edustaa tavaramerkkilakimiehiä ja koko alaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. ITMA:n tehtäviin kuuluvat neuvottelemineen ja lobbaus valtionhallinnossa, riippumattomassa valvontaelimessä (Intellectual Property Regulation Board) ja muissa alalle merkityksellisissä organisaatioissa. ITMA tarjoaa koulutusta ja neuvontaa tavaramerkkilakimiehille ja vastaa ammattikunnan ja teollis- ja tekijänoikeuksien edunvalvonnasta.

[The Intellectual Property Regulation Board](#) (IPReg) käsittelee kaikki sääntely- ja kurinpitoasiat sekä antaa patentti- ja tavaramerkkilakimiehiä koskevat normit ja valvoo niiden noudattamista Yhdistyneessä kuningaskunnassa. IPReg toimii yleisen edun mukaisesti ja ylläpitää sekä luonnolliset henkilöt että yhteisöt sisältävää patentti- ja tavaramerkkilakimiesten lakisääteistä rekisteriä.

Muut oikeusalan ammatit

Tuomioistuimen kirjaajat

Pohjois-Irlannin tuomioistuinten kirjaajat ja muu henkilökunta ovat valtion virkamiehiä, joilla ei ole lakieskoulutusta ja jotka hoitavat hallintoasioita.

Tuomioistuimen kirjaajat (Court Clerks) huolehtivat siitä, että tuomareilla on oikeat asiakirjat tapausten tutkimiseksi oikeudessa, kirjaavat tuomarin antaman päätöksen ja antavat tuomareille muuta tarvittavaa hallinnollista tukea. Tuomioistuimen henkilökunta voi neuvoa oikeudenkäyttäjää prosessiasioissa, mutta he eivät voi antaa lainopillisia neuvoja eivätkä suosituksia siitä, mihin toimenpiteisiin asianosaisten olisi ryhdyttävä. Kaikki tuomioistuinten työntekijät ovat Pohjois-Irlannin oikeusviraston ([Northern Ireland Court Service](#)) virkamiehiä. Oikeusvirasto toimii Pohjois-Irlannin oikeusministeriön alaisuudessa.

Täytäntöönpanoviranomaiset

Täytäntöönpanoviranomaiset (Enforcement officers) ovat Pohjois-Irlannin oikeusviraston palveluksessa olevia valtion virkamiehiä. He hoitavat siviilituomioiden täytäntöönpanon tuomioiden täytäntöönpanovirastossa (Enforcement of Judgments Office). Kyseinen virasto panee täytäntöön alemman oikeusasteen tuomioistuinten (Magistrates' Courts) ja alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten (County Courts) tuomiot, myös vähäisiä riita-asioita käsittelevien tuomioistuinten sekä ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen (High Court) tuomiot. Tuomioiden täytäntöönpanosta säädetään asiasta vuonna 1981 annetussa määräyksessä (Judgments Enforcement (Northern Ireland) Order) sekä samana vuonna annetuissa säännöissä (Judgment Enforcement Rules (Northern Ireland)), sellaisina kuin ne ovat muutettuina.

Linkkejä

[Yleinen syyttäjälaitos](#)

[Pohjois-Irlannin asianajajaliitto](#)

[Asianajajayhdistys](#)

[Pohjois-Irlannin oikeusvirasto](#)

Päivitetty viimeksi: 03/10/2018

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Tämän sivun alkukielistä versiota [en](#) on muutettu äskettäin. Päivitystä suomennetaan parhaillaan.

Oikeusalan ammatit - Skotlant

Tällä sivulla esitetään yleiskatsaus Skotlannin oikeudenkäyttöalueen keskeisiin oikeusalan ammatteihin. Sivulla on tietoa tuomareista, syyttäjistä ja muista oikeusalan toimijoista.

Tuomarit

Skotlannissa ei ole erillistä tuomarien ammattikuntaa. Tuomareiksi voidaan nimittää vain **kokeneita toimisto- tai oikeudenkäyntiasianajajia**. Skotlannin lainkäyttöalueella tuomareita toimii seuraavissa viroissa:

Lord President of the Court of Session: ylin tuomari

Lord Justice Clerk: toiseksi ylin tuomari

Sheriff Principals: kutakin Skotlannin kuudesta tuomiopiiristä (*sheriffdom*) johtavat tuomarit

Senators of the College of Justice: *Court of Session*issa työskentelevät tuomarit

Lords Commissioners of Justiciary: *High Court of Justiciary*ssa työskentelevät tuomarit

Sheriffs: paikalliset tuomarit

Part-time sheriffs: osa-aikaiset tuomarit, joita käytetään tavallisimmin vakinaisten tuomarien sijaisina

Justices of the Peace (rauhantuomarit): maallikkotuomareita, jotka käsittelevät asioita yksin tai kolmen tuomarin kokoonpanossa. Heitä avustaa tuomioistuimen lainoppinut virkamies tai oikeudellinen neuvonantaja.

Syyttäjät

Organisaatio

Skotlannissa kaikista syyttäjäntehtävistä vastaa [Crown Office and Procurator Fiscal Service](#) (syyttäjänvirasto). Sitä johtaa **Lord Advocate**, joka on myös Skotlannin hallituksen ministeri. Hänen apunaan toimii *Solicitor General*.

Syyttäjänvirasto vastaa ainoana viranomaisena rikosten **syytteenpanosta**, äkillisten tai epäilyttävien kuolemantapausten **tutkinnasta** sekä poliisin toimintaa koskevista **kanteluista**.

Vuonna 1998 annetun lain (*Scotland Act 1998*, 48 §) mukaan *Lord Advocate* tekee päätöksensä Skotlannin rikossyyte- ja kuolemansyyntutkintajärjestelmän johtajan ominaisuudessa oman harkintansa mukaisesti ja muista riippumattomana.

Syyttäjiksi voidaan nimittää vain kokeneita lakimiehiä tai oikeudenkäyntiasianajajia.

Tehtävät

Poliisi tai jokin erityisvirasto, kuten *HM Revenue and Customs* (tulli- ja veroviranomainen) suorittaa esitutkinnan ja toimittaa siitä pöytäkirjan paikalliselle syyttäjälle (*Procurator Fiscal*). Esitutkintapöytäkirjan tutkittuaan syyttäjä päättää, ryhdytäänkö asiassa syytetoimiin yleisen edun nimissä. Päätöstä harkitessaan syyttäjä arvioi, onko rikoksesta riittävästi todisteita ja miten asiaa kannattaa lähteä selvittämään eli nostetaanko syyte, määrätäkö suorita seuraamuksia (esimerkiksi sakkoa) vai jätetäänkö syyttämättä. Jos asia on käsiteltävä yhdessä valamiehistön kanssa, syyttäjä kuulee todistajia sekä kokoa ja tarkastaa rikostekniset ja muut todisteet ennen syytteenpanopäätöksen tekemistä. Sen jälkeen hän vie asian *Crown Counselille*, joka tekee lopullisen päätöksen syytetoimista.

Oikeusalan ammattien organisaatio: asianajajat

Oikeudenkäyntiasianajajat

Oikeudenkäyntiasianajajat (**advocates** eli **barristers**) ovat Skotlannin asianajajaliiton (**Scottish Bar**) jäseniä. Heillä on oikeus edustaa päämiestään kaikenlaisissa oikeudenkäynneissä, tavallisesti ylemmän oikeusasteen tuomioistuimissa (*Court of Session* ja *High Court of Justiciary*), sekä antaa asiantuntijaneuvontaa oikeudellisissa kysymyksissä. Kokeneimmat asianajajat voidaan nimittää asianajajaneuvoksiksi (*Queen's Counsel*). Kaikki oikeudenkäyntiasianajajat ovat alan ammattijärjestön [Faculty of Advocates](#) jäseniä.

Toimistoasianajajat

Oikeusalan ammattilaisista suurin osa toimii toimistoasianajajina (**solicitors**). He voivat antaa neuvontaa mistä tahansa oikeudellisista kysymyksistä ja edustaa päämiestään oikeudessa. Kaikki toimistoasianajajat ovat ammattijärjestön [Law Society of Scotland](#) jäseniä. Järjestö edistää ammattikunnan etuja ja yleisen edun mukaista asianajotoimintaa.

Lisäksi Skotlannissa toimii kokeneita asianajokoulutuksen saaneita toimistoasianajajia (*solicitor-advocates*), jotka ovat myös **Law Society of Scotlandin** jäseniä. Heillä on oikeus esiintyä ylimmissä siviili- ja rikostuomioistuimissa (*Court of Session* ja *High Court of Justiciary*) tasaveroisesti oikeudenkäyntiasianajajien kanssa.

Notaarit

Julkiset notaarit (*Notaries Public*) ovat toimistoasianajajia, jotka kirjaavat tiettyjä oikeustoimia ja todistavat oikeaksi tiettyjä oikeudellisia asiakirjoja. He eivät kuitenkaan muodosta omaa erillistä ammattikuntaa.

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet

Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet (*patent and trade mark attorneys*) ovat teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneita neuvonantajia. He antavat asiakkaille tämän alan oikeudellista neuvontaa, joka liittyy erityisesti patenttien, tavaramerkkien ja mallien rekisteröintiin ja niihin liittyvien oikeudenkäyntien vierelepanoon sekä muihin teollis- ja tekijänoikeuksien osa-alueisiin, mukaan lukien tekijänoikeussuoja. Yleisemmästä siviili- ja rikoslainsäädännöstä poiketen koko Yhdistyneessä kuningaskunnassa sovelletaan samoja teollis- ja tekijänoikeuksien aineellisen oikeuden säännöksiä. Teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyvät asiat on Skotlannissa yleensä käsiteltävä *Court of Session* tuomioistuimessa, koska sillä on yksinomainen toimivalta patenteissa ja useimmissa muissa rekisteröidyissä teollis- ja tekijänoikeuksissa (erityisesti yhteisön tavaramerkit ja rekisteröidyt yhteisömallit). Sillä on myös useita nimitettyjä teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneita tuomareita ja erityissäännöt alaan liittyvien asioiden käsittelyä varten. Patentti- ja tavaramerkkilakimiehet voivat suoraan edustaa asiakkaitaan alioikeutena toimivassa *Patents County Court* tuomioistuimessa sekä haettaessa muutosta Yhdistyneen kuningaskunnan teollis- ja tekijänoikeuksien viraston (*UK Intellectual Property Office*) päätökseen *High Court of Justice of England and Wales* tuomioistuimen patenttiosastolla. Patenttilakimiehet, joilla on asianajo-oikeudet, voivat myös ajaa kannetta *High Court in London*-tuomioistuimessa, mutta patentti- ja tavaramerkkilakimiehillä ei ole tällä hetkellä oikeutta edustaa asiakkaitaan Skotlannin tuomioistuimissa käsiteltävissä teollis- ja tekijänoikeusasioissa. Näin ollen teollis- ja tekijänoikeuksiin liittyviä asioita hoitavat Skotlannissa nykyään alaan erikoistuneet lakimiehet, jotka tekevät usein yhteistyötä patentti- ja tavaramerkkilakimiesten kanssa.

Useimmat patentti- ja tavaramerkkilakimiehet ovat Skotlannissa erikoistuneiden asianajotoimistojen palveluksessa, mutta osa työskentelee yritysmaailmassa.

 [Chartered Institute of Patent Attorneys](#) (CIPA) edustaa patenttilakimiehiä koko Yhdistyneessä kuningaskunnassa. Sen tehtäviin kuuluvat yhteydenpito hallitukseen teollis- ja tekijänoikeuksia koskevaan lainsäädäntöön liittyvissä asioissa, koulutuksen antaminen patenttilakimiehille ja alalle pätevöityville lakimiehille sekä yhteydenpito alan sääntelyelimiin. CIPA toimii teollis- ja tekijänoikeuksia koskevan lainsäädännön ja ammatinharjoittajien edunvalvojana.

 [Institute of Trade Mark Attorneys](#) (ITMA) edustaa tavaramerkkilakimiehiä ja koko alaa Yhdistyneessä kuningaskunnassa. ITMA:n tehtäviin kuuluvat neuvottelemine ja lobbaus valtionhallinnossa, riippumattomassa valvontaelimessä (*Intellectual Property Regulation Board*) ja muissa alalle merkityksellisissä organisaatioissa. ITMA tarjoaa koulutusta ja neuvontaa tavaramerkkilakimiehille ja vastaa ammattikunnan ja teollis- ja tekijänoikeuksien edunvalvonnasta.

 [Intellectual Property Regulation Board](#) (IPReg) käsittelee kaikki sääntely- ja kurinpitoasiat sekä antaa patentti- ja tavaramerkkilakimiehiä koskevat normit ja valvoo niiden noudattamista Yhdistyneessä kuningaskunnassa. IPReg toimii yleisen edun mukaisesti ja ylläpitää sekä luonnolliset henkilöt että yhteisöt sisältävää patentti- ja tavaramerkkilakimiesten lakisäätelistä rekisteriä.

Muut oikeusalan ammatit

Haastemiehet (**sheriff officers ja messengers-at-arms**) ovat tuomioistuimen puolesta toimivia virkamiehiä, joiden tehtävänä on antaa tiedoksi asiakirjoja ja panna täytäntöön tuomioistuinten päätöksiä Skotlannissa. Haastemiehet ovat yksityisten yhtiöiden palveluksessa, ja heidän perimänsä palkkiot määritellään johdetun oikeuden säännöksissä.

Messenger-at-armsin ja *sheriff officerin* toimet poistetaan käytöstä ja korvataan uudella haastemiehen (**Judicial officer**) toimella, kun konkurssilain (*Bankruptcy and Diligence (Scotland) Act 2007*) 60 §:n mukainen muutos tulee voimaan. Lain muutoksen mukaiset haastemiehet valtuuttaa Skotlannin uuden *Civil Enforcement Commissionin* (siviilioikeuden alan valvontakomitea) suosituksesta *Court of Sessionin* puheenjohtaja.

Related Links

 [Crown Office and Procurator Fiscal Service](#), [Faculty of Advocates](#), [Law Society of Scotland](#), [Scottish Association of Law Centres](#); [Chartered Institute of Patent Attorneys](#), [Institute of Trade Mark Attorneys](#), [Intellectual Property Regulation Board](#)

Päivitetty viimeksi: 13/11/2014

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetystä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.